

Karnataka State Archives
 (Departmental Library)
 ಬೆಂಗಳೂರು (B)
 (ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ)
 ಪುಸ್ತಕ ಕ್ರಮಿಕೆ Accession No. 4873
 ದಾಖಲೆ Date.....

V-31'N 63
 N 69.15-2.3-H
 (B) 4873

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ನಡೆವಳಿಕೆಗಳು MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

ಅಧಿಕೃತ ವರದಿ
OFFICIAL REPORT

ನಾಲ್ಕನೆಯ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಐದನೆಯ ಅಧಿವೇಶನ
FIFTH SESSION OF THE FOURTH LEGISLATIVE ASSEMBLY

೧೬ನೇ ಗುರುವಾರ, ಜನವರಿ ೧೯೬೯ [ಪುಷ್ಯ ೨೬, ೧೮೯೦ (ಶಕ)]
THURSDAY, 16TH JANUARY 1969 [PUSHYA 26, 1890 (Saka)]

ಸಂಪುಟ ೧೫—ಕ್ರಮಾಂಕ ೨
Vol. XV—No. 2

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು
Mysore Legislature Secretariat, Bangalore

ಬೆಲೆ : ೨೫ ಪೈಸೆ
Price : 25 Paise

Karnataka State Archives
(Departmental Library)
ಮಾ. ಬಿ. ರಾಜ್ಯ ಮಹಾಸಭೆ
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
ಮಾ. ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No....

(B)

4873

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ನಡೆವಳಿಕೆಗಳು
MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

ಅಧಿಕೃತ ವರದಿ
OFFICIAL REPORT

ನಾಲ್ಕನೆಯ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಐದನೆಯ ಅಧಿವೇಶನ
FIFTH SESSION OF THE FOURTH LEGISLATIVE ASSEMBLY

೧೭ನೇ ಶುಕ್ರವಾರ, ಜನವರಿ ೧೯೬೯ [ಪುಷ್ಯ ೨೭, ೧೮೯೦ (ಶಕ)]
FRIDAY, 17th JANUARY 1969 [PUSHYA 27, 1890 (Saka)]

ಸಂಪುಟ ೧೫- ಕ್ರಮಾಂಕ ೩
Vol. XV—No. 3

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು
Mysore Legislature Secretariat, Bangalore

ಬೆಲೆ : ೨೫ ಪೈಸೆ

Price : 25 Paise

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ನಡೆವಳಿಕೆಗಳು
MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

ಅಧಿಕೃತ ವರದಿ
OFFICIAL REPORT

ನಾಲ್ಕನೆಯ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಐದನೆಯ ಅಧಿವೇಶನ
FIFTH SESSION OF THE FOURTH LEGISLATIVE ASSEMBLY

೨೦ನೇ ಜನವರಿ, ೧೯೬೯ [ಪುಷ್ಯ ೩೦, ೧೮೯೦ (ಶಕ)]
MONDAY, 20TH JANUARY 1969 [PUSHYA 30, 1890 (Saka)]

ಸಂಪುಟ ೧೫ — ಕ್ರಮಾಂಕ ೪

Vol. XV—No. 4

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು
Mysore Legislature Secretariat, Bangalore

ಬೆಲೆ : ೨೫ ಪೈಸೆ
Price : 25 Paise

CONTENTS

	PAGES
1 (i) Starred Questions and Answers ...	119—147
(ii) Questions for Answers on the day (but not taken up ...	148—152
(iii) Permission to put held over Question After ...	152—153

	Quest.	
(iv)	Government's response to answer questions admitted by the Speaker	... 153—155
2	Motion of No-Confidence in the Council of Ministers— (Grant of leave to Move)	... 155—156
3	(i) Notice of adjournment Motion <i>re</i> : Hunger Strike in Gadag Town—(Consent withheld)	... 156—164
	(ii) Notice of privilege Motion <i>re</i> : News item in a Newspaper—(Dropped)	... 164
	(iii) Seating Arrangement for members in the House	164
4	Motion of Thanks to the Governor's Address—(Debate not concluded)	... 164—203

Karnataka State Archives

(Departmental Library)

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ

(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)

ಖರೀದಿ ಕ್ರಮದ ಆರ್ಟಿಕಲ್ Accession No....

ದಿನಾಂಕ Date.....

4873

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Thursday, 16th January 1969

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha at Twelve of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI S. D. KOTHAVALA) in the Chair.

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

Kankumbi-Chorla Road

9. Sri N. B. SIRDESAI (Khanapur).—

Will the Minister for Public Works be pleased to state :—

(a) the total amount spent on Kankumbi-Chorla Road work in Khanapur Taluk in 1967 and 1968 ;

(b) whether the road work is commensurate with the amount spent ?

Sri K. LAKKAPPA (Minister for Public Works).—

(a) Year	Amount
1966-67	Rs. 22,931
1967 68	Rs. 5,284

(b) Yes.

Sri N. B. SIRDESAI.—May I know whether the work was entrusted to the P.W.D. contractor or it was executed by the departmental hands?

Sri K. LAKKAPPA.—Formerly it was only a rural communication road. When the previous Minister for Public Works happened to visit the spot and when he felt that there is necessity to take over the road to the Public Works Department he gave instructions to the concerned Executive Engineer and asked him to take it over and do the work. Accordingly the work is going on.

Sri N. B. SIRDESAI.—May I know the nature and extent of the work turned out in 1966-67 and 1967-68 ?

Sri K. LAKKAPPA.—They are printed in the answers and the hon. Member can look into them.

Sri N. B. SIRDESAI.—May I know when the work will be over ?

Sri K. LAKKAPPA.—It is a long bit of road of about 11 miles. We have taken over several roads in the State to the Public Works Department the total extent being nearly 8 to 9 thousand miles. All these 9,000 miles, we cannot do in a year or two. On a phased programme we are going to finish the work.

Mr. SPEAKER.—Question 15. Hon. Member Sri R. Nagan Gouda is absent. Next question No. 23 by Sri T. K. Gangi Reddi.

Old Age Pension

23. **Sri T. K. GANGI REDDI** (Chintamani).—

Will the Minister for Finance, Planning and Youth Welfare be pleased to state :—

(a) the number of persons getting old age pension during 1968-69 in the State ;

(b) the number of persons getting this pension in each Taluk of Kolar District ;

(c) the number of applications received requesting to grant this pension ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance, Planning and Youth Welfare).—

(a) 3,284 persons are getting old age pension.

(b) the number of persons as noted below are getting old age pension in each Taluk of Kolar District.

1. Bagepalli	...	22
2. Bangarpet	...	19
3. Chikkaballapur	...	33
4. Chinthamani	...	36
5. Gowribidanur	...	43
6. Gudibanda	...	6
7. Kolar	...	16
8. Malur	...	12
9. Mulabagal	...	10
10. Sidlaghatta	...	3
11. Srinivasapura	...	9

(c) 4,584 applications have been received till 30-10-1968. Out of them, 266 applications have been received from Kolar District.

ಶ್ರೀ ಚ. ಕೆ. ಗಂಗರಾಜ್.—ಕೋರಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದ ಅರ್ಜಿಗಳು ಎಷ್ಟು ?

† ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಒಟ್ಟು ಬಂದಿರುವುದು 266.

Sri M. S. KRISHNAN.—What is the basis and what are the criteria for granting old age pension ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—If the hon. Member wants I can lay a copy of the Order on the table of this House for his information. This scheme came into existence nearly three years ago.

Mr. SPEAKER.—A copy of the Order may be placed on the Table*.

Sri B. B. SAYANAK.—May I know how much amount is given to an old man as pension ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—Rs. 15 per month.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ.—ಈಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವವರು ಮೊದಲು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ದುಡಿದು ದೇಶಸೇವೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಮಹನೀಯರಿಗೆ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಿ ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಸಫರಸ್ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಸಿದ್ದನ್ನು ಅವರ ಪತ್ನಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನುಳ್ಳು ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದ ಪೆನ್‌ಷನ್‌ನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ? ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಮತ್ತು ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಸಫರಸ್ ಪೆನ್‌ಷನ್‌ನ್ನು ಕನ್‌ಫ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ಇಷ್ಟೇ ದಿನದಲ್ಲ ಈ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನೂತನ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಡಿಪ್ಯೂಟಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಇಂತಹ ವಿಚಾರ ಬಂದಾಗ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಎರೆವಾರಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಅನೇಕ ಜನಗಳಿಂದ ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದು ಅವರಿಗೆ ಈ ಪೆನ್‌ಷನ್ ವಿತರಣೆಯಾಗದೆ ಅವರು ಸತ್ತುಹೋಗಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಅಂತಹ ವಿಚಾರ ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆ ಮೇಲೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—4,584 ರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವಿಲೇವಾರಿಯಾಗಿದೆ ? ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇದೆ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅಂತ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಮಾಚಾರ ಬೇಕಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಒಟ್ಟು 4584 ರಲ್ಲಿ 3284 ಈಗಾಗಲೇ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ, 740 ಅರ್ಜಿಗಳು ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಿವೆ, ಬಾಕಿ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—740 ಅರ್ಜಿಗಳು ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಯಾವ ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಿದೆ. ವಯಸ್ಸು ಆಗಿರಬೇಕು, ಅದು ಆಗಿರದೇ ಇರಬಹುದು, ಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ಸ್ ಇದ್ದಿರಬಹುದು, ಈ ರೀತಿ ಇನ್ನೂ ಇತರ ಕಾರಣಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

*Copy placed in the Mysore Legislature Library.

†Indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರಡ್ಡಿ.—ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರು ಈ ಒರ್ಟ್‌ಫಿಷ್ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಉಪಯೋಗ ಪಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿ ವಿರೇವಾರಿ ಮಾಡುವಂತಹ ತಹಸೀಲ್ದಾರರು ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮೀಷನರು ನಿಗಾ ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ? ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಂಕ ಅಂಶದ ಪ್ರಕಾರ ಕೇವಲ ಪಟ್ಟಣವಾಸಿಗಳೇ ಇದರ ರಾಶಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವರು ಈ ಉಪಯೋಗ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಆದರೆ ನಿಜ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಲ ಇಂತಹದ್ದೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಹೇಳಿದೆ, ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಪಬ್ಲಿಷಿ ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ತಹಸೀಲ್ದಾರರು ಮತ್ತು ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾಕಾದಷ್ಟು ಪಬ್ಲಿಷಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಧಿಕಾರೀತರರು ಪಬ್ಲಿಷಿ ಕೊಟ್ಟು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ.

SRI J. P. SARWESH.—Is it not a fact that in Gulbarga District many people have applied for such old age pension but unfortunately many have not received it. Will you kindly consider the applications which are still pending?

SRI RAMAKRISHNA HEGDE.—Sir, the very way the question is put by the hon. member shows that it is only a presumption. Total number of applications received from Gulbarga District is 128, out of which 101 have been sanctioned. Two have been rejected and 25 applications are still pending.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಈ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ವಿನೇನು ಅರ್ಹತೆಗಳಿರಬೇಕು?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಅಜ್ಜೆಯನ್ನೇ ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಇಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ವಿವರಗಳಿಲ್ಲಾ ಇದೆ.

Kaveri Emporium at New Delhi

30. SRI S. S. ARAKERI (Balloli).—

Will the Minister for Industries, Information and Publicity be pleased to state :—

(a) the total number of employees working in Kaveri Emporium in New Delhi (the number of ladies and gents may be given separately);

(b) whether any Kannada knowing employee is working in the said Kaveri Emporium, if not, the reasons for the same;

(c) the total turn over of the sales at Kaveri Emporium since the last three years?

SRI A. P. APPANNA (Deputy Minister for Industries).—

(a) (8).

Ladies—2.

Men—6.

(b) Yes.

(c)	Years.	Sales.
1	1965-66	2,98,961
2	1966-67	3,01,671
3	1967-68	4,28,651

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಾವೇರಿ ಎಂಪೋರಿಯ ನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ತೀದವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಆಗಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕವರು ಒಬ್ಬರೂ ಇರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ? ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು ?

† ಶ್ರೀ ಎ. ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ.—ಅ 8 ಜನರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕವರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಬಹುಶಃ ಅವರೊಡನೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಅ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳವರು—ಗುಜರಾತಿನವರು ಹಾಗೂ ಮದ್ರಾಸಿನವರು—ಅಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಎಂಪೋರಿಯಂಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಎಂಪೋರಿಯಂ ಒಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಯಾರದೋ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಮಣಿದು ಕಾವೇರಿ ಎಂಪೋರಿಯಂ ಎಂದು ಇಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ಅಥವಾ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂಪೋರಿಯಂ ಎಂದು ಹೆಸರಿಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ.—ಕಾವೇರಿ ಮೈಸೂರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮಾತೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಕಳೆದ 3 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ರಾಧ ಬಂದಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ.—ಖಚಿತವಾದ ಅಂಕಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗದಿದ್ದರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ರಾಧದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

Loans of Failed Wells

58. Sri K. SANGANA GOWDA (Lingsugur).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state :—

(a) whether the G.O. No. RDF 44 TSW 63, dated 25th March 1964 of Revenue Department, Government of Mysore, is in force ;

(b) whether the concessions metioned in the said G.O. are given to the borrowers of loan in case of failed wells in Raichur district ;

(c) whether there is any proposal to investigate such cases of failed wells and give benefit of the said G.O. to the farmers in Raichur district ?

A.—Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—

(a) Yes.

(b) Yes.

(c) Yes.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಂಗನಗೌಡ.—ಅಜ್ಜೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಯಚೂರಿನ ಜಿಲ್ಲೆಯವರಿಗೆಷ್ಟು ಅನುಕೂಲ ದೊರೆತಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಅಲ್ಲಿಂದ ಒಟ್ಟು 8 ಕೇಸುಗಳು ಶಿಫಾರಸ್ಸಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಂಗನಗೌಡ.—ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಲಿಂಗನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಯುಜನರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಅಪ್ಪಿಕೇಷನ್ ಅವಧಿ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಲ್ಪ 8—10 ಅಪ್ಪಿಕೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಳ್ಳಿಹಾಕಿರತಕ್ಕದ್ದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಅಂಥ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಿರ್ದೇಶನಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡರಾಗುತ್ತದೆ.

Sri V. N. PATIL.—May I know whether Government would issue direction to all the Deputy Commissioners and Tahsildars to strictly implement the G.O.?

Sri H. V. KOUJALGI.—It is strictly enforced but it is for the parties to approach the authorities concerned.

ಶ್ರೀ ಇ. ಪುಂಡಲೀಕಪ್ಪ.—ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಬದ್ದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಎಷ್ಟು ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿವೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎ. ಕೌಜಲಗಿ.—8 ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿವೆ.

Construction of Varuna Channel to K. R. Sagar

60. Sri N. A. CHANNEGOWDA (Pandavapura).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(a) whether they have appointed a Committee to consider the availability of water to the right bank high level (Varuna) Channel proposed to be constructed to Krishnarajasagar and other matters ;

(i) if so, when it was appointed ;

(ii) if its report is received, when it was submitted ;

(iii) who are the members of the Committee ;

(b) the Number of members of that Committee who have toured in Visweshwaraiah Channel area affected by the proposed Channel ;

(c) whether a special Officer was appointed to provide statistics to this Committee ;

(d) whether the Chief Engineer for Major Irrigation (South) has toured in Visweswaraiah channel area to get the opinion of the people of that area, who would suffer from the proposed Varuna Channel and submitted a report ;

(e) whether the report of the above Committee and that of the Chief Engineer would be placed on the Table of the House ;

(f) Out of the members of above Committee, the number and names of persons who have been given extension of service ?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(a) Yes.

(i) on 4th November 1967.

(ii) Received on 9th October 1968.

(iii) the following are the members of the Committee

- 1 Chief Engineer, Irrigation (South) Bangalore.
- 2 Chief Engineer, Investigation of Hydro-electric and Irrigation projects, Bangalore.
- 3 Chief Engineer, Irrigation (North), Dharwar.
- 4 Chief Engineer (General), P. W. D., Bangalore.
- 5 Under Secretary, Public Works Department, Bangalore.
- 6 Sri R. L. Raju, Retired Chief Engineer.

(b) Yes, they have toured.

(c) Yes.

(d) Yes.

(e) No.

(f) No one was given extension of service.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಏನಾದರೂ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ?

† ಶ್ರೀ ವಿರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇನ್ನೂ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಸಮಿತಿಯ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ನೀರಾವರಿ (ದಕ್ಷಿಣ ವಿಭಾಗ)—ಈ ಎರಡು ವರದಿಗಳನ್ನು ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಂತಕವೇನು?

ಶ್ರೀ ವಿರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಕಮಿಷಿಯಿಂದ ವರದಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಯಾವುದೂ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅಂತಿಮ ನಿರ್ಣಯವನ್ನೂ ಸಹ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ವರದಿಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಆ ಸಮಿತಿಯ 6 ಜನರೂ ಪ್ರವಾಸವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ವಿರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಎರಡು ಜನರೂ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಇರುವ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಕಮಿಷಿಯವರು ಕೆ.ಆರ್.ಎಸ್.ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ (a) (iii) (5) ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಮಿಸ್ಟೇಕ್ ಆಗಿದೆ. ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಬೆಂಗಳೂರು, ಬದಲು ಅಂಡರ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಬೆಂಗಳೂರು, ಎಂದು ಅಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಯಾರಾರು ಕಮಿಷಿ ಸದಸ್ಯರು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಬದಲಾವಣೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರೂ ಸಹ ಅವರ ರಾಂಕೇ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಿಂಗಾರಪ್ಪ.—ಈ ಪರಾಣಾ ನಾಲೆಗೆ ನೀರು ಎಷ್ಟು ಸಿಗುತ್ತದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ವರದಿ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ವಿರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಕೆ.ಆರ್.ಎಸ್. ನಲ್ಲಿ ಸಿಗಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ವರಾಣ ನಾಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದರಿಂದ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೈತರಿಂದ ಏನಾದರೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ವರದಿ ಬಂದಿದೆಯೇ? ಒಂದು ತಾಂತ್ರಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಆದರೆ ಫೀಜಿಬಲಿಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಡಲು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕಮಿಷಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ವಿರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ವರಾಣ ನಾಲೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅಡ್ಡಿ ಅತಂಕವಾಗುತ್ತದೆ, ನಮಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ದೂರು ಬಂದಮೇರೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಕಮಿಷಿಯನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ವರದಿ ಬಂದಮೇರೆ ವಿಚಾರಮಾಡೋಣವೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಕಮಿಷಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು. ಅವರಿಂದ ಈಗಾಗಲೇ ವರದಿ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಈ ವರುಣಾ ನಾರೆಯಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶ ಪುದ್ದೂರಿನ ಕಡೆಯ ಭಾಗ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಕೆನಾರ್ ಕಡೆಗೆ ಮತ್ತು ಮಳವಳ್ಳಿ ಕಡೆಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಮಿಷಿ ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು? ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳ ತೊಂದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಕಮಿಷಿಯವರು ಏನು ವರದಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ಮರುಣಾ ನಾರೆಯಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಂತೆಗೆ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಕೆನಾರ್ ಟೆಯರ್ ಎಂದ್ರೆಲ್ಲ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶ ಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ಬಾರದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಕಾರಣಗಳಿವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪ್ರಶ್ನೆ ನಂ. 63 ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಗೈರು ಹಾಜರು ಈಗ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಂ. 75.

Forest Lands in Mysore District

75. Sri M. BASAVARAJU (K. R. Nagar).—

Will the Minister of State for Forests be pleased to state:—

(a) the number of acres that are under Forest in Mysore District from the last 20 years (Talukwise figures may be furnished);

(b) whether there has been depletion of Forest areas, and if so, whether it has not been the main reason for the irregular and insufficient rainfall in the district;

(c) the measures taken by Government to prevent disforestation in the District;

(d) the measures that the Government propose to take to increase the acreage of forests and forest wealth of the State?

Sri ALUR HANUMANTHAPPA (Minister of State for Forests).—

(a)	Name of Taluk	Forest area in acres.
1	Mysore	2,998-38
2	T. Narsipur	454-40
3	Heggadadevanakote	1,77,686-34
4	Hunsur	18,689-83
5	Periyapatua	35,746-82
6	K. R. Nagar	809-60
7	Kollegal	4,65,33-27
8	Chamarajanagar	62,796-80
9	Yelandur	21,760-00
10	Nanjangud	9,132-80
11	Gunḍlupet	1,34,521-60
Total		9,29,835-24

(b) Only a small area has been released and it would not perceptibly affect the rainfall in the district.

(c) This does not arise in view of reply to clause (b).

(d) Certain areas have been ordered to be released from the Revenue department to the Forest Department for afforestation purposes. Plantations such as Teak, Fast growing species and Forest Consolidation Schemes are taken up to increase the forest wealth.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಸವರಾಜು.—ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 9,29,835 ಎಕರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಕರೆ ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿದು ನಾಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಮಳೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಜ್ಞರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕಾರಣ 1947ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಇಷ್ಟು ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಡನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ?

†ಶ್ರೀ ಅಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, 9,29,835 ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದೆ ಎಂದು. ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಾಡನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇರಾಖೆಯಿಂದ 50 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಅಥಾರೈಸ್ಡ್‌ಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 1,34,521 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಇದೇನು ಈ ವರ್ಷ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳೋ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳೋ ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಅಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವರದಿ ಸರಿಯಾದ ವರದಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತೇಗದಂತಹ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಜಾಗೃತ ಬೆಳೆಯುವ ಜಾತಿಯ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಹಾಗಾದರೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಆ ಗಿಡಗಳೂ ಹೊರಟುಹೋಗಿವೆ. ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿದು ಹಾಕಿರುವುದರಿಂದ ಮಳೆಯೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಅರಣ್ಯ ಇರಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಬಾಲ ಇರುವ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಜಮೀನನ್ನು ಬಡವರಿಗೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಅಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಜಮೀನು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥಾ ಕಡೆ ಬಸವರಿಗೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇವಿನಬ್ಬ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾಡನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಡನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾಳಸಂತೆಕೋರರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಅಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕೆಲವು ದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳು ಕಾಡನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅಂಥಾ ಕಡೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಂದ ಆ ದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲೆಂದ ನೇರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಿ ತಕ್ಕ ಬಂಪೋಬನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Famine Relief Works in Mandya District

80. Sri M. K. BOMME GOWDA (K. R. Pet).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state :—

(a) the total amount spent for famine relief works in Mandya District and K. R. Pet Taluk in particular during the recent drought situation in the State ;

(b) the total Amount allotted to each taluk in Mandya District for these works ?

Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—

(a) An amount of Rs. 17,03,476-77 has been spent in Mandya District up to 30th November 1968, out of which an amount of Rs. 2,35,451-25 has been spent in K. R. Pet Taluk.

(b).—

Name of Taluk		Amount allotted as on 30-11-1968
1. B.D.O.' Mandya	...	2,15,000-00
2. B.D.O.' Maddur	...	3,06,000-00
3. B.D.O.' Malavalli	...	2,10,000-00
4. B.D.O.' K. R. Pet	...	2,50,000-00
5. B.D.O.' Nagamangala	...	5,25,000-00
6. B.D.O.' Pandavapura	...	1,14,000-00
7. B.D.O.' Srirangapatna	...	1,30,000-00
8. E.E., Mandya Dn.	...	1,00,000-00
9. R.F.Os' Mandya and Nagamangala	...	20,000-00
Total		19,00,000-00

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ 19 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಇವರಲ್ಲಿ ವಂಡ್ಯಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವಾಗಿ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಉರತಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣ ರಾಜಪೇಟೆಗೆ ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನಾಗಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ 5,25,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಬಾಕಿ ಕಡೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಸ್ಥಾನಿಕ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಬರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆಯೋ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ನಾಗಮಂಗಲ ತೀರ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ವರಿಯಾ ಆಗಿವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ನಾಲಾ ವರಿಯಾದಲ್ಲಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಮತ್ತು ಮುಖಂಡರು ವಿರೋಧವನ್ನು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಿರುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಗೂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಂಜೇಗೌಡ.—ಈ ಸಮಿತಿಗೆ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಟನ್ ಟೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಚೇರ್ಮನ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅದು ಸಜ್ಜೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇಲ್ಲ, ಅವರು ಕನ್ವೇನರ್ ಆಫ್ ದಿ ಕಮಿಟಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಸವರಾಜು.—ಮೈಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಜನರ ಹಿತವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಈ ನಾರೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದರಿಂದ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾಗತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದ ಕಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು—ಯಾವ ನದಿಗೂ ಎರಡು ದಂಡೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ನಾಲೆ ಎಡದಂಡೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಬಲದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನೀರಾವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲ. ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಚ್ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟು ಬಂದಾಗ ವರುಣಾ ನಾಲೆಗೆ 75 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಡಿಪೆಂಡೆಬಲಿಟಿ ನೀರು ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ನಾವು ರೆಕ್ಕೆ ಹಾಕಿರುವಂತೆ, ಕಬಿನಿ ಪೂಜೆಕ್ಸ್ ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ, ಕೆ.ಆರ್.ಎಸ್. ನಿಂದ ಕಬಿನಿಗೆ ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಿ ಬಲದಂಡೆಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ವರುಣಾ ನಾಲೆ ತೆಗೆದರೆ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ನಾಲೆಯ ಕೆಳಗಿರತಕ್ಕಂತಹವರ ಪ್ರಿಸ್ಕ್ರಿಪ್ಟಿವ್ ರೈಟಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ನಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ನೀರು ಬಾರದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳು ಏನು ಸ್ವಾಮಿ !

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳೆಂದರೆ, ಅನೇಕತೋರೈಸ್‌ಡ್ ಕಲ್ವರ್ವೇಶನ್ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ನೀರನ್ನು ಮೇಲ್ಗಡೆ ನೆಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡದೆ, ವೇಸ್ಟೇಜ್ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಇವಾಪರೇಶನಿಂದ ರಾಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕೇಪೇನಿಟಿ ಇದರಿಂದ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ರೆಸ್ಟೋರ್ ಮಾಡಿದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಂಜೇಗೌಡ.—ಯಾವ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ವರುಣಾ ನಾಲೆ ತೋಡುವುದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ, ಅದೇ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿ ರೆಪೋರ್ಟ್ ಪಡೆಯುವುದರಿಂದ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಒಬ್ಬರೇ ಆಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಶನ್, ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇರಿಗೇಶನ್, ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಜನರಲ್ ರಿಟೈರ್ಡ್ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆರ್. ಎಲ್. ರಾಜು ಮತ್ತು ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಅವರೆಲ್ಲಾ ಯುನೈಟೆಡ್ ಸರ್ವಿಸ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಾಂತ್ರಿಕ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮೇಲೆ ಕಾಮೆಂಟ್ಸ್ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಈಗ ಕೆ.ಆರ್. ನಗರದಲ್ಲಿ 5 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೂರು ವರ್ಷವಾದರೂ ಕೂಡ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ಮೂರನೇ ಚಾನಲ್ ತೆಗೆದು, ಕ್ಯಾಪ್ ಪ್ಯಾಟರ್ನ್ ಮಾಡಿ, ಈಗಿರತಕ್ಕ ಕಬ್ಬು, ಬತ್ತದ ಬೆಳೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾನಿಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಸ ಕೊಟ್ಟು ಧಕ್ಕೆ ಬರದಂತೆ ನೀರು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 75 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಡಿಪೆಂಡೆಬಲಿಟಿ ಮೇಲೆ ವರುಣಾ ನಾಲೆಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನೀರು ಇದೆ. ಇದು ತಾಂತ್ರಿಕ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

1-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆಗೆ ಕಡಿಮೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಪ ನಾನ್.ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದಲೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಹಾಗೇನಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಒಟ್ಟು 19 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಸಲುವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಯಿತು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎ. ಕೌಜಲಗಿ.—ವಿವರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲ ಈಗ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಯಿತು ಎಂದು ಅನ್‌ಚಾರಿಟಬರ್ ಆಗಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಈ ಹಣವನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಲ್ಲ. ಎರಡು ಬರಗಾಲ ಇವೆಯೋ ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಆ ಕಮಿಟಿಯವರ ತೀರ್ಮಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಹಣವನ್ನು ಬರಗಾಲದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಸಹ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಹುದೇ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಅಧಿಕಾರವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎ. ಕೌಜಲಗಿ.—ನನಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗ ಕೇಳಿಸಿತು ಕೊನೇ ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಷಾದಿಸುತ್ತೇನೆ.

Bridge across Krishna River

140. Sri SADASHIVAPPA PATIL (Deodurg).—

Will the Minister for Public Works be pleased to state :—

(a) whether Government have accorded sanction for the construction of a bridge across the Krishna river between Deodurg and Shahpur ;

(b) if so, when the construction work will be taken up ?

Sri K. LAKKAPPA (Minister for Public Works).—

(a) Yes.

(b) As early as possible.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂಜೂರಾತಿ ಯಾವಾಗ ಆಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—30-5-1968ರಲ್ಲಿ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಅಪ್ರೊವರ್ ಆಯಿತು. ಜೂನ್ 1968ರಲ್ಲಿ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಯಿತು. ಈಗ ಟೆಂಡರ್ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—(ಅ)ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, 1968ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ ಅಥವಾ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಗಲ್ಲನ್ನು ಹಾಕಿದರು. 1967-68 ಮತ್ತು 1968-69ನೇ ಸಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರವೇ ಕಾರಣವೇ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಕಾರಣರೋ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಟೆಂಡರ್ ಕರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಳಂಬವಾಯಿತು. ಈಗ ಟೆಂಡರ್ ಕರೆದು ಅಪ್ರೊವ್ ಮಾಡುವ ಸ್ಪೇಷನ್ನುಿದೆ. ಅಪ್ರೊವ್ ಆದ ತಕ್ಷಣ ಈ ಸಾಲಿನ 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಸಹ ಆಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಈ ಕೆಲಸದ ಎಸ್ತಿಮೇಟ್ ಕಾನ್ಸ್ಟ್‌ಟಬಲ್ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಒಟ್ಟು ಎಸ್ತಿಮೇಟ್ ಕಾನ್ಸ್ಟ್‌ಟಬಲ್ ರೋಡ್‌ಫಂಡ್ ಪ್ರಕಾರ 27 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳೆಂದು ಅಂದಾಜಾಗಿತ್ತು. ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ 27 ಲಕ್ಷ

ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ 29.86 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆಲಿತ್ತು. ಈ ಹೆಚ್ಚಿನ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸ್ಕೇಟ್ ಫಂಡ್‌ನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಂದಾಜಿದೆ.

Sri C. K. RAJAIAH SHETTY.—The Hon'ble Chief Minister was pleased to state that it is better to defer big buildings and bridges in the interest of irrigation projects. In view of that, is it not necessary to defer this project?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—These are the works sanctioned by the Government of India under the Central Road Fund Allocation. Whatever we are spending on the construction of these bridges we are going to get from the Government of India.

Prohibition in the State

166 Smt. WINNIFRED F. FERNANDES (Coondapur).—

Will the Minister for Finance, Planning and Youth Welfare be pleased to state.—

(a) whether there is any rethinking in the matter of reintroducing prohibition in the State, which has recently been scrapped after due and careful consideration in view of the resolution adopted at the A. I. C. C. Session at Goa;

(b) if so, whether any decision has been taken in this behalf?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance, Planning and Youth Welfare).—

(a) and (b) The matter will be examined at the appropriate time.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ.—ಗೋವಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಎ ಐ ಸಿ ಸಿ ನಿರ್ಣಯದಂತೆ ಪಾನ ನಿರೋಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದರಂತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಯಾವಾಗ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೀರಿ?

† **ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.**—ಈ ವಿಚಾರ ಸರಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ.—ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳೊಳಗಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಾನ ನಿರೋಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಈ ನಿರ್ಣಯದಂತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರು ಏಳು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ 1968 ನೇ ಅಕ್ಟೋಬರು ತಿಂಗಳಿಂದ ಏಳು ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಶಿಫಾರಸನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಏಳು ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿದ್ದಪೀರಪ್ಪ.—ಎ. ಐ. ಸಿ. ಸಿ. ನಿರ್ಣಯ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಎ. ಐ. ಸಿ. ಸಿ. ನಿರ್ಣಯವು ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಹೆಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾಯ್ಕ.—ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಗಾಂಧಿ ಶತಾಬ್ದಿ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾನ ನಿರೋಧವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಅಧಿಕಾರವಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು ಕಷ್ಟವೇನಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮುಂಜಿ ನ ಚುನಾವಣೆಗಳ ಅನಂತರ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಈಚೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳವರ ಒಂದು ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆದು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಒಮ್ಮತವಾದ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯವರು ಏನು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಲು ಅವರ ಅಪ್ರೊವರ್ ಅಗಬೇಕು. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದು ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲಾವಕಾಶ ಇದೆ.

Sri M. S. KRISHNAN.—Supplementary to (a) and (b): Is seven years an appropriate time?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—Appropriate time is appropriate time; it cannot be anything else. I submitted to the House that I have made a suggestion to the Government of India in a recent meeting of the Central Prohibition Advisory Committee and that committee has also accepted the suggestion. May be, such a non-party conference might be held some time and it is only after that we can come to a decision.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಗುರಡ್ಡಿ.—ಇದು ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಂಡಳಿಯು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದು ಸೂಕ್ತವಾದುದು ಸರಿ. ಆದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಪಕ್ಷಗಳ ಮೀಟಿಂಗ್‌ನ್ನು ಕರೆದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಗಾಂಧಿ ಶತಾಬ್ದಿ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೀಟಿಂಗ್‌ನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅಕ್ಷೇಪ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಧುರೀಣರುಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೂ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷ ಕೂಡನೆಯ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಮೊದಲು ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಅಗಬೇಕು, ಅಮೇರೆ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಅಗಬೇಕು.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—At the time when prohibition was scrapped, what were the main reasons that impelled the Government to take that decision? Has that situation changed?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—Actually that situation has not changed. But the A. I. C. C. has passed a resolution and that has to be given due consideration.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಪ್ಪಾಸ್ವಾಮಿ.—ಈ ಪಾನಾರೋಧ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಬಹಳ ವಿರೋಧವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದವರು ಮತ್ತೆ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

(ನಗು) (ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ).

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ ಗೋವಾ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ 7 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಾನಾರೋಧವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ನದಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸೂಕ್ತ ಸಮಯ ಎಂದರೆ 7 ವರ್ಷ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಸಮಯ ಎಷ್ಟಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಇದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಗೋವಾ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಅದಂಥ ನಿರ್ಣಯ ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ನಿರ್ಣಯ. ಆ ಪಕ್ಷದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಗೌರವಂಟ್ ಅರ್ಧ ಇಂಡಿಯಾದವರು ಯಾವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುವುದು ಎನ್ನ ತಕ್ಕದ್ದರ ಅರ್ಥ. ಏನೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಧಕಬಾಧಕಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂಥಾದ್ದು ಇದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ನಾವು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

Sri M. RAMAPPA.—What is the reaction of the Central Government to the scrapping of prohibition by the State Governments? Has the State Government received any circular from the Central Government in this behalf?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—No. The Central Government's attitude is very clear. The Central Government has agreed to give 50 per cent subsidy to compensate the loss likely to result on account of the introduction of prohibition in wet States. There is no directive or circular to the effect that the State Government must introduce prohibition.

Central Government Employees Strike

184. Sri M. S. KRISHNAN (Malleswaram).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(a) the number of Central Government employees arrested in Mysore State in connection with the September 19th Token Strike;

(b) the number of them arrested prior to the strike and those after the strike;

(c) the number of persons against whom cases have been filed and under what provision of law;

(d) whether any circulars/instructions/advice has been received by the State Government from the Central Government to review the cases and withdraw them;

(e) the action the Government has taken to withdraw the cases against the Central Government Employees?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(a) 138 employees.

(b) Nine persons were arrested before the strike and the remaining 129 persons were arrested during and after the strike.

(c) 410 persons under section 4 of the Essential Services Maintenance Ordinance.

15 persons under section 5 of the Essential Services Maintenance Ordinance.

1 person under sections 5 and 7 of the Ordinance.

- (SRI VEERENDRA PATIL)

1 person under sections 4 and 5 of the Essential Services Maintenance Ordinance.

32 persons under section 3, Clause (4) (a) read with section 4 of the Ordinance.

(d) It would not be in public interest to disclose this information.

(e) No such action has been taken.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ತರಹ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ? ಈ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರವಲ್ಲ ಲೀನಿಯಂಟ್ ಆಗಿ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ? ಹೀಗಿದ್ದಾಗ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅರ್ಥವೇನು, ಸ್ವಾಮಿ?

MR. SPEAKER.—I disallow that question. When the Government claims that it cannot be disclosed in public interest, that is the last word and no further supplementaries can be put.

SRI M. NAGAPPA.—I rise to a point of order.

MR. SPEAKER.—Not now. The Hon'ble Member may raise it after the question hour.

SRI AZEEZ SAIT.—We are the Government and there can be no hide and seek from us. This is the peoples' government.

SRI M. S. KRISHNAN.—He must satisfy me how it is in public interest that the information cannot be disclosed. He cannot simply say that it is in public interest not to disclose the information. I cannot be shut out that way from getting the answer.

MR. SPEAKER.—Government has a right to claim that in public interest the information cannot be given. Then the Speaker has no power to compel Government to answer. I disallow the supplementary. The Hon'ble member can put another supplementary.

SRI M. S. KRISHNAN.—Are you aware that there is a decision of the Cabinet Sub-Committee recently published in the Press that prosecutions launched against striking employees have to be withdrawn and their absence has to be condoned and they must be taken back to work? Are you prepared to withdraw the cases launched against 410 and odd Central Government employees?

† SRI VEERENDRA PATIL.—I am not aware of any such decision by the Central Government Cabinet Sub-Committee.

SRI M. S. KRISHNAN.—You are expected to be aware of it. Even if you are not aware of it, are you prepared to withdraw these cases against the Central Government employees in Mysore State in view of the fact that the strike itself was not widespread and did not result in violence here and also in view of the fact that the general policy of the Government is to treat them very leniently?

Sri VEERENDRA PATIL.—So far as my Government is concerned, I can say that we are not thinking of withdrawing these cases. We are of the opinion that the law should take its own course.

Sri V. N. PATIL.—May I know whether it is the policy or attitude of the Government to continue like this with regard to the strike? A Central telegraphic official was arrested only 3 or 4 days back.

Sri VEERENDRA PATIL.—As I said just now, if anybody has committed a mistake he has to be punished. Simply because one happens to be a Central Government employee, he cannot claim any immunity or privilege. He has to be treated as the ordinary citizen of the State or the country.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ದಸ್ತಗಿರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದಸ್ತಗಿರಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗಲೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿತೇ? **ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.**—ಕೇರಳ ವಿಚಾರ ನಾನು ಹೇಗೆ ಹೇಳಲಿ? **ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ.**—138 ಜನರನ್ನು ಯಾವ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡರಾಯಿತು? **ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.**—ಅದನ್ನು ಉತ್ತರದಲ್ಲೇ ಹೇಳಿದೆ.

Sri D. B. KALMANKAR.—May I know the total number of employees who were on strike on the 19th?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅ ಸಮಾಚಾರ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ.

Sri B. B. SAYANAK.—Though, in Mysore State, the Central Government employees have decided not to go on strike, why were they arrested?

Sri VEERENDRA PATIL.—Our Police officers have arrested only those who have committed an offence under the Act.

Alteration in Mysore Excise Rules

193. **Sri V. N. PATIL (Humnabad).**—

Will the Minister for Finance, Planning and Youth Welfare be pleased to state :—

(a) whether it is a fact that some alterations in rule (19) of the Mysore Excise (Disposal of privileges of retail vend of liquor) 1967 were effected unauthorisedly by the Excise Commissioner during the recent auctions;

(b) if so, the actual alterations made;

(c) whether these alterations have resulted in certain relaxations in favour of the Excise Contractors and acted adverse to the interest of the Government;

(d) if so, reasons for effecting such relaxation in the rules;

(e) whether Government have been informed of this relaxation;

(f) if not, reasons for not so doing;

(g) whether Government was moved to simplify the procedure mentioned under the rule (19) before relaxation of rules;

(h) if so, number and date of proposal made in this regard;

(SRI V. N. PATIL)

(i) if not, reasons for intimating all Deputy Commissioners of the State in respect of forwardal of proposals for simplification of rules to Government *vide* letter No. EXE. EXS. I. 1575/67 dated 12-12-1967.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance, Planning and Youth Welfare).—

(a) No.

(b) Does not arise.

(c) Does not arise.

(d) Does not arise.

(e) Does not arise.

(f) Does not arise.

(g) No.

(h) Does not arise.

(i) Some of the Deputy Commissioners of districts where prohibition was relaxed, sought clarification when the auctions were to be held in their districts. Excise Commissioner did not have sufficient time to obtain guidance from Government. He addressed a letter to Deputy Commissioners and later, when Government was informed, Government directed withdrawal of that letter. Action as above is also taken.

Sri V. N. PATIL.—In answer to (z), the reply is 'No'. I categorically say that there was an attempt made to alter the rules unauthorisedly by the Commissioner of Excise. The Commissioner of Excise by his letter of 12-12-67 addressed to the Deputy Commissioners of the State, discriminating three Districts of Hyderabad-Karnatak, has given concession to two contractors with regard to cash security by waiving Rule 19!

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—When prohibition was relaxed in Districts other than Bidar, Raichur and Gulbarga and auctions were being held, certain Deputy Commissioners wrote to the Excise Commissioner asking for certain clarification in regard to Rule 19, because Rule 19 was not clear. The Excise Commissioner wrote a circular letter to all those Deputy Commissioners who had sought clarification, and there was no question of sending this letter to the Deputy Commissioners of the three districts of Hyderabad-Karnatak, because auctions were not held there at that time.

Sri V. N. PATIL.—Is the Government aware of a letter addressed by the Deputy Secretary, Home Department to the Excise Commissioner not to interfere when he has done nothing but an interpretation of the Rule, and why consequential action was asked to be taken by him?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—There is no question of taking consequential action. It is true that the Home Department—the Excise Department—wrote to the Excise Commissioner, when he again sought permission whether he can send the copies of this letter to the other Deputy Commissioners also, then the Government said that it is not only not necessary to do so, but it should also be withdrawn, because

in that letter an attempt was made to interpret Rule 19 in the Excise Rules and by that letter of the Excise Commissioner which is in the form of a directive, he cannot supersede the rules.

Sri D. B. KALMANKAR.—May I know when the Excise Commissioner addressed the letter to the Deputy Commissioners and when that fact came to the notice of the Government?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—The letter was written on 12th December 1967 and it came to the notice of the Government some time in the middle of the following year, i.e., 1968.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—A copy of the letter was sent to Government, I am told. What action did Government take on that letter?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—The Excise Commissioner was asked not to circulate this letter to the other three Deputy Commissioners of the Districts, and also to withdraw it because it cannot have an effect of superseding the rules.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ರಾಯಚೂರು ಡಿ. ಸಿ. ಯವರು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಆಕ್ಟನ್ ಟೈಂನಲ್ಲಿ ಲೇವ್ ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಏಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ? ಬರದಿದ್ದರೆ ಏಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—I don't think that is true. ರಾಯಚೂರು ಡಿ. ಸಿ. ಯವರು ಎಕ್ಸೈಜ್ ಆಕ್ಟನ್ ಬಂದಾಗೆಲ್ಲಾ ರಜದ ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅದು ಸತ್ಯವಾಗಿರಬೇಕು.

Allotment of Foodgrains

214. **Sri T. V. KRISHNAPPA** (Channapatna).—

Will the Minister of state for Food and Civil Supplies be pleased to state:—

(a) the details of the allotment of foodgrains from 1st January 1968 to the end of November 1968 (Districtwise details may be furnished;

(b) the basis on which these allotments were made;

(c) whether there was any discrimination between District to District in these allotments;

(d) if so, the reason for the same?

Sri B. VITTALDAS SHETTY (Minister of State for Food and Civil Supplies).—

(a) Please see statements 'A' to 'D' appended.

(b) The requirements of the areas as per scales prescribed and the overall availability of stocks under Government's control.

(c) No.

(d) Does not arise.

(SRI B. VITTALDAS SHETTY)

STATEMENT "A"

Allotment of Foodgrains to the Districts from January to March 1968.

Sl. No.	Name of the District	Quantity allotted for January 1968					Quantity allotted for February 1968					Quantity allotted for March 1968				
		Rice	Wheat	Milo	Other food-grains		Rice	Wheat	Milo	Other food-grains		Rice	Wheat	Milo	Other food-grains	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1	Bangalore City	...	5,320	3,500	1,330	3,470	3,330	3,520	3,500	3,470	5,320	3,500	1,330	3,470		
2	Bangalore District	...	315	115	335	300	335	315	115	300	315	115	335	300		
3	Kolar	...	445	200	500	600	300	245	68	600	245	68	300	600		
4	Non-Mining Area	...	—	—	—	—	200	200	132	—	200	132	200	—		
5	K. G. M. U.	...	250	170	135	155	135	250	170	155	250	170	135	150		
6	Tumkur	...	125	115	335	200	335	125	115	200	125	115	335	200		
7	Chitradurga	...	100	65	235	200	235	100	65	200	100	65	235	200		
8	Shimoga	...	200	65	200	100	300	200	65	100	200	65	200	1000		
9	Mysore	...	325	180	505	200	535	325	180	200	325	180	535	200		
10	Mandya	...	200	65	170	—	170	200	65	—	200	65	170	—		
11	Hassan	...	125	65	335	100	335	125	65	100	125	65	335	105		
12	Chickmagalur	...	100	65	135	100	135	100	65	100	100	65	125	100		

13	Coorg	...	125	35	65	—	65	125	35	—	125	35	65	—
14	South Kanara	...	250	100	170	—	173	250	100	—	250	100	170	—
15	Belgaum	...	100	115	135	200	135	100	115	200	100	115	135	200
16	Dharwar	...	150	85	200	300	200	150	85	300	150	85	200	300
17	North Kanara	...	125	60	35	—	35	125	60	—	125	60	35	—
18	Bijapur	...	125	30	100	200	100	125	30	200	125	30	100	200
19	Gulbarga	...	125	30	65	100	65	125	30	100	125	30	65	100
20	Raichur	...	100	15	65	100	65	100	15	100	100	15	65	100
21	Bidar	...	75	15	65	100	65	75	15	100	75	15	65	100
22	Bellary	...	100	65	335	200	335	100	65	200	100	65	335	200

(SRI B. VITTALDAS SHETTY)

STATEMENT "B"

Allotment of Foodgrains to the District from April to June 1968.

Sl. No.	Name of the District	Quantity allotted for April 1968					Quantity allotted for May 1968					Quantity allotted for June 1968			
		Rice	Wheat	Milo	Other Food-grains		Rice	Wheat	Milo	Other Food-grains		Rice	Wheat	Milo	Other Food-grains
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	Bangalore City	...	3,547	3,500	1,330	3,470	3,547	3,500	1,330	3,470	3,547	3,500	1,330	3,470	
2	Bangalore District	...	315	115	335	300	315	115	335	300	315	115	335	300	
3	Kolar	...	245	68	300	600	245	68	300	600	245	68	300	600	
4	Non-Mining area	...	135	132	200	...	135	132	200	...	135	132	200	...	
5	K.G.M.U.	...	168	170	135	155	168	170	135	155	168	170	135	155	
6	Tumkur	...	125	115	335	200	125	115	335	200	125	115	335	200	
7	Chitradurga	...	100	65	235	200	100	65	235	200	100	65	235	200	
8	Shimoga	...	200	65	200	100	200	65	200	100	200	65	200	100	
9	Mysore	...	325	180	535	200	325	180	535	200	325	180	535	200	
10	Mandya	...	200	65	170	...	200	65	170	...	200	65	170	...	
11	Hassan	...	125	65	335	400	125	65	335	100	125	65	335	100	
12	Chickmagalur	...	100	65	135	100	100	65	135	100	100	65	135	100	

13	Coorg	...	125	35	65	...	125	35	65	...
14	South Kanara	...	250	100	170	...	250	100	170	...
15	Belgaum	...	100	115	135	200	100	115	135	200
16	Dharwar	...	150	85	200	300	150	85	200	300
17	North Kanara	...	125	60	35	...	125	60	35	...
18	Hijapur	...	125	30	100	200	125	30	100	200
19	Gulbarga	...	125	30	65	100	125	30	65	100
20	Raichur	...	100	15	65	100	100	15	65	200
21	Bidar	...	75	15	65	100	75	15	65	100
22	Bellary	...	100	65	335	200	100	65	335	200

(SRI B. VITTALDAS SHETTY)

STATEMENT "C"

Allotment of Foodgrains to the Districts From July to September 1968.

Sl. No.	Name of the District	Quantity allotted for July 1968					Quantity allotted for August 1968					Quantity allotted for September 1968				
		Rice	Wheat	Milo	Other food-grains		Rice	Wheat	Milo	Other food-grains		Rice	Wheat	Milo	Other Food-grains	
1	2	3	4	5	6		7	8	9		10	11	12	13	14	
1	Bangalore City	...	53,47	3,500	1,330	3,470	3,547	3,500	1,330	3,470	3,547	3,500	1,330	3,470		
2	Bargalre District	...	315	150	670	300	315	150	670	300	315	150	670	300		
3	Kolar	...	245	68	600	600	245	68	600	600	245	100	600	600		
4	Non-Mining area	...	135	132	200	...	135	132	200	...	135	132	200	...		
5	K. G. M. U.	...	168	170	135	155	168	170	135	155	168	170	135	155		
6	Tumkur	...	125	115	670	200	125	115	670	200	125	150	670	200		
7	Chitradurga	...	100	65	470	200	100	65	470	200	100	100	470	200		
8	Shimoga	...	200	65	400	100	200	65	400	100	200	100	400	100		
9	Mysore	...	325	180	1,070	200	325	180	1,070	200	325	200	1,070	200		
10	Mandya	...	200	65	340	...	200	65	340	...	200	130	340	...		
11	Hassan	...	125	65	670	100	125	65	670	100	125	100	770	100		
12	Chickmagalur	...	100	65	270	100	100	65	270	100	100	100	270	100		

13	Coorg	...	125	53	130	...	125	53	130	...	125	100	130	...
14	South Kanara	...	250	100	340	...	250	100	340	...	250	125	340	...
15	Belgaum	...	100	115	270	200	100	115	270	200	100	150	270	200
16	Dharwar	...	150	85	400	300	150	85	400	300	150	200	600	500
17	North Kanara	...	125	60	70	...	125	60	70	...	125	100	70	...
18	Bijapur	..	125	30	100	200	125	30	200	200	125	50	200	200
19	Gulbarga	...	125	30	65	100	125	30	130	100	125	50	130	250
20	Raichur	..	100	15	103	100	100	15	206	100	100	50	206	100
21	Bidar	...	75	15	130	100	75	15	130	100	75	50	130	100
22	Bellary	...	100	65	335	200	100	65	670	200	100	100	1,200	200

V-31⁵⁵ N 69

N 69 - 15-2.3.41

(B) 4873

(SRI B. VITTALDAS SHETTY)

STATEMENT "D"

Allotment of Foodgrains to the Districts from October to December 1968.

	Name of the District	Quantity allotted for October 1968				Quantity allotted for November 1958				Other Food- grains
		Rice	Wheat	Milo	Other Food- grains	Rice	Wheat	Milo	Other Food- grains	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	Bangalore City	3,547	3,500	1,330	3,470	3,547	3,500	1,330	3,470	
2	Bangalore District	315	150	670	300	315	150	335	300	
3	Kolar	245	100	600	600	245	100	300	600	
4	Non-Mining area	135	132	200	...	135	132	200	—	
5	K. G. M. U.	168	170	135	155	168	170	135	155	
6	Tumkur	125	150	670	200	125	150	335	200	
7	Chitradurga	100	100	470	200	100	100	235	200	
8	Shimoga	200	100	400	100	200	100	200	100	
9	Mysore	325	200	1,070	200	325	200	535	200	
10	Mandya	200	130	340	...	200	130	170	—	
11	Hassan	125	100	770	100	125	100	335	100	
12	Chickmagalur	100	100	270	100	100	100	135	100	

13 Coorg	...	125	100	130	...	125	100	65	—
14 South Kanara	...	250	125	340	...	250	125	170	—
15 Belgaum	...	100	150	270	200	100	150	135	200
16 Dharwar	...	150	200	600	500	150	200	200	500
17 North Kanara	...	125	100	70	...	125	100	35	—
18 Bijapur	...	125	50	200	200	125	50	100	400
19 Gulbarga	...	125	50	500	350	125	50	65	350
20 Raichur	...	100	50	206	100	100	50	65	100
21 Bidar	...	75	50	130	100	75	50	65	100
22 Bellary	...	100	100	670	200	100	100	335	200

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಟ್ಟು ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಅಲ್ಲಿನ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರ ಸಲಹೆ ಮೇರೆ ಮತ್ತು ಶಿಫಾರಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ಆಯಾಯಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಬೆಂಗಳೂರು ಜನತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿಂದ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಕೊಡದೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಡದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

1-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದಲೂ ಅಂಥ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅದರ ನಾವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸ್ವಾಕ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ.—ಯಾವತ್ತೂ ಆಹಾರದ ಅಭಾವ ಇರತಕ್ಕ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಡದೆ, ಯಾವತ್ತೂ ಸಂಪೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಕ್ಷವಾತವಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಹಂಚಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಮಂಡ್ಯಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಬಿದ್ದಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಕೋಟಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಆಯಾಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದಿ. ಸಿ. ಮತ್ತು ಫುಡ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ಗಳ ಸಲಹೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಂಜೇಗೌಡ.—ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಿದ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಭಾಗ ಕದ್ದುಮಾರಾಟ ಆಗಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ದೋಷಗಳಿವು ! ಅವುಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಉಗ್ರ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅಂಥವರ ಬಗ್ಗೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಗದಗ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ ಕಾರ್ಮಿರೇಷನ್ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಾಸ್ತಿ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದ ಆಹಾರ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಮತ್ತು ಕೆ. ಜಿ. ಎಫ್. ಈ ಎರಡನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇನ್ನುಳಿದೆಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಿಗೂ ಒಂದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹಂಚಲಾಗಿದೆ.

Sri G. CHANDRAKANTH.—The Statements of 'A', 'B' and 'C' reveal that there has been definite discrimination and only a minimum has been allotted to Bidar District. May I know why ?

Sri B. VITTALDAS SHETTY.—Taking into consideration the population of the District and some other such considerations the Deputy Commissioner has recommended and the Government have allotted foodgrains accordingly.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ.—ಕೋರಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುವ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಮೂರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆಂಬ ಕಾರಣವೋ ಅಥವಾ ಕೋರಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಮುಕ್ಕಾಲು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆಂಬ ಕಾರಣವೋ? ಕೋರಾರದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಲು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದು ನಿಜವೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಕೋರಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಇವುಗಳ ಪಾಪುರೇಷನ್ ನೋಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್ ಮೇರೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಆನೇಕಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಫುಡ್ ಅಡ್ವೈಜರಿ ಕಮಿಟಿ ಎಂದು ಏತಕ್ಕೆ ಇರುವುದು? ಆ ಕಮಿಟಿಯ ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್ ಏನು? ಫುಡ್ ಅಡ್ವೈಜರಿ ಕಮಿಟಿ ಏನು ವಾಷಿಂಗ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆಯೇ? ಈ ವಿಚಾರ ದಲ್ಲೆನಿವು ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಇಬ್ಬರೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲ ದಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಈಗಾಗಲೇ ಫುಡ್ ಅಡ್ವೈಜರಿ ಕಮಿಟಿ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರೇ ಅದರ ಚೇರ್ಮನ್. ಆ ಕಮಿಟಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮನ್ನಣೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಫುಡ್ ಅಡ್ವೈಜರಿ ಕಮಿಟಿಗಳು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೋ ಅವು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಅವರು ಕೇಳಿದಷ್ಟು ಕೊಡಲು ಸ್ಟಾಕ್ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ರಾಮಣ್ಣ.—ತುಮಕೂರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮತ್ತು ಕೋರಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಇದೆಯೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಸಹ ಬಂದು ನೋಡಿ ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಕೇವಲ ಕಡಿಮೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅಂದಮೇರೆ ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹಂಚಿದ್ದೀರಾ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹಂಚಿದ್ದೀರಾ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ.—ತುಮಕೂರು, ಕೋರಾರ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಅಲ್ಲರತಕ್ಕೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರ ಸಲಹೆ ಮೇರೆ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಅವರ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನಮೇಲೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಪರಿಶಿಷ್ಟರಲ್ಲಿ 'ಅ' ಯಿಂದ 'ಈ' ವರೆಗೆ ಇರುವ ತಃಖ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರು ಎಷ್ಟು ಕೇಳಿದ್ದರೋ ಅಷ್ಟು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏನು ತೊಂದರೆ ಇತ್ತು? ಕ್ವಾಂಟಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಷ್ಟು ಅಂತರವಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಕೇಳುವಷ್ಟು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ಟಾಕ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಕೇಳುವಷ್ಟು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಹಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪೈಕ್ಯೂರ್ ಮೆಂಟ್ ಎಷ್ಟು ಸ್ಟಾಕ್ ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಆಗಲೇ, ಫುಡ್ ಅಡ್ವೈಜರಿ ಕಮಿಟಿಯಾಗಲೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಹದಗೆಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಾಡಬಹುದು. ಸ್ಟಾಕ್ ಫೋಷನ್ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯಾರೂ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಕಷ್ಟದ ಸೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

Mr. SPEAKER.—I am sorry to say that some questions have lapsed. I have requested the Hon'ble Members a number of times not to put more supplementaries. But they are not co-operating with me. I request the hon'ble members to co-operate with the chair. Otherwise questions will lapse. Now question Hour is over.

QUESTIONS FOR ANSWERS ON THE DAY

(but not taken up)

Rural Water Supply Scheme

15. Sri R. NAGAN GOUDA (Hospet).—

Will the Minister for Development be pleased to state :—

(a) whether they have received applications from the Panchayat Boards of :

- (i) Naganahally ;
- (ii) Ananthasayanagudi ; and
- (iii) Malappanagudi of Hospet Taluk for protected water supply schemes for their villages ;

(b) whether the required estimates have been prepared for the scheme for each of the above Panchayat Boards ;

(c) if so, the amount of the estimate for each of the Panchayat Boards ;

(d) whether the above Panchayat Boards have deposited the required advance amount to take up the work and if so, how much amount is deposited by each one of them ;

(e) when the Government proposes to take up the Rural Water Supply Scheme for these Panchayat Boards ?

Sri P. M. NADGOUDA (Minister for Development).—

(a) Yes.

(b) Yes.

(c) Naganahally	...	Rs. 1,00,000
Ananthasayanagudi	...	Rs. 69,000
Malappanagudi	...	Rs. 1,24,100

(d) None of the Panchayats have deposited the required amount of 10 per cent in advance.

(e) This could be considered after the Panchayats deposit the required amount and in the light of the availability of funds.

Purchase of Sugar in open market*

63. Sri I. SOMASEKHARAPPA (Hosanagar).—

Will the Minister of State for Food and Civil Supplies be pleased to state :—

(a) whether the Government had purchased sugar in the open market during last year ;

- (b) if so, the rate at which it was purchased ;
- (c) the Number of tonnes of sugar purchased that is with the Government at present ?

Sri B. VITTALDAS SHETTY (Minister of State for Food and Civil Supplies).—

- (a) Yes, from the sugar months of December 1967 —January 1968, actual purchase commencing only from 1968.
- (b) At Rs. 400 per quintal Ex-factory.
- (c) Nil.

Closure of Departments of M. I. S. L.

205. Sri ABDUAL KHUDDUS ANWAR (Bhadravathi).—

Will the Minister for Industries, Information and Publicity be pleased to state :—

- (a) the number of departments closed down in Mysore Iron and Steel Limited, Bhadravathi Since 1962 ;
- (b) whate happened to the staff working in those dapartments ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY (Minister for Industries Information and Publicity).—

- (a) Four.
- (b) They were transferred to the newsteel plant, alloy and special steel plant and some of the existing departments against vacancies.

Joint Farming Societies

220. Sri N. G. HALAPPA (Channagiri).—

Will the Minister for Development be pleased to state.—

- (a) the amount of loan advanced to the Joint Farming Societies in the State till 31st July 1968 ;
- (b) the amount due for recovery and the amount recovered so far ;
- (c) how the loan was utilised in improving the Food position in the state ;
- (d) whether the Government has taken any security from these societies for the loan advanced and whether the security taken is adequate ;

(SRI N. G. HALAPPA)

(e) whether the Government collected any foodgrains in the form of levy from such societies, if so, the quantities collected ;

(f) whether a good money of these societies are bogus societies ?

Sri P. M. NADGOUDA (Minister for Development).—

	Rs.	Ps.
(a) Total amount of loans advanced ...	44,19,550	00
(b) Amount due for recovery ...	9,72,097	13
Amount recovered so far ...	2,91,688	06
(c) Land improvement ...	12,62,693	00
Sinking of well ...	4,47,094	00
Pumpsets ...	3,26,189	00
Seeds and Fertilisers ...	5,04,226	00
Area cultivated ...	23,614	acres
Value of Food Production such as Ragi, Jowar, Paddy and Wheat; etc.	Rs. 26,78,250	

(d) Adequate security has been taken. Charges have been created on the floating assets of the societies and on the lands pooled.

(e) Number of societies ...	20
Kind and Quantity	
Jowar ...	105.00 Qtls.
Paddy ...	312.51 Qtls.
Wheat ...	500.00 Qtls.

(f) No.

Famine Relief Works

251. Sri H. PUTTADASA (Kanakapura).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state :—

(a) whether Famine Relief works would be continued in the State :—

(b) if so, the items of works contemplated to be continued ;

(c) whether the construction of new Minor tanks and restoration of old ones would be among the relief works to be continued ?

Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—

(a) Generally no fresh works will be taken but funds permitting, works in progress will be brought to a safe stage with minimum outlay.

(b) and (c) Please see reply to clause (a).

Toddy Shop in Holenarasipur Town Limit

272 Sri H. D. DEVE GOWDA (Holenarasipur).—

Will the Minister for Finance, Planning and Youth Welfare be pleased to state:—

(a) whether any representation has been received by the State Government to shift the present place of toddy shop from the Holenarasipur Town limits to avoid lot of nuisance to the public;

(b) whether the Government would take necessary steps to shift it away from the town-limits?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance, Planning and Youth Welfare).—

(a) No.

(b) Does not arise in view of reply to (a) above.

Karnataka State Archives

(Departmental)

Rural Water Supply Scheme (ರೂರಲ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಸ್ಕೀಮ್)

Accession No. 4873

357 Smt. K. LEELAVATHI RAI (Buntwal) ಬಂತ್ವಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕು

Will the Minister for Development be pleased to state:—

(a) the number of Rural Water Schemes already estimated and pending for implementation in Puttur and Buntwal Taluk in South Kanara District;

(b) if so, when it will be implemented and completed;

(c) of them, the number completed?

Sri P. M. NADGOUDA (Minister for Development).—

(a) Four schemes as mentioned below:

1 Buntwal	}	in Buntwal Taluk
2 Panemangalore		
3 Subramanya	}	in Puttur Taluk
4 Uppinangadi		

(b) Out of the four schemes mentioned above two schemes i.e. Buntwal and Subramanya are completed, Uppinangadi is nearing completion and Panemangalore is being taken up for execution.

(c) Two schemes i.e., Buntwal and Subramanya are completed.

Registration of Co-operative Societies

389 Sri G. CHANDRAKANTH (Bidar).—

Will the Minister for Development be pleased to state :—

(a) the number of Co-operative Societies registered so far in Bidar District during the year 1967;

(b) in how many of them audit has been conducted (up-to-date information may be furnished);

(c) how many of them are functioning and how many of them have become defunct?

Sri P. M. NADGOUDA (Minister for Development).—

(a) 484.

(b) 448.

(c) (i) 23 under liquidation.

(ii) 61 Weak and dormant.

Permission to put held-over Question after Question Hour

Sri V. N. PATIL.—Sir, there is one held-over question on the agenda. I may be permitted to put that question.

Mr. SPEAKER.—The question hour is over and I cannot permit any question now. From tomorrow onwards the Hon'ble Members may co-operate with the Chair to see that all the questions are taken up. Let the Hon'ble Members consider to-day's position as a lesson for future and co-operate with the Chair.

Sri V. N. PATIL.—Kindly look at the agenda, Sir. It is a separate question which was held-over by the the Chair yesterday.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member may please resume his seat.

Sri M. S. KRISHNAN.—I have a point of order, Sir. You have just now said that since the time is over, all the remaining questions have lapsed. But the held-over question, that has been included in the list of business, cannot be treated as lapsed. It was held-over because of the lapse on the part of the treasury benches. I do not think that there is any right on your part to say that since the Question Hour is over, the held-over question also has lapsed. You have got to see that the question is permitted to-day or else you will be denying an opportunity to the member. It is a wrong procedure and is opposed to the rules of procedure.

Mr. SPEAKER.—I have heard the Hon'ble Mr. Krishnan. He says that the question was held over by the Chair. All questions are put for

replies and it is expected that all questions are replied provided members co-operate with the Chair and stick to the time. But when the Question Hour is over, I think even a question which has been held-over by the order of the Chair cannot be put for want of time and that held-over question also will be treated as unstarred question.

Government's responsibility to answer questions admitted by hon'ble Speaker.

Mr. SPEAKER.—Now the hon'ble member Sri Nagappa may state his point of order.

Sri M. NAGAPPA.—Sir, my point of order is that as per the printed list of starred questions and answers the Hon'ble Speaker was pleased to allow the question of Mr. Krishnan on page 10, i.e., Question No. 184 wherein clause (d) was also admitted by the Hon'ble Speaker. When once the Speaker has admitted a question, it becomes the prestige and the order of the Speaker. Every letter and the order of the Speaker has to be complied with by the Minister in letter and spirit. They cannot say that it would not be in public interest to disclose this information. If that is so, they should approach the Hon'ble Speaker and see that such question is not admitted. But when once a question is admitted by the Hon'ble Speaker it is the bounden duty of the Government to answer almost all questions that are admitted. So in support of my view I am quoting one ruling of the Andhra Pradesh Assembly which is as follows:—

“112. Questions: When a question is allowed by the Speaker every portion of it has to be answered by the Government.

On the 26th February 1960, question No. 1492 pertaining to the taking over of the Harijan hostels came before the House. In reply to clause (c) of the question it was stated ‘it will not be in public interest to give the information and to place it on the Table of the House as it is an administrative affair.’

Sri Pillalamarri Venkateswarulu raised a point of order whether such a reply based on the plea that it is an administrative affair was proper. The Speaker thereupon observed:

‘When the Speaker has allowed a question every portion of it has to be answered by the Government. It is a question. The department could point out at that stage. When once the Speaker has decided to admit a question, nobody has a right to say that the admission is wrong and no answer will be given. So it should not be done by anybody. That I have to tell the Government also.’

In view of this ruling, I would request the Hon'ble Speaker to revise his decision and ask the Government to answer clause (d) of Question No. 184 and place the documents, if any, received by them from the Central Government.

Mr. SPEAKER.—I have heard the hon. Member Mr. Nagappa. I shall go into the authority quoted by the hon. Member and give a considered ruling to-morrow.

Sri V. N. PATIL.—Sir, with regard to held-over question I want to say something.

Mr. SPEAKER.—Will the hon. Member please respect the decision of the Chair? I have already ruled that when the Question Hour is over even the held-over question cannot be put.

Sri V. N. PATIL.—Sir, you are shielding the Government.

Mr. SPEAKER.—It is wrong to say that the Chair is shielding the Government. I am not shielding anybody.

Sri V. N. PATIL.—Sir, I want to know for whose fault I am being penalised?

Mr. SPEAKER.—I think the hon. Member is most uncharitable in saying that the Chair is shielding the Government. There is nothing of the type. The member should not be so uncharitable about it. After all I have given a ruling that this question cannot be raised for want of time. The matter should not be raised again. I have already said it cannot be done. The hon. Member may please obey the Chair and resume his seat.

Sri V. N. PATIL.—I want you to reconsider your decision, Sir. I do not know what purpose would be served if the right of the Members are curtailed. If by curtailing the rights of hon. Members, the prestige of the House is going to be enhanced I have no objection. But the right of the members should not be curtailed for the sake of somebody. I strongly protest against the great injustice done in not permitting me to put the held-over question and I stage a walk-out.

(Sri V. N. Patil withdrew).

Sri M. S. KRISHNAN.—On a point of order, Sir. You just now said that a starred question can be converted into unstarred question. That is the Ruling of the Chair and I cannot question your ruling. At the same time, I would like to point out to you, Sir; here is a position wherein a question was admitted by you as starred question, then it was also put on the list as starred question in the name of Sri V. N. Patil. The hon. Member also was permitted to put the question and yesterday he asked the question.

Mr. SPEAKER.—Everybody knows it.

Sri M. S. KRISHNAN.—When the question is asked, the Hon'ble Minister stated that he wants time to answer the supplementaries. In fairness to the hon. Member the concerned question should be permitted to be put the next day. It cannot lapse by virtue of lack of time. It cannot be converted into unstarred question. In the Rules of Procedure, I cannot find any rule which authorises the Speaker to convert a starred question into unstarred after all these stages are over.

(SRI M. S. KRISHNAN)

My humble suggestion is that the ruling may kindly be reconsidered and an opportunity given to the hon. Member although I cannot question your ruling.

SRI S. BANGARAPPA.—If you can bear with me for one minute. ಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರೀ ಎ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲರ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಕಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ತಾವು ನಾಳೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿ. ಅದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ದಿನ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಕಾದು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಈಗ ತಾವು ಸಮಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಪ್ಪ ಆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿರಿ. ತಾವು ಕೊಟ್ಟ ರೂಲಿಂಗನ್ನು ನಾವುಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡುಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲರಿಗೆ ನಾಳೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ತಾವು ಈಗ ಕೊಟ್ಟ ತಮ್ಮ ರೂಲಿಂಗನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪರ್ಸರ್ವಮರ್ಶ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

MR. SPEAKER.—Nothing is added by the hon. Members who spoke just now and from what was said by Mr. Krishnan, I think the Chair's ruling was not properly appreciated. When a number of questions are put down for oral answers as starred questions for want of time, some questions are not answered. Some questions do remain and they go on record as unstarred questions in the sense that the questions and replies furnished will be printed in the proceedings of the House for that day. I never attempted to convert a starred question into unstarred question. It is only a matter of procedure that questions not actually taken up on any particular day will be printed along with answers in the day's proceedings. I said nothing more than that. Now there are 20 questions put down. I want to raise that number to 30 if the hon. Members co-operate. But with the best of co-operation available, if some questions cannot be taken up on the floor of the House for want of time, such questions and answers will be printed in the day's proceedings. The held over question of Sri V. N. Patil will be treated in the same manner. It should have been answered along with other questions. It was unfortunate that it was not reached. It does not mean that I am attempting to shield the Government and I am deliberately denying the opportunity to the Member. The hon. Member should be fair to the Chair.

With this, I think all this controversy is set at rest. I will take up the next item.

SRI S. BANGARAPPA—I am afraid we are creating a very bad precedent.

Motion of No-Confidence in the Council of Ministers—Grant of leave to move.

MR. SPEAKER.—Yesterday three hon. Members, Sri H. M. Channabasappa and others have given notice of a no-confidence motion.

I shall take up the other motions later. I shall now call upon any one of the hon. Members who have given notice of the no-confidence motion, to ask for leave of the House to move the motion.

SRI S. SIVAPPA (Sravanabelagola).—I seek the leave of this House to move the motion of no-confidence against the Council of Ministers.

MR. SPEAKER.—The question is: I request hon. Members who are in favour of leave being granted to the motion to rise in their seats.

AN HON. MEMBER.—Two members on the Congress side are standing.

(Counting was taken)

MR. SPEAKER.—I am not concerned with it. Since more than 30 members have stood up, leave is granted to the hon. Member Sri Sivappa to move his motion.

I allot Tuesday for the consideration of this motion. So it will be taken up on Tuesday.

Notice of adjournment Motion re: Hunger Strike in Gadag Town.

SRI K. H. PATIL.—I have given notice under Rule 50. Yesterday it was not received in the hands of the Secretary, well in time. Today I would like to impress upon the Chair and request that consent may be given to me to move the adjournment motion because it is very serious matter wherein the Municipal Administrator.....

1.30 P.M.

MR. SPEAKER.—The hon. Member Sri K. H. Patil has given notice of an adjournment motion. I have not made up my mind whether to give consent or not to give consent. Before considering the question of consent, I would request Sri Patil to explain why permission should be given to him to make the motion. While doing so, he should not go into the merits of the motion. I want him to enlighten me only on the following three aspects and nothing more:

Firstly, whether the question of hunger-strike can be an occasion for moving an adjournment motion. Secondly, from the wording of his notice, it appears that there are certain justiciable rights; certain parties are claiming rights in a particular place and others are asserting their right of public way. Sri Patil should tell the House whether the House could be a forum for considering this matter when it falls within the jurisdiction of the civil courts and when it relates to civil rights. Thirdly, when the House is debating the Governor's Address, whether it is not open to the Member to raise this point also during the course of his speech.

Hon. Member may give answers to these three points briefly.

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Harihara).—Let us know what this Motion is. It is not a matter between the hon. Member and the Chair. First let us know what the motion is. Otherwise, it can be disposed of in the Speaker's Chamber. Now that the matter is before the House, let us know what the motion is.

Mr. SPEAKER.—The hon. Member Sri Siddaveerappa is calling upon me to read the notice of motion. According to the Rules of Procedure, the notice need not be read until and unless the motion is admitted. Yesterday I disposed of in my Chambers a notice of motion given by Sri Channabasappa and Sri Nagappa and communicated my decision to them. But what happened subsequently was, that the same matter again cropped up in the House and we lost practically one hour on it. Since it is the intention of the Members to be heard before consent is given or withheld, I am giving an opportunity to Sri K. H. Patil to answer the points raised by me.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—In that case, we are only spectators to a thing which we do not know.

Mr. SPEAKER.—I shall read the motion provided this is not quoted as a precedent and provided that this does not mean that I have given consent to the motion. Sri Patil may please read his motion.

Sri K. H. PATIL.—I have not got a copy of it with me.

Mr. SPEAKER.—Then I shall read it myself. It runs as follows:

“This Assembly do stand adjourned to consider the grave situation which has arisen at Gadag on account of the hunger strike in protest against the illegal, un-authorised and intentional acts of the Municipal Officer in permitting Sri Manvi, A. S., to construct a wall causing obstruction to the public road used for more than 60 years and thus created a situation whereby the owners in the area are suffering for want of road to their residential places.”

As I said earlier, three points arise. (1) Whether hunger-strike can be an occasion for an adjournment motion; (2) Whether civil rights between parties can be a matter for adjournment motion; and (3) whether there is not enough opportunity for the hon'ble Member to deal with the matter during the course of the debate on the Governor's Address.

Sri H. M. CHANNABASAPPA (Periyapatna).—I have a Point of Order. Yesterday I drew the attention of the hon'ble Chair to a fact and said that there is precedent accepted not only in this House but all over India and elsewhere also that whenever important matters are brought to the notice of the Chair on an adjournment motion, before the Chair takes a decision, there will be a discussion on at least three points, namely, whether it is a matter of urgent public importance as to adjourn the house, whether it is important and what are the points for the

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

admissibility of the motion. The Members should be heard beforehand on these points. Then it is also in practice that the Chief Minister or other Minister on behalf of the Government, will also express the views on the admissibility. You were pleased to give a ruling yesterday, disallowing the adjournment motions of both myself and Sri Nagappa in spite of the fact that we appealed to you that we may be heard on the admissibility only and not on its merits. And to-day you are permitting a Member to apprise you on the admissibility of the motion. If the matter was between you and the Member, it could be disposed of in your Chambers. When it is being talked over in the Assembly, the Members are seized of it. Therefore, this is not a matter between the Member and the Chair. When the matter has come up before the House and when we are seized of it, we have a right to speak over it. Now that you have allowed a Member to express himself on the admissibility of his motion, I have a right to express myself on the desirability or admissibility of my adjournment motion, which was ruled out yesterday. Therefore before giving a ruling on my motion, I and the Members should have been heard on the admissibility. Hence I may be given an opportunity to speak on my motion.

Mr. SPEAKER.—The hon'ble Member Sri H. M. Channabasappa has raised a very interesting point of order. He has brought several points in his point of order. It must be first pointed out that the right to move an adjournment motion is subject to certain restrictions and consent could be given for making a motion only when it satisfies all the conditions imposed by the Rules. Hon'ble Sri Channabasappa has insisted upon the revival of his notice of motion disposed of yesterday in spite of the fact that I considered the whole matter very carefully and dealt with the notices of Sri Channabasappa and Sri Nagappa within the ambit of the rules governing the accord of my consent. Very precious time of the House was spent on the matter yesterday. Under Rule 50 of the Rules of Procedure, there could be a discussion on an Adjournment Motion only when consent is given and the matter has been held to be in order by the Speaker and the House has given leave. Otherwise, an opportunity is given to the members to explain the admissibility for the sake of convenience and not as a matter of right. In that spirit, I just gave an opportunity to Sri Patil to clarify certain points. On this ground, hon'ble Member Sri Channabasappa says that he should also be heard on a matter which was disposed of yesterday itself.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I want to make a personal explanation.

Mr. SPEAKER.—I am on my legs and in the midst of my ruling. A member of Sri Channabasappa's stature and experience should have more patience and should not function in this way and interrupt the Chair.

I was just stating that the hon'ble Member Sri Channabasappa was making out in his point of order, that since an opportunity was being given to Sri K. H. Patil, a similar opportunity should have been given to him and urging that he should be again permitted to agitate the matter which concluded yesterday. That cannot be done since the matter was already disposed of yesterday. The point he has raised is whether a full-dress hearing was given yesterday to his notice of adjournment motion. But unless the Chair gives consent under rule 50, the motion cannot come before the House. Of course, I wanted the hon'ble Member to come to my Chamber and discuss the matter; unfortunately, he could not be contacted. I am functioning in a most democratic manner. I had given opportunity to place his case before me.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—The hon'ble Speaker mis-interpreted me.

MR. SPEAKER.—Wrongly interpreted; mis-interpreted is not a good word.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—Very well Sir; I accept it. The Chair was pleased to say that I wanted an opportunity to express myself on the admissibility or otherwise of my adjournment motion which was ruled out yesterday. That was not correct. It was a point of order that I raised that it is not in order to call upon the member to express an opinion on the admissibility or otherwise now, when a similar point was ruled out yesterday without giving such opportunity.

MR. SPEAKER.—Probably the confusion was due to the way in which the matter was put by Sri Channabasappa. The point of order is—when opportunity was not given to him, why it should be given in the case of Sri K. H. Patil. It is a question of discretion. In fact, I could have disposed of this matter in my Chambers. Since it was not disposed of, it does not prevent the Chair to give an opportunity to the member to know why consent should not be withheld by the Chair.

SRI D. B. KALMANKAR (Aland).—I rise to a point of order under rule 54. Yesterday ruling was given disallowing the adjournment motions of Sri Channabasappa and Sri M. Nagappa. But the way in which it is being allowed today to be explained by Sri Patil shows that the motion has been admitted and it has been taken up. My submission is that he should not be allowed to do so.

SRI D. DEVARAJ URS (Hunsur).—Sir, I want to substantiate what the member just now said. Sir, I remember, on the last occasion when this Assembly had met, a similar question concerning these rules came up for discussion and then you were pleased to withhold consent and there was lot of discussion as to the manner in which consent was withheld and whether the mover should be given an opportunity to put forth his case. Yesterday, when a similar motion was brought even before it was explained, it was disallowed. Adopting two different procedures on two occasions would not be correct. I respectfully submit, that the House will be benefited if the Speaker would give a final interpretation about

(SRI D. DEVARAJ URS)

these rules whether, whenever an adjournment motion is moved, the Speaker will always give an opportunity to the mover to explain why the adjournment motion should be allowed.

Sri M. S. KRISHNAN (Malleswaram).—Sir, the same opportunity was denied to Sri Channabasappa yesterday. If Sri Patil is allowed to explain his motion now, the same opportunity must be given to Sri Channabasappa also now. Otherwise, it would be a very bad precedent.

Mr. SPEAKER.—Sri D. B. Kalmankar has raised a point of order stating that the procedure set out in rule 54 should be followed. His contention is, the moment a matter is permitted to be raised here, the provisions of rule 54 should come into operation. I think he is far from correct. In the beginning itself I have made it clear that I have not made up my mind to give or not to give my consent. I am still thinking. Before coming to a decision I wanted to give an opportunity to Sri K. H. Patil to give some clarifications on certain points. That I have done now. Therefore the point that the matter is before the House, is not sustainable.

The hon'ble member Sri D. Devaraj Urs has raised a very important point about the procedure to be adopted. He stated that yesterday one procedure was adopted and today another procedure is being adopted, and therefore in order to clear the point, it would be better to have some uniformity. I might take the House into confidence and say why some changes occurred. Yesterday, even though I decided the matter in my chamber after full consideration, members thought that they should be heard in one way or the other and as hon'ble members know a valuable time of one hour was lost. If a matter is decided in the chamber, hon'ble members take their own time and want some explanation and all that. So, I thought of giving some opportunity to the member and decide the point. But, there is much force in what Sri D. Devaraj Urs has said. Hereafter I shall take decision in my chamber and before taking decision I shall request the member who has given notice, to meet me in my chamber and not to open the issue in the House. Today since I have already called upon Sri Patil to have his say, I do not want to deny that opportunity. But this should not be taken as a precedent. I think the matter is properly explained and I shall follow the procedure indicated by me today.

† Sri K. H. PATIL.—Sir, I do not take much time of the House because I have already been accused of spending a few minutes over the point of order.

The point for consideration is, there was a road.....

Mr. SPEAKER.—The point is whether hunger strike is proper subject for raising an adjournment motion.

SRI K. H. PATIL.—The hunger strike is the cause for this. There is one Manvi Brothers who was permitted to construct a wall obstructing the road in Gadag. Mr. Joshi cancelled the licence saying that the road is there and it should not be obstructed. Afterwards another person has been appointed as Commissioner. The Commissioner has no authority to revoke the said order. But he permitted Manvi Brothers to construct the wall and it has caused great hardship and inconvenience to the hut owners there. The hut owners went to the court and the court said that it is the municipality and Manvi Brothers who have done it and therefore, they were not in a position to give relief in a court of law. So, the only remedy is to approach the Government. Even the Minister for Public Works when he visited the place saw the wall and he was convinced and he assured the people that the matter will be set right in two or three days. Thereafter the people also submitted a copy of the petition to the Minister for Municipal Administration. No other remedy is left to them. They could take recourse either to break the wall into pieces or to register their legitimate protest by undertaking hunger strike. So, hunger strike was the only remedy left to them. Now, hunger strike is not the only situation that we have to consider. There is a precarious condition prevailing in Gadag. If peaceful atmosphere is not restored there, it may lead to non-violent action. There is no justice available to the poor hut owners of Gadag.

Secondly, the Minister has assured that justice will be done and he would look into the documents. I am raising this not to make any statement just for the sake of publicity in the press. I am really interested in seeing that justice is done, that too when a democratic institution is taken away by the Government and an administrator is appointed.

MR. SPEAKER.—The hon'ble member may please point out the position of law—whether this House is competent to go into the dispute of civil rights?

SRI K. H. PATIL.—This House can impress upon the Government and give direction to the Government by way of a resolution. My submission is, the hon'ble Minister should assure the House or the House should discuss and ultimately pass a resolution because it is not merely construction of a wall.

MR. SPEAKER.—I shall ask the Minister to make a statement.

SRI K. H. PATIL.—There is corruption, nepotism and life is in danger for the hut dwellers because the road is completely blocked. I do not think there is any other matter more urgent than this.

Lastly I wish to make myself clear to the House that it is my fault that I was not there in the room when I was asked to approach the Speaker in the Chamber.

SRI B. M. PATIL (Minister of State for Municipal Administration). — I beg to submit that the dispute pertains to right of passage between

(SRI B. M. PATIL)

private parties, the private parties being Manvi Brothers, Sri K. H. Patil and the persons who have now gone on hunger strike and also one Mr. Reddy.

2-00 P.M.

Sir, it is reported that this is a dispute between private parties. Some years back, on a private land, some houses were constructed by those who have now gone on hunger strike. There was a passage by the side of Sri Manvi's residence. But the Cotton Processing Co-operative Society blocked this passage some years back. So a dispute arose in the month of July 1968. Mr. Wali, the In-charge Administrator passed an order permitting Sri Manvi to construct a compound wall on the lands. Later Mr. Joshi, Administrator, issued a stay order. It was pending at this stage for some time. Later on, after verifying the fact, the In-charge Administrator (the Municipal Commissioner) vacated the stay order. By then, the Manvis had completed the construction of the compound wall. The passage was 14 feet wide and was being used by the hunger strikers till November. Now, one Mr. Bhooma Reddi has filed a suit in the Munsiff Magistrate's Court, Gadag and obtained a stay order from the court. The passage belongs to Mr. Reddi. Therefore, the hunger strikers requested the Municipality to make that 14 feet wide passage open to their movement. At present the matter is *sub-judice*. As per Rule 52 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly, the right to move an adjournment motion is subject to the following restrictions among others, namely:—

1. It should be a definite matter of urgent public importance ;
2. It should be a specific matter of recent occurrence ;
3. The motion shall not deal with any matter which is under adjudication by a court of law having jurisdiction in any part of India.

From the above it will be seen that none of the factors necessary for moving this adjournment motion exists.

SRI K. H. PATIL.—Since the Hon'ble Minister has brought in my name, it may give an impression to the House that because Sri K. H. Patil is interested he might have brought this adjournment motion. I therefore challenge him to prove whether K. H. Patil has directly or indirectly anything to do with this road at all? The Hon'ble Minister might have learnt from the Public Works Minister who has personally visited the spot. I have no property at all within 5 miles from this place. What the Hon'ble Minister has stated is contrary to the facts and is far from truth. Not only that, but the Hon'ble Minister went to the length of saying that the matter is *sub-judice*. The matter in dispute is quite different from the matter I have raised and perhaps the Hon'ble Minister has not understood it. Here, the

Municipal officers wanted to persuade Sri Bhooma Reddy to give that right of passage. In fact, he promised to give that for 15 to 20 days. Later on, these people wanted to use it permanently. That is why he went to the Municipality and got a stay order. I would request the Hon'ble Minister Sri B. M. Patil who has just entered the Ministry to understand the problem properly. If my hon'ble Friend has got the guts, I challenge him to prove that I am personally interested. If he cannot prove, let him withdraw the words that he has used which give an impression as if K. H. Patil has got a dispute. I have no dispute. My dispute is with the Council of Ministers for running the administration in a false and illegal manner and in a manner which does not benefit democracy.

Sri K. H. SRINIVAS (Sagar).—I rise to a point of order, Sir. The hon'ble Member Sri K. H. Patil has used the expression 'guts' with reference to the Hon'ble Minister. I do not think it befits the decorum of the House. I think such an expression should not be allowed.

Mr. SPEAKER.—'Guts' means courage and I do not think there is anything wrong about it. The hon'ble Member has, however, used the word 'false' which is objectionable, because it attributes motive.

Sri K. H. PATIL.—The report which he read is absolutely far from truth:

Mr. SPEAKER.—I have very carefully heard the hon'ble Member Sri K. H. Patil on his adjournment motion and I also heard the Hon'ble Minister Sri B. M. Patil as regards the points involved. The point is whether a hunger strike can be a fit matter to form the basis of an adjournment motion. According to Sri K. H. Patil hunger strike is resorted to in support of civil rights. The other point is whether any dispute regarding rights between private individuals can also be a basis for an adjournment motion. On both these points I am sorry I cannot agree with the opinion expressed by the hon'ble Member Sri K. H. Patil. In this connection, my predecessor, the late Sri Baliga, has given a ruling on 24th March 1964 on this point. It is as follows:—

"Hunger strike is not a ground for giving notice of any adjournment motion or any other motion. Simply because a person is on hunger strike it does not mean that it becomes important so far as the business of the House is concerned."

The hon'ble Member will realise that if the hunger strike is made a basis for an adjournment motion, it would not be possible for the Hon'ble House to transact any business at all. Hunger strikes have become so frequent nowadays that probably this House won't have any time to discuss normal business at all.

As regards the civil rights involved in this matter, the jurisdiction to decide civil rights is that of the courts of law and this Hon'ble House has no means to go into legal rights, record evidence and decide such matters. The matter falls within the jurisdiction of civil courts

(MR. SPEAKER)

and the judiciary and not of the legislature. We may carry on any amount of discussion here but Sri K. H. Patil will realise that still we are not going to decide whether a person who is putting a wall across a road is entitled to do it or not. That cannot be decided in this House.

Thus I hold that this is not a subject which can constitute the basis for an adjournment motion. I therefore withhold my consent under Rule 50 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Assembly. If the hon'ble member Sri K. H. Patil has got anything to say, he can raise the matter in the course of the debate on the Governor's Address.

Notice of privilege Motion *re*: News item in a Newspaper.

Sri M. NAGAPPA.—I have sent notice of a privilege motion regarding a news item published in the Deccan Herald dated 16th January 1959 in column 1 of page 7.

MR. SPEAKER.—I have gone through the notice. The point raised by the hon'ble member is correct. The concerned reporter has tendered apology to me. In view of that, the matter may be dropped.

Sri M. NAGAPPA.—Yes.

Seating Arrangement for members in the House.

Sri D. B. KALMANKAR.—Under Rule 312 I have given notice of a motion to be raised here.

Sri M. NAGAPPA.—I have also given notice of a motion under rule 312 regarding some of the members crossing the floor and sitting on that side and how those seats have been allotted to them. That is a matter for consideration by the House.

MR. SPEAKER.—I shall look into that matter. I shall invite the hon'ble member to my chamber and discuss it with him also.

Sri M. NAGAPPA.—I wanted to raise it on the floor of the House because it would not come as a point of order.

MR. SPEAKER.—I shall go through the records and hear the member tomorrow.

MOTION OF THANKS TO THE GOVERNORS' ADDRESS.

(Debate continued)

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ (ಅರಕಲಗೂಡು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮನ್ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಮಂಡಿ ಸಿರಿವ ವಂದನಾ ನಿರ್ವಹಿಸಿದುದನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮೆಚ್ಚಿ ಕಲೆಹಾಕುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ

ನಂತಿದ್ದೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವಾದರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ವರದಿ ಇದ್ದಂತೆ ಇದೆ. ಇವರು ಕೇವಲ ಫಿಗರ್ ಹೆಡ್ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಓದಿದಮೇಲೆ ತಕ್ಷಣ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತೆರೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ವರದಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಕಾವೇರಿ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವಾರು ಗಹವವಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ.

ಅವರ ಭಾಷಣ ನೋಡಿದಮೇಲೆ ನಮಗೆ ತುಂಬಾ ನಿರಾಶೆಯಾಯಿತು. ಇವೊತ್ತು ನದಿ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದರ ವಿಚಾರ ಭಾರಿ ಪ್ರಕೋಪಕ್ಕೆ ತೀರಿತಿದೆ. ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಕಾವೇರಿ ಜಲಾಶಯನ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಭವಾನಿ, ಅಮರಾವತಿ, ಪುಷ್ಪಬಾಡಿ, ಶಾಲಿಯೋತೋಪು ಇತ್ಯಾದಿ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ, ಇನ್ ಗ್ರಾನ್ಡ್ ಮಯಲೇಷನ್ ಆಫ್ 1924 ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಅಂಶಗಳುಳ್ಳ ಕಟ್ಟು ಮುಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾಲವಲ್ಲ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ತಾಂತ್ರಿಕ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡಿ, ಚಿಕ್ಕಿಕರ್ ಕ್ಲಿಯರನ್ಸ್ ಹಾಗೂ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಅಪ್ರೊವರ್ ಕೊಟ್ಟನಂತರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಆರ್ಡರು ಕಾಯನ್ನು ಫಾರ್ಮಲ್ ಆಗಿ ಕೊಡುವಂತೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇಂದು ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೊಗೆನಕರ್ ಇರಿಗೇಷನ್-ಕಮ್-ಪವರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಅನ್ನು ಅತುರಾತುರವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತರಾತುರಿಯಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಕಪುರಿ ಎಂಬ ಪ್ರಾಂತ್ಯವಾಡು ನುಮಾರು ಒಂಬತ್ತು ವರ್ಷಗಳವರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಾಂತ್ರಿಕ ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಮಲತಾಯಿಯ ಧೋರಣೆ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರದವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತವನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ ಮದ್ರಾಸಿನೊಡನೆ ಸೇರಿ ವೈರಿಗಳಂತೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರದವರನ್ನೂ ಮದ್ರಾಸಿನವರೊಡನೆ ಪಾರ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವ ಕಾಲವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಆರೋಚಿಸಲಿ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಲೈಮೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದು ಏನೆಂದರೆ 1924 ರಲ್ಲಿ ಅದ್ವೈತ ಮೆಂಟು ಪ್ರಕಾರ ಆಗಿರುವ ರೂಲ್ಸ್ ಆಫ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಏನಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಇನ್ನು ಮೂರು ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರದವರು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆನಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಈ 1924ರ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟು ಅದರ ನೈಜವಾದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾವು ಇದಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಲ್ಲ. ಈ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟು ಸತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಅವರನ್ನು ಚಿಕ್ಕಿಕರ್ ಕ್ಲಿಯರನ್ಸ್ ಗಾಗಿ ಕೇಳುವುದೂ ಅಪ್ರಕೃತ ಮತ್ತು ಅವರಿಂದ ಪರ್ಮಿಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಪಕೃತ. ಇವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ನೆರೆಯ ರಾಜ್ಯವಾದ ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಅವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೈತಿಕ ಮಟ್ಟ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾವ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದೂ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸುಯಲ್ಲ. ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳೊಡನೆ ಸೇರಿ ಉಪ್ಪೇತಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಮಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದವರು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರದವರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ನೊಟೀಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇಂದು ಇರುವ ಭಾರಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ನೂಚನೆ ಮಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ, ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರದವರು ನಮ್ಮ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಕಾಣುವಿಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿ ನೀರನ್ನು ಅರ್ಬಿಟ್ರೇಷನ್ ಗೇನೋ ಒಪ್ಪಿಸಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅರ್ಬಿಟ್ರೇಷನ್ ನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಜಯ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ ನನಗಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಕೇಸನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬರ್ಡ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಜನರಲ್ ರವರು ನೀರಾವರಿ ಕಾನೂನು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಒತ್ತಡದಿಂದಾಗಿ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ)

ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಮೀಡಿಯೋಕರ್ಸ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರುಗಳನ್ನು ನಂಬಿ ಕುಳಿತರೆ ಕೇಸ್ ಹಾಳಾಗುವುದು ಖಚಿತ. ಅದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರನ್ನು ನಂಬಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂತರೆ ಕೃಷ್ಣಾ ಆಗಲಿ, ಕಾವೇರಿ ಜೇಸನ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ನಮಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ಭಾಗದ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ to guide, lead and advise the Government ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇದು 6-7 ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ನಾವು ಒಂದು State Board of Irrigation and Power Development ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ವಾಟರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಬೋರ್ಡ್‌ನ ಮಾದರಿಯಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೋರ್ಡನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ತರತುಂಬಾ ಕೆಲಸ. ಅವರು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ಬಗ್ಗಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅನೇಕ ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೋಗಬೇಕು. ಬೇರೆ ಕಾತುರವಾದಂಥ ಕೆಲಸಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಜಂಜಾಟ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನದಿ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸ್ ಮೀಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಸ್ಕಾನರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ಟೇಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಅಂಡ್ ಇವರ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮೀಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಬ್ರೀಫ್ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸ. ಸ್ಟೇಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಅಂಡ್ ಸವರ್ ಡೆವಲಪ್ ಮೆಂಟ್ ಎನ್ನುವ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಅದರ ಆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಅರ್ಜಿ ಟ್ರೇಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಬ್ರೀಫ್ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ವಂಡಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್‌ನ ಅಂತಹವರನ್ನು ನಮ್ಮ ಕೇಸನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣಾನದಿ ನೀರು, ಕಾವೇರಿ ನದೀನೀರು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕೇಸು ಹಾಳಾಗಿ ನಮ್ಮ ಹಿತಕ್ಕೆ ದಕ್ಕಿ ಬರುವುದು ಖಂಡಿತ.

ಇನ್ನು ಹೊಗೆನ್‌ಕರ್ ಡ್ಯಾಮ್ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕೇಸನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಭದ್ರಪಡಿಸದೇ ಹೋದರೆ ಅದೂ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗೌರ್ಮೆಂಟಿನಿಂದ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಬೇಕು ಎಂದು ಕಾದು ಕುಳಿತರೆ ಅದು ಬರುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ, ಅದು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ. ಅದುದರಿಂದ ನಾವೇ ಈ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್‌ಗೆ ಕಾಯುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದು ಅಕೆಟ್ ಅಂಡ್ ಲಯಿಬಿಲಿಟೀಸ್ Statement ವಿಚಾರ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ Child's Play ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಅವರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅವರ ಭಾಷಣ ಅಚ್ಚು ಆಗಿ ಒಂದು ಹೆಸರು ಬಂದರೆ ಸಾಯಿ ಎಂದೆ; ಲೂಹಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಕೆಟ್ ಅಂಡ್ ಲಯಿಬಿಲಿಟೀಸ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪತ್ರವು ದಲ್ಲ ನಾನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. What is the legal sanction he has behind in addressing these letters to members? ಲಂಚ ನಿರ್ಮೂಲ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಕಳ್ಳನೇ ಆಗಿರ ತಕ್ಕಂಥವನು ಕಳ್ಳ ಕಳ್ಳ ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈಗೊತ್ತು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಅಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ 24 ಭಾರ್ಜುಗಳನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರೇ ಅದಂಥ ಶಾಸನಾಸಭಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳೇ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದು ಅದು ಎನ್‌ಕ್ವೆಸ್ಟರಿ ಆಯಿತೋ, ಏನು ಆಯಿತು ಎಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮೇಲೆಯೇ ಡೂರು ಇರುವಾಗ, ಅವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವುದನ್ನು ಕೇಳುವುದೆಂದರೆ ಇದು ನಾಚಿಕೆಗೇಡುತನದ ವಿಷಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.— Members may please avoid defamatory statements. Nothing is lost by expressing their views in a dignified manner.

ಶ್ರೀ ಹೆಡ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಇವರ ಮೇಲೆ ಅಂದು ಮಾಡಿದಂತಹ 24 ಅಪಾದನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ತಾರಾಪುರ ಕಂಪನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ವ್ಯವಹಾರದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಒಂದು ಅಪಾದನೆಯಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಆ ತಾರಾಪುರ ಮಾಡಿ ರಹಿತದಾದ ಒಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಆಗಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿವರಕ್ಕೆ ಈಗ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯವಹಾರ ಆರೈಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಹೋಗಿತ್ತು. ಇನ್ನೂ ಅರಿಬಿಟ್ಟೇವೆನ್ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ 57 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ 30 ಲಕ್ಷ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದರು. ಆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ರಾಡಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲೇ ಇಷ್ಟೊಂದು ಅವ್ಯವಹಾರದ ಮೇಲೆ ಅವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿರಬೇಕಾದರೆ, ಹಾಗೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅಪಾದನೆಯಿರಬೇಕಾದರೆ ನೀವು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುವುದಾಗಲ ಕೇಳುವುದಾಗಲ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ?

ಇನ್ನೂ ಮಂಗಳೂರು ಫರ್ಚಿಲೈಸರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ನೀರು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುವ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ವ್ಯವಹಾರ. ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಫರ್ಚಿಲೈಸರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ನೀರು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುವ ಚಂಡರ್ ಕೊಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಕೋಡ್ ರೂಲ್ಸ್ ಬೀದಿ ಚಂಡರ್ ಕೊಟ್ಟಿರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಆತುರ ಇತ್ತು? ಕೂನು ಹುಟ್ಟುವ ಮುನ್ನವೇ ಕುರಾವಿ ಹೊಲಿನವರು ಎನ್ನುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಕೋಡ್ ರೂಲ್ಸ್‌ಗೆ ಎರೋದವಾಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಆಡ್ವಾನ್ಸ್ ಆಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. This is gross violation to the code of P.W.D. Rules. ಇದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು 1968ರಲ್ಲಿ ಪೊಸೀಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿ ಓದಬಹುದು ಸುತ್ತಲೇ. ಇದು ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದುದು: ಅದು ಹೀಗಿದೆ.—

“1968 ಡಿಸೆಂಬರು ತಿಂಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ವಾಟರು ಸಪ್ಲೈ ಕೊಡಬೇಕು ಇದು ಆಗತ್ಯ ಎಂದು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು ಡಿಸೆಂಬರು 1968ರ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯ ಒಳಗಾಗಿ ಈ ಕೆಲಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದವು. ಆದರೆ ಅಪ್ಪರೊಳಗಾಗಿ ಈ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ ಇದ್ದರೆ ಮಂಗಳೂರು ಫರ್ಚಿಲೈಸರು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು”

ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಆಗಬೇಕೋ ಇಲ್ಲವೋ. ಅದೇ ತೀರ್ಮಾನ ವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ತೀರ್ಮಾನವೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ವಾಟರು ಸಪ್ಲೈಗಾಗಿ ಸುಮಾರು 182 ಲಕ್ಷ ಎಂದು ಒಂದು ಅಂದಾಜಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದೇನೋ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮದುವೆಗೆ ಗಂಡೇ ಪತ್ನಿ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ಮದುವೆ ಹೇಗೆತಾನೇ ಆಗುತ್ತೆ? ನಾನು ಕೇಳಿದ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದವರು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದರೆ “ಎಸ್” ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದಿರಿ. ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ಎಂಬ ವಿಷಯ ತೀರ್ಮಾನವಾಗದಿರುವಾಗ ಆತುರವಾಗಿ ಚಂಡರ್ ಏಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರಿ? ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಗುರುತರ ವಾದ ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಇದನ್ನು ಬಿರೀ ಮಕ್ಕಳಾಟದಂತೆ ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿಂಗ್ ಬಿರ್ ಎಂದು ಒಂದು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತಂದು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೇ ಒಂದು ಎಂಡ್‌ಸರ್ ಮೆಂಟು ಕೊಟ್ಟರು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಾನೂನಿನ ಬಲ ಹಾಗೂ ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ನಾವು ಹೇಗೆ ತಾನೇ ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ ಕಾನೂನಿನ ಬಲವನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರಿ ನಿಮಗೆ ಎಕ್ಸೆಲ್ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಏನೇನು ದುರುಪಯೋಗಗಳಾಗಿವೆ ಎಕ್ಸೆಲ್ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರಗಳಾಗಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಾಗಿರುತ್ತೇವೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಮಕ್ಕಳ ಆಟದಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಇದರಿಂದೇನು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ? ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಬಿರ್‌ನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಂದು ಅದನ್ನು ಪಾನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರೂ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಪಾಟೀಲ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ ನವರ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವರ ಪೈಸ್ಸು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಾಗ ಮೊದಲು ಇದು ಏಕತ್ತು ಸಾರ್ವ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬೆರೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಇದರ ಪೈಸ್ಸು ಹಾಗೂ ಕಟ್ಟಡ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಿಂಡಿಕೇಟು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಮಾರ್ಚೆಗೇಟು ಆಗಿ ಅದರೇ ಸೀಲು ಮಾಡಿ ರಾಕ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇದು ಹಂಚಾಗುವ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕಿ ನವರು ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಇದರಲ್ಲಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೇರೆಂಟ್

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ)

ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಹಮ್ಮದ್ ಅಲಿಯವರು ಕೈಹಾಕಿ ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಬರೀದಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ರೋಡು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫೋರ್ಮ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮೂಲಕ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸುಮಾರು 50 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಬೆರೆ ಬಾರವೇ ಇದ್ದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದಾರೆ. ತಜ್ಞರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಶ್ರೀ ಮಹಮ್ಮದ್ ಅಲಿಯವರು ಏಕ್ಸ್‌ಪೆಷರ್ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ಯಾರ ಅಪ್ಪನ ದುಡ್ಡು? ಅದು ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಕೀಗೆ ಬರ್ಚುಮಾಡುವುದನ್ನು ಯಾರೂ ಹೇಳುವವರು, ಕೇಳುವವರು ಇಲ್ಲವೇ? ರಾಜ್ಯದ ಬಡ ಜನರು ಶೋಧರೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಅವರಿಂದ ತೆರಿಗೆ ಮುಂತಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬರ್ಚುಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಎಂ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ.ಯವರು ಕೊಂಡರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಮಹಮ್ಮದಾಲಿಯವರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರರು. ಫೈಲು ನೋಡಿದರೆ, ಎಂ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಥೇರ್ಮನ್ಸರು, ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟ್ ಮುಂತಾದವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಒಪ್ಪಿನಿಯನ್ ನೋಡಬೇಕು, ಕೀಗೆಯಾ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮೇಷನ್ ನಡೆದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಭಂಧಪಟ್ಟ file ಅನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡಿ.

2-30 P.M.

ಇನ್ನು ರಿಲೀಫ್ ಗ್ರಾಂಟ್ಸ್ ವಿಚಾರ. ನವೆಂಬರ್ 30ನೆಯ ತಾರೀಖು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಕ್ಸಾ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿಗೂ ಚಿಲಗ್ರಾಂ ಕೊಟ್ಟರು. ಒಂದು ರಿಲೀಫ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿ ಮಜೂರಾತಿ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಎಸ್ಪಿ.ಮೇಟ್ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಿದರೆ ಡಿ.ಸಿ. ಸ್ಯಾಂಕ್‌ಷನ್ ಮಾಡುವುದು ಇರುವ ಪದ್ಧತಿ. ಆದರೆ ಸ್ಯಾಂಕ್‌ಷನ್ ಆಗುವುದು ಎಂದು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುತ್ತಾರೆ, ಕೀಗೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ 80 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೆಲಸ ಮಂಜೂರಾಗಿದ್ದು, ಎಸ್ಪಿ.ಮೇಟ್ ಆಗುವುದು ನಿಧಾನ. ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಬಿಲ್ಲು ಕೊಡಬೇಕು. ನವೆಂಬರ್ 28ಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯಿತು, 30ನೆಯ ತಾರೀಖು ಚಿಲಗ್ರಾಂ ಬಂತು, ಅದು ಬಂದಮೇಲೆ ಡಿ.ಸಿ. ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಅವಾಸ್ತವಿಕ. ಜೂಜಾಡುವುದು ಅಧರ್ಮ. ಅದರಲ್ಲೂ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಪಣವಾಗಿ ಒಡ್ಡಿ ಜೂಜಾಡುವುದು ಅಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಧರ್ಮ. ಕೀಗೆ ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವುದು ಅಧರ್ಮ. ಬಿಲ್ಲು ಕೊಡುವ ಧರ್ಮದ ಕೆಲಸವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಬಾಳುವೆ ನಡೆಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†Sri M. Y. GHORPADE (Sandur).—Mr. Speaker Sir, by and large, the Governor's address might be fairly described as a catalogue of Departmental performances and programmes. One cannot help wishing that there should have been greater and more precise enunciation of policies and strategy on important matters in the Governor's address. One can only hope that the Hon'ble Ministers in the reply will try to put more teeth into the policies pointed out therein.

Sir, the Address begins by mentioning of the Panchayat Raj and takes justifiable satisfaction on the successful and peaceful conduct of Panchayat elections. I wish to add here that more elections are not sufficient. The sooner the Government takes the major step to set up the three-tier system of Panchayat Raj, which we have talked of so often on the basis of Kondajji Bassappa Report, the better it is. Mention is also made about the Land Revenue being given to Panchayats. It is my view that what is important is not merely handing over the Land Revenue but the manner in which it is handed over to the Panchayat Raj bodies. I am of the view that if it is

handed over on the basis of collection, the minor Panchayats may get more than what they require. Most of them will not be able to sustain the minimum establishment. Therefore I have always urged on this occasion that the land revenue should be used firstly to ensure the minimum establishment to serve the Panchayat Raj bodies and then thereafter, the remainder should be distributed on per capita basis. The criteria for the distribution of State grants to Panchayat Institutions should be the same as those under Central loans to States. The Central Government grants are given to the States not only on the basis of collection but also on the basis of population.

Mention is also made about the implementation of Land Reforms. I have been urging almost every year that land records should be kept in each Panchayat so that the poor cultivator will be benefited. I do not know why such a simple thing has not been done. They will maintain the secrecy of the land records. It is an unfortunate thing that some of the provisions of the Land reforms have not been implemented. The question of fixing of fair rent has not been properly implemented because there are oral leases. The Government should be careful in tackling this problem of oral leases and see how best it could be solved, otherwise there will be no salvation for the poor. The Government want to print the bound Receipt Pattas which are in the nature of pass books containing the relevant information of the holding and also any encumbrances on the land. I think it is a progressive idea. This system has already been successful in Madras. This should be done immediately.

It has also been mentioned that the question of abolition of several other inams in the State is engaging the attention of the Government. I do not understand the great delay in implementing the programme. This inam system is coming in the way of cultivator to get loans from the Co-operatives. The Government has not clearly stated what is the difficulty in getting the inams abolished and if there is no difficulty at what time the process is completed. I urge upon the Government to take drastic measures to ensure the recovery of Co-operative loans. The Government say that they are going to take positive steps to recover these loans. But so far effective steps have not been taken. Effective steps should be taken to recover the loan amount and the funds may be made available for agricultural development. As a matter of fact, in this field, it is not the paucity of funds but our institutional incapacity to use these funds that are placed by the Banks. Therefore, I would urge upon the Government to come out with a clear programme to use these funds. One of the reasons why Japan has progressed agriculturally is, the word 'default' is not known to the people there. Whatever they borrow they repay. But this is not happening in our country and there has to be a break through in this matter and I wish the Government to see their way in this respect.

So far as planning is concerned, I think by now it is fairly well known that the resources inside are not more than 250 crores; assuming that we get 225 crores from the Centre, we cannot talk of a plan of

(SRI M. Y. GHORPADE)

the order of 400 to 450 crores. Therefore in order to maintain the tempo we have to think of a plan within our resources. My view in this regard is that we should think of terms of having a core plan for Mysore State wherein atleast essential activities of each department could be safeguarded within that core plan for which we have resources available. If fortunately more resources become available then nothing prevents from spending on other things. But if we proceed with the more assumption of getting resources from the Centre, then certain essential activities may not have any money at all. Further, it is also not known Sir, when the quantum of Central assistance will be made known. The quantum of assistance would enable us to determine the size of the Mysore State Plan and also the plans of various other States. It is well-known that the repayment of loan and interest by our State during the Fourth Five year plan is of the order of 200 crores and therefore one has to be realistic and one cannot expect much of the contribution from our internal resources. Our Finance Minister has been urging upon the Central Government to reduce the burden of loans by spreading the period of repayment over a long period. But the Centre argues that if the period of repayment of loans by the States to the Centre is spread over a long period, the Centre would have no resources left to give financial assistance to the States. I think that this sort of argument is based on the assumption that what is available only is to be distributed by the Centre to the States and this fixed quantum cannot be changed. It has to be re-examined. There is no reason why the Centre should incur an expenditure up to 8,000 and States only up to 6,000. There is also no reason why a bigger expenditure should not take place in the States and why it should not be 7,000 and 7,000 by the Centre and the States instead of 8,000 and 6,000 that is fixed now. I feel Sir, that unless something of this order is done we will not be able to maintain the level of our planning—even at a reasonable level. I wish to suggest, on this occasion, that irrigation and power which are essential activities of developmental planning should receive due consideration. When I speak of a specific type of plan for the State, I mean that it should not only be a plan of more expenditure but also should indicate how the moneys could be recovered from the beneficiaries within a particular period. The interest rate may not be high, and the period of repayment could be long. It should be the strategy of the plan to make the beneficiary pay part of the amount spent on them. Otherwise whatever we spend automatically gets bogged-down. Sir, the Planning Commission has pointed out that there has been a loss of 75 crores of rupees on irrigation projects. It cannot be said to be a loss. After all, the money spent on irrigation project and power results in the increase of national income.

In the Governor's Address it has been stated that even for completing the existing irrigation projects the money required is 200 crores

approximately. As against that money to be spent in the year 1969-70 is only 10 crores. In other words, at this rate it will take 20 years to complete the irrigation projects which are on hand. Obviously Sir, this quantum of expenditure was no fault of the Government or the Finance Minister. But it is a clear indication that unless we are able to spend at least about 40 crores of rupees a year we will not be able to make any significant progress in irrigation.

Similarly we have power. But we are not distributing power as rapidly as we should. It has been stated in the Governor's Address that as custodians of abundant power, it becomes our duty to help others in need of electricity. But I say, as custodian of power, it is our primary duty to help people in our own State first. Therefore, I would say that one requires at least 20 crores per annum for power. If you take 40 crores for irrigation and 20 crores for power that itself come to 60 crores of rupees of expenditure during the fourth five year plan period. Therefore, I feel that this matter should be discussed at the highest level and even at the Zonal level. I feel that Southern States should try to arrive at certain understanding as to the rate at which power should be made available. I feel all the States in the Southern Zone should be alive to this fact and take a decision in a concerted manner to fix a rate at which this power should be supplied. I will go to the extent of saying that if it is difficult to arrive at an agreed rate, then the Centre could be given power to raise taxes on behalf of the State Governments. So far as major irrigation projects are concerned I have no hesitation to say this. Then as far as power is concerned I feel much more could be done if we spend 20 crores per annum. At least this much has to be spent in order to complete the electrification in next few years.

I am surprised that no mention is made in the Governor's Address about the underground water resources. It is my view that underground water resources would enable the percentage to go even up to 35 per cent. Therefore I feel that top priority should be given for progressive utilisation of underground water resources.

Now Sir, I would like to say a word about the Pay Commission. The Pay Commission has made all types of recommendations and it is very difficult to relate the recommendations to the terms of reference. It is a very general admixture of recommendations. Hardly anything has been left out. They have said for instance regarding Octroi (para 272):

"if octroi is abolished a portion of the sales-tax collected within the limits of the local bodies might be made over to them."

In other words, they do not envisage any raising of octroi to make up for loss of resources. I think it is very difficult for the Government to accept that recommendation. Government has not yet indicated its mind and I wonder whether they would like to take into consideration

(SRI M. Y. GHORPADE)

the KESKAR Committee recommendation which envisages a municipal surcharge on sales tax to make up for loss of revenue through octroi. However, it can be straightaway said that the idea of increasing property tax to make up for octroi is completely not feasible though it has been mentioned by some people.

The Pay Commission has also said in paragraph 275 that the principles governing the payment of grant-in-aid to the Bangalore Corporation for certain purposes may be liberalised. I would like to draw the attention of the Hon'ble Member Sri Shamanna to this sentence. I think Sri Shamanna should concentrate on this sentence and see what he can make of it. In that paragraph, the Tukol Commission has said that 25 per cent of the D.A., 50 per cent of the expenditure on widening of roads and a reasonable portion of health cess should be given to the Bangalore Corporation. That is what Sri Shamanna and other Members of the Bangalore City should try and see that instead of going on repeating or playing the out-played gramophone record of reducing the water rates in Bangalore, in spite of the Government having made substantial concessions for the benefit of the citizens of Bangalore. Since Sri Shamanna has made certain remarks yesterday on this, I feel that I should briefly try to answer at least some of them.

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—He has only complimented you !

SRI M. Y. GHORPADE.—I would also compliment him for the trouble he has taken to argue this point. However, he has also made certain remarks which I should like to reply to. I am sure that Sri Shamanna agrees that nobody has said that free allowance recommended is insufficient. I would say in this context that this expression *free allowance* though it is customary to use it, is a misnomer, because it is really not free. After all the tax-payers in Bangalore pay for it through the property tax. Sri Shamanna always talks about the property tax having been raised. I expect him to know that the property tax was never raised as such. As a matter of fact, what happened was that four different items of tax were consolidated into property tax, but the incidence of taxation was never raised. The general tax, water tax, sanitary cess and lighting tax which were 5, 6, 2 and 2 respectively—all these were merged and called property tax, at 15 per cent. It was really a merger of four different taxes.

SRI T. R. SHAMANNA.—Health cess and education cess has been increased from 7 lakhs to 21 lakhs.

SRI M. Y. GHORPADE.—That is a different matter. That is because the property tax is 15 per cent and health cess is calculated on that. But property tax as such did not go up.

Now this flat rate of 25,000 litres which Government has announced—I hope it is realised that it corrects a very serious anomaly that was existing previously. The anomaly was that there was no flat rate—the

man with a higher rental value used to pay less than the man with lower rental would pay for the same quantity of water. For example, for a consumption of 30,000 litres, a man with rental value of Rs. 1,000 or less used to pay Rs. 5.20, whereas for the same quantity of water, a man with rental value above Rs. 5,000 used to pay Rs. 1.80. Therefore, this anomaly has been corrected. And so far as the excess water rates are concerned, I must point out here that the first two slabs are below the average cost of water. If you calculate—and it has been said in the report very clearly that the average cost of water works out to something like 33 paise per 1,000 litres. The cost of non-domestic charges works out to 50 paise per thousand litres, it has been possible to work out the cost for domestic consumption at 22 paise per thousand litres and therefore the slabs of 25,000 and 30,000 litres are really well below the average cost of water. Sri Shamanna should know that this is well below what he himself had recommended as Chairman of the Standing Committee on Taxation of the Corporation in 1962 and which was approved by the Corporation in 1963.

Sri M. S. KRISHNAN.—He was a Congressman at that time.

Sri M. Y. GHORPADE.—But it is good to know these things correctly.

At that time, what was recommended by the Corporation and this committee was a minimum free allowance of 13,000 litres and the excess water consumption slabs were 30, 36 and 44 as against 25, 30 and 40 as now recommended. This I said only to keep the record straight.

He has also mentioned that Government should have taken into account so many other things and allow for 28 per cent wastage. My only submission is, if we had tried to base the cost of water not on present conditions but on future possibilities, then the much-needed relief to the people of Bangalore could not have been given at all. And therefore, when people try to say that so many other things that could happen in the future should have been taken into account in fixing the rate, one gets the impression that perhaps they may be interested in keeping the issue alive rather than settling it to the satisfaction of the people of the City. This is my defence. It is always open to the Members to argue on so many points which are likely to arise in the future.

So far as retrospective effect is concerned, I would make it clear that the Estimate Committee did not consider it part of its function or duty to make any recommendations on that point because it thought that the date from which the report should come into force is purely an administrative decision which should be left to the Government and that the Estimates Committee's job was merely to calculate the water rate on a proper scientific basis and try to take decisions on behalf of the Government. That is why the Estimates Committee has not made any recommendation on that point.

(SRI M. Y. GHORPADE)

So much for water. I will take only five minutes to refer to certain other aspects of the recommendations of the Tukol Commission. I would like to say that this Tukol Commission has made many recommendations which are not strictly related to the terms of reference. For instance, there is a chapter on Community Development organization and Panchayathi Raj in this Report. Now the Commission has made all sorts of recommendations such as designation and duties of different Officers, whether elections to Panchayath bodies should be direct or indirect and who should write confidential reports. I feel that these recommendations are really very vague and not relevant to the central terms of reference to the Tukol Commission. They have also made several sundry recommendations regarding finances. On a cursory reading of some paragraphs relating to the financial implications, I feel that the recommendations are not strictly based on principles of sound finance. Therefore, it is very difficult for Members either on this side or the other side of the House to discuss this Report in a fruitful manner unless the Government itself comes up with tentative proposals as to what they proposed to do. Then I think the discussion on the Commission's Report will be more fruitful than at this stage - because of the very nature of the Commission's Report.

3-00 P.M.

My time is up. But still I would like to lay special emphasis on drinking water wells in villages. In the Governor's Address, it has been stated that 3,288 villages including hamlets are without wells in our State. I feel, Sir, that the Government should take a categorical decision and announce to the House that all these 3,288 villages will be provided with drinking water wells before the completion of 1969, which happens to be Gandhi Centenary Year. This will be within the financial capacity of the Government because, after all, it will not cost more than Rs. 50 lakhs to a crore at the most, even taking that each well costs Rs. 2 to 3 thousand. When we could spend Rs. 7 crores for famine relief, a sum of Rs. 50 lakhs or one crore could be provided for providing drinking water wells to all these villages so that by the end of 1969 there will not to be a single village without a drinking water well. This is within the capacity of the Government and they should make a categorical statement to that effect because that will be a very symbolic gesture and it will create the right atmosphere for the people of the State to celebrate Gandhi Centenary Year in a proper fashion.

Then lastly, regarding Social Welfare, Scheduled Castes and Scheduled Tribes and other weaker sections of population, I think, what has been stated in the Address is very vague. The Address states, "Several schemes for their economic improvement including employment opportunities under Government and other Government sponsored agencies are under active consideration." I would like

to know what those schemes are. I think there is a general feeling not only in our State but in many other States that for these Scheduled Castes, Scheduled Tribes and the weaker sections of population, not much is being done in sufficient seriousness for their social and economic uplift. We are in the beginning of the year 1969 which has a special significance and Government should come forward with comprehensive and detailed schemes and explain to this House what exactly they mean by saying that several schemes for their economic improvement are "under active consideration." It is a matter which should be given top priority by all Members of this House. I have special interest in such detailed and comprehensive programmes for improving the conditions of these Scheduled Castes, Scheduled Tribes and other weaker sections so that everybody could participate with enthusiasm in the Gandhi Centenary Year.

One or two minor points which I would like to mention is with regard to counterfeit currency in circulation. It is a very alarming thing not only to Government but to the people at large, although it is mentioned that the Police have succeeded in unearthing the sources of counterfeit currency in circulation. It was the impression of the people that only the Reserve Bank of India had the right to create money. But money is being created by other sources also. This is a very serious matter and the Government has rightly emphasised that we should all co-operate with the Government in seeing that such a thing does not raise its head.

Regarding the airport, I want to say a word. If an airport is being planned at Hassan and Bijapur, I have no grudge. Since I happen to come from Bellary I am tempted to point out to the authorities that there is at least that much of justification for Bellary, especially because of the historical importance of Hampi and Thungabhadra Project.

Now regarding the Cauvery Project, it is stated that work on the first stage of the scheme for the supply of Cauvery water to Bangalore City has commenced. It is encouraging that the Government has stated that the first stage of this Project has commenced. We all know that Rs. 4 crores have been spent and another Rs. 18 crores have to be spent in order to complete this Project. Now that this is not part of our Plan, we want to know from the Minister wherefrom they will find money for completing it. It will be good if the Government could indicate very clearly what efforts are being made to get this extra sum of Rs. 18 crores necessary to complete the first stage of Cauvery Project, which is an absolute must for the existence of Bangalore; because as it is the per capita availability is 9 gallons. Even after the Project is completed, the additional supply will be 30 million gallons. So the per capita domestic consumption will not go up to 14 gallons as compared to 30 to 40 gallons in other States. Therefore, I suggest that immediate discussion should begin with the Central Government and other international agencies to determine the finances for the early completion of this Cauvery Project.

Thank you, Sir.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ನೊರಬ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ವಿಧಾನಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರು ನೀಡಿರತಕ್ಕ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನೇಕರು ಈ ಕಡೆ ಕೂತಿರುವವರು ಮತ್ತು ಆ ಕಡೆ ಕೂತಿರುವವರು ತಲೆ ಈ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಅನೇಕ ಇರಾಖೆಗಳ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ವರದಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹಾಗೂ ಇದೊಂದು ಬರಡು ಭಾಷಣ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಲವಾರು ನಾಮಗಳನ್ನು ಈ ಭಾಷಣ ಈಗಾಗಲೇ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ನಾನೂ ಮೊದಲ ಈ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಇಡಬೇಕೆ, ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ, ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಭಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಮಾಜವಾದದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ತರುತ್ತೇವೆನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ಜನತೆಗೂ, ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೂ, ಒಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದರು. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿ, ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಒಳು ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದು ಏನೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳು ಆದುವು. ನಮ್ಮ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂಥ ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿಕೊಂಡಿರುವ ಅನೇಕ ಜನರು ನಿಜವಾಗಿ ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದೀ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಜನಗಳಿಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮುಖಾಂತರ ಏನು ವಚನಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾರ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಾರೆಯೇ ಅಶೆಯಿಂದ ಇದ್ದರು. ನಾನು ಈ ಸಾರಿಯೂ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಓದಿದ್ದೇನೆ.

[Mr. CHAIRMAN (SRI B. P. KADAM) in the Chair]

ಇದರಲ್ಲಿ ಖಾನುಗಾರಿಕೆಗೆ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ; ನೀರು ಕುಡಿಯುವ ಬಾವಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ತಾಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ವಿಚಾರ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗಿಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶ ದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಹುಕು ದೊಡ್ಡ ವರ್ಗ ವ್ಯಥೆಯನ್ನು ಪಡುತ್ತಿದೆಯೆಂದು. 22 ವರ್ಷಗಳ ಮೊದಲು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಇದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೆ ಅವರು ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರು ಬಡವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರ, ಆ ಬಡ ವರ್ಗದ ಜನರು ಇಂದು ಅದೇ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕಡೆ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ಬಡವರು ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದೆ, ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಲು ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದೆ ತೊಂದರೆಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥವರು ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ ಜನರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ, ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ, ಜನ ಜಮೀನು ಬೇಕು, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಜಮೀನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದರಾಗಾಯಿತು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಜಮೀನು ನಿಗುತ್ತದೆ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಡವರಿಗೆ ಹಂಚಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏನು ಕೊರತೆ ಇದೆ? ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ಏನಿದೆ, ಅದನ್ನು ಹೋಗರಾಡಿಸಿ ನಾವು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಬಹುದು. ಇಂದು ಸಾವಿರಾರು ಅರ್ಜಿಗಳು ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರ ಆವಳೆದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ವಿರವಾರಿಯಾಗದೆ ಧೂಳಿ ತಿನುತ್ತಾ ಬಿದ್ದಿವೆ. ಬಡವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಡುವಂತೆ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ ಎಂದರೆ ಅದು ಮಾಡಿದೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಫೋಲ್ಟಾಹ ಮಾಡದೆ, ಇವತ್ತು ಅರ್ಜಿಗಳು ಹಾಗೇ ಬಿದ್ದಿವೆ, ಜಮೀನುಗಳು ಬಂದವಾಳತಾಹಿ ವರ್ಗದವರಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತೂ ಕೂಡ ಆಡಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಬಾಕ್ಸಾನುಂಗಾರ್ ಕಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಕೃಷ್ಣಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಗೊಬ್ಬರದ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀನಿವಲಿಂಪಪ್ಪನವರ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟ ಅಪಾದನೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದೆ ಉಳಿದಿವೆ. ಬಡವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಈ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅದು ಒಂದು ಬೆಳಕನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಶಹಬಾಸ್‌ಗಿರಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಾವು ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷ ನಾವು ಕಾಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಬಡವರ ವರ್ಗ, ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದವರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಈಗ ನಕ್ಕರಾಬಾರಿ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಖೂನಿನೆಡೆ, ಅದನ್ನು ಬಂಧನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ, ಬಡವರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದವರಿಗೆ, ಅನ್ನ ಕೊಡಿ, ಬೇಸಾಯ

ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಜಮೀನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಅದನ್ನು ಕೊಡುವ ಸರ್ಕಾರದವರು ವೆಂಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲೆಯವರಿಗೆ ಈ ಬಡವರನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅಲ್ಲೆಯವರಿಗೆ ಅವರ ಈ ಪಾಪ ಇಷ್ಟೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದು ಜೀವ ಇಲ್ಲದಿರತಕ್ಕ ಭಾಷಣವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಬಡವರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ನರಳುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ನಾವು ಇದನ್ನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ? ಇವತ್ತು ಆ ಬಡವರ ಕೊರೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು ನಾನು ಇದಕ್ಕೆ ಶಹಾಬಾಸಗಿರಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಲಾರೆ.

ಇನ್ನು ಜಮೀನು ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಾಹಸೀಲ್ದಾರವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆಯಾ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಬಡವರು ಯಾರಾರ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಜಾತಿ, ಮತ ಬೇಧ ಯಾವುದನ್ನೂ ನೋಡದೆ ಹಂಚಬೇಕು. ಈ ರೆವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು ಅದನ್ನು ಕೆತ್ತು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನತೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು.

ಜಮೀನನ್ನು ಹಂಚಿಕೆಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ರಾಯ್ಡ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಬೇರೆ ಯಾವ ಕಾನೂನು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಬಡವರು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಂದು ಒಂದು ಸಲಹಾ ರೂಪವಾಗಿ ನಾನು ಈ ಸದನದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬಿಜಾಪುರದ ಹಗರಣ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿಲೇಂಟ್ ಪಾಟೀಲರು ಅವರ ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಂದ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅವರ ಕೃಷ್ಣಾ ಪಾಟೀಲ್ ಅವರಿಗೆ ಎನ್ನು ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿಲೇಂಟ್ ಪಾಟೀಲರ ಇಚ್ಛೆ ಆಗಿದೆ. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಲಮಟ್ಟಿಯ ಹತ್ತಿರ ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ಮಂಡೆ ದೋಜನೆಗೆ ಡ್ಯಾಮ್ ಕಟ್ಟಲು ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರ್ಚಾಗಿವೆ. ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಚ್ ಕಮಿಟಿ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೊಡ್ಡವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆ ಅಣೆಕಟ್ಟಿಗೆ 1½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚಮಾಡಿ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗಡೆ ನಿಯಮ ಮಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅದನ್ನು ಡಿರೆಮಾಡಿದರು. ನಾರಾಯಣಪುರ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಅರ್ಜಿಗಳಾಗಿ ಕೆರೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆಲಮಟ್ಟಿ ಡ್ಯಾಮನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದನ್ನು ಡಿರೆ ಮಾಡಿ ನಾರಾಯಣಪುರ ಡ್ಯಾಮನ್ನೂ ಕೂಡಲೇ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದರು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ವಿಲೇಂಟ್ ಪಾಟೀಲರ ಸ್ವಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಲಮಟ್ಟಿ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟುವುದನ್ನು ತಡಮಾಡಿ ನಾರಾಯಣಪುರ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಆಲಮಟ್ಟಿ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಗೆ ಇಂಜಿನಿಯರು ಒಂದು ಕಾನ್‌ವೇಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಡೆ ದಂಡೆಯಿಂದ ಈ ಕಡೆ ದಂಡೆಗೆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ 60-70 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚಮಾಡಿ ಬರೀಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕಾನ್‌ವೇ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನದಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರವಾಹ ಬಂದರೆ ಆ ಕಾನ್‌ವೇ ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಕಾನ್‌ವೇಯನ್ನು ಆಲ್ವಿ 60-70 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾನ್‌ವೇಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ 75 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಟೆಂಡರ್‌ನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಾರಾಯಣಪುರ ಮತ್ತು ಆಲಮಟ್ಟಿ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ನಾವೇ ತಯಾರು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ಒಂದು ವರ್ಕ್‌ಷಾಪ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವರ್ಕ್‌ಷಾಪಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು ಆದರೆ ಅವರು ಅರಿತಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. 160 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆ ಬಾಳತಕ್ಕ ಟ್ರಾಕ್‌ಸಿಪ್ ಟವರ್‌ಗಳನ್ನು 210-215 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಬೇರೆಕಡೆ ಖರೀದಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಮಾಡುವಾಗ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಸಾಮೀಲಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಬಜಾನೆಯ ರೋಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಆಲಮಟ್ಟಿ ನಾರಾಯಣಪುರ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹೇಳುವುದು ಇದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಲವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಈಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಲಂಚದ ಹಾವಳಿ ಜಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ರಾ ಆಂಡ್ ಅಡ್‌ರ್ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಬಡವರು ಗೋಳಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಲಂಚ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಸ್ವಾಮೀಶ್ವರರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹಿಂದೆ ಲಂಚವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ)

ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ಈಗ ಲಂಚಗೂಳಿತನವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಂಟಿಕರಪ್ಪನ್ ಇರಾಖೆ, ಸ್ಟೇಟ್ ಏಜೆರೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಸೆಲ್ ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಾಹ ಲಂಚನಿಂತಿದೆ, ಲಂಚವನ್ನು ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಗ್ಯಾರೆಂಟಿಯನ್ನು ಯಾರೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಟಿಕರಪ್ಪನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರು ಎಂದರೆ ರೆಗ್ಯುಲರ್ ಪೊಲೀಸ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದವರು. ಅವರನ್ನು ಈ ಇರಾಖೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಲಂಚ ತಿನ್ನುವ ಪೊಲೀಸ್ ಇರಾಖೆಯವರನ್ನು ಸ್ಟೇಟ್ ಏಜೆರೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಲಂಚ ಹೇಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ?

Sri K. H. RANGANATH (Mudigere).—No Ministers are taking care to note down points. Some of them are looking into the files. At the cost of public money we are doing some work here. They have to do work with all seriousness.

Mr. CHAIRMAN.—Two or three ministers are there.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೂಡ ಅದನ್ನೇ ದೋಷನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗುನು ಗುನು ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ಸದಸ್ಯರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಈ ಸದನದ ಕಡೆಗೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ನಾವು ಹೇಳತಕ್ಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾವ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಮಾತನಾಡಿದರೋ ಅದನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ರಿಪೀಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ.—ಒಬ್ಬರು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. 3 ಮಂದಿ ಸ್ಟೇಟ್ ಮಿನಿಸ್ಟರುಗಳು ಇದ್ದಾರೆ.

Mr. CHAIRMAN.—I have to repeat the same thing. There are some Ministers present. The Hon'ble member may continue.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನಾನು ಲಂಚದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಕೇವಲ ಮೂರು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಂಚವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಇದೆ. ಈ ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳೇ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ದೊಡ್ಡವರು ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಮನಗಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲಂಚವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಲು ಕೆಲವು ಇರಾಖೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಾಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಇರಾಖೆಗಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಲಂಚ ಎಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಲಂಚ ಕೇಳುವವರನ್ನು ಮತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬದಲು ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನೇ ನೇಮಕಮಾಡಿ ಅವರಿಗೇ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ನೇಮಕ ಮಾಡೋಣ. ಆ ಸಮಿತಿಯವರ ವರದಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಅದರಂತೆ ನಡೆಯೋಣ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಲಂಚವೆನ್ನುವುದು ಇದೇ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಹಂಪಿ ಶಿವಣ್ಣನವರು ಹೇಳಿದರು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಬರದಿರುವವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು.

3-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಪಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ).—ಕನ್ನಡ ಬಾರದಿರುವವರು ಮೂರು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಎರಡು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡವನ್ನೇ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಜನ ಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಚಾರವೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ನಿರ್ವಹಣೆಗೈಬೇಕು. ಈಗ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ

ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರಾದರೂ ಹಳ್ಳಿಯ ರೈತರು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಕಛೇರಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಕೊಡಲು ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅರ್ಜಿ ಕೊಡಲು ಹೋದ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಅರ್ಜಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲಂಚವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಉಗ್ರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿಯವರು. ತಾವು ಮಹಾಜನ್ ವರದಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಅಂದಮೇರೆ ತಾವು ಆ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. CHAIRMAN.—It is totally irrelevant; I do not require any preaching from any side. I call upon the next member Sri Sanikop.

(Both Sri Bangarappa and Sri Sanikop were simultaneously addressing)

Let Sri Bangarappa kindly resume his seat. I will explain the position. When it was already 10 minutes I told the hon'ble Member that he might take 3 minutes more. Then he said he would take 5 minutes. Still I kept quiet. Then he took another 10 minutes and when I called upon him to conclude he requested me for one minute more but I gave him two minutes. I have been so lenient; what else can I do? Let the hon'ble member understand my position.

(Still both the hon'ble Members were speaking simultaneously)

Sri AZEEZ SAIT (Narasimharaja).—Sir, rightly or wrongly instead of 10 minutes the hon'ble Member Sri Bangarappa has taken 22 minutes. Please allow him a minute or two to conclude his speech and avoid all this confusion.

Mr. CHAIRMAN.—The hon'ble Member Sri Bangarappa will conclude his speech in a minute.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾ ಕೊನೆಯ ದಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆಡಳಿತಪಕ್ಷದವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಗೆ ಎರಾನ್ವಿ ಎಷಯಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಸಾಣಿಕೊಪ್ಪ (ಕಿತ್ತೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಗವರ್ನರರು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಭಾಷಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಅರ್ಜೀಪ್ ಸೇಟ್.—ಅವರು ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

Mr. CHAIRMAN.—He is not reading. He is only referring to his Notes.

Sri AZEEZ SAIT.—He is reading.

Mr. CHAIRMAN.—Let the hon'ble member use more sober language and not violent language. Let us watch the Hon'ble member, see whether he is reading or speaking and then come to a decision.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಸಾಣಿಕೊಪ್ಪ.—ನಾನು ಓದುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೀರಿ ಪಾಯಿಂಟುಗಳನ್ನು.....

Sri AZEEZ SAIT.—Allow me to go there and sit and watch.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಸಾಣಿಕೊಪ್ಪ.—ನಾನು ಓದುತ್ತಿಲ್ಲ.

Mr. CHAIRMAN.—The hon'ble member is at liberty to do so.

Sri D. B. KALMANKAR.—On a point of order, The hon'ble Member is reading.

Mr. CHAIRMAN.—No, he is only referring to his Notes.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಸಾಣಿಕೊಪ್ಪ (ಕಿತ್ತೂರು)—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಭಾಷಣ ಬಹಳ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದುದು ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವಂದನಾ ಪೂರ್ವಕವಾದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತುಡುಕುವುದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಗವರ್ನೊರವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ನಂಪೈ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಇಂದು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಹಾಗೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಸುಧಾರಣೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಇಂಗ್ಲಿಷು ಬಲ್ಲ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಅಕೌಂಟೆಂಟರುಗಳು ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷು ಬಲ್ಲ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅಕೌಂಟೆಂಟರುಗಳನ್ನು ಇಂತಹ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೆ ಅವು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಭೂ ಕಂದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದರಿಂದ ಬರುವ ಬಹು ಭಾಗ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಯಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಅಂಶ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ಬರುವ ದುಡ್ಡು ಸದ್ವಿನ್ಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಸರಕಾರ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆ. ಇದು ಸುಮಾರು ಕಳೆದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ತೀರ್ಮಾನವಾಗದೇ ಹೋಗಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ 25-10-1966ರಲ್ಲಿ ಮಹಾಜನ ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು ಮತ್ತು ಆ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು 4-10-1967ರಲ್ಲಿ ಅವರ ವರದಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ವಿಧಾನ ಮಂಡಳಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ 1967ನೇ ದಿನದಿನಲ್ಲಿ ಮಹಾಜನ ಕಮಿಷನ್ನಿನ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ತರುವ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವೂ ಕೂಡ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಪಾಸು ಮಾಡಿದವು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಗವರ್ನೊರವರು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವೂ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮವೂ ಆದುದು ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ಮಹಜನ್‌ರವರ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಒಪ್ಪುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮಾಡಬೇಕು ಇದ್ದರೆ ಜನತೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ತಡಮಾಡದೆ ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ವೇಲೆರೇ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಆಡಳಿತದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವು ಆಡಳಿತದ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸೂಕ್ತವಾದುದು. ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಆಗಲು ತೀವ್ರ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ 'ಕರ್ಣಾಟಕ' ಎನ್ನುವ ನಾಮಕರಣ ಬೇಗನೆ ಆಗಬೇಕು. ಕರ್ಣಾಟಕ ಎನ್ನುವ ನಾಮಕರಣವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಜನತೆಯೆಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇದರಂತೆ ಒಂದು ಠರಾವು ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ 'ಕರ್ಣಾಟಕ' ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವುದು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಈಚೆಗೆ ಪೊಂಗ್ ದಿನದಿಂದ ನಮ್ಮ ನೆರೆ ರಾಜ್ಯವಾದ ಮರಾಠಿನವರು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ 'ತಮಿಳು ನಾಡು' ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಸಮ್ಮತಿಯಿಂದ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದವರೂ 'ಕರ್ಣಾಟಕ' ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲು ಒಪ್ಪುತ್ತದಿದ್ದರೆ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸರಕಾರ ಈ ದಿಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಗತ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಎಷ್ಟು ಅಗಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಅಗಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳು ರಸ್ತೆಗಳ ಬಾಂವಿಗಳ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಕೆಲಸಗಳು ಅಗದೆ ಅರ್ಧದಲ್ಲೇ ನಿಂತು ಹೋಗಿವೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಜನರ ದುಡ್ಡು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದು ಅಪವ್ಯಯವಾಗಬಾರದು. ಅದುದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಸರಕಾರ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಈಗೇನೂ ಮುಂಗಾರು ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಜನತೆಗೆ ಒಂದು ಇಷ್ಟು ಕಾಳು ನಿಗುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೋಡಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾಳು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾಳು ದೊರಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮುಂಗಾರು ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಅಷ್ಟು ಇಷ್ಟು ಬೆಳೆಯಾದವು. ಹಿಂಗಾರು ಮಳೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಾರದೆ ಹಿಂಗಾರು ಪೀಕು ಸರಿಯಾಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಬೆಳಂಗಾಂವ್ ಭಾಗಗಳಾದ ಗೋಕಾಕ, ಬೈಲಹೊಂಗಲದ ವಣ್ಣೂರ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಇರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಬೆಳೆಯಾಗದೆ ಬರಗಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಜನರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಕೈ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಜನತೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪರಿಹಾರವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಬರಗಾಲದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಹಿಂದೆ ನಾವು ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರು ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬರಗಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ರಫ್ತು ಕೂಡ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದುದು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಬರಗಾಲದ ಪರಿಹಾರದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೀಜ ಹಾಗೂ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರೈತ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ಎರಡನೇದು ಆಗ್ನೇಯ ಇಂಡಿಯನ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಎಂದು ಈಚೆಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಮೂಲಕ ಅಗ್ನಿಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಹಾಗೂ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳು ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಸುಲಭ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಇದರಿಂದ ರೈತರೂ ಜನ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಭಾವದ ಕಷ್ಟವೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇವರಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಲಗಳು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕ. ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು, ಪಂಪು ಸೆಟ್ಟುಗಳು ಹಾಗೂ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಆಯಿರ್ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಲಭದರದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಈಚೆಗೆ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ರೈತರಿಗೂ ಇವೆಲ್ಲಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳೂ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೂ ಅರಣ್ಯಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರಬ್ಬರ್ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಇರುವ ತೋಟಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಸುನ್ದರಿಣ್ಣದಲ್ಲಿ 3 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಾನಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ರಬ್ಬರ್ ತೋಟಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯದ ಪೂರೈಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಗೋವಿನ ಜೋಳ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಗೋವಿನ ಜೋಳವನ್ನು 3-4 ಲಕ್ಷ ಟನ್‌ಗಳವರೆಗೆ ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಬಹುದು. ನೀವು ಬೆಂಗಳೂರು ಕೋಲಾರ ಇವರಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಭತ್ತ ಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೀವು ಲೇವಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಜನರು ಲೇವಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿ ಮುಂದು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 1-1½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಾದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಲೇವಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಜಾರದಲ್ಲಿ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಳಗಾಂ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕಿತ್ತೂರು ಭಾಗ ಮತ್ತು ಬಾನಾಪುರದ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಇದೆ ಅಲ್ಲಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗದಷ್ಟು ಬರಗಾಲ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆಣೆಪಾರಿಯಂತೆ ವಸಣ್ಣಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಲ್ಲಿಯ ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗವನ ಕೊಟ್ಟು 4 ಆಣೆ 6 ಆಣೆ ಬೆಳೆ ಇದ್ದಂಥ ಕಡೆ ನಿಜವಾಗಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಸಾಣಿಕೊಪ್ಪ)

ಬರಗಾಲ ಇದ್ದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಈ ರೀತಿಯನ್ನು ಕರೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ 1 ಎಕರೆಯಿಂದ 5 ಎಕರೆಯವರೆಗೆ 1 ಕ್ಯುಂಟಾರ್ ಭತ್ತ ಕೊಡಬೇಕು, 5 ಎಕರೆಯಿಂದ 10 ಎಕರೆ ಇರುವವರಿಗೆ 2 ಕ್ಯುಂಟಾರ್ ಭತ್ತ ಕೊಡಬೇಕು, 11 ಎಕರೆಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಇದ್ದರೂ 3 ಕ್ಯುಂಟಾರ್ ಬತ್ತ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ಅಂಶವು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ರೈತನಿಗೆ ತನ್ನ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ 20 ಕ್ಯುಂಟಾರ್ ಭತ್ತ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಅವನಿಗೆ 50 ಕ್ಯುಂಟಾರ್ ಭತ್ತ ಕೊಡ ಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರೈತ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಉತ್ತರ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅವನ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ರಾಜ್ಯ ಹಿಂಸೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಎಚ್ಚರಣೆ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲ ನಿಜವಾಗಿ ತೊಂದರೆ ಇದೆ ಅಲ್ಲ ನೋಡಿ ಆತನು ತನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದರೆ ಆತನ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಆತನ ಆಳುಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಇದನ್ನು ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ರೈತ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇದೆ, ಜನರ ಮೇಲೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಆಗಬಾರದು. ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಲಭ ದರದಲ್ಲಿ ನಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ. ಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ. ಪೂರೈಸುವವರ ಬಂಡವೆಂದರೋ ಅಥವಾ ಗಡಿ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯಿಂದರೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ದರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೇ ಎನಿಸಿತು. ಆದುದರಿಂದ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಆಗುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ಇನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡದ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ 133 ಹೊಸ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರಾಡಿದೆ ಎಂದು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿ 20 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೂಡಲಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬಹಳ ವ್ಯಸನದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೂಡ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಂಥ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಭಾರಿ ಪ್ರಮಾಣದ, ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಹಾಗೂ ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಮಾಣದ ನಿರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಯಾವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೋ ಅಂಥ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಿ ಮತ್ತು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿರುವಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಿ ಅದಲ್ಲದೆ ಮಲ ಪ್ರಭಾ ಮತ್ತು ಘಟಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕು. ಘಟ ಪ್ರಭಾ ಬಲದಂಡೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿದರೆ 2 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಸಾಗು ಆಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮಲಪ್ರಭಾ ಎಡದಂಡೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಆರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಸುಮಾರು 1 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಸಾಗು ಆಗುತ್ತದೆ. ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಲಘು ಇರಿಗೇಷನ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಕರೆಗೆ ನೀರಾವರಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ 1-2 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಎದ್ಯುಚ್ಚಕ್ತಿ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಎದ್ಯುತ್ ಇದೆ. 8 ಲಕ್ಷ ಕಿಲೋವಾಟ್‌ಗಳಷ್ಟು ಎದ್ಯುತ್ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜನರು ಐ. ಪಿ. ಸೆಟ್ಸ್ ಬೇಕು ಎಂದು ಬೇಡಿದರೆ ಹಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿ ನವರು ನೀವು ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಎದ್ಯುತ್ ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ಅಷ್ಟು ಐ. ಪಿ. ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 1,500 ಪಂಪು ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು 4,000 ಐ. ಪಿ. ಸೆಟ್ಟುಗಳು ಬೇಕಾದರೂ ನಾವು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಈ ದ್ರೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಡಚಣೆ, ಎದ್ಯುತ್ ಅಡಚಣೆ ಇದೆ. ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಪೂತು 20 ಸಾವಿರ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಪೂರೈಸಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ ಈ ವರ್ಷ 250 ಪಂಪು ಸೆಟ್ಟು ಕೂಡ ಪೂರೈಸಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮಾರ್ಚಿ ತಿಂಗಳಿನವರೆಗೆ ಅದರೂ ಪೂರೈಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮುಂದೂಡಿದರೆ ನಮ್ಮ

ಯೋಜನೆಗಳು ಅಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ತೀವ್ರ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ರಾಶಿ ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿ ನನಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅಡಲು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ಸಭೆಯ ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸೊಗಸಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಫೋರ್ಡೆಯವರು ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಯಾವರೀತಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದೇ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಒಂದು ನಿತ್ಯ ನಿರೂಪಣೆಗಳ ಫೋರಂಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂಥ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವಂಥ ಧೈಯ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಮಗಿಲ್ಲಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರಗಳೂ ಇವೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ನೇತರರೂ ಫೋರಂಗಳು, ನಿತ್ಯ ನಿರೂಪಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಡಳಿತ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ನಿರೂಪಣೆ, ಧೈಯೋಫೋರಂಗಳ ನಿರೂಪಣೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ, ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು, ಒಂದು ನಿತ್ಯ, ಒಂದು ಧೈಯ, ಒಂದು ರೂಪು ಇರಬೇಕೆಂದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಯಾವ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ, ಯಾವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ, ಸರಿಯಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ, ಆಡಳಿತದ ಬಲ ಕುಗ್ಗುತ್ತಾ ಇದೆಯೇ, ಜನರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಯೇ, ಇಲ್ಲವೇ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಲು ನಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಫೋರಂ, ನಿರೂಪಣೆಗಳು ಇರಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಅದಲ್ಲದೆ ಈ ರೀತಿ ಬರೀ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಅವರು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಎಮ್ಮ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡಲಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

4-00 P. M.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿನವ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಹೇಳುವಂಥ ಫೋರಂ ಎನೆಂದರೆ, ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವ ಗುರಿ ಎನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮತಾವಾದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮತಾವಾದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ದೂರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಯಾವ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಹೋಗತಕ್ಕ ದಾರಿ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮತಾವಾದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಇವರು ಹೋಗುವ ಮಾರ್ಗ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಇವರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ, ಬಂಡವಾಳಗಾರರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸಮತಾವಾದದ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎರಡು ಮೂರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಅಹಾರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ಅಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆರೆಗಳು ದಿನೇ ದಿನೇ ಗಗನಕ್ಕೆ ಏರುತ್ತಿವೆ. ಅಹಾರದ ನಿತ್ಯ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಏನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆರೆ ಏಕೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ. ಸ್ಕಾಟಿಕ್ ಆದರೂ ಮೇಲೆ ಹೋದದ್ದು ಕಳಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಅದರ ಅಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆರೆ ಕಳಗೆ ಬರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕೆ. ಜಿ. ಸಕ್ಕರೆ ಬೆರೆ ಸಾಲು ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ, ಅಕ್ಕಿ ಒಂದು ಕೆ. ಜಿ. 1-80, 2 ರೂಪಾಯಿ, ಎರಡೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಹೀಗೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಬೆರೆ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಹಾಸಾನ್ನದವಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡನ್ನು ತಿಂದು ಹಾಕಿ ಅಪ್ಪು ಮುಟ್ಟಿ ಹೋಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್)

ಗೌರಿಬದನೂರು ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ವಿಷಯ ತಮಗಿಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿರುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಮಂಡ್ಯ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಬಂದಿದೆ. ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯುವ ಮತ್ತು ಸಕ್ಕರೆ ತಯಾರಾಗುವ ಹಾಗಾದಲ್ಲಿಯೇ ಸಕ್ಕರೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಬೆರೆ ಏರಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವೇನು? ಇದರ ಮೂಲವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ? ನಾವೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಈಗ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವವರು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು. ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಆಡ್ವಾನ್ಸ್‌ಗಳ ಪಡೆದು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕಡಮೆ ಬೆರೆಗೆ ಕೊಂಡು ಜಾಸ್ತಿ ಬೆರೆಗೆ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಆಡ್ವಾನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೇ? ಇದನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕಾದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆರೆಗಳು ಕಡಮೆ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾಗಬೇಕು, ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಕಡೆ ರೈತರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಗಳಿಗೆ, ಬಳಕೆದಾರರಿಗೂ ತೊಂದರೆ. ರೈತನಿಗೇನೋ ಫ್ರೋಕ್ಯೂರೆಮೆಂಟ್ ಬೆರೆ ಸ್ವಲ್ಪವಿಟ್ಟಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾರ್ವೆಯ ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬರಬಹುದೋ ಅಷ್ಟು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಫೋರ್ ಯಾಗಿ ಫ್ರೋಕ್ಯೂರೆ ಮಾಡಿ ನ್ಯಾಯವಾದ ಬೆರೆಗೆ ಮಾರಿದರೆ ಅವಾಗ ಯಾವ ಬೆರೆಗೆ ಈಗ ಹೊರಗಡೆ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದದೋ ಅದನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ವಾನ್ಸಿ ಜತ್ತಿಯವರು, ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರ ನಾವು ಫ್ರೋಕ್ಯೂರೆ ಮಾಡಿ ಮಿಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಬ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚು ಬೆರೆಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಖಾಸೀಲು ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮೂಲಭೂತವಾದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ವಹಿವಾಟನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೇ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು, ನ್ಯಾಯ ಬೆರೆಯನ್ನು ರೈತನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ಬೆರೆಗೆ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡ ಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಸೂಚನೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು.

“Although the food situation in the State is not satisfactory in all respects, at present, there is no cause for alarm or anxiety.”

ಎಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆರೆಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ, ಕಡಮೆಯಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಬೆರೆಗಳನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಭೂತವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿರಬೇಕು.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಭೂಸುಧಾರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವಿಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಮಿತ್ರ ರಾಜ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಫೋರ್‌ಯಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಈ ದಿನ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಯಾರು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಶಕ್ತಿ ಉಂಟು ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಹೆಚ್ಚು ಬೆರೆ ಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಯಾರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲವೋ ಅವರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಮಂತ ರೈತರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರೀಮಂತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿ ಅವರು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿರಾಂತರಣ ತಂದರು. ಅದು ಬಂದಂತರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಬಡವರು ಇನ್ನೂ ಬಡವರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಮಾರಿಕೊಂಡು ನಗರಗಳಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ರೈತರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುರುಪಾದಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಶ್ರೀಮಂತ ರೈತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಒಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಶ್ರೀಮಂತ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು, ಯಾರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಭೂಮಿ

ಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇಂಥ ದಿಟ್ಟತನದ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ.

ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಮನೂಬೆ ಬರಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿದೆ. ಅದು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇರುವ ಕಾನೂನು ಕೂಡ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಕಾನೂನು ಸಮರ್ಪಕ ವಾಗಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು, ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಈ ಯೋಚನೆ ಬಂತು, ಯಾರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರು? ಇದು ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಈ ದಿವಸ ದೆಂಬರೇಟಿವ್ ಬಾಡಿ, ಎಕ್ಸಕ್ಯೂಟಿವ್ ಬಾಡಿ ಅಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಹಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಈಗ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ, ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಆಳತ ನಡೆಸುವವರು ಯಾರು ಎಂದರೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಹುಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭೂಮಾಲೀಕರೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಯಾರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲ, ಯಾರು ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅಥವಾರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಗವಿದೆ, ಎಷ್ಟು ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಚೇರ್ಮನ್, ವೈಸ್ ಚೇರ್ಮನ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ? ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಜಾಗವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಂತರು, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಮಾತ್ರ ಪಂಚಾಯತಿ ಮೆಂಬರುಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಂದ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕು ಎಂದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ರೈತರಿಗೆ ಏನೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ವಿಲೇಚನೆ ಇಲ್ಲದ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಡೆವಲಪ್ ಮೆಂಟಿನವರು ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದು ಅವರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ:

"The Study team considers it unnecessary to organise the tenants into formal articulate groups through legislative action. It is however, of the view that in many areas Panchayat Raj bodies today are dominated by landed interests, money lenders and higher castes. These bodies could not be expected to safeguard the interests of the rural tenantry comprising mainly the weaker sections of the community. Before the Panchayat Raj Institutions were entrusted with even advisory functions in the matter of implementation of land reforms effective and adequate representation of the weaker sections of the community on these bodies had to be ensured."

ಇದು ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದ ಸಲಹೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ವೀಕರ್ ಸೆಕ್ಷನ್ ಕೇಳಿ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಶ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಚೀರಂ ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದೆ.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಎರಡು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳ ಕೆಲಸ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಪದ ನುಮಾರು 18 ಸಲ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಅದು ನಿಜಾಂಶವಲ್ಲ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಇಂದು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ದವರೆನ್ನೋ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಉನ್ನತರಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಲವಿದ್ದಾರೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರೂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರೂ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನಂಟಾರ ಮಾಡಿ ಬಂದು ಹೊರಗಿನವರು ಬಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚುವು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್)

ಆದರೆ ಸರಕಾರಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಹೇಗೆ ನಷ್ಟು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ರೆಂಕೋ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ಬಂದಿದೆ, ಅದು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಣೆ ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದನು. ಉತ್ಪಾದಕರಾದ ಭರ್ತಾರವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಮಾರಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಈ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದಾಗ ಶ್ರೀ ರಾಜಶೇಖರ ಮೂರ್ತಿಯವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಎನ್ ಜಿ ಇ ಎಫ್ ನಲ್ಲೂ ಕೋಟಿ ಗಟ್ಟರ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎಂ ಎಸ್ ಕೆ ಮಿಲ್ಲಿನಲ್ಲೂ ಎಷ್ಟೋ ಲಕ್ಷ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ರಾಜಾ ಮಿಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಿನರ್ವ ಮಿಲ್ಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟರೆ ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕಿರುವಾಗ ಅವು ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಚೆಕ್ಸ್ ಬೈನ್ಸ್ ನಲ್ಲೂ, ಗೋರಿಬಿದನೂರು ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ಕೊಡುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕು. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸೆಕ್ಟರ್ ಅಗಲ ಆದವಾ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ಟಾರಾಗಲಿ, ಯಾವುದೇ ಆದರೂ ಸರಕಾರ ತನ್ನ ಭಾಗದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಮೈಸೂರು ಪೂಟ್ ಪಾದಕ್ಕ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಒಬ್ಬರು ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ವಗೈರೆ ಸರಿಬಿಟ್ಟ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಕೊಂಡಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಲಕ್ಶ್ಮಿ ಮುಂತಾದ್ದು ತಯಾರಿಸಲು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಅರ್ಹರು ಎಂದು ಸರಕಾರವನ್ನು ನಂಬುವುದು ಹೇಗೆ? ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಚುನಾವಣೆ ಫಂಡಿಗೆ ಪಡೆದು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದವರಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕಿರೋಸ್ಕರ್ ಕಂಪೆನಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇದೇ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎನ್ ಜಿ ಇ ಎಫ್ ನಲ್ಲೂ ರಾಘವ್ ಇಲ್ಲ. ಇರುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸರಕಾರ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಆಶೀತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಮೇರಿಕಾ, ವೆಸ್ಟ್ ಜರ್ಮನಿ ಕಡೆ ನೋಡುವರೆ ಹೊರತು ಸಮತಾವಾದದ ಮಾತನಾಡುವವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುವವರು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬರ್ತಾರವರನ್ನು ಕೇಳುವುದೇಕೆ? ನಿಜವಾಗಿರಬೇಕು ಕೂಡ ಸಮತಾವಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಮುಗ್ಗಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಇನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿಷಯ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ನುಸರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ವೇಜ್ ಬೋರ್ಡಿನ ಅರ್ವೋಪವನ್ನು ಸರಕಾರ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರದವರೆಲ್ಲರೇಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ? ಎಷ್ಟು ಕಡೆ ವೇಜ್ ಬೋರ್ಡಿನ ಸಿಫಾರಸು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ? ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಮುಗ್ಗಟ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಮಾಲೀಕರಿಂದ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. 15 ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಕೆಲವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಕೆಲಸಮಾಡದೆ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ ಇಲ್ಲ, ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅವರಿಗಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಡದಿರುವ ಪೋರ್ಟ್‌ಫೋಲಿಯೋ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸಿನವರಿಗೂ ಹೀಗೆಯೇ ಆಗಿತ್ತು, ಈ ಇರಾಬಿ ಅವರಿಗೆ ತಲೆನೋವಾಗಿತ್ತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರಜಾಪಾಣಿ ಮತ್ತು ಡೆಕ್ಕನ್ ಹೆರಾಲ್ಡ್ ನೌಕರರು 8-10 ದಿವಸಗಳಿಂದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ 20 ಜನರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲಸಗಾರರದೇನೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ, ಮಾಲೀಕರ ತಪ್ಪಿದೆ. ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ಇವನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಚುನಾವಣಾ ಫಂಡಿಗೆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಹಣ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಲು ಯಾರೂ ಅನುಮತಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ 3 ವರ್ಷ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ವಿಲೆನ್ಸ್ ರೇಬರ್ ಕಮಿಷನರಿಂದ ತಂದರೆ, ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದರೆ ಪರಿಹಾರ ದೊರೆಯುವುದು. ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ರಾಮಯ್ಯನವರು ಏಕಳ ದೋಷ ಜನ. ಅವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಫಂಡಿಗೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಗಮನವಿಲ್ಲ, ಇಂಥ ವಿಚಿತ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀವಾನ್ ಫೋರ್ಡ್‌ನವರು ಬೆಂಗಳೂರು ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ನೀರಿನ ದರ ಕಡಮೆಯಾದದ್ದು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜನರಿಗೆ ನಂತರೋಪವಾಯಿತು. ಇದು ಜನರ ಒತ್ತಾಯ

ದಿಂದ ಆಯಿತು ಎಂಬುದು ಮೊದಲನೆಯ ವಿಷಯ. ನೀರಿನ ದರ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಷ್ಟೇ: ಇದನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಕಿ ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಆ ರೀತಿ ಏಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಪಶ್ಚಿ. ಎಸ್.ಪಿ.ಎಚ್. ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಆಗಲಿ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈಗ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿರುವದರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡದ್ದು ಆಯಿತು. ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ರಿಟ್ರಾಕ್ಟಿವ್ ಆಗಿ 1963 ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೇ 1965 ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೇ ಎನ್ನುವ ಅಂಶ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಂತೂ ನೀರಿನ ದರ ಕಡಿಮೆಯಾದದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು, ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡದಕ್ಕೆ ಅವರು ಶ್ಲಾಘನೀಯರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಸ್. ಗೌಡ (ದೇವನಹಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಅವರ ಭಾಷಣಕ್ಕಾಗಿ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲವು ಧೈಯ ಮತ್ತು ಗುದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ನಾನಾ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನನ್ನ ವೇಶದಲ್ಲಿ ನಾನಾದರೂ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಈ ಕೃಷ್ಣ ಸಮುದ್ರ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಿಸಿ ಜನತೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಸರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಗಳ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಕೇವಲ ಒಟ್ಟಿಗಾಗಿ ಈ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಎರಡನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನನ್ನ ವೇಶದಲ್ಲಿ ನಾನಾದರೂ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ ಈ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಮಂಡಲ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆಯುವುದು ಬೇಡ. ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಕೆಲವಾರು ತಿಂಗಳು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರೆ ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತದೆ; ಜನತೆಯ ಕಷ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಂದು ವಾದ ಮಾಡಿದವರು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಾವು. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ ಬಹಳ ದಿನದಿಂದ ನಡೆಯದೇ ಇರತಕ್ಕ ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಏನೇ ಕಾರಣ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒಂದು ಕಡೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಮಂಡಲಗಳ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಬಂದವು ಮತ್ತು ಮುಗಿದೂ ಹೋದವು, ಇದು ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕೇವಲ ಆಳುವ ಪಕ್ಷ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅಥವಾ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತು ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ಮಾತಲ್ಲ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮೈಸೂರು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಕೇರಳ ಗಡಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಒಕ್ಕೊರಲಿನಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಆಸೆಂಬಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ದಿವಂಗತ ಮಹಾಜನರವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವರದಿಯನ್ನು ಒಂದು ತೀರ್ಪು ಅಂತ ಹೇಳಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಈ ಹಿಂದೆ ಈ ಸಭೆ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿತ್ತು, ಮತ್ತು ಇದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಸ್ತಾಪಗಳು ನೂರಾರು ಆಗಬಹುದು, ಇದನ್ನು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ವಲ್ಪ ತೀವ್ರ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ನಾವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಮಾತಿಗೆ ಬೇರೆ ಬರಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲೂ ಇಂತಹ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ಸರ್ವಾನುಮತದ ನಿರ್ಣಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿರ್ಣಯವಲ್ಲ. ಇಡೀ ಭಾರತ ದೇಶದ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಒಗ್ಗಟ್ಟನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಈ ಗಡೀ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಇವತ್ತಿನ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಸ್. ಗೌಡ)

ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿರ್ವಾಣ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ಮಹಾಜನ್ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ಮೂರೇಗೆ ಒತ್ತಿ ಅದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಜಾರಿಗೆ ತರದೇ ಇರತಕ್ಕ ವಿಷಯ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಹ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದೇಶದ ಐಕ್ಯತೆಗೆ ಪುಷ್ಟಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ನೀತಿ ಅಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಮಹಾ ಜನ್ ಸಮಿತಿ ವರದಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಗೌಡ ವಿವಾದದ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಉದ್ಭವವಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ 2 ಕೋಟಿ ಜನರ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಏನಿದೆ ಅದು ತಪ್ಪುಮಟ್ಟದಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಮೇಲಿನ ಮಟ್ಟದವರೆಗೂ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕು. ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಲು ಇರತಕ್ಕ ಭಾಷೆ ಎಂದರೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಏನೊಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದೆ ಅದು ಬರೀ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿ ಉಳಿಯದೇ ಜನತೆಗೆ ನಿಲುಕು ವಂತಾಗಲು ಎಂದು ನಾನು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಆದರೂ ಸಹ 7-8 ವರ್ಷಗಳು ಮಳೆಯ ಅಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಬೆಳೆದು ಬಂದಿವೆ. ಆದರೆ ಜೊತೆಗೆ ಮಳೆಯ ಅಭಾವದಿಂದಾಗಿ ರೈತನ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸಾಯದ ಆಹಾರದ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಪ್ರಗತಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ರೈತ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೆದುರಿಸತಕ್ಕ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಯೋಜನೆ ಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಳೆಬಾರದಿದ್ದರೇನು ಮಾಡಬೇಕು ! ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೆಲವು ನದಿಗಳು ಹರಿಯುತ್ತಿವೆ. ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ ಮಳೆ ಬಾರ ದಿದ್ದರೂ ಆ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯತಕ್ಕ ನೀರಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅವರು ಅಲ್ಲ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಮಾಡ ಬಹುದು. ರಾಜ್ಯದ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಇಂಥಾ ನದೀ ಬಯಲುಗಳಿಲ್ಲವೇ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾವು ನಮ್ಮ ದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಗಾಗಿ ಈ ದಿವಸ ನಾನಾ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಂಡಿರ ತಕ್ಕ ನಾನಾ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿ ತನ್ಮೂಲಕ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಅದರಿಂದ ದೇಶದ ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪ ಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಹಾಗೂ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಈ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

4-30 P. M.

ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಉಪಕಾರವನ್ನು ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನೀತಿ ತತ್ವ ಒಂದು ಆದೇಶ ಹಾಗೂ ಗುರಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಬಹಳ ಶಾಫುನೀಯ. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಹಕಾರ ತತ್ವಗಳ ಗುರಿ ಶಾಫುನೀಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೆಲವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿವೆ; ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅನುಕೂಲತೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದು ದೊರೆಯದಂತಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಅನೇಕ ಇರಬಹುದು. ಹಣದ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆ ಇರಬಹುದು; ಆದರೆ ನಾವು ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ಎಷ್ಟು ಜನಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಆ ಗುರಿಯನ್ನು ನಾವು ದಿವಸ ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ನೂರು ಸಹಕಾರಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ಎಷ್ಟು ಸಂಘಗಳೂ ಡಿಫಾಲ್ಟರಾಗಿವೆ, ಎಷ್ಟು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಷ್ಟು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೋಪದೋಷಗಳೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂತರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತೀಬರಿಸಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗ

ವಾಗಿದೆ. ಅಂಥಾ ಹಣದ ದುರುಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣಕರ್ತರಾದವರು ಅವರು ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ, ಯಾವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವವರಾಗಿರಲಿ ಅವರು ಅಧಿಕಾರಿಯೇ ಆಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಲಿ ಅಂಥವರನ್ನು ಧಿಕ್ಕ ತನದಿಂದ ದಂಡಿಸತಕ್ಕ ಒಂದು ಕಡ್ಡಾಯ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಪೋರಾಗತಕ್ಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಣವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು. ಆದರೆ ನಾವು ಆ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಜೈಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಆ ದುರುಪಯೋಗವಾದ ಹಣ ಮತ್ತೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ದೇಶಭ್ರಷ್ಟರನ್ನು ಸಾಧಿಸತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಏನೇನು ರೋಷದೋಷಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಹಳ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತ್ವರಿತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ನಮಗೆ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿಚಾರವಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ರೋಷ ದೋಷಗಳು ಇರುವುದಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಬೆರೆಯನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಥ ನಿರ್ಣಯಗಳಿಂದೇನೂ ನಮ್ಮ ಜನತೆಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಲಾರದು. ಈ ದಿವಸ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದವರಾಗಲಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ನಾವು ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ನಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಅವರು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವಲ್ಲ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ಪ್ರಬಲರಾಗಿ ಸ್ವಾರೋ ಅಂಥವರು ಮಾತ್ರ ಅವರ ಒಂದು ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸೇರಿದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅನುಕೂಲಗಳು ಬೇಕಾದರೂ ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಂಥ ಒಂದು ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಎಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಆ ನಮ್ಮ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ಅಂಚೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮಗೆನು ಹಿತವೋ ಅದು ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ನೀರಾವರಿ ಕಾಮ ಗಾರಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ ಆ ಕೇಂದ್ರದವರನ್ನು ಕಾಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಾವು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಧಿಕ್ಕ ತನದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ನದಿಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಕ್ಕುರಾತ್ರಿ ದೋಷ ಆ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಬಳಸಲು, ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ನಾವು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆ ಕೇಂದ್ರದವರನ್ನು ಕೇಳುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾವು ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಎರಡು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವು ಈವರೆಗೆ ಮೂರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಈಗ ನಾಲ್ಕನೇ ಯೋಜನೆಗೆ ಕಾಲಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿದ್ದೇ ನಾವು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎರಡು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆಯೇ ಹಾಗೆ ಸಾಧನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನಾವು ಎಲ್ಲವರಿಗೂ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆ ಮುಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನಮಾಜದವರೂ ಮತ್ತು ನಾವು ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿರಬಹುದು. ಆದರೂ ನಾವು ಧಿಕ್ಕ ತನದಿಂದ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲೇ ಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 15 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ತೆರದೋರಿತಕ್ಕೂ ಈ ಒಂದು ಏಕನಾಮಿಕ ಇಂದ್ಯಾರನ್ನು ಏದೆ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಧಿಕ್ಕ ತನದಿಂದ ತೊಡೆದುಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿ ನಾವು ಆ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲೇಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಗೂ ವಿತ್ತೀಯ ಅಯೋಗದವರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕರೆತು ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ನಾನಾ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಸೂಲ್ಪಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಯಾವ ತೆರಿಗೆಯೇ ಆಗಿರಲಿ ಅದರಿಂದ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತರೂ ಮತ್ತು ಬಂದವಾಗಾರರೂ ಮುಕ್ತರಾಗಿ ಕಡೆಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗತಕ್ಕವರು ಬಡ ಕನಸೂ ಮುಸುಗಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೊದಲು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಅರ್ಥಿಕ ಅನವನತೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಏನೇ ಆಗಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸರ್ವಜನತೆಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಸಾಧಿಸುವಂತೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ದೇಶದ ಆಡಳಿತದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಒಂದು ಗುರಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡಲು, ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರೆವಿನ್ಯೂ, ಪೋಲೀಸ್, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಅಷ್ಟೇ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಸ್. ಗೌಡ)

ಪ್ರಗತಿವಾಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಜನತೆಗೂ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನತೆ ಏನು ನಾನಾರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಯಾವ ಸರ್ಕಾರ ಬರಲಿ ಆ ಕಷ್ಟವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಾಗಲೇ ಅಥವಾ ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಾಗಲೇ ತೊಡೆದುಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಜನತೆಗೆ ಏನಾದರೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಅವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆರ್ಜಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಆರ್ಜಿ ವಿಲೇವಾರಿಯನ್ನು ಬೇಗ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಜನತೆಗೆ ಆಪ್ತ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳ ವಿಲೇವಾರಿ ಬಹಳ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಸಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ವಹಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಇಂದು ಲಂಚಕ್ಕೋರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಳೆದರ್ಜೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಮತ್ತು ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಫೀಸರ್‌ವರೆಗೂ ಇದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲೇ, ಶಾಸನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರೇ ಆಗಲೇ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರೇ ಆಗಲೇ ಅಂತಹವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಲಂಚದ ವಿಷಯ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅದು ತಿಳಿಯದೇ ಇರುವ ವಿಷಯ. ಈ ರೀತಿ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ, ವಿಧ್ಯಾವಂತರಾಗಿ, ಪೊಲೀಸರುಗಳಾಗಿ, ಐ.ಎ.ಎಸ್ ಅಫೀಸರುಗಳಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ನಾನಾ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದು, ಅವರು ಏನೂ ತಿಳಿಯದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಗೆ ಮೋಸಮಾಡಿ, ಲಂಚರಾಶುವತ್ತಿನಿಂದ, ಆದಕ್ಷತೆಯಿಂದ, ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುವುದು, ಜನತೆಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಹಣ ಪಡೆದು ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ರೋಪಪೋಷಗಳು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಸರ್ಕಾರ ತೀವ್ರ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ದಕ್ಷತೆ ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ಸಿಗಬೇಕು. ಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ವಾರ್ತಾ ಇರಾಖೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಏನು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಜನತೆಗೆ ಮುಖ್ಯವೆಂತ ಈ ಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ವಾರ್ತಾ ಇರಾಖೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಗತಿ, ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಜನತೆ ಇವುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ಸಂಪರ್ಕಸಾಧನ ನಮ್ಮ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಇಂದು ಆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಏನೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅಥವಾ ಒಂದು ಪಾತ್ರವನ್ನು ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೋ ಅದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯ ನೀಡಿ ಇಂದಿನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಈ ಒಂದು ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ವಾರ್ತಾ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರ ಇರಾಖೆ ಈ ಸಣ್ಣ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ ನೀಡಿ ಇಂದು ದೇಶದ ನಾನಾ ರೀತಿಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಪ್ರಗತಿ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಜನರಿಗೆ ಅರಿವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬೋಳ ರಘುರಾಮಶೆಟ್ಟಿ (ಕಾರ್ಕಳ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರು ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ದೀರ್ಘವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಗಾಂಧೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖವಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಸರಿಯಾದ ಧೋರಣೆ ಏನು ಮತ್ತು ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಕ್ರಮವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರು ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ಆಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದಿದೆ. ನಮಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬಂದು 21-22 ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಕಳೆದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆಹಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಈ ದೇಶದ ಸರ್ಕಾರ ನಮ್ಮ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಭಿಕ್ಷಾಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಈ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹಾರಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರೈತರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ರೈತರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಪಡೆಯದೆ, ಈ ಸಮಸ್ಯೆ

ಯನ್ನು ನಿಗಲು ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಲಿ, ಎಷ್ಟು ಪಂಚಮಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿ, ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ, ನಮ್ಮ ರೈತರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಇರುವಂಥ ರೀತಿ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ಜನರು ಎರೋಧವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಜನರು ದಂಗೆ ಎಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮಾಡೆದ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯಿಂದ ರೈತರಿಂದ ರೀತಿ ವಸೂಲುಮಾಡುವುದು ನಿಜವಾಗಿ ಅನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಅಕ್ರಮ, ಅದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಎರೋಧಕ್ಕೆ ಎಡೆಕೊಟ್ಟಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ರೈತರಲ್ಲಿ ಈ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವವರು ಒಂದು ಒಮ್ಮತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಂದರೆ, ರಾಗಿ ಮತ್ತು ಬತ್ತದ ಮೇಲೆ ರೀತಿ ಕಾನೂನನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಆ ರೀತಿ ಕಾನೂನನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೋಷದೋಷಗಳಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಈ ಧಾನ್ಯದ ಕ್ರಯದಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಧಾನ್ಯದ ಕ್ರಯ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಧಾರಣೆಗೆ ಅರ್ಥ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರೈತರು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾರಿದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಬರಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಹಾಗೂ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ನಿಬ್ಬಂದಿ ಮೂಲಕ ಬರತಕ್ಕ ರೀತಿ ಕ್ರಯದ ಎರಡು ಪಾಲು ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯವೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ರೈತ ತಾನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಭೂಮಿಗೆ ಹಾಕಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅರ್ಧ ಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅಥವಾ ಒತ್ತಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ಹಕ್ಕು ಇದೆಯೆಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಅನೇಕ ಹೈಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಡಾರೆಂಜ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಮತ್ತು ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ತೀರ್ಪನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮದ್ರಾಸ್ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಕಾನೂನು ಸಂಬಂಧವಾಗಿ 2-3 ಸಾರಿ ತೀರ್ಪು ಬಂದಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಂದಂಥ ತೀರ್ಪಿನ ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಲಿಯ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ರೈತರಿಂದ ರೀತಿ ಕಾನೂನು ಮುಖಾಂತರ ಪಡೆದಂಥ ಬತ್ತವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹುಕುಂ ಮಾಡಿದೆ. ಬತ್ತ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಫೀ ವಸೂಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆ ಬತ್ತದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ದರದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವಂಥ ಹುಕುಂ ಕೊಡುವ ಸರ್ಕಾರ ಕಾನೂನು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಬೇಕು, ಅಂದರೆ, ಕಾನೂನಿಗೆ ಅಮರಾಧಿ ಕೊಟ್ಟು, ಕಾನೂನು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ತೀರ್ಪಿಗೆ ಎರೋಧವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಅದನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಮುರಿದುಹಾಕಿದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಇಂತಹ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಯಾವರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿರಬಹುದು. ರೈತರು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡಿಯಾರು, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ರೈತರು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಬಹುದು, ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ರೈತರಿಗೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಷಯ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಬಂದಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಭೂ ಮಸೂದೆ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇದು ಈಗ ಬರಬಾರದು ಅಥವಾ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಆಗಬಾರವೆಂದು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಕಾನೂನನ್ನು ತಂದರೂ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ಇರಬೇಕು. ಯಾರು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೋ, ಯಾರು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರ‍್ಯಾಂಡ್‌ರಾಡ್‌ ಆಗಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎರಾಶಾಸಕರೂ ಕೂಡ ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ವಿಲೇಂಜಿ ಪಾಟೀಲರಿಗೆ ಕೂಡ, ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಭೂಮಸೂದೆಯನ್ನು ತರುವಾಗ ಎರಾಶಾ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈಳು ಕಟ್ಟಿ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 1949ನೇ ಇಸವಿಯ ವರೆಗೆ ಆಳು ಸಂತಾನದಲ್ಲಿ ಪಾಲು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಯಜಮಾನನ ಆಜ್ಞಾರ್ಥಿಯಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಯಾರಿಗೂ ಪಾಲು ಕೇಳುವ ಹಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ. 1949ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ಆಳುಸಂತಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಪಾಲು ಕೇಳುವ ಹಕ್ಕು ಬಂತು. ಆದರೆ ಸಂತರ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಕಿರಿಯ ಸದಸ್ಯನೂ ಕೂಡ ಕೋರ್ಟಿನ ಮುಖಾಂತರ ತನ್ನ ಪಾಲನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಈ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಭೂಮಸೂದೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ಅನುಕೂಲ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಕಾನೂನಿನ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನಾವು ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬದಲು ಆ ಕಾನೂನಿನಿಂದಾಗಿ ಎರಾಶಾ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಯಾವ ಕೇಸಾಗಲೀ, ತೀರ್ಮಾನವಾಗಲೀ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾಸ

(ಶ್ರೀ ಬೋಳ ರಘುರಾಮಶೆಟ್ಟಿ)

ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಅಪರಣ್ಣ ಸ್ಕಾಲ್ ಹೋಲ್ಡರ್ಸ್ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಉತ್ಪತ್ತಿ 1,200 ರೂಪಾಯಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ತಿಳಿದ ಹಾಗೆ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬೇಡುವವನಿಗೂ ಕೂಡ ವಾರ್ಷಿಕ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಇನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಸ್ಕಾಲ್ ಹೋಲ್ಡರ್ಸ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅನಂತರ ಫೇರ್ ರೆಂಟ್‌ಗೆ ಬರುವಾಗ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ಕ್ರಾಪ್ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಫೇರ್ ರೆಂಟ್ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉಂಟು. ಈ ಅಧಿಕಾರ ತಾಪಸ್ವಿರಾದರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ 8 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ 8 ನಮೂನೆಯ ಬೆಳೆಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇದೆ. ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ಡೆಫಿನಿಶನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲರವಂತಹ ತೆಂಗಿನ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ; ಅಡಿಕೆಯ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ನಮೂನೆಯ ಕೇಸಿನ ಸ್ಥಳದ್ದಾರೆ, ಎರಡರೂ ಮೂರು ನಮೂನೆಯ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡುವ ಸಂದರ್ಭ ಬರುತ್ತದೆ. ರಿಸಮ್‌ಶನ್ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಎಕರೆ ಬಡಬೇಕೆಂದು ಇರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಬರೇ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಭೂಮಿಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ರಿಸಂಶನ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಅವರ ಮುಖ್ಯವಾದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮೇಲೆ ರಿಸಂಶನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಸ್ವಲ್ಪದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಜಾಸ್ತಿ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ರೂಲ್ಸ್ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ರಿಸಂಶನ್ ಮಾಡುವಾಗ ಸಾಧಾರಣ 100 ರಲ್ಲಿ 90 ಮಂದಿಯು ರಿಸಂಶನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಈ ಮಸೂದೆಯು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ರಷ್ಯದ ಮಾದರಿಯ, ಚೈನಾದ ಮಾದರಿಯ ಶಾಸನ ಹಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷದವರೂ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸಕರೂ ಸೇರಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಟೆನ್ನಿಸ್ ಕ್ಲಾಸಿನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅತಿ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಈ ಮೊದಲೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಈಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಬೇಕಾದರೆ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಅಗತ್ಯ. ಹಳ್ಳಿಯ ಉದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು, ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಆನೇಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಹ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆ ಅಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಅಲ್ಲರವಂತಹ ಲಂಚಮೂರ್ತಿಗಳಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಎಲ್ಲರಾದರೂ ಲಂಚಕೋರತನ ನಡೆದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವರ ಮೇಲಾದರೂ ತಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಇದರ ಭಯದಿಂದ ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಿಟ್ ಆಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಇಂಥ ಲಂಚಗುಳಿತನ ಪ್ರಕರಣಗಳು, ಲೋಪ ದೋಷದ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರದ ಕಾರ್ಬಾನೆ, ಪಣಿಬೂರು ಬಂದರು, ಮಂಗಳೂರು ರೈಲ್ವೆ, ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಷ್ಟು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡ ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ ಅಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಬೇಗನೇ ಮಾಡುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಂಗನಗೌಡ (ಲಿಂಗನಗೂರ್).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರು ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ವಂದನಾರ್ಪಣೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನಾನಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ವಿಮಾನವು ಹೋದ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದಂತಹ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಈ ವರ್ಷ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲಿರುವ, ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿರುವ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾ ಸೂಕ್ತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ.

5-00 P. M.

ಅದರಿಂದ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ

ಹೊರದ ವರ್ಷ ಅವರು ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಮತ್ತು ಈ ವರ್ಷ ಮಾತನಾಡುವ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ನಡೆದಂತಹ ಪುಟನಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಚುನಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿವೆ. ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ವಾಗಿ ಪಂಚಾಯತಿ ರಾಜ್ಯಸಾಂಪನ್ಮಣ್ಯ ಬೇಕಾದರೆ ಕೇವಲ ಪಂಚಾಯತಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಲದು. ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್, ಕೂಡ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿ ನಿಜವಾದ ಪಂಚಾಯತಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಾಂಪನ್ಮಣ್ಯ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಣ್ಣ ನಣ್ಣ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಒಡಿಬಿರುವಂತಹ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಣ್ಣ ನಣ್ಣ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪಂಚಾಯತಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರು ರಾಜಧಾನಿಯ ಕಡೆ ನೋಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲಸ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಈಗ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರನ್ನೂ ಮತ್ತು ಚುನಾಯಿತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನೂ ಮಾಡುವಂಥದ್ದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಬೇಗ ತರುತ್ತೀರೆಂದು ನಾನು ಆಶೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 1.0 ಕ್ಕೆ 80 ರಷ್ಟು ಜನ ಬೇಸಾಯದಿಂದ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ನೆಪಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಬೇಸಾಯವನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮವನ್ನಾಗಿ ಅಪಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ರೀತಿಯಾಗಿ, ಎಷ್ಟು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಷ್ಟು ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಗೆ ಕ್ಷೇಮ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಇದುವರೆಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಆಗ್ರೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ (Agro Industries Corporation) ಮೂಲಕ, ಫೆಡರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೂಲಕ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು, ಇನ್ನೂ ಮುಂತಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಫರ್ಟಿಲೈಜರ್‌, ಬೀಜ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನೂ ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೂಲಕ ಸುಲಭ ಬಡ್ಡಿ ದರದಲ್ಲಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಪೂರೈಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸೂಕ್ತ ಕೆಲಸ. ಆದರೂ ಸಹ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಯಾವ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಹೆಚ್ಚು ಸರ್ಕಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಾದ ಭಾಗ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಿದೆಯೋ ಅದೇ ಭಾಗದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಕಡೆಗೆ ಇದೆಯೇ ಎನಿಸಿ ಅನಭಿವೃದ್ಧಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಅಲಕ್ಷ ತಾಳಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಕೃಷ್ಣ ಮೇಲ್ಮಂಡೆಯ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ತುಂಗಭದ್ರಾ ಜಲಾಶಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕಾರ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ. ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಜಲಾಶಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವಂತೆ ಆಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಈ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತೂ ಸಹ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನಿಂದ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆದರಿಂದ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರಿಗೆ ಕೃಷ್ಣ ಮೇಲ್ಮಂಡೆಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಇದ್ದಷ್ಟು ಅಭಿನವ ಈಗ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಆದರೆ ಅಭಿರುಚಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿವೆ. ಕೃಷ್ಣ ಮೇಲ್ಮಂಡೆಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಪ್ತು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಾಗ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷ್ಣ ನೀರಿನ ವಿವಾದವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಲು ನಿರ್ಧರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಂಗನಗೌಡ)

ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ನಾವು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ತೃಪ್ತಿ ಪಟ್ಟರೆ ಸಾಲದು. ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ಮಂಡೆಯ ಯೋಜನೆ ಸುಮಾರು 50-60 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ಇರತಕ್ಕ ಯೋಜನೆ. ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರವವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಹೈದರಾಬಾದ್ ಸರ್ಕಾರದತ್ತಲೇ ಕಮಲದಿಣ್ಣೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು 2½ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಕೊಂಡರೆಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಮುಂದೂಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕಯೋಜನೆಯಲ್ಲೇ ಇದನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಬಿಜಾಪುರ ರಾಯಚೂರು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ಮಂಡೆಯ ಯೋಜನೆ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಜೀವನಾದಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಎಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡರೆ ಅಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆ ಭಾಗದ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಆ ಜನರನ್ನು ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಅದು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ನಾರಾಯಣಪುರ ಭಾಗದ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಚೆಂಡರ್ ಕರೆದು ಅವು ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಅಕ್ಸೆಪ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವರ್ಕ್ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿಳಂಬ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ. ಆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಚೆಂಡರ್ ಕರೆದು ಅವುಗಳನ್ನು ಅಕ್ಸೆಪ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಭಾಗದ ರೈತರಿಗೆ ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಪೂರೈಸಿ ಅವರಿಗೆ ನಷ್ಟ ಬಗ್ಗಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ವೇನೆಂದರೆ ಈಗ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟರತಕ್ಕೆ ಚೆಂಡರುಗಳು ಏನಿವೆ ಅವುಗಳು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಚೆಂಡರುಗಳು. ಅವುಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 25-30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ರಾಧ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಅದರಿಂದ ಅಸಂತೋಷವಲ್ಲ, ಅತ್ಯಲ್ಪ ಉಂಟಾಗಿ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಸರ್ಕಾರ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ತರಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರಬಹುದು. ರಿಸೋರ್ಸಬಗ್ಗೆಯೂ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ಮಂಡೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳು ಎಷ್ಟು ಇವೆಯೋ ಅವುಗಳಿಗೆ ಬರ್ಚ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸೀಲಿಂಗ್ ಲಿಮಿಟ್ ಹಾಕಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿವಿಜನ್‌ಗೂ 30-40 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬರ್ಚ್ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಅವುಗಳಿಗೆ ಸೀಲಿಂಗ್ ಲಿಮಿಟ್ ಹಾಕಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ 4-5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಉಳಿತಾಯವಾಗಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ಮಂಡೆಯ ಯೋಜನೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ 5 ಅಥವಾ 10 ವರ್ಷಗಳು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಬಿಜಾಪುರ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಎರಡು ಮೂರು ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳಿವೆ. ಒಂದೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಂದೊಂದು ಡಿವಿಜನ್ ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟು ಉಳಿದ ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳನ್ನು ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ಮಂಡೆ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವರ್ಗಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಣ ಉಳಿಯುವುದಲ್ಲದೆ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಲಸವೂ ಸಹ ದಾಗುತ್ತಮಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೃಷ್ಣಾಪಾಳ್ಯ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಎಂದು ಒಂದು ಮಂಡಲ ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮೂಲಕ ಹಣವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಸಾಲವಾಗಿ ಪಡೆದು ಜಾಗೃತ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಯೋಜನೆ ಜಾಗೃತ ಮುಗಿಯದೆ ಕೇವಲ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಇನ್ನೊಂದು ಸಲಹೆಯೆಂದರೆ ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ಮಂಡೆ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೋ, ಆ ಭಾಗದ ಜನರಿಂದ ಎಕರೆಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಸುಮಾರು 5-10 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಬೇಕು.

[Mr. SPEAKER in the Chair]

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ರಾಜರಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಸಲ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಈ ರಾಜರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಸಿಗಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಇನ್ನು ನಣ್ಣು ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ನೀರಾವರಿ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆಸಾಧಾರಣವಾಗಿ 3-4 ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮುಗಿಸಿದರೆ ಆಯಾ ಭಾಗದ ಜನರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಗಣಿಗಳ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಾನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಚಿನ್ನದ ಗಣಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಒಂದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಗಣಿಯಾಗಿದೆ. ಮೂರು ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ಈ ಗಣಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳದ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ನೌಕರಿ ಸಿಗದೆ ಹೊರಗಿನವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೌಕರಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು 10-15 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ promotion (ಬಡ್ತಿ) ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನುಮಾರು 2 ಸಾವಿರ ಜನರು ಗಣಿಯ ಒಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಗಣಿಯೊಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂತೊಂದರೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹವರಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಎಂಪ್ಲಾಯಿನ್ ಸ್ಪೆಷಿಲ್ ಇನ್ಸೂರೆನ್ಸ್ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ನುಮಾರು 36 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಗಳಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿಗೇ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲನ್ನು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು 1967ರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಒಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದಾಗಿ ವಚನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಇನ್ನೂ ಆ ವಚನವನ್ನು ಪೂರೈಸಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಣಿ ಪ್ರದೇಶ ಕಾನ್ಸ್ಟಾ ಪಾಲಿಟನ್ ಸಿಟಿಯಂತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಹೊಂದುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲರೂ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸಹ ಅಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಮಕ್ಕಳು ಕಾರ್ಮಿಕರಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಮಕ್ಕಳಾ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಷ್ಟು ಕಾರಾವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri D. B. KALMANKAR (Aland).—Mr. Speaker, Sir, while opposing the motion of thanks, I want to make some observations. It has been said that the elections to the Taluk Boards were conducted in a very orderly and peaceful manner, but my experience in my taluk has been otherwise. I found that the whole Government machinery was subverted and the whole authority was utilized by the party in power and I can say without contradiction that all corrupt practices were used in the recent Taluk Board elections with the result that the very important canon of democracy that people should have freedom to vote for the persons of their choice, was not made available to them and consequently the opposition suffered reverses. When I see this thing on the one hand and the actions of the Naxalites on the other, I feel that the party in power had not been sincere to democratic conventions. I think they have misused their power; they have misused funds and even drought relief works were utilized for the purpose of winning elections. This is

(SRI D. B. KALMANKAR)

not the last election in democracy. We have to fight many more elections. But the way in which things were conducted and the way in which Deputy Commissioners and others were instructed to see that Congress candidates win the elections go to show that the party in power is going on totalitarian lines and they have no regard for democratic values of life. That is the great danger that we are faced with. I could have understood if they had won the elections by fair and peaceful means, but the fact that so many writ petitions have been filed goes to show that all was not well and if the party in power take pride that they have won the Taluk Boards elections, it is vain glory and it is not correct.

Then I would refer to the scarcity conditions that are still prevailing in 3 districts of Hyderabad Karnatak. Due to *Chikka* disease rabi crops have failed and there are no hopes of saving the crops. The ryots are, therefore, in great anxiety. I would, therefore, request Government to continue the scarcity works in those 3 districts. I would also request Government to give up levy procurement of jowar and also to suspend collection of takkavi loans and land revenue because the condition in those 3 districts is very bad and the ryots are in great difficulty.

Then I would speak on co-operation. It is also admitted in the Governor's Address that out of Rs. 25 crores spent on co-operation very little is spent on the needs of the vulnerable sections of society, about Rs. One crore or so. I think the very concept of co-operation is suffering. The co-operative movement is mainly meant to help those who cannot help themselves, the small land owners, the small consumers and those who cannot afford to run their own business. It is they who are meant to be benefited by co-operation. But, today, we find that such vulnerable sections of the society are neglected and it is only those who do not need the help from the co-operative societies are benefited. Regarding this, the other day, even the Hon'ble Minister of State for Food said that the co-operative movement is suffering and there is lot of corruption and it is not doing good to the society. But, the Deputy Minister for Co-operation Sri B. L. Gowda said that it is doing good work. I agree with the Hon'ble Minister for Food Sri Shetty that it is not doing any good work. We find, everywhere, that it has become a grazing ground for the politicians, particularly the people from the Party in power.

No mention has been made in the Governor's Address about the Upper Krishna Project. As a matter of fact, the Government is well aware that irrespective of political considerations, all the Members of the Legislative Assembly from these three districts of Hyderabad-Karnatak had submitted a memorandum at the time of the last Budget Session, that at least Rs. 20 crores must be earmarked for the Upper Krishna Project. As it is well known, Gulbarga, Bijapur, Bidar and Raichur

are such districts where famine overtakes every three years. There is no other major project to cater to the needs of these districts, to bring up the economic standard of the people and to bring up the industrial and other developments in that region. It is the only project, which, if undertaken and completed, will help in changing the whole structure and the economic conditions of the people of that area. Moreover, we are told that it is going to be executed in two stages and it involves more than Rs. 150 crores. But, if only a meagre amount of one crore of rupees per year is being given for that Project, then, I think, it will take a century to complete it. If the Government is very serious about it, as the Chief Minister has been repeatedly saying when he visits Gulbarga that they will see that the Upper Krishna Project is completed early, I would request the Government that in all earnestness it must be given top priority in view of the backwardness of the districts. Then only, I think, there is some justice in his statement.

No mention has been made in the Address regarding the demand for a University for Hyderabad-Karnatak. The Hon'ble Chief Minister, very recently had said at Gulbarga that he would see that one University for Hyderabad-Karnatak area is established. I request the Government to consider this aspect to see that the educational standards are improved and more educational opportunities are given to that region to which they are entitled.

Regarding Irrigation Schemes, major, medium and minor, I really fail to understand how the Government has been spending money uneconomically on the various schemes. Out of Rs. 318 crores that were earmarked to be spent in the last three Five Year Plans, I find that only Rs. 95 crores are spent on this. So many projects are taken up, but none of them have been productive, as a result of which only 11 lakhs of acres have been irrigated. I should say that it is due to lack of proper priorities being given to different projects. Money to the tune of Rs. 95 crores that has been spent on these projects, which are yet to be completed, is going to waste. But, the money that is being spent on minor irrigation, which will give immediate results is meagre. That shows that there is lack of proper planning and proper utilisation of funds. Very few projects could have been taken up and completed, so that different parts of the State could have been benefited. Instead of that, there has been concentration in some parts to the detriment of some other parts. Those areas which are famine stricken and backward could have been given priority and works could have been taken up accordingly. In this respect, I should say there is failure on the part of the Government.

In Gulbarga Division, the M.S.R.T.C Bus Depot is working in a miserable manner. There are so many accidents and in one of the accidents I was also caught about one and half months back. When I made enquiries, I was told that no tools are provided, no spares are provided and there are no Mechanics and Helpers, and nobody is there to shoulder the responsibility. There is no supervision by the Divisional

(SRI D. B. KALMANKAR)

Controller. I have been repeatedly writing about these things, but to no result. The safety of the passengers is in great danger, and if such state of affairs continue, how could such undertakings of the Government receive co-operation from the public? There is every likelihood that people will criticise against such undertakings. This also requires to be improved.

With regard to land reforms, it is said that about 5 lakhs of acres have been given so far to tenants. If 'land to the tiller' is a principle, which we have to accept in order that our production is increased and social justice is done to tenants and to those who are entitled to lands, the intermediaries should be abolished. I therefore request the Government to bring in some more radical reforms so that the land may be utilised by those who really need it.

With these observations, I thank the Chair.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇವಿನಬ್ಬ (ಮಂಗಳೂರು 2).—ವಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ, ವಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಇಲ್ಲಿ ತಂದಿರುವ ಪ್ರಸಾವವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ, ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಆನೇಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಮಹತ್ವ ಆಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಹಾಗೂ ಖಡಾ ಬಂಧಿತವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದರೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ಕೇರಳ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಗಡಿ ನಮುನೆಯ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದವು ಎಂದು ಮತ್ತು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖಂಡರುಗಳು ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಏಕ ಸದಸ್ಯರ ಆಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳಿ ಕೇಂದ್ರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ತಂದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖಂಡರುಗಳ ಮಾತಿಗೆ ಮಣಿದು ಕೇಂದ್ರದವರು ಈ ರೀತಿಯಾದ ಏಕ ಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿದರು ಎನ್ನುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ. ಈಗ ಈ ಆಯೋಗದವರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ವರದಿ ಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಇದರ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಯಾವ ತೀರ್ಮಾನವೂ ಆಗಿಲ್ಲ.

ಏಕಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗದವರು ವರದಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಮಾಡಿದರು. ಯಾವ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮುಖಂಡರು ಈ ಏಕ ಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರೋ ಅವರೇ ಈ ದಿನ ತಿರುಸ್ಕಾರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಇದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯ ವಿಶ್ವಾಸಿಮಿತ್ರನು ತಪಸ್ವಿನಿಯವಾಗ ಮೇನಕೆಯು ಬಂದು ನಾನಾ ರೀತಿಯ ವ್ಯಾಪಾರ ದಿಂದ ಗಟ್ಟಿ ಕುಣಿತದಿಂದ ಅವನ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿದಳು. ಕೆನೆಗೆ ಮೇನಕೆ ವಿಶ್ವಾಸಿಮಿತ್ರ ಮಿಲನ ಆಗಿ ಈ ಒಂದು ಮಗು ಜನನವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಮೇನಕೆ ಆ ಮಗುವನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸಿಮಿತ್ರನಿಗೆ ತೋರಿಸಿದಾಗ ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಅದು ನನ್ನದಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮುಖಂಡರು ಏಕಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಈ ಆಯೋಗವು ರಚನೆಯಾಯಿತು. ಈ ಆಯೋಗವು ತನ್ನ ಅಂತಿಮ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅದು ನಮಗೆ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಈ ಮಹಾಜಿ ಆಯೋಗದ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಐಕ್ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಕೇರಳದ ಗಡಿಯ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವಾದ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿ 2 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಮೀರಿದ ಕನ್ನಡಿಗರು ಅವರು ನಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳಾಗಿ ಬೇಕು ಎಂದು ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಂಥ ಎಂತಲೂ, ಕೇರಳ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕೇರಳ ಎಂತಲೂ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂತಲೂ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸ್‌ನ್ನು ಪೊಂಗರ್ ದಿವದಂದು ತಮಿಳುನಾಡು ಎಂದು ಹೆಸರು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದರ ಕನ್ನಡದೇಶವರಾವ ನಾವು ಇನ್ನೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರು ನಮ್ಮ ಮುಂವೆ ಬರಲಲ್ಲ. ಅದು ಆಗಬೇಕು. ಈಗ ಕನ್ನಡವನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಆಗಬೇಕು. ಕನ್ನಡ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ 2 ಕೋಟಿಗೂ ಮಿಕ್ಕಿದ ಜನರು ಮಾತನಾಡುವಂಥ ಸರಳ ಭಾಷೆಯಾದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಯಾವುದು ಉಂಟು ಅದು ಎಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕು. ಸಾಕ್ಷೋರೆ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದೊಳಗಾದರೂ ಅವನ್ನು ಬೇಗ ಕನ್ನಡ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕು. ಇವನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

5-30 P.M.

ಇನ್ನು ಗಾಂಧಿ ಶತಬ್ದಿಯನ್ನು ನಾವು ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಇದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ತತ್ವಗಳು ಏನು ಇವೆ ಅವನ್ನು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿದೆ ಎಂದು. ಹೀಗಿದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಲೇ ಹುಜುರಗಢ್ನರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹುಜುರಗಢ್ನ ಕುರುಕುಳ ಆಗುವಂಥಾವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ಐಕ್ಯತೆ ದೇಶವಲ್ಲ ಬಹಳ ಮಹತ್ವವು. ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ದೇಶವಲ್ಲ ನಾನಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಘರ್ಷಣೆಗಳು ಉಂಟಾಗಿ ಒಂದು ನೈತಿಕ ಮಟ್ಟ ಇಳಿದು ಹೋಗಿದೆ. ಪಾನುರೋಧ ಎಚಾರದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಮಹತ್ವ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ತತ್ವ ಏನು ಇದೆ ಅವನ್ನು ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಡರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಎಚಾರವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ಸಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಮುಗಿದು ಹೋಯಿತು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಕ್ಷದವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೋ ಅವರು 20-30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬೇರೇ ಶ್ರೀಮಂತರ ಚುನಾವಣೆ ಆಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ 100ಕ್ಕೆ 90 ಭಾಗ ಐತಕ್ಕಂಥ ರೈತ ವರ್ಗದ ಜನ ಕೂಲಿ ವರ್ಗದ ಜನ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಪಾಟಾಯಿತಿಗೆ ಅಥವಾ ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ಆರಿಸಿ ಬರುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ಇದೆ, ಇನ್ನು ಮುಂವೆ ಯಾವುದೇ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಟಿಕೆಟ್ ಕೊಡುವಾಗ 50ರಷ್ಟು ದರೂ ರೈತ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಕೂಲಿಗಾರರ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಮಂತರು 20-30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಆಗ ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾನು ಇವೊತ್ತ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಿ. ಗಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪೋಲಿಸಿನವರು ಕಳ್ಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವರ್ತಿಸಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪೋಲಿಸಿನವರು ಮಾಡುವಂಥ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಈ ಮಲಯ ಪದ್ಧತಿ ಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ. ಅಕ್ಕಿಗೆ 3 ರೂಪಾಯಿ ಕೆ 6 ಟ್ಟು ತಿಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುನೂ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯಂತೆ ಕೊಂಡು, ಅವರು 3 ರೂಪಾಯಿ ನಂತೆ ಕೊಂಡು ತಿಂದರೆ ಪುಷ್ಕಂಡ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಲೇವಿ ವಿಷಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬೆರೆಯನ್ನು ಕ್ಷಿಂಟಾಲಿಗೆ 5 ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಲೇವಿ ಇರಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೆ.ಜಿ.ಎಫ್. ಬೆಂಗಳೂರು, ಮಂಗಳೂರು ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಲೇವಿ ಪದ್ಧತಿ ತೆಗೆದರೆ, ಅಕ್ಕಿ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತರೇ ಲೇವಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕಂಥಾ ಪದ್ಧತಿ ತಪ್ಪಬೇಕು. ಮಾರ್ಕೆಟ್ ನಲ್ಲಿರುವ ಧರಣಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತಾಗಬೇಕು. ಕ್ಷಿಂಟಾಲಿಗೆ 5 ರೂಪಾಯಿ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇಂದಿಬಳ್ಳಿ)

ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇನ್ನೂ 5 ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಲೆವಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ವಿಷಯ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲ ವಾಪಸ್ಸು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ದೂರುಗಳನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲಗಳು ಮರುಪಾವತಿಯಾಗಬೇಕು. ಹಾಗಾದರೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಸ್ತದವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಯುವಜನ ಕರ್ಯಾಣದ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಯುವಜನ ಕರ್ಯಾಣ ಅಗುವಂಥಾದ್ದು ಶ್ರೇಷ್ಠ. ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ ಯುವಜನರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಇನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಬೇಕು. ರೈತನು ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಕರೆಕ್ಟರ್ ಅಫೀಸಿಗೆ 4-5 ಸಾರಿ ನುಡಿದರೂ, ಕೆಲಸ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ರೈತನಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಸವಲತ್ತುಗಳು ಅವನ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟುವಂತಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರೈತನಿಗೆ ನಾವು ಏನು ಕೊಡುತ್ತೇವೋ, ಎಂದರೆ, ಹಸುಗಳಾಗಲಿ, ಕೋಳಿಯಾಗಲಿ ಹಣವಾಗಲಿ, ಸಾಲವಾಗಲಿ ಅವೆಲ್ಲವೂ ರೈತನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಹೆಚ್ಚಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಭೂ ಮಸೂದೆ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಉಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹಾಗಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಮೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೇ ಬೇರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ವಕಲತನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ನೂಟಿಸ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಹ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ, ಸಮುದ್ರದ ಬದಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಾವು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು. ಈ ಸಲ 115 ಯಂತ್ರಚಾಲಿತ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಆಯಿತು. ಮೈಸೂರು ನೆಸ್ಟಾನಕ್ಕೆ, ಮೀನು ಬಂಗಾರವನ್ನು ತಂದುಕೊಡಬಲ್ಲವು. ಕೋಲಾರದ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದರೆ, 150 ಮೈಲಿ ಉದ್ದದ ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಯಂತ್ರಚಾಲಿತ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಮೀನ ಹಿಡಿಯುವ ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಆಳ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂಗಾರದಂಥ ಮೀನನ್ನು ತಂದು ತಿನ್ನುವವರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಆ ಜನರ ಅರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅನೇಕರಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ನದಿಗಳು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ನೀರಾವರಿ ಮಾಡಿದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಬೆತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್‌ನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಉಪಕರಣಗಳಿಲ್ಲ, ಕಂಬಗಳಿಲ್ಲ, ತಂತಿಗಳಿಲ್ಲ, ಬಂದಾಗ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತದೆವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಮಂಚಿನ ವೇಗದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್‌ನ್ನು ಕೊಡ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೊನಾಗಿ, ನೇರಳಕಟ್ಟಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಜನ ಬರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಕಾರದ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಲು ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲ, ಅದು ಸಿಕ್ಕದೆ ತಡವಾಗಿದೆ.

ಅವರಿಂದ ಎದ್ಭುತವನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕೊಡಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಇದ್ದರೆ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಎದ್ಭುತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಕಾರದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಭಾಷಣ ಬಹಳ ಅರ್ಥ ಗರ್ಭಿತವಾಗಿದೆ, ಬಹಳ ಕಡೆ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾಜನ ಕಮಿಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯಭಾಷೆ ಆತಕ್ಕೂ ವಿಚಾರವಲ್ಲ, ಗಾಂಧಿ ಶತಾಬ್ದಿ ಕುಂದು ಈ ರಾಜ್ಯದವರು ಮತ್ತು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಮಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ನಿತಿಯನ್ನು ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಈ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ನಾನು ನನ್ನ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Next Mr. Jayaprakash Narayan has to speak but the Hon'ble Member is absent. Then, Mr. P. B. Nandihali.

† Sri P. B. NANDIHALI (Uchagaon).—Mr. Hon'ble Speaker Sir, I wish to express a few remarks on the Address of the Governor, which is a dry report and nothing but a propaganda of the Congress Government.

Sir, in the beginning of the address itself the Governor has agreed honestly that the most important event of the Congress Party Government is the elections to the Taluk Board. He has agreed that the election is the only business before this Government and the Ruling Party. It is a well-known fact and my experience in my own taluka in Belgaum is that the Ruling Party has actually murdered democracy during elections. They are only after these elections with the intention of making profit in the political game. They divide the constituencies in Belgaum, only for the convenience of the Ruling Party. The Marathi voters are scattered in minorities in the Kannada constituencies so that they may win the elections. In this way they have looted the democratic rights of the people in my constituency. This is unjust, undemocratic which is a shame to them. After the elections to the Taluk Development Boards they began to quarrel among themselves like thieves quarreling for the share of the property or the amount they have looted. Ultimately democracy succeeded and in the Taluk Development Board there, the Marata President came into power.

Secondly the Governor referred to the boundary disputes between the States of Maharashtra and Mysore. He has stated that the Mahajan Commission's Report should be treated as an award. I am very sorry to note this, because when this Commission was appointed it was clearly stated that this Commission is appointed to make recommendations. It is not at all an award. This Commission's report we have repeatedly stated is one sided, prejudicial, and without any principle and so we have repeatedly rejected it. It is not at all democratic to have one man Commission to solve the problem of lakhs of people. But the appointment of this Commission is based on dictatorship. There is Congress party ruling in Mysore State, there is Congress party ruling in Maharashtra State and there is Congress party ruling at the Centre, but they have no principle or solution to solve this kind of problem. Sir, this is a failure on the part of the Congress party and it means that the

(SRI P. B. NANDIHALI)

Government is not going by democratic ways. Therefore, I once again request—having tomorrow's picture before me, the picture of 17th January which is a Martyrs' day in all the border areas and which would be celebrated and again the Marathi people would be taking oath remembering the pledge of the martyrs—that the Marathi parts must be merged in the Maharashtra State only. It is their birth right, they do not claim any Kannadiga or any Kannada village, but at the same time if at all you want democracy to survive the Congress Government and the Congress party must find some democratic principle and solution to solve this problem.

Thirdly Sir, about the Gandhi Centenary year, I am of opinion that most of the Congress leaders have no right to participate in these celebrations in the name of Gandhiji. If at all they want to celebrate, at least the Ministers should leave their palace-like bungalows and stay at least for one year in cottages and small places. They must know what is simplicity. They must live in the midst of *dongalis*. Then only they will come to know the difficulties of *dongalis*. Otherwise, they cannot understand. So, I earnestly appeal to the leaders and all the Members of the Assembly including myself should adopt simple ways of life and avoid scandalous waste of money on useless ceremonies. In Belgaum, only a cement pillar is there, though lakhs of rupees have been supposed to have been spent on it. A social worker—not from the opposition party, but he is *puroa* Congressman, a *sarvodayavadi* who has sacrificed his life previously for the country, such a person by name *Ramakrishna Prabhu* came forward and gave notice to the Deputy Commissioner that if the names of Sri Nijalingappa and Sri Morarji are not wiped out, tar is going to be smeared on those names on 30th January. He has declared satyagraha on 30th January as a *sarvodaya karya krama*. He has requested that the name of Gandhiji should be carved on that pillar and not these names. This is definitely shameful to any person if we consider it seriously, having a picture of *Mahatma-Gandhi* before us.

Fourthly, about land reforms; before the attainment of freedom, the Congress Party had declared its policy that the tiller will be the owner of the land. What has the Government done in these 20 years? Is tiller the owner today? Land Reforms Act has dragged all the tillers and cultivators and all the tenants into the threshold of the court and police-stations. They are harassed beyond measure. Thousands of peasants are coming to the court. It is sheer waste of energy and waste of time. Peasants who have sacrificed for centuries for the uplift of the nation by supplying food to the millions, they are now facing so many difficulties. The Government has not solved any problem and so this Government has no right to speak in the name of the farmers. Today the farmer is obliged to stand before the police and before clerks in offices. On the contrary when a black-marketeer, goes to an office he is respected. But this person, who is working day and night for the

progress of the country, is not even given a seat when he goes to an office. I request all the Ministers and the leaders to see that the common people are respected. Such a man has no food, and no clothing. Today he is lying, crying and dying on the roads and fields!

Mr. SPEAKER.—The hon. member's time is over.

Sri P. B. NANDIHALI.—I will finish in one or two minutes, Sir.

So, the Government has not taken into consideration any of these problems—the problem of unemployment or the problem of poverty. As a result of the policy followed by this Government today, the rich has become richer and the poor, poorer. This inequality must be stopped immediately. Otherwise, the same Government, same party, viz., the Congress party which has thrown off the yoke of the British, the same Congress party is sowing the seeds of revolution which cannot be avoided. So I earnestly request the Government to do the needful.

About food supplies, Sir. I have to say that in my taluka, namely Belgaum and Khanapur taluka also, it is a well-known fact that in 1967-68 crops failed for want of rains. The former Food Minister Mr. Jatti told me on the floor of this very House that levy will not be compulsory. While collecting levy, it was promised on the floor of the House that due consideration will be shown in cases of hardship. The officers also promised. But I am sorry to bring to the notice of this House that there are so many levy cases in my taluka and so many farmers are dragged to the court. On the 13th January, all the social workers and representatives of the people, as they had no alternative, they observed hunger strike in Belgaum and the Deputy Commissioner told them that he had already recommended that the cases should be withdrawn. Now the Government has rejected that proposal. I request the Chief Minister once again and I request the Food Minister once again to withdraw the cases and do justice to the peasants in my taluka.

About education, Government has.....

Mr. SPEAKER.—Time is over.

Sri P. B. NANDIHALI.—With these words, I thank the Chair for having permitted me to speak and I close.

Mr. SPEAKER.—The first speaker tomorrow will be Mr. Veerappa Gowda.

The House will now rise and meet tomorrow at 12 Noon.

The Hour adjourned at Six of the Clock to meet again at Twelve of the Clock on Friday 17th January 1969.

CONTENTS

	PAGES
1 (i) Starred Questions and Answers ...	205—224
(ii) Questions for Answers on the day (but not taken up) ...	224—234
(iii) Point of order <i>re</i> : reopening of Question Hour after it is declared as over ...	234—236
(iv) Statement by the Chief Minister <i>re</i> : complaints against the Director of Medical Services, etc....	236—240
2 Statement by Chief Minister <i>re</i> : holding of Parliament Session in Bangalore ...	240—247
3 Papers laid on the Table —	
(i) Notifications issued under the Mysore Land Revenue Act, 1964 ...	247—248
(ii) Notification issued under the Mysore Cattle Trespass Act, 1966 ...	247—248
4 Committee on Private Members' Bills and Resolutions—Seventh Report—(Adopted) ...	248
5 Motion of Thanks to the Governor's Address—(Debate not concluded) ...	249—256
6 Non-Official Business—Mysore Sales Tax (Amendment) Bill, 1969—Leave to Introduce—(Introduced) ...	256
7 Leave of Absence to Sri B. T. Murnal—(Grant of) ...	265
8 Non-official Resolution <i>re</i> : change of name of Mysore State as “Kannada Nadu”—(Debate not-concluded)	256—278

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನ ಸಭೆ

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday 17th January 1969

The House met in the Assembly Chambers, Vidhana Soudha, Bangalore at Twelve of the Clock.

Hn. SPEAKER (Sri S. D. KOTHAVALLE) in the Chair.

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

Repairs to Rest House at Kankumbi Village

10. **Sri N. B. SIRDESAI** (Khanapur).—

Will the Minister for Public Works be pleased to state :—

(a) the amount spent by the P. W. D. for repairs of Rest House, newly purchased at Khankumbi village in Khanapur Taluk;

(b) whether the repairs work commensurate with the amount spent has been carried out;

(c) the amount spent for the repairs work of Jamboti-Kankumbi Road in Khanapur Taluk in 1967 and 1968 :

Sri K. LAKKAPPA (Minister for Public Works).—

(a) Rs. 14,302.

(b) Yes.

(c) Rs. 3,901 during 1966-67 and Rs. 14,302 in 1967-68.

Sri N. B. SIRDESAI.—May I know, Sir, at what cost the building was purchased and what is the amount spent towards repair work and who is the contractor that carried out the work ?

†**Sri K. LAKKAPPA**.—The building formerly belonged to Government of India and it was purchased by our Government at a nominal cost of Rs. 4,500. After taking it over to the Public Works Department, we wanted to effect some improvements and two estimates were prepared, one for Rs. 11,900 and another Rs. 9,350, in all Rs. 21,250. Out of this amount, we have already spent Rs. 14,302. Immediate repairs have been attended to and only the compound work, well work and minor repairs will have to be done and they will be done shortly.

† Indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

Sri N. B. SIRDESAI.—May I know the amount sanctioned for repairs work of Jamboti-Kankumbi Road in 1967-68 ?

Sri K. LAKKAPPA.—It is mentioned in the answer. For the entire length of this road the estimated cost would be about 13.40 lakhs rupees. We have taken up a particular length to the Public Works Department and getting it repaired. We are not able to spend the entire amount in one or two years and therefor we will do it on a phased programme.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಪತ್ರೆ 25 ಮತ್ತು 28. ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿಲ್ಲ. ಪುತ್ರೆ 37.

Construction of Bridge near Jaldurg Island

37. Sri K. SANGAN GOWDA (Lingsugur).—

Will the Minister for Public Works be pleased to state :—

(a) whether any survey has been conducted in connection with the construction of a bridge across the branch of river Krishna near Jaldurg Island to connect the said Island with the rest of Lingsugur Taluk;

(b) if so, the estimated cost of the same;

(c) when the work of the said bridge is expected to be commenced ?

Sri K. LAKKAPPA (Minister for Public Works).—

(a) No.

(b) and (c) Does not arise in view of reply to clause (a) above.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗನಗೌಡ.—1947 ರಿಂದ ನಾವು ಆ ಜಲಮರ್ಗ ಐರೆಂಡಿಗೆ ಒಂದು ಸೇತುವೆ ಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ನುಮಾರು ಎರಡುಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಐದು ಹಳ್ಳಿಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಕೃಷಿಮುಗಲು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಅವುಗಳು ಒಂದೂ ಡಿಚೆಕ್ಡ್ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಸೇತುವೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಈಗಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಸರ್ವೆಮೆಂಟ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್‌ನ್ನು ಹಾಕಲು 4 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ 5 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಣದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಹಣದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮಗೊಂಡಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೂ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರಡ್ಡಿ.—ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸೇತುವೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಷ್ಟಕ್ಕೆ ಆ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನೇ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾದೆ ಅನುಕೂಲತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೂ ಅನುಕೂಲಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ 4 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಹೆಚ್ಚೋ ಅಥವಾ ಅಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ 5 ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ಹೆಚ್ಚೋ ! ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟಲು ಅಂದಾಜ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ತಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ 4 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕೆಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ? ಈ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ನಿಜ !

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಅಲ್ಲರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ಅನಾನುಕೂಲವನ್ನು ಪರಿಹಾರಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಹಣದ ಅನುಕೂಲತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಈ ಕಾಮಗಾರಿಗಾಗಿ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ಅಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ತಾವು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ 4 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆಂದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸತ್ಯ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣು ಅಂವಾಜನ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

Sri RAJA PID NAIK.—Is it not a fact that the village of Jaladurga, being an island, is cut off from the rest of the taluk and also Sholapur taluk for nearly 7 to 8 months during the floods and if so, what action the Government propose to take ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಅಕ್ಷರಶಃ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅವರು ಕಾಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಅಂದಾಜು ಇನ್ನೆಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳು ಕಾಯಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಈಗಲೇ ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಶರಣಗೌಡ ಇಸಾಂದಾರ್.—ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳ ಕೆಳಗೆ ಕೊಯಿನಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಒಡೆಯುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನವಂಬರ್ ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ದಿವಜನರ್ ಕಮಿಷನರ್ ಬಂದಾಗ ನುಮಾರು 2 ಸಾವಿರ ಜನರು ಕೊಯಿನಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಒಡೆದುಹೋಗಿ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆಯೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಕೊಯಿನಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಒಡೆಯುವ ಭಯವಿಲ್ಲ, ಈಗಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ವಿಘ್ನವಾಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅದ್ದರಿಂದ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಹಾಕುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ವಿಘ್ನವಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಕ್ಕೆದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ಇದರಿಂದ ಅವಾಯವಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆಪ್ತಾಗಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ವರದಿ ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದಿದೆ ಅದ್ದರಿಂದ ಅಪಾಯ ಬರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಕೊಯಿನಾ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಒಡೆದುಹೋಗುತ್ತದೆಂಬ ಭೀತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಒಂದುವೇಳೆ ಸಂಪರ್ಕ ಒಡಗಿಸಿದರೂ ಅದು ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನೀವು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಅದು ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮಗೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾದಾಗ, ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Non-posting of Doctors at M.I.S.L. Hospital, Bhadravathi

48. Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR (Bhadravathi).—

Will the Minister for Health be pleased to State :—

(a) whether it is a fact that doctors are not posted to M. I. S. L. Hospital in Bhadravathi although vacancies are there since last 5 years ;

(SRI ABDUL KHUDDUS ANWAR)

(b) whether it is a fact that X-Ray Plant in the above Hospital is idle for want of a Doctor since last 4 years ;

(c) whether it is due to the shortage of doctors ;

(d) whether it is a fact that some local qualified doctors had applied for the post but the Director of Health Services turned down their request ?

Sri G. BASAVANNAPPA (Deputy Minister for Health).—

(a) No.

(b) No.

(c) Does not arise in view of the answer to (b).

(d) No.

Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR.—The hon'ble Deputy Minister for Health has seen during his visit that the x-ray plant is not working. Here in the answer it is said as "no". Is it due to the ignorance of the doctors that the plant is not working ?

† Sri G. BASAVANNAPPA.—I have inspected the hospital and seen that the X-ray plant is functioning well. The officer in charge of the hospital is looking after the X-ray plant and very recently a doctor who is experienced in the handling of the machine and who is a retired person is appointed with the concurrence of the Government.

Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR.—In your recent visit you saw there was shortage of lady doctors. Here, in reply it is stated not so. Will the Government consider to post a doctor now ?

Sri G. BASAVANNAPPA.—There are two posts of lady doctors sanctioned and these poste are filled up. There are lady doctors working now.

Sri ABUDUL KHUDDUS ANWAR.—One doctor is working and the other doctor was retired two years back.

Sri G. BASAVANNAPPA.—There are two lady doctors working.

Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR.—No, there is only one doctor working.

Sri B. BASAVANNAPPA.—I will get it verified.

Mr. SPEAKER.—The complaint of the hon'ble member is that there is only one doctor. He may find out whether the information furnished by the Government is correct.

Next question.

Promotion of Agricultural Assistants

50. Sri B. P. KADAM (Karwar).—

Will the Minister for Agriculture be pleased to state :—

(a) the total number of Agricultural Assistants who have been promoted as Field Assistants according to the seniority list of 1958 finalised in the year 1966 ;

(b) whether the benefits of difference of pay (including increments since 1-1-1957) have been granted to some of them ;

(c) if so, to how many ?

Sri B. RACHAIAH (Minister for Agriculture).—

(a) 65 [Agricultural Assistants of Grade III (Fieldmen) are promoted as Field Assistants from the provisional list].

(b) Yes.

(c) 53.

Sri D. B. KALMANKAR.—May I know why the benefit of difference of pay was not granted to the remaining 12 persons ?

Sri B. RACHAIAH.—Some of the Field Assistants wanted to retain old scales of Bombay Government and they did not want to opt to the new pay scales. That is why these benefits could not be extended to them.

Destruction of Crops by Sub-Inspector of Police, Indi

55. Sri S. S. ARAKERI (Balloli).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(a) whether the Government is aware that the Sub-Inspector of Police, Indi town of Indi Taluk has destroyed the standing crops of Jowar and Wheat belonging to one Sri Shankarappa (Harijan) of Baragudi village during last week of January, 1968 ;

(b) the name of truck and jeep with their register numbers used in destroying the said crops ;

(c) whether the said Sub-Inspector was aware of the injunction order issued by the Munsiff Court of Indi in favour of Shankarappa (Harijan) of Baragudi ;

(d) if so, is it not amounting to contempt of Court and what action has been taken by the Government against the Sub-Inspector of Police ;

(SRI S. S. ARAKERI)

(e) whether the Government is aware of the fact that the Sub-Inspector of Police who threatened to arrest Shri Malakappa Harijan of Lachayan of Indi Taluk and looted 22 bags of Jowar, six bags of Kushubi from the land of said survey number 59 of Malakappa (Harijan) during last week of February, 1968?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(a) No.

(b) Does not arise.

(c) No.

(d) Does not arise.

(e) No.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ತಾವು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಆ, ಆ, ಇ, ಈ, ಉ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲ, ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಉದ್ಭವವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. (ಇ) ಯಲ್ಲಿ ಬಾರಾಗುಡಿಯ ಶಂಕರಪ್ಪನವರ ಹರವಾಗಿ ಇಂಡಿಯ ಮ್ಯೂಷ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯದವರು ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರು ಸದರಿ ಸಬ್-ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೂ, ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಆಗಿನ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಯವರಾದ ಆರ್ ಎಂ ಪಾಟೀಲ್ ಇರುವಾಗ ಒಂದು ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ, ಅದು ಏನಾಯಿತು ಸ್ವಾಮಿ? ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದ್ದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ ಸ್ವಾಮಿ?

†ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಸಬ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರಿಗೆ ವರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಸಲುವಾಗಿ ವರ್ಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್ ಎಸ್ ಅರಕೇರಿ.—ಹರಿಜನರಾದ ಶ್ರೀ ಮೂಲಕಪ್ಪನವರನ್ನು ಪೊಲೀಸರು ಸಬ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರರು ಬಂಧಿಸುವುದಾಗಿ ಹೆದರಿಸಿ 22 ಚೀಲ ಜೋಳ, 6 ಚೀಲ ಕುಸುಬಿಯನ್ನೂ ಲೂಟಿ ಮಾಡಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ, ಅದು ಎಲ್ಲಗೆ ಹೋಯಿತು?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಮಾತು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಚೆನೈ ಮತ್ತು ರಾಂಡ್ ರಾರ್ಡ್ ಜಗಳ. ಈ ಮೂಲಕಪ್ಪ ಎಂಬುವರು ಸಬ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರರು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಯಾರೋ ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು 1-3-68ಕ್ಕೆ ಎಸ್. ಪಿ. ಬಜಾಪುರ್, ಇವರಿಗೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪೀರಪ್ಪ ಎಂಬುವರು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರಿಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಪೀರಪ್ಪ ಎಂದರೆ ಚೆನೈ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಸಿಬಿಎ್ ನೇಟಿಂಗಿನವು. ಇದಕ್ಕೆ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ತಕರಾರು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ ಈ ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಾಗಿರತಕ್ಕ ಆಪಾದನೆಗಳು ಒಹಳ ಗುರುತರವಾದುವುಗಳು. ಆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸ್ವಾಂಧಿಂಗ್ ಕ್ರಾಪ್ಸ್ ನಾಶಮಾಡಿದ್ದು ಒಬ್ಬ ಪೊಲೀಸ್ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಎಂದು ಆಪಾದನೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಬಹಳ ಒಂದು ಖಚಿತವಾದ ಉತ್ತರ ವನ್ನು ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, 1-3-68 ರಲ್ಲಿ ಮೂಲಕಪ್ಪ ಎನ್ನುವವರು ಬಜಾಪುರದ ಎಸ್. ಪಿ. ಯವರಿಗೆ ಒಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಪೀರಪ್ಪ ಎನ್ನುವವರು ನನ್ನ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲೂಟಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಅದು ಮೂಲಕಪ್ಪ ಮತ್ತು ಪೀರಪ್ಪನಿಗೆ ಜಗಳ ನಡೆದಿದೆ. ಅದು ಚೆನೈ ಬಗ್ಗೆ ಜಗಳ ನಡೆದಿದೆ. ನಾನು ಚೆನೈ ಎಂದು ಪೀರಪ್ಪ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, ನಾನು ಚೆನೈ ಎಂದು ಮೂಲಕಪ್ಪ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ತಳಾಟಿ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಪೀರಪ್ಪ ಚೆನೈ ಇದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಬರೆದಿದೆ.

Pecrappa's name is there as a tenant in the Survey Book. The petition does not contain any allegation in respect of the Sub-Inspector of having looted the property of Malakappa Harjan of Lachayan. ಇದು ಚೆನ್ನ ಕೇನು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾದಮೇಲೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಿಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಇದು.

Sri J. P. SARWESH.—The allegations made by the hon'ble Member are very serious and he has clearly made them against the Sub-Inspector. He has clearly alleged that the Sub-Inspector has instigated and participated in the destruction of the standing crop. Will the Hon'ble Chief Minister kindly institute an enquiry against the conduct of the Sub-Inspector?

Sri VEERENDRA PATIL.—As I said, I received this report from the concerned officers. They have made it clear in their report that there was no such allegation made by Mr. Malakappa or anybody else against the Sub-Inspector. Now if the hon'ble Member says that they are making this allegation against the Sub-Inspector, I do not know what allegations we can take cognisance of.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್‌ನಾರಾಯಣ್.—ಸ್ವಾಮಿ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲಾಯ್ಡ್ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಗಿದೆ. ಕೊಲೆಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡದೆ, ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡದೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲ, ಕೊಲೆಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್‌ನಾರಾಯಣ್.—ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಕೊಲೆ ಆಗುವುದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಅನೇಕ ಕೊಲೆಗಳು ಆಗಿವೆ, ಕೊಲೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವ ಜಾತಿ, ಹೆಸರು, ಕುಲ, ಗೋತ್ರ ಯಾವುದೂ ನೋಡಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಕೊಲೆಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಜಾತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೊಲೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಗಳಗಳು ಆದಾಗ ಕೊಲೆಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಲಿಂಗಾಯಿತನಾಗಲಿ, ಒಕ್ಕಲಿಗನಾಗಲಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಹರಿಜನನಾಗಲಿ ಸಾಯಬಹುದು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೊಲೆಗಳಾಗುವುದನ್ನು ಜಾತಿವಾರು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದಾದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅದನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಲರ್ ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಯಾರು ಯಾವುದೇ ಜಾತಿಯವರಿರಲಿ ಶೋಷಣೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ, ಹಕ್ಕು ಬಾಧಿತಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ನಿಮ್ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಜಾತೀಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಾನೂನು ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಪೊಲೀಸ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಕೋರ್ಟಿನ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಆ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಪೊಲೀಸ್ ಸಬ್-ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಅವರು ಶ್ರೀ ಶಂಕರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಸೇರಿದ ಫಸಲನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ಪೊಲೀಸ್ ಸಬ್-ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ವರ್ತನ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ.—ಅದನ್ನೇ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಏನೆಂದರೆ ಪೊಲೀಸ್ ಸಬ್-ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಅವರು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದರು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಪೀರಪ್ಪ ಎನ್ನುವವರು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರೆಕಾರ್ಡ್ಸ್ ಆಫ್ ರೈಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಯಾರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆಯೋ ಅವರು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಸ್ ಹಾಕಿರುವುದರಿಂದ, ಈಗ ಕೋರ್ಟ್ ಮುಂದೆ ಕೇಸ್ ಇರುವುದರಿಂದ ನಾನೇನು ಆಕ್ಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—Question No. 61. The hon'ble Member is not present. Next question No. 79.

Water supply from extended Uttara Nala in Kikkeri Hobli

79. Sri M. K. BOMME GOWDA (K. R. Pet).—

Will the Minister of State for Minor Irrigation be pleased to state :—

when Government intend to supply water from the extended Uttara Nala in Kikkeri Hobli, K. R. Pet Taluk ?

Sri D. PARAMESWARAPAA (Deputy Minister for Minor Irrigation and Electricity) [On behalf of Sri A. J. DODDAMETI (Minister of State for Minor Irrigation)].—

As early as possible.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಈ ಯೋಜನೆ ಯಾವಾಗ ಮಂಜೂರಾಯಿತು, ಯಾವಾಗ ಕಟ್ಟಿ ಮುಗಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಯಾವಾಗ ಎಂಬ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

†Sri D. PARAMESWARAPPA.—The work was sanctioned in 1963 ; it was commenced on 5-3-64 and completed on 20-5-67.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ನೀರನ್ನು ಈ ನಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಬಿಡದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—This channel had to be extended by one mile. Moreover there were certain difficulties experienced. For instance, hard rock was met with and there were often slips of the soil in deep cutting. So, there was delay. But according to the latest information, water has been allowed up to 4/63 mile on 12th December 1968.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಹಾರ್ಡ್ ರಾಕ್ ನಿಕ್ಕಿದ್ದರಿಂದ ಕೆಲಸ ನಿಧಾನವಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಬೇರೆ ಎಸ್ಪಿಮೇಷನ್ನು 8 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದಮೇರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಎಸ್ಪಿಮೇಷನ್ನು ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—It is not correct.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪ್ರಶ್ನೆ 85 ಮತ್ತು 273 ಎರಡನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

Hemavathi Project

85. Sri M. K. BOMME GOWDA (K. R. Pet).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(a) the number of years within which Government intend to complete the construction of Hemavathi Project at Gorur in Hassan District ;

(b) whether Government have taken any measures to complete the Project by about 1974 ?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(a) As early as possible depending upon the availability of funds.

(b) *Vide* reply to (a).

Hemavathi Project

273. Sri H. D. DEVEGOWDA (Holenarasipur).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(a) whether the technical clearance is secured by the State Government from the Central Water and Power Commission for Hemavathi Project ;

(b) whether any objection was received from the Government of Madras in this behalf ;

(c) whether any meeting between the Chief Ministers and P.W.D. Ministers of both the States were held at Delhi in the month of August 1968 ;

(d) if so, the outcome of these meetings ;

(e) whether Government would proceed with the work even without the technical clearance and complete the same as per the target date ?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(a) Not yet.

(b) Not by State Government.

(c) Yes.

(d) It was generally agreed to accord clearance to the project early.

(e) Work is already taken up. Completion depends on availability of adequate finances.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನಿಂದ ದುಡ್ಡು ಬರುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಚಿಕ್ಕಿಕ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಪಡೆಯಲು ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ಈ ಕೆಲಸ ಯಾವಾಗ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?

†ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇದನ್ನು ಪ್ಲಾನಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನವರ ಚಿಕ್ಕಿಕ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮೊನ್ನೆ ನಾನು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹಾಗೂ ಎರೊಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಇವರೊಡನೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಹೇಗಾದರೂ ನಾವು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—1974ರಲ್ಲಿ ನಾವು ಪುನಃ ಮದ್ರಾಸಿನೊಂದಿಗೆ ಹೊಸ ಆಗ್ರಿಮೆಂಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಈಗ ಇರುವಂತೆ ಎಲ್ಲ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಪಡೆಯಲಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇದರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಡ್ಯಾಮ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ಟೆಂಡರುಗಳನ್ನು ಕರೆದು ಅದರಂತೆ ಇಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಕೇಂದ್ರದ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಮದ್ರಾಸು ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿದಾಗ ಈ ಚಿಕ್ಕಿಕ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ತಾತ್ಕಿಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೆವು. ಹಾಗೆ ತಾತ್ಕಿಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿದ್ದರೆ ಆ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮದ್ರಾಸು ಸರಕಾರದಿಂದ ಏನಾದರೂ ಅಡಚಣೆಗಳು ಬಂದಿವೆಯು ? ಇಲ್ಲವೇ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ.ಯಿಂದ ಏನಾದರೂ ಅಡಚಣೆಗಳಾಗಿವೆಯು ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಬಂದಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಚರ್ಚೆಗಳೂ ಆದವು. ಆಗ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ವಾಟರು ಪವರು ಬೋರ್ಡಿನ ಸದಸ್ಯರುಗಳೂ ಬಂದಿದ್ದರು. ಇದರ ಚರ್ಚೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ರಾಮ್‌ರವರ ಧೇಂದಿರನಲ್ಲಿ ನಡೆದವು. ಅವರು ಆಗ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿ ನಮಗೆ ಚಿಕ್ಕಿಕ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರು ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿದ್ದರು. ನಾವು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಬಂದ ನಂತರ ಮದ್ರಾಸು ಸರಕಾರದವರು ಒಂದು ಡಿಲೇಟರಿ ನೋಟು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಚಿಕ್ಕಿಕ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಅವರು ಕಳುಹಿಸಿರುವ ನೋಟನ್ನೂ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರದವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಚಿಕ್ಕಿಕ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇವೆ, ಇದು ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಡೆಲೇಟರಿ ಆಗಿದೆ. ಇದರ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚು ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರದವರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ತುತ್ಲೇ ಇದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೂ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ವಾಟರು ಪವರು ಬೋರ್ಡಿನಿಂದ ಚಿಕ್ಕಿಕ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ತಾವು ಚಿಕ್ಕಿಕ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಬಾರದೇ ಇದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟ್ ರಿಸೋರ್ಸಸ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೀರಾ, ಇಲ್ಲವೇ ಚಿಕ್ಕಿಕ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಕೊಡಲು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒತ್ತಾಯ ತಂದು ಇದನ್ನು ಬೇಗನೆ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ, ಚಿಕ್ಕಿಕ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಬರದೇ ಇದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ, ಅವು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಟೆಂಡರು ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳು ಯೋಜನೆಯಂತೆಯೇ ಆಗುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಟೆಂಡರುಗಳನ್ನು ಕರೆದಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳೂ ಟೆಂಡರು ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಬಿ. ಪಾಲ್‌ನಯ್ಯ.—ಸರ್ಯು, ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಎತ್ತರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರೂ ಕೂಡ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚಾದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾದರೂ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಎತ್ತರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಎತ್ತರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಆ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದರೆ ತರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಹೇಮಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಸ್ಟೋನ್ ಹಾಕುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾದರೂ ನಡೆಸಬೇಕು, ಇದಕ್ಕೆ ಅದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಬಡ್ಡಿನಲ್ಲ ಒದಗಿಸಿದ್ದ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸುವ ವಿಚಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಡೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ರಾವ್ ಅವರು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟು ಅದರ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಮದ್ರಾಸ್‌ನವರ ಡಿಜೀಲ್ ಕಾಮೆಂಟ್ ಕಳುಹಿಸಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅಂದಮೇಲೆ ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಭರವಸೆಯಿಂದ ಹಿಂದೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರಾ ? ಇದರಿಂದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ರಾವ್ ಅವರು ಮದ್ರಾಸ್‌ನವರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಯನ್ನು ನೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇದರಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್‌ನವರೂ ನಾವೂ ಒಪ್ಪುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್‌ನವರು ಡಿಜೀಲ್ ಕಾಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ನಾವು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ನಾವು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕಳುಹಿಸ ಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Shall I take it that the Chief Minister of Mysore has not agreed to obtain technical clearance for Hemavathy project subject to the 1924-Agreement and the Rules of Regulations ?

Sri VEERENDRA PATIL.—We discussed there so many things and we made our point of view, or stand, clear to the representatives of the Madras Government and also the representatives of the C.W.P.C. and also the Union Minister and in the light of that, we said that they should accord technical clearance. We also said : "If you want to put any condition, it is for you to stipulate those conditions. When technical clearance is given by you, we shall consider whatever conditions you put and see whether those conditions are acceptable to us or not." We have not received the technical clearance and so, we do not know what are the conditions that they intend to put.

Sri B. P. GANGADHAR.—May I know the total estimate of this project and by what time this project will be completed.

Sri VEERENDRA PATIL.—The total estimates cost of this project is Rs. 16.30 crores. When this going to be completed will depend upon the availability of resources.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Have the Government been informed that the estimated quantity of water, namely 22 T.M.C.Ft. is not available at Gorur for the construction of the Hemavathy project and the fulfilment of its objectives ?

Sri VEERENDRA PATIL.—The Hon'ble member feels that 22 T.M.C.Ft. of water is not available at Gorur. If I accept that contention, then I will be accepting the position that although there is no water available, we have been building this Dam and so, the expenditure that is going to be incurred on this, is going to be infructuous. I cannot accept that suggestion.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Has the Irrigation Adviser to the Government of Mysore, at any time, advised the Government of Mysore in regard to the availability of dependable water on 75 per cent dependability at Gorur, that it is not more than 10 T.M.C.Ft. ?

Sri VEERENDRA PATIL.—These technical details were discussed in the in camera meeting that I had already twice and took the Members of this House, particularly the members representing the Cauvery basin area, into confidence. We had a detailed discussion and the Hon'ble Member knows what is the technical opinion with regard to the availability of water at Gorur and he is holding the opinion which is not in conformity with the opinion that is formed by the Engineers. Instead of getting into controversy, I thought, it would be better to constitute a small Committee which could sit with the Engineers who have prepared that Report and find out to what extent the technical data that has been made available are correct. They have agreed and I am going to constitute that Committee very shortly.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಮದ್ರಾಸಿನವರು ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದಂಥ ಕಟ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಚೆಕ್ಸ್‌ಕಂ ಕ್ಲಿಯರ್‌ನ್ಸ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕನ್‌ಸಲ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಿಜವಲ್ಲವೇ ? ಹಾಗೂ ಅಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಈಗ ನಾವು ಕಾನೂನು ಪರಿಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಕಟ್ಟಿಸತಕ್ಕ ಕಟ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಮದ್ರಾಸಿನವರನ್ನು ಕನ್‌ಸಲ್ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅಬ್ಸಕ್ವನಬಲ್ ಅಲ್ಲವೇ ? ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ ನಮ್ಮ ನಿಲುವು ಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಲು ಹಣ ಒದಗಿಸುವುದನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ? ಹಣ ಒದಗದೆ ಇದ್ದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈ ಬಿಡುತ್ತಾರೆಯೇ ? ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲ ಚುನಾವಣೆಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಾಗಮಂಗಲಕ್ಕೆ ನೀರು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಮೊದಲನೇ ಹಂತ ಮುಗಿದಕೂಡಲೇ ಈ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೀರು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಳಗೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೋಡಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡು-ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಒಂದರಲ್ಲಿ ಕೋಡಿಸಿದಾಗ ಒಂದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಹುದು, ಮತ್ತೊಂದು ಮರೆಯಬಹುದು. ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನು ಕೋಡಿಸಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆಯುವ ಮುಂದೆ ಎರಡನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಾಗಮಂಗಲಕ್ಕೆ ನೀರು ಕೊಡುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಎನ್ನುವುದು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಾನು ಎಲ್ಲರ ಹೋಗಿಲ್ಲ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ವಾನು

ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಚುನಾವಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾಗಮಂಗಲಕ್ಕೆ ನೀರು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಕಮಿಟಿಮೆಂಟ್ ಇದುವರೆಗೂ ನಾನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದು ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆ. ನಾಗಮಂಗಲಕ್ಕೆ ನೀರು ದೊರಕಬಹುದೋ ಇಲ್ಲವೋ, ನೀರು ದೊರಕಿದರೂ ಏಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ, ಅಷ್ಟೇ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಮೊದಲನೇ ಹಂತದ ಕೆಲಸವೇ ಮುಗಿದಿಲ್ಲ. ಎರಡನೇ ಹಂತದ ಕೆಲಸದ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದು ಪ್ರಿಮೆಡೂರ್ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

Sri C. K. RAJIAH SHETTY.—A complex of uncertainty is shown to this Project as well as all other River Valley projects of this State by the Central Government. Do Government give an ultimatum to the Centre to clear all the differences about these things?

Sri VEERENDRA PATIL.—I don't think any ultimatum is necessary. But, in whatever terms we can impress and pressurise the Government of India, we have been doing our best, and at the same time I have told this House that simply because technical clearance is not there, we are not keeping quiet. We are going ahead with the project.

Sri D. B. KALMANKAR.—Will the Government assure that before the expiry of the Agreement of 1924, at all costs, this project is completed, Sir?

Sri VEERENDRA PATIL.—My reply itself is quite clear. Much depends upon the availability of resources. I have told the Members that we have got the organisational capacity, the only difficulty is we are short of funds. This problem was also discussed in the in-camera meeting held twice, and I am happy to say the hon'ble members, particularly the members belonging to the Opposition Party, have assured that if a small Committee is constituted they will go into the question of mobilising the resources not only for projects coming under the Cauvery basin, but also for projects coming under the Krishna basin. I am going to constitute that Committee shortly.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾನ್ಸಿಗೌಡ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿ ದೊರಕಲಿ ಅಥವಾ ದೊರಕದಿರಲಿ, ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ನಾವೂ ನೀವೂ ಸೇರಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯ ಟರ್ಚ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಹುಶಃ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಈ ಸಭೆಯವರು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬಹುದು.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, my question was very specific. Is it or is it not on record that the Irrigation Adviser to the Government of Mysore has advised that unless the rules of regulation are revised the quantity of water available on 75 per cent dependability at Gorur, is not more than 10 T.M.C. ft? I want a specific answer.

Sri VEERENDRA PATIL.—I do not know what the Irrigation Adviser has said in his report. It may be a lengthy report. The copy of that Report is not before me. I have not gone through that Report. Now, it is very difficult for me to say 'yes' or 'no'.

† ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪ.—66—67 ರಲ್ಲಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಹೆಲ್ತ್ ಸರ್ವಿಸಸ್‌ರವರು 15-1-67 ರಿಂದ 19-1-67 ರ ವರೆಗೂ 5 ದಿವಸವು ಪೂರ್ಣಗ್ರಾಂತ್ಯ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 67-68 ರಲ್ಲಿ 19-6-68 ರಿಂದ 21-6-68 ರ ವರೆಗೆ ಸಿಂಧನೂರು, ಮಾನ್ಯ, ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—67-68 ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾರಿ ರಾಯಚೂರು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಅವರು ರಾಯಚೂರು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಅನುಭವ ಕಂಡುಹಿಡಿದರು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಸಿದರು? ಏಕೆಂದರೆ ರಾಯಚೂರು ಸಿವಿಲ್ ಹಾಸ್ಪಿಟಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ಎಕ್ಸ್‌ನರೇ ಪ್ಲಾಂಟ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ, ಮತ್ತು ಆಕ್ಸಿಜನ್ ಸಿಲಿಂಡರ್‌ನ ಇಲ್ಲ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪ.—ಎಕ್ಸ್‌ನರೇ ಪ್ಲಾಂಟ್ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕಟ್ಟಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ತೀವ್ರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮುಖಾಂತರವೇ ರೀಪರಿ ಮಾಡುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಸಾಹೇಬರು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯಿಸಿ ಏನೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಅವರು ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟರೂ ಅದನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇವರನ್ನು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕಾದರೂ ಕಳುಹಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ರವರು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಆ ಗೌರವವನ್ನು ತೋರಿಸುವಂತಹ ವಾತಾವರಣ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ, ಹಾಗೇನಾದರೂ ಕಂಡುಬಂದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

Sri C. CHANDRAKANTH.—Has it come to the notice of the Government that there are complaints against the Director of Medical Services with respect of his rude behaviour to the Legislators and that he does not go on tours ?

Sri G. BASAVANNAPPA.—There are no definite rules that he has to undertake tour. In any case, if there is any urgent need, he will undertake tour.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗತಾನೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದಂತೆ ಈ ಇರಾಖೆಯು ಮೊಕ್ಲೇಸನರಿಗೆ ಇತರೇ ಇರಾಖೆಗಳ ಮೊಕ್ಲೇಸರರಿದ್ದಂತೆ ಟೂರ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಗತ್ಯವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅವರ ಟೂರ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೂಲ್‌ಗಳೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಈ ಇರಾಖೆಯು ಮೊಕ್ಲೇಸರರೇ ಸೇಮಕ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಸಮಿತಿಗಳಿವೆ. ಅಂಥ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಇವರೇ ಕರೆದಿದ್ದು ಆ ಸಮಿತಿಯು ಖಾಣಿ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅದರ ಖಾಣಿಗಿಗೆ ಇವರು ಬಾರದೆ ಆ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮುಂದೂಡಿದ್ದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ? ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ (ಅರೋಗ್ಯ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಹೆಲ್ತ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ರವರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 10 ದಿವಸ ಟೂರ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮ ಇದೆ. ಅವರಿಗೆ ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಟೂರ್ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನಾನುಕೂಲವಿದೆ ಎಂದಾಗಿ ಅವರು ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ರನ್ನು ಟೂರ್ ಮಾಡಲು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು. ಆ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ರನ್ನು ಎರಡು ವರ್ತಿ ಟೂರ್ ಮಾಡಲು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಅವರು ಗೌರವದಿಂದ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ದೂರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ನಿರ್ದರ್ಶನಗಳಿದ್ದರೆ ಅವರು ಅವುಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

(Some Hon'ble Members were standing)

ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಚುನಾವಣೆಯ ಸಂಭಂಧದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಸಂಭಂಧದಲ್ಲಿ ನಾಗಮಂಗಲಕ್ಕೆ ನೀರು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಕಮಿಷಮೆಂಟ್ ಇದುವರೆಗೂ ನಾನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದು ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆ. ನಾಗಮಂಗಲಕ್ಕೆ ನೀರು ದೊರಕಬಹುದೋ ಇಲ್ಲವೋ, ನೀರು ದೊರಕಿದರೂ ಏಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ, ಅಷ್ಟೇ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲಯಾದರೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಮೊದಲನೇ ಹಂತದ ಕೆಲಸವೇ ಮುಗಿದಿಲ್ಲ. ಎರಡನೇ ಹಂತದ ಕೆಲಸದ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದು ಪ್ರಿಮೆಚೂರ್ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

Sri C. K. RAJALIAH SHETTY.—A complex of uncertainty is shown to this Project as well as all other River Valley projects of this State by the Central Government. Do Government give an ultimatum to the Centre to clear all the differences about these things?

Sri VEERENDRA PATIL.—I don't think any ultimatum is necessary. But, in whatever terms we can impress and pressurise the Government of India, we have been doing our best, and at the same time I have told this House that simply because technical clearance is not there, we are not keeping quiet. We are going ahead with the project.

Sri D. B. KALMANKAR.—Will the Government assure that before the expiry of the Agreement of 1924, at all costs, this project is completed, Sir?

Sri VEERENDRA PATIL.—My reply itself is quite clear. Much depends upon the availability of resources. I have told the Members that we have got the organisational capacity, the only difficulty is we are short of funds. This problem was also discussed in the in-camera meeting held twice, and I am happy to say the hon'ble members, particularly the members belonging to the Opposition Party, have assured that if a small Committee is constituted they will go into the question of mobilising the resources not only for projects coming under the Cauvery basin, but also for projects coming under the Krishna basin. I am going to constitute that Committee shortly.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿ ದೊರಕಲಿ ಅಥವಾ ದೊರಕದಿರಲಿ, ಸರ್ಕಾರದಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎ/ರೇಂದ್ರ ವಾಟೀಲ್.—ಈ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ನಾವೂ ನೀವೂ ಸೇರಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯ ಡಿಬೆಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಹುಶಃ ಸಂಭಂಧಪಟ್ಟ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಈ ಸಭೆಯವರು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬಹುದು.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, my question was very specific. Is it or is it not on record that the Irrigation Adviser to the Government of Mysore has advised that unless the rules of regulation are revised the quantity of water available on 75 per cent dependability at Gorur, is not more than 10 T.M.C. ft? I want a specific answer.

Sri VEERENDRA PATIL.—I do not know what the Irrigation Adviser has said in his report. It may be a lengthy report. The copy of that Report is not before me. I have not gone through that Report. Now, it is very difficult for me to say 'yes' or 'no'.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I would like to know from the Government whether it is possible to construct a reservoir within the rules of regulation contemplated within the 1924 Agreement?

Sri VEERENDRA PATIL.—Sir, that is why I said that these are all complicated questions on technical problems. We had an opportunity of discussing all these problems. It is not advisable to discuss this problem openly, that too in the House. We have discussed this in an in camera meeting. So, I don't think there is any point in stressing the same point.

Mr. SPEAKER.—Next Question.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, I have one more very important supplementary. I may be permitted to ask.

Mr. SPEAKER.—I have already called the next Question, and therefore, it is not possible to permit another supplementary.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Shall I take it that it will be a Ruling in all cases that under no circumstances when the Chair has called the next question, it would not allow any more supplementaries?

Mr. SPEAKER.—Yes.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Let us record it and watch the proceedings?

Ravathanahally Lift Irrigation Project

128. **Sri H. B. JWALANAIAH (Hassan).**—

Will the Minister of State for Minor Irrigation be pleased to state :—

(a) the present position of Ravathanahally Lift Irrigation Project in Hassan Taluk;

(b) the total amount estimated for the Project;

(c) the total area to be cultivated;

(d) the probable period required for the completion of the above project?

Sri D. PARAMESHWARAPPA (Deputy Minister for Minor Irrigation and Electricity) [On behalf of **Sri A. J. DODDAMETI** (Minister of State for Minor Irrigation)].—

(a) The estimate is technically sanctioned. Tenders are received from firms for supply of pumps and pipes.

(b) Rs. 2.80 lakhs.

(c) 1,032 acres of Semi-dry crops with provision for raising 2 crops in an extent of 640 acres.

(d) About one year.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ರಾವತನ ಹಳ್ಳಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನಿಂದ 1,672 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಅಬಾಧಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಿ ಜಮೀನಷ್ಟು ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಯವರ ಜಮೀನಷ್ಟು ಇದೆ ?

†ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಒಟ್ಟು ನೀರಾವರಿಯಾಗುವುದು 1032 ಎಕರೆ. 640 ಎಕರೆ ಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಎಸ್ಸಿಮೇಟರಲ್ಲಿ ನಮೂದಾಗಿದೆ. The Total extent is not 1672 acres as the Hon'ble member presumes.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಅದರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಜಮೀನಷ್ಟು ? ಖಾಸಗಿಯವರ ಜಮೀನಷ್ಟು ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—That information is not available.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಗೋರೂರು ಅಣೆಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಮುಳುಗತೆಯಾಗತಕ್ಕ ಕೆಟ್ಟ ರ ಹಳ್ಳಿ, ತಡಸನಹಳ್ಳಿ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಜಮೀನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ? ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ 30 ಅಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಅಬಾಧು ಆಗುವುದರಿಂದ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಈ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಧನುಷಿಟ್ಟು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—The work has been put to tender. The tenders are being finalised. This is only a fresh proposal and this can be investigated by the concerned Department.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಇದು ಹೊಸ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟರ್ ಆಲ್ಟ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಂಭಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು 30 ಅಡಿ ಎತ್ತರಿಸಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ಜಮೀನು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುವವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಡಲು ಅದ್ವೈತ ಕೊಡು ತ್ತೀರಾ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ.

Sri D. PARAMESWARAPPA.—That will be examined.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—What is the Head level of the project and what is the horse power suggested and what is the total money for the project calculated to irrigate 1032 acres.

Sri D. PARAMESWARAPPA.—Notice Sir.

Director of Medical Service's visit to Hospitals in Raichur District

139. Sri SADASHIVAPPA PATIL (Deodurg).—

Will the Minister for Health be pleased to state :—

the number of times the Director of Medical Services visited Health Units and Civil Hospitals in the years 1966-67 and 1967-68 in Raichur District ?

A.—Sri G. BASAVANNAPPA (Deputy Minister for Health).—

Once during 1966-67 and once in 1967-68.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—66-67 ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾರಿ, 67-68 ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಯಾವ ಬಾರಿ, ಎಲ್ಲ ಬಾರಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

† ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪ.—66—67 ರಲ್ಲಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಹೆಲ್ತ್ ಸರ್ವಿಸಸ್‌ರವರು 15-1-67 ರಿಂದ 19-1-67 ರ ವರೆಗೂ 5 ದಿವಸವು ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನಲ್ಲಿ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 67-68 ರಲ್ಲಿ 19-6-68 ರಿಂದ 21-6-68 ರ ವರೆಗೆ ಸಿಂಧನೂರು, ಮಾನ್ಯ, ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—67-68 ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾರಿ ರಾಯಚೂರು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಅವರು ರಾಯಚೂರು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಅನುಭವ ಕಂಡುಹಿಡಿದರು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಸಿದರು? ಏಕೆಂದರೆ ರಾಯಚೂರು ಸಿವಿಲ್ ಹಾಸ್ಪಿಟಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ಏಕ್‌ಸರೆ ಪ್ಲಾಂಟ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಆಕ್ಸಿಜನ್ ಸಿಲಿಂಡರ್ಸ್ ಇಲ್ಲ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪ.—ಏಕ್‌ಸರೆ ಪ್ಲಾಂಟ್ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕಟ್ಟಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ತೀವ್ರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ದೋಷನೆ ಮಾಡಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮುಖಾಂತರವೇ ರೀಪೇರಿ ಮಾಡುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಸಾಹೇಬರು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯಿಸಿ ಏನೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಅವರು ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟರೂ ಅದನ್ನು ಕಿವಿಗೇ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇವರನ್ನು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕಾದರೂ ಕಳುಹಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಾರಾ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ರವರು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಆ ಗೌರವವನ್ನು ತೋರಿಸುವಂತಹ ವಾತಾವರಣ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ, ಹಾಗೇನಾದರೂ ಕಂಡುಬಂದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

Sri C. CHANDRAKANTH.—Has it come to the notice of the Government that there are complaints against the Director of Medical Services with respect of his rude behaviour to the Legislators and that he does not go on tours ?

Sri G. BASAVANNAPPA.—There are no definite rules that he has to undertake tour. In any case, if there is any urgent need, he will undertake tour.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗತಾನೆ ಅಷ್ಟೇ ಕೊಡಿಸಿದಂತೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಮೊಕ್ತೇಸರರಿಗೆ ಇತರೇ ಇಲಾಖೆಗಳ ಮೊಕ್ತೇಸರರಿದ್ದಂತೆ ಟೂರ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಆಗತ್ಯವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅವರ ಟೂರ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೂಲ್‌ಗಳೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಮೊಕ್ತೇಸರರೇ ಸೇಮಕ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಸಮಿತಿಗಳಿವೆ. ಅಂಥ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಇವರೇ ಕರೆದಿದ್ದು ಆ ಸಮಿತಿಯು ಖಾಟ್ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅದರ ಖಾಟಿಂಗಿಗೆ ಇವರು ಬಾರದೆ ಆ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮುಂದೂಡಿದ್ದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ? ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಪೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ (ಅರೋಗ್ಯ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಹೆಲ್ತ್ ಡೈರೆಕ್ಟರವರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 10 ದಿವಸ ಟೂರ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮ ಇದೆ. ಅವರಿಗೆ ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಟೂರ್ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನಾನುಕೂಲವಿದೆ ಎಂದಾಗ ಅವರು ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರನ್ನು ಟೂರ್ ಮಾಡಲು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು. ಆ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರನ್ನು ಎರಡು ವರ್ತಿ ಟೂರ್ ಮಾಡಲು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಅವರು ಗೌರವದಿಂದ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ದೂರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ನಿರ್ದೇಶನಗಳಿದ್ದರೆ ಅವರು ಅವುಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

(Some Hon'ble Members were standing)

MR. SPEAKER.—When the Minister is yet to finish his reply, the Hon'ble members should not stand and disturb. Is it fair to do like that? Let him finish his reply and then only the supplementaries will be permitted.

HON. MEMBER.—Hon. Minister has furnished his reply.

MR. SPEAKER.—Has the hon'ble Minister finished his reply.

SRI Y. RAMAKRISHNA.—Yes, Sir.

SRI M. NAGAPPA.—I have brought to the notice of Hon'ble Minister that a meeting of the Board of Visitors was called for and the Board was to be addressed by the Director of Medical Services. All the members of the Board went to the Hospital and there were no body. Neither the District Surgeon was there nor the Director or Medical Services was there. It was learnt that he had cancelled the meeting and went away. This is the state of affairs. What is the action you are going to take against this individual for these attitude?

SRI Y. RAMAKRISHNA.—I will enquire into the matter and take action.

1-00 P.M.

SRI D. B. KALMANKAR.—May I know any suitable instructions have been issued to the Director to see the patients and take first hand information regarding the affairs prevailing in the hospitals?

SRI Y. RAMAKRISHNA.—Instructions have been issued.

SRI B. P. GANGADHAR.—Is the Government aware that this particular Director has two types of tours, one official tour and another unofficial tour. May I know the circumstances under which he undertakes unofficial tours using the official conveyance etc., during that particular period?

MR. SPEAKER.—The supplementary is disallowed.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ.—ಬಹಳ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅವರಿಗೆ ಅಗೌರವ ವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಯಾವ್ಯಾವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅಗೌರವವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಯಾವ ರೀತಿ ಅಗೌರವವಾಗಿದೆಯೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ವರದಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅದೇನಾದರೂ ಬಂದಿದ್ದರೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಈ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನೇನೋ ಹೇಳಿ ಒಂದು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಅಗೌಪ್ಯವಿದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿದಮೇರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಬಳಿ ಬಂದು ದೂರು ಅಪರ ಮೇರೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ಅಲ್ಲ ಅವರು ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಮನೆ ಮಾತಾಗಿದೆ.*****

(ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ)

***** Matter not recorded as ordered by the Chair.

Mr. SPEAKER.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಭಾಷಣವನ್ನು ರಿಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಬೇಡಿ. The question is regarding the visit of the Director to Raichur District. If the Hon'ble Members have any grievances regarding the working of the Medical Directorate that could be discussed during the debate on the Governor's Address. But during question hour such matters should not be raised.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—Sir, was there any occasion wherein the Deputy Minister for Health reported to the Minister for Health regarding the non-compliance of the request made by him to the Director?

Sri Y. RAMAKRISHNA.—There was no such occasion.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ದಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆಗಳು ಬಹಳವಾಗಿವೆ. ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋದರೆ ಅವರು ಮೆಂಬರುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಒಂದು ರೀತಿ ಸ್ಪೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಅವರು ಭಾರತದ ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಶ್ರೀ ಎ. ಪಿ. ಗಿರಿಯವರಿಗೆ ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿರುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ಮಾನ್ಯ ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಉಪ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳಿದರು ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 10 ದಿನ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಯಮ ಇದೆ ಎಂದು. ಮಾನ್ಯ ಉಪಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಏನೂ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಅಂದರೆ, ಇವರ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಎರಡು ಜನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಮತ್ತು ಡೈರೆಕ್ಟರನ್ನು ಮೊದಲು ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಡಿಪ್ಯೂಟಿ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್. (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಬಹುಶಃ ಇದು ಬಹಳ ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತು ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಹೆರ್ಟ್‌ಡಿವಾರ್ಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಜೆಟ್ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರ ಬಿಹೆಪಿಯರ್ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲದೆ ಏನೂ ಕೆಲಸ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾದರೂ ಅಥವಾ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಗಿದ್ದುದನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾದರೂ ದುಡ್ಡು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತಾವು ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ನೌಕರರು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಸಣ್ಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ ಅವರ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಕೆಲವು ರೂಲ್ಸ್ ಮತ್ತು ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಏನೋ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಒಂದು ಆರ್ಟಿಕಲ್‌ನನ್ನು ಪಾಸು ಮಾಡಿದರೆ ನಮಗೂ ಕೇಳುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಾಲಿವ್ ಆಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೆಗ್ಗಣಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳ ಆವೇಶದಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

Sri B. P. GANGADHAR.—I am sorry you are pleading your inability. Put me there, you will see how I will act. On the floor of the House you have been pleading your inability. (* * * *)

(*Interruption from Opposition Benches*)

Mr. SPEAKER.—If members behave like this, I will have to say : Question hour is over.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Question hour may be over. But the Chief Minister's statement is not over.

Mr. SPEAKER.—If the Hon. member Sri Siddaveerappa wants that the Chief Minister should complete his statement, I have no objection, provided Members listen to him without interruptions.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Perhaps the Hon'ble Member Sri Gangadhar is feeling so intensely about it. May be that he is not able to control his feelings. After all human beings are not made alike. You have to bear with it to some extent.

(*at this stage the Hon'ble Minister Sri G. B. Shankar Rao said : Ho ! Ho !*)

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Not Ho ! Ho ! You should not behave like that. You are a responsible Minister behaving in the most irresponsible manner. You should not behave like that.

Sri K. H. PATIL.—I raise a privilege motion here Sir.

Sri VATAL NAGARAJ.—On a point of order Sir. ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ತಾವು ಕೇಳಬೇಕು. ತಮಗೆ ಬಲಕಿ ಮಾತ್ರ ಕೇಳುತ್ತದೆ, ಎದಕಿ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಎನು ತಾವು ಹೇಳುವುದು ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮಾತ್ರ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾವ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆತು, ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯನ್ನು ಹಳ್ಳಿಜನರಿ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು 'ಜಪೋ' ಎಂದು. * * *

Sri K. H. PATIL.—I am raising a point of order.

(*ನಾಲ್ಕೈದು ಜನ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಎದ್ದು ಮಾತನಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.*)

Mr. SPEAKER.—In the confusion that was there, I did not hear what the Hon'ble Minister said. I am appealing to all the members. To maintain a peaceful atmost here. Let everybody be heard.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮೊದಲು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಯ ಅಪಾಲಜಿ ಕೇಳಬೇಕು.

Sri VEERENDRA PATIL.—If I am allowed to continue and complete my statement, I will proceed.

Mr. SPEAKER.—I am making one request. If the Hon'ble Chief Minister wants to complete his statement, I have no objection provided there is no interruption. If this sort of confusion were to prevail, what is the use ? Does it conduse to the decorum and dignity of the House ?

**** Matter not recorded as ordered by the Chair.

Sri K. H. PATIL.—If the Chief Minister is permitted to complete his statement, then I will lose the opportunity of raising my privilege motion.

(Interruptions from Opposition Benches)

Mr. SPEAKER.—If Hon. members proceed in this manner, I shall have to adjourn the House. The House will now adjourn and meet after half-an-hour.

QUESTIONS FOR ANSWERS ON THE DAY

(but not taken up)

I. P. Sets

25. **Sri T. K. GANGI REDDY** (Chintamani).—

Will the Minister for Development be pleased to state :—

(a) the total number of applications for sanction of I.P. sets received by the Central Land Development Bank from all the Primary Land Development Banks in the State;

(b) Out of them the number of applications sanctioned (District-wise details may please be furnished)?

Sri P. M. NADGOUDA (Minister for Development).—

(a) and (b) 1615 and 1030 respectively.

Districtwise details :

<i>Name of the District</i>	<i>Applications received</i>	<i>Applications sanctioned</i>
Bangalore	139	111
Chitradurga	41	28
Kolar	537	117
Shimoga	35	29
Tumkur	170	153
Chikkamagalur	37	30
Coorg	4	...
Hassan	24	19
Mandya	36	21
Mysore	137	116
South Kanara	15	15
Belgaum	96	91
Bijapur	86	80
Dharwar	48	32
North Kanara	...	...
Bellary	32	30
Bidar	76	66
Gulbarga	23	13
Raichur	79	79
Total	1,615	1,030

Harassment by Procurement Officers

28. Sri G. M. MANJUNATHAYA (Somwarpet).—

Will the Minister of State for Food and Civil Supplies be pleased to state :—

(a) the number of complaints received by the authorities of Coorg District complaining about harassment by procurement officers in implementing the provisions of (1) the Essential Commodities Act 1955, (2) Mysore Paddy Procurement (Levy) Order, 1966, (3) The Mysore Foodgrains (Declaration of Stocks) Order, 1967 and (4) The Mysore Foodgrains (Requisition of Stocks) Order, 1967 ;

(b) the number of them disposed of so far ;

(c) the number of these complaints proved to be true and the number of those rejected as not being correct ;

(d) the number of prosecutions ended in convictions and the number of them that are still pending trials ;

(e) the authority to permit raid and sanction prosecutions ;

(f) the number of raids conducted so far ?

Sri B. VITTALDAS SHETTY (Minister of State for Food and Civil Supplies).—

(a) Ten.

(b) Nine.

(c) None has been found to be true.

(d) 7 cases have been launched against growers/Others for offences committed under the several Food Control orders. 6 of them are pending in Courts and one is pending enquiry in with the police.

(e) Raids are being conducted according to the power delegated under the various Food Control Orders.

(f) One.

Bore Well Drilling Machines

61. Sri I. SOMASEKHARAPPA (Hosanagar).—

Will the Minister for Agriculture be pleased to state :—

(a) the total number of Bore Well Drilling Machines in Agricultural Department ;

(b) the number of Bore Wells drilled by the Agriculture Department in the State for the last three years (Yearwise figures may be furnished) ;

(c) whether the Agriculture Department has the trained personnel for digging bore wells ?

Sri B. RACHAIAH (Minister for Agriculture).—

(a) 60.

(b) Year	No. of Bore Wells sunk
1965-66	26
1966-67	77
1967-68	97

(c) Yes.

District Food Advisory Committees

165. Smt. WINNIFRED F. FERNANDES (Coondapur).—

Will the Minister of State for Food and Civil Supplies be pleased to state :—

(a) whether the Government has defined the exact duties, responsibilities and powers of the members of the District Food Advisory Committees constituted during 1967 ;

(b) if not, whether Government intend to define the same in clear terms ;

(c) whether the Government has received any representation from a member of this House, suggesting to better the working of the District and Taluk Food Advisory Committees ;

(d) if so, the action if any, taken in the matter ;

Sri B. VITTALDAS SHETTY (Minister of State for Food and Civil Supplies).—

(a) The functions of the Committee are of an advisory nature.

(b) No.

(c) Yes.

(d) The Deputy Commissioners of Districts have been directed to see that the meetings are convened every month regularly.

Cottage and small Scale Wool Industries

195. Sri M. BASAVARAJU (K. R. Nagar).—

Will the Minister for Industries, Information and Publicity be pleased to state :—

(a) the extent and nature of help and assistance given to Wool Industries (both Cottage and small scale) by Government during the last 3 years (yearwise details may kindly be given) ;

(b) the improvement achieved in the wool industry during the last 3 years as result of this aid ;

(c) the quantity of wool raw and finished products produced during the last 3 years (yearwise figures may be given) ;

(d) whether old traditional looms and carding machines and equipment are used in the Industry ;

(e) the measures the Government proposes to taken to introduce up to date and modern carding and weaving machines and technique in the Industry ?

Sri A. P. APPANNA (Deputy Minister for Industries).—

1965-66 1966-67 1967-68

(a) (i) Grants towards establishment of marketing Depots by the Mysore State Woollen Handloom Weavers' Co-operative Society.	1,012	...	...
(ii) Grants to the Mysore State Woollen Handloom Weavers' Co-operative Society, towards award of Prizes to Wool Weavers' Co-operative Societies to serve as an incentive for production and marketing.	...	...	1,000
(iii) Grants to the Mysore State Woollen Handloom Weavers' Co-operative Society towards publicity and propaganda for Woollen handloom products.	1,731	1,493	1,134
(iv) Loans to the Primary Weavers' Co-operative Societies for construction of Housing Colonies for Woollen Handloom Weavers.	20,000	15,000	12,500
(v) Stipend and T.A. towards training of Wool Weavers.	...	...	2,547
	22,743	16,493	17,181

(b) The Woollen Apex Society has organised sales depots at Chickmagalur, Sagar, Sirsi, Belgaum, Veerajpet, Mercara and Pandrapur (Maharashtra State) which have turnover of Rs. 4 lakhs.

(SRI A. P. APPANNA)

On account of the assistance given under the scheme of 'Award of Prizes' and 'Publicity and Propaganda' there has been general improvement in the working of the societies and production of quality goods.

One Housing Colony comprising of 50 houses at Medlori was constructed for the weaver members of the Wool Development Co-operative Association Ranebennur, and the houses were occupied by Weaver members during this period.

Another Housing Colony consisting of 34 houses for the weaver members of the Woollen Weavers' Co-operative Society at Baragur, Sira Taluk, Tumkur District was taken up and is nearing completion.

Ten Woollen Weavers were trained at the Government Wool Spinning Centre, Kolar in the use of improved appliances and introduction of modern designs.

(c) The statistics regarding production of raw wool are not readily available in the Department. The statistical information have to be collected from the Department of Animal Husbandary and furnished.

The value of finished woollen products produced in the Co-operative Sector during the last three years are as follows :—

		Rs.
1965-66	...	17,85,658
1966-67	...	15,42,588
1967-68	...	18,16,943

(d) The old traditional looms, viz., Throw shuttle looms are being gradually replaced by fly shuttle looms. Similarly the outmoded methods of carding are no longer-adopted. Carding machines are supplied to the Weavers' Co-operative Societies.

(e) In the Draft Fourth Plan, it is proposed to supply improved looms and appliances, etc., at a cost of Rs. 8 lakhs for handloom weavers including woollen handloom weavers.

Milk procured in Bangalore Dairy

241. Sri T. R. SHAMANNA (Fort).—

Will the Minister of State for Veterinary Services, Animal Husbandary and Dairy Development be pleased to state :—

(a) the quantity of milk procured by the Bangalore Dairy during 1967-68 ;

(b) the quantity sold in that year ;

(c) the quantity of butter (i) produced (ii) sold (iii) Burnt in the year 1967-68 ?

A.—Sri G. B. SHANKAR RAO (Minister of State for Veterinary Services, Animal Husbandry and Dairy Development).—

- (a) 1,06,54,579 litres.
- (b) 88,15,002,50 litres.
- (c) (i) 2,60,446 Kgs. of Butter was produced.
- (ii) 22,533 Kgs. of Butter was sold and
- (iii) No butter was burnt during the year 1967-68.

Major and Medium Irrigation Project

274. Sri H. D. DEVEGOWDA (Holenarasipur).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

the Major and Medium Irrigation Projects under execution in each zone (information is requested in the following *pro forma* in respect of each zone) separately.—

Major Irrigation/Medium Irrigation Projects

SOUTH ZONE	NORTH ZONE
------------	------------

(1) The projects under execution	
(2) The cost of each project ...	
(3) The tendered portions and
the cost of the tendered
portion.	
(4) Amount allocated to each
project.	
(5) The amount spent on each
project so far ?	

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

Vide Statement appended.

STATEMENT

NORTH ZONE

Sl. No.	Name of Project	Estimated cost in lakhs	Tendered portions and cost of the tendered portions in lakhs	Amount allocated during 1968-69 in lakhs.		Amount spent on the project so far in lakhs.	
				Rs.	Rs.	Rs.	Rs.
1	Ghataprabha Project Stage I.	692.50	Work is practically completed	2.00		565.40	
2	Ghataprabha Project Stage II.	3,949.00	Hidkal Dam Rs. 1,536-67	250.00		1,154.83	
3	Malaprabha Project	2,000.00	(a) Dam Rs. 116.50 (b) Tunnel Rs. 345.00 (c) Approach to Tunnel Rs. 73.51 (d) Main Canal and distributionaries. Rs. 166.76	170.00		£83.00	
4	Upper Krishna Project Stage I.	7,500.00	Tenders have been called for recently	50.00		267.01	
5	Hatikoni Project	80.00	Dam and Masonry works	5.00		65.92	
6	Dharma Project	132.94	Work is practically completed	1.00		114.68	
7	Chandrampalli Project	99.84	Dam and wastewair	15.00		43.32	
8	Chitwadgi Project	36.02	Dam and wastewair	10.00		16.31	

SOUTH ZONE

Sl. No.	Name of Project	Estimated cost in lakhs	Tendered portions and cost of tendered portions in lakhs	Amount allotted during 1968-69 in lakhs.		Amount spent so far on the project in lakhs.	
				Rs.	Rs.	Rs.	Rs.
1	Tungabhadra Left Bank Canal	..	4,463.00	Distributories, water courses let out to a number of agencies.	120-00	3,208-61	
2	Tungabhadra Right Bank Canal	..	240.00	do	8.00	169.56	
3	Bhadra Reservoir Project	..	3,500.00	do	60.00	2,858.56	
4	Kabini Reservoir Project	..	2,480.00	Dam works—Rs. 491.76	60.00	347.56	
5	Tungabhadra High Level Canal Stage-I...	..	502.00	Same as (1) above	40.00	383.57	
6	Harangi Reservoir Project	..	1,100.00	Works not yet let out	15.00	8.55	
7	Hemavathi Reservoir Project	..	1,630.00	Dam works Rs. 490-98	40.00	44.54	
8	Tungabhadra High Level Canal Stage-II...	..	300.00	Distributary works are to be taken up.	15.00	4.49	
9	Hagaribommanahalli Project	..	267.00	Dam works Rs. 71.79	20.00	136.12	
10	Jambadahalla Project	..	120.00	Dam works Rs. 44.68	20.00	85.34	
11	Suvarnavathy	..	187.00	Dam works Rs. 122.47	15.00	48.14	

Milk procured in Bangalore Dairy

432. Sri K. H. RANGANATH (Mudigere).—

Will the Minister of State for Veterinary Services, Animal Husbandry and Dairy Development be pleased to state :—

(a) the total quantity of milk procured by the Bangalore Dairy Project daily and the price paid ;

(b) the total number of booths that are opened in City for the sale of milk ;

(c) the total quantity of milk sold during the last one year and profit or loss that accrued to the Dairy Project ;

(d) the average quantity of milk unsold daily during last one year and total quantity of such unsold milk ;

(e) what has happened to the milk unsold ;

(f) the daily working capacity of butter and milk plant installed in Bangalore Dairy Project and the total quantity of milk that is converted as butter and ghee daily ;

(g) the total quantity of butter and ghee that is in stock at present and since, when that stock is being accumulated and whether is any facility available in the Dairy to preserve the same safely if so, the capacity of the same ;

(h) the total quantity of butter and ghee sold and amount got by the sale during the last one year ?

Sri G. B. SHAKAR RAO (Minister of State for Veterinary Services, Animal Husbandry and Dairy Development).—

(a) On an average 29,191 liters per day was procured during 1967-68. The average price was Rs. 30,876.

(b) 197.

(c) 88,15,002.5 litres.

Net loss : 40,09,587—62.

(d) On an average 11,500 litres per day.
41,36,192 litres (total).

(e) Unsold milk was converted into Butter and casein.

		<i>Per day</i>
(f) Capacity of milk plant	...	75,000 litres.
Capacity of butter plant	...	2,400 Kg.
Capacity of Ghee Boiler	...	2,600 Kg.
The total quantity of milk converted as butter and ghee daily during the year on an average ...		11,500 litres.

(g) *Stock of*

1. Butter—Nil at present.
2. Ghee—251 tons (as on 31-8-1968).
Butter accumulated since Nov. 1967.
Yes—Capacity for storage is not sufficient.

(h) Year 1967-68	Butter Kgs.	Amount realised
1-4-1967	22,533	2,10,547-00
to		
1-3-1968		
	<i>Ghee</i>	
1-4-1967	8,342	94,827-50
to		
1-3-1968		

Bangalore Dairy Project

433. Sri K. H. RANGANATH (Mudigere).—

Will the Minister of State for Veterinary Services, Animal Husbandry and Dairy Development be pleased to state.—

(a) the total amount of loss sustained by the Bangalore Dairy during the months of November, December 1967 and January, February 1968 and the reason for the same ;

(b) the total number of Vehicle owned by the Bangalore Dairy Project for supply of milk to booths and for procuring milk to the Dairy ;

(c) of them, how many vehicles are in a running condition and how many have been stopped and since when ;

(d) whether Bangalore Dairy has hired vehicles from Private Transport operators and if so, from whom and the monthly hire charges paid for various months during the last one year (Monthwise break up to be furnished) ;

Sri G. B. SHANKARA RAO (Minister of State for Veterinary Services, Animal Husbandry and Dairy Development).—

(a) November 1967	...	Rs. 2,19,175-94
December 1967	...	Rs. 5,74,369-37
January 1968	...	Rs. 14,38,756-47
February 1968	...	Rs. 6,13,957-32

Due to higher purchase rate of milk and separation of milk.

(b) 32.

(c) (1) 27.

(SRI G. B. SHANKARA RAO)

- (2) 5—Two vehicles off road with effect from 24-3-1968.
 One Vehicle off road from 18-5-1968.
 One Vehicle off road from 17-3-1968.
 One Vehicle off road from 18-4-1967.

(d) Yes. Messrs. Keni Transport No. 117/1, V Cross, Kalasi-palyam, Bangalore-2.

Hire charges paid from 3-12-1967 to 25-3-1967 Rs. 23,357.93.

From 26-12-1967 to 24-1-1968—Rs. 45,116.86

From 25-1-1968 to 21-2-1968—Rs. 52,100.36

From 22-2-1968 to 30-3-1968—Rs. 86,203.60

Loss due to burning of Butter

434. SRI K. H. RANGANATH (Mudigere).—

Will the Minister of State for Veterinary Services, Animal Husbandry and Dairy Development be pleased to state:—

(a) the total quantity of butter that was burnt by the Bangalore Dairy Project during the month of July 1968 ;

(b) total amount of loss due to burning the same ?

SRI G. B. SHANKARA RAO (Minister of State for Veterinary Services, Animal Husbandry and Dairy Development).—

(a) 11,756 K.G.

(b) Rs. 82,292.

The House adjourned at Twenty Minutes past One of the Clock and re-assembled at Five Minutes past Two of the Clock.

[MR. SPEAKER in the Chair].

Point of order *re*: opening of question hour after it is disclosed as over

SRI VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—Sir,.....

SRI B. P. GANGADHAR (Tumkur).—I rise to a point of order. Only today you were pleased to give a ruling when the hon'ble member Sri Channabasappa wanted to put a supplementary. You said: "When

once I say that the question hour is over, it is over and I do not allow any more questions to be put." Then you asked the hon'ble member to resume his seat and called upon the next member to speak. You may verify this from the proceedings of the House. The proceedings will definitely disclose that you declared that the Question Hour is over. When once you declared that the Question Hour is over, as per the agenda there are other subjects to be taken up. So I request you that the other subjects as per the agenda have to be taken up now the Question Hour which is declared over by you, cannot be re-opened.

Mr. SPEAKER.—Under the proviso to sub-rule (2) of rule 311 a point of order can be raised only when a particular point arises, but if an hon'ble member wants to raise a point of order during the interval between the termination of one item of business and the commencement of another, it can be allowed only if it relates to maintenance of order in, or arrangement of business before the Assembly. If the hon'ble member wanted to suggest any remedy in respect of maintenance of order, I could have understood it, but, unfortunately, he has not suggested anything of the kind. The second point is about arrangement of business before the Assembly. If he wanted to suggest anything regarding arrangement of business before the Assembly, I could have understood that. He has not done that either. So I do not think there is any substance in the point of order.

The Chief Minister may continue the statement which he began to make. He has to finish it. A senior member of this House Sri Siddaveerappa with the concurrence and backing of a large number of members also made a request to the Chief Minister to complete his statement. So I permitted it. His statement is not yet finished. Now I cannot prevent the Chief Minister from completing it. Therefore, there is no substance in point of order raised by the hon'ble member. I request the Chief Minister to complete his statement.

Sri B. P. GANGADHAR.—Before you call upon the Chief Minister, I have to make one submission.

Mr. SPEAKER.—I have ruled out the point of order raised by the member. He should now resume his seat.

Sri B. P. GANGADHAR.—I am raising a fresh point of order.

Mr. SPEAKER.—No point of order can be raised during the interval between the termination of one item of business and the commencement of another unless something has happened. Nothing has happened now and so the member cannot raise any point of order.

Sri B. P. GANGADHAR.—You did not give a finding to that effect. You only stated that the 'Question Hour is over'. In the ruling that you gave just now you have not referred to it and made the position clear.

Mr. SPEAKER.—I have said there is no point of order. That is my ruling. Is the member atissified?

Sri B. P. GANGADHAR.—You put a question to me, “Is the member satisfied” A member can be satisfied only if there is an order which is acceptable. A member cannot be satisfied by an order which merely says “there is no point of order”.

Mr. SPEAKER.—The point of order raised by the hon'ble member Sri Gangadhar has no force in it and I disallow it.

Statement by the Chief Minister *re* : complaints against the Director of Medical Services, etc.

†ಶ್ರೀ ಎಲ್ಲೇಂದ್ರಪ್ಪಾಚಾರ್ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಸರ್ವಿಸಸ್ ಅವರ ವರ್ತನೆ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಸರ್ವಿಸಸ್ ಇವರು ಒಂದು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಏನ್ನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕೆಲವು ದೂರುಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟರು ಮತ್ತು ಬಹಳ ಜನ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆವೇಶದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಸಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಒಂದು ಆಭಾಸ ಹರಡಿದೆ ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಮಾತನಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದೆ ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಕಾಯಿದೆಗಳು ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಾಗ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ತಾವು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ನೀವು ಸರಕಾರ ಬಿಡಿ, ನಾವು ಬಂದು ಕೂರುತ್ತೇವೆ. ಆಗ ನಾವು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟೇ. ಯಾರು ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಆಗಲಿ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಆಗಲಿ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಸ್ಪೆಷಿಯಮಂಟು ಮಾಡಬೇಕಾದಾಗ ಆ ಸ್ಪೆಷಿಯಮಂಟು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿದಮೇಲೆ ತಮಗೆ ತಿಳಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾವು ಸ್ಪೆಷಿಯಮಂಟು ಮುಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಒಂದರೆ ಒಂದೆರಡು ವಾಕ್ಯಗಳು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದಕೂಡಲೇ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ನಾನು ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ 2-3 ನಿಮಿಷಗಳು ಕೂಡ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಗರಾಟೆಗಳು ಇಲ್ಲ ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದೇಶ್ವರಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಪೆಷಿಯಮಂಟು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಸ್ಪೆಷಿಯಮಂಟು ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನನಗೆ ಅವರು ಸಹಾಯಕ ವಾಗಿಯೇ ಈ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಹಾಗೆ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ‘ಓಹೋ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದೇಶ್ವರಪ್ಪನವರು ಹಾಗೂ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಒಂದು ಹಿಡಿತವಿಲ್ಲದೆ ಮಾತನಾಡಿದರು. ‘ಓಹೋ’ ಎನ್ನುವ ಪದ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟರಿಯೇ ಇಲ್ಲ ಅನ್‌ಪಾರ್ಲಮೆಂಟರಿಯೇ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ‘ಓಹೋ’ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಸಮಯೋಚಿತವಲ್ಲ ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬೇಕು. ಆ ಶಬ್ದ ಅನ್‌ಪಾರ್ಲಮೆಂಟರಿಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟರಿಯೇ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ತರಬಾಗುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಂತಹ ಒಂದು ಘಟನೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸುಮಾರು ಅರ್ಧಗಂಟೆ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಗರಾಟೆ ಗದ್ದಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ತುಂಬಾ ವಿಪಾದಪಡುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ನನ್ನ ವಿಪಾದವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳು ‘ಓಹೋ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆಂದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಇತರರು ಎದ್ದು ಮಾತನಾಡಿದುದು ಕೇಳಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರಲು ನಾರಾ

ಯಕ್ಕಾದವರು ಇವರನ್ನು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಸಿ ಕತ್ತು ಹಿಡಿದು ನೂಕಬೇಕು, ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದುದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಈ ಗರಾಟೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ರಿಕಾರ್ಡು ಆಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ತಾವು ಮಧ್ಯ ಮಧ್ಯ ರಿಕಾರ್ಡು ಮಾತಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದೂ ಕೇಳಿದರುತ್ತಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ (ಪ್ರವಣಿಬೆಳಗೋಳ).—ಈಗ ರಿಕಾರ್ಡಿಗೆ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದರೋ ನನಗೆ ತಿಳಿದುದು.

ಆ ರೀತಿ 'ಒಹೋ' ಅಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ನೋವಾಗಿರಬಹುದು ಅವರೇ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಕತ್ತು ಹಿಡಿದು ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ದೂಡಬೇಕು ಎಂದಾಗ ಆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಎಷ್ಟು ನೋವಾಗಿರಬಹುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರೇ ಊಹೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ).—ಆ ಮಾತು ಯಾವಾಗ ಹೇಳಿದರು ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು ಮಾತು ಮುಗಿಸಿದಮೇಲೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅವರು ಮಾತು ಮುಗಿಸಿದಮೇಲೆ ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಒಬ್ಬ ಮೆಂಬರ್ ಮಾತನಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮೆಂಬರ್ ಎದ್ದು ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ಇದನ್ನು ಅವರು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿ ಯನ್ನು ಕತ್ತು ಹಿಡಿದು ಹೊರಗೆ ದೂಡಬೇಕು ಎಂದಾಗ ಇದು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಇದೆ, ತಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿಂತಿ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಘನತೆಗೌರವಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಇದೆ. ನಮಗೆ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಅವೇಶ ಬರಬಹುದು, ಅಥವಾ ಅವೇಶ ಹೆಚ್ಚುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ಅವೇಶ ಬಂದಾಗ ನಾವು ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗದಂತೆ, ಭಂಗ ಬರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದನ್ನು ನಮಗಿಂತಲೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಅನೇಕ ಗಣ್ಯ ನೇತಾ ಜನರು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾರ್ಗ ದರ್ಶನ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಇದನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ, ಬಹುಶಃ ಈ ಮನೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ಸುಗಮವಾಗಿ ಸಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮುಂದುವರಿದು ನಾನು ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಸರ್ವಿಸಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಭಾರಗಳು ಒಂದು ರೂಲಿನ್ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ಅವೊತ್ತು ಏನಾದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ದೂರುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವರೀತಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವರೀತಿ ಅದರಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ರೂಲ್ಸ್ ಅಂಡ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಏನು ಇದೆ ಎಂದು ಹೆಲ್ಪ್ ಮಿಸ್ಟರ್‌ರವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮತ್ತು ಮೆಡಿಕಲ್ ಸರ್ವಿಸಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ 10-15 ನಿಮಿಷದಲ್ಲೇ ಬಹಳ ಬಿಸಿಯಾದ ವಾತಾವರಣ ಉಂಟಾಯಿತು. ಏನಾದರೂ ದೂರುಗಳು ಬಂದಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಚಾರ್ಜ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಪೂರ್ವದಲ್ಲೇ ಇಂಥಂಥವರ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ದೂರುಗಳಿದ್ದರೆ, ಅವು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಲಿಖಿತ ಮೂಲಕವೂ ಯಾವ ದೂರುಗಳೂ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ರೂಲ್ಸ್ ಇದೆ, ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಇದೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹೋದರೆ ಅವಾಗ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೊತ್ಲನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕರಪ್‌ಷನ್ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡ

(ಶ್ರೀ ಎಲೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್)

ಬೇಕು, ಖಚಿತವಾಗಿ ಇಂಥ ಆಲೋಪನಾ ಎಂದು ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ, ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಹೆಂಸ್ ಸರ್ವಿಸಸ್ ಅವರನ್ನು ಕರಪ್ಪೆ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ, ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. Simply because there are some allegation against somebody, he cannot be dismissed or suspended. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಮೇಲೆ ದೂರು ಬರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಸ್ಟೆನಿಫಿಕ್ ಆಗಿ ಆಲೋಪನಾ ಅಥವಾ ದೂರುಗಳು ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ನಾನು ಎನ್‌ಕ್ಯೂರಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನರು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಮಾನವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಹಾಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದೇ ಹೊರತು ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ, ಫೋಸಿಜರ ಪ್ರಕಾರ ಏನೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನೂ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏಕೆ ಬಂತು ಎಂದರೆ ನಾವು ಬಹಳ ಹೇಡಿಗಳಿದ್ದೇವೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಲ್ಲ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನಯಲ್ಲು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಏನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೆಲವು ಜನ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದಾರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಏನೂ ತಳಹದಿ ಇಲ್ಲ, ಅಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ನಡೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಲ್ಲದೆ ಇಷ್ಟು ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿ ಇರಲಿ, ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ದೂರುಗಳೇ ನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಲಿಖಿತ ಮೂಲಕವಾಗಿ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ನಾನು ಇಷ್ಟೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಬಹುಶಃ ಮೂರು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆ ಕಮಿಷನ್‌ಗೆ ಎನ್‌ಕ್ಯೂರಿಗೆ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ಅವರ ಶ್ರತಿಯೊಂದನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ. ಲಿಖಿತ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಯಾವ ದೂರುಗಳನ್ನೂ ಕೊಡದೆ ವೇಗ್ ಆಗಿ ಆಲೋಪನಾಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆ ದಿಪಾಕ್ಷಮೆಂಟ್ ಇದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಲಂಡ್ ಕೊಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿ ಬಂದು ನನಗೆ ಹೇಳಬಹುದು, ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರು ಬಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಇರಾಣಿ ಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಬಂದು ಅರ್ಜಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಡಿ. ಇ. ಒ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ದೂರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ದೂರು ಕೊಡುವಾಗ ನಮಗೂ ಭಯವಿರುತ್ತದೆ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಅವಮರ್ಮದ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೈಲಿ ಕನ್‌ಫಿಡೆನ್ಸ್‌ಯರ್ ಎಂದು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟೆ. ಅದನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿರುವ ಡಿ. ಇ. ಒ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ನನಗೆ ಸಂಬಂಧ, ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ನೋಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ರೆವೆಂಯೂ ರಿಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಫಾರ್ ಟೀಚರ್ಸ್ ಎಂದು ಅಪ್ಪಿಕೇಷನ್ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಂಥ ಜನರನ್ನು ಅರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಲಸ್ಟ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ರಾಮಣ್ಣ (ತುರುವೇಕೆರೆ).—ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್, ಸ್ಪೀಕರ್. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟವೇರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತುಮಕೂರು ಡಿ. ಇ. ಒ. ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಹೆಂಸ್ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಚಾರ್ಜ್ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದೇ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I uphold the point of order of Sri Ramanna. My consent is not given to make a statement. Therefore, the hon. member Sri Gangadhar is not permitted to make a statement. Unless there is a motion, I do not permit any discussion. There is ample opportunity to make a statement on the Governor's Address. He can have his opportunity when he speaks on the Governor's address.

Sri B. P. GANGADHAR.—As an analogy I have referred this Sir My liberty cannot be curtailed merely because somebody has raised a point of order. No action has been taken on the Officer because he is related to a Minister. A letter has been written in this connection. But no action has been taken except passing on the letter. If that is the case what is the use of writing a letter to the Minister ?

Mr. SPEAKER.—There should be no speech. The member is not allowed to speak.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಯ ಕಾಲ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಎತ್ತೇಷ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಉದ್ಭವವಾಯಿತು. ವಿಚಾರವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭಾ ನಾಯಕರಾದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾವಾದರೂ ಕೂಡ ಈ ಸಭೆ ಘನತೆ, ಗೌರವ ಕಾಪಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳನ್ನೂ ಎತ್ತಿಹಿಡಿದು ಕಾಪಾಡಲು ನಹ ನಾವು ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಅವಾರ ಗೌರವವಿದೆ ಎಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ವಾತಾವರಣ ಉಂಟಾದರೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಗಹನವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವಾಗ ನಾಕಾದಷ್ಟು ಶಾಖ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ನದಸ್ಯರು ಅವರದೇ ಧಾತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಾಗ ದಕ್ಕು ಧೈಯದಲ್ಲಿ ಕೋಪದಿಂದ ಹೇಳಬಹುದು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಅಳತೆಮಾಡುವ ಕೋಲು ಈ ಸಭೆ. ಇವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಕ್ಷೇಪವಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಗಳು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಆಗುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ಕೋಪ, ಶಾಖ ಏರಿತು ಎಂದರೆ ಶ್ರೀ ನಿಧಿವೀರಪ್ಪನವರು ಎದ್ದು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಒಬ್ಬ ಸಚಿವರು ಒಂದು ರೀತಿ ವರ್ತಿಸಿದಾಗ, ಅವರು 'ಒಕ್ಕೋ' ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಅದು ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆಗೆ ತಕ್ಕುದಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ. ಅವರದ್ದು ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳಬೇಕು. ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು, ಸಂಪ್ರದಾಯ ವನ್ನು ಹಾಕುವುದು ನಮಗೆ ಸೇರಿದ ವಿಷಯ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ನಾನೇನೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆಗೌರವಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕಾದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಒಂದು ಮೇಲಿಂಪಂಕ್ತಿ ಹಾಕಬೇಕು. 2.30 P.M.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಧಿವೀರಪ್ಪನವರ ಮೇಲೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಆಡಿರತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಸಭೆಯ ಪರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಸಭೆಯ ವಾತಾವರಣ ಕಲೆಕುರುವುದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ತಾವು ತಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಸಿ ಕೇಳಿದಿರಿ, ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆಯನ್ನು, ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಪಾಡತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲೂ ಇದೆ, ನಾವು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಘನತೆ, ಗೌರವವನ್ನು ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಇತ್ತ ಕಡೆಯಾಗಲಿ, ಅತ್ತ ಕಡೆಯಾಗಲಿ ಯಾವಾರೂ ಕಡಿಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪುನಃ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪದ್ಧತಿಯಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತಹ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತೋರಿಸಲು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ರಾಮಣ್ಣ.—ಮಾನ್ಯ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದವಾಗ ಯಾರು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಯುತವಾದ ಸಚಿವರು, ನಾರಾಯಣ್ಣ, ಮುರ್ಚಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ದಬ್ಬಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರಲ್ಲೇ ಅವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—Has the Hon'ble Minister to say anything in this regard ? I want to know whether it is a fact that he said 'Oho' and if so, what was the idea in saying that.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾವ್ (ಪಶುಪಟ್ಟದ್ವೈಪಶುಸಂಗೋಪನ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಶಾಖೆಗಳ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡರು ಎನ್ನುವುದು ಸಭೆಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಸುಮಾರು 12 ವರ್ಷ ಅಯಿತು. ಸಭೆಗಾಗಲೇ, ಯಾವ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗಾಗಲಿ ಆ ರೀತಿ ಅಗೌರವ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ನಡೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ 12 ವರ್ಷದಿಂದ ಇದ್ದವರು ಇವತ್ತೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ ಇದ್ದಾರೆ. ನನ್ನನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಪಾತಾವರಣ ಬಹಳ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗಿರಾ ತಾವು ಎಷ್ಟಿರಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಸದಸ್ಯರು ಏನೇನೋ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು ಅದರ ಮೇಲೆ ಟೀಕೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇತ್ತು ಎಂದು ನನಗೆ ಭಾವನೆ ಆಯಿತು, ಆಮೇಲೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಪಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಂಗಾಧರ್ ಅವರ ವರ್ತನೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಪರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಂಗಾಧರ್ ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಸಮರ್ಥನೆಮಾಡುತ್ತಾ ಅವರು ವಕಾಲತ್ತು ವಹಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸಿತು. ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇರಲಿಲ್ಲ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಟುವಾಗಿ ಏನೇನೋ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ ಅಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಇವಕ್ಕಾಗಿ ಇಷ್ಟು ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಹೋದಿದ್ದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಅವರಿಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಸಭೆಗೆ ಅಗೌರವ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ ವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಗೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಾಗಲಿ ನನಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಭಾವಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ; ಅವರು ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರು. ಈ ಸಭೆಗೆ ನನಗಿಂತಲೂ ಅವರು ಬಹಳ ಹಿರಿಯರು ಹಾಗೂ ನನಗಿರುವ ಎರಡರಷ್ಟು ವಯಸ್ಸು ಅವರಿಗೆ ಆಗಿದೆ ನಾನು ಆ ರೀತಿ ಅಗೌರವ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆಗಿದ್ದರೆ, ದಯಮಾಡಿ ಆ ರೀತಿ ತಪ್ಪು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಕೂಡದು, ಅದಕ್ಕೆ ವಿಶಾದಪಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri K. H. PATIL.—Sir, I raise to a point of order. My point of order is whether a member of this House can accuse another member of the House saying that he is holding vakalat on behalf of the other member.

Mr. SPEAKER.—I have heard the Hon'ble Member Mr. Patil I reserve my ruling. I will give a ruling next day.

† ಶ್ರೀ ವಾಚಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಾನು ವಿಶಾದಪಡಬೇಕಾದ್ದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಏನಾಯಿತು ಎಂದರೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಆಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಗಂಗಾಧರ್‌ರವರು ಮತ್ತು ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಎದ್ದು ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾಗ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರಾದ ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾವ್‌ರವರು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದ್ದೇನೆ. ಎಂಬುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಮರೆತು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಚಾವಣಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಪಾತನಾಡುವಂತೆ 'ಓಹೋಹೋ' ಎಂದು ಅಪಹಾಸ್ಯಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಅಂತಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್‌ರವರ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದು, ಅವರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದು ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ವಿಷಾದ ಪಡುತ್ತೇನೆ, ಅಷ್ಟೇ ಹೊರತು ಇನ್ನೇನೂ ವಿಶಾದವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್‌ಸೇಟ್ (ನರಸಿಂಹರಾಜಪುರ).—ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ರವರು ನನ್ನ ಸ್ಪೀಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೇಲೆ ಯಾರಾದರೂ ಏನಾದರೂ ಹೇಳುವುದು ಇದ್ದರೆ ಹೇಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಆರೋಗ್ಯ ಸಚಿವರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಮಾಡಿರುವ ಎಷ್ಟೋ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಈ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಹೆಲ್ತ್‌ರವರು ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಅವರು ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

Statement by Chief Minister re : Holding of Parliament Session
in Bangalore

Mr. SPEAKER.—Next, Mr. Channabasappa.

† Sri H. M. CHANNABASAPPA (Periyapatna).—Mr. Speaker Sir, I am not on my legs to make any comments on what happened in the House. I am on my legs, with your permission, to seek information on a very important issue in which not only the people of Mysore but the people of South India and whole of India are interested and it is this.

Sir, you are aware that for some time back there has been a move that for various good reasons the Parliament session should be held atleast once in a year in South India. The Government of India also constituted a Committee of Parliament Members to assess the values of such a move and the members of the committee went round all the South Indian States to ascertain the views of the respective Governments and the people of respective States and assessed the values of that move. They also came to Mysore and I take it that they had elaborate discussions with important members of the Assembly and also they collected the public opinion in the matter. It is quite a long time since they went to Delhi after ascertaining the views of the people of Kerala, Mysore, Andhra Pradesh and Madras. I do not want to go into the merits of the question. Suffice it to say that from all point of view, it is necessary that the Parliament session should be held once at least in one of the places in South India and it is needless to say that Bangalore is an ideally suited place for that purpose. For quite a long time, nothing is heard on that subject. We are anxious to know from the Government of Mysore what exactly is the action taken by them and the views expressed by them and what action they propose to take in order to see that that move materialised and a session of Parliament is held at once in South India particularly in Bangalore. I seek information through you Sir, from the Government of Mysore.

† Sri VEERENDRA PATIL.—Mr. Speaker, as stated just now by the Hon'ble Member Sri H. M. Channabasappa, it is a fact that there is a proposal before the Government of India to have one session of the Parliament somewhere in the South. In fact, I am told that this was a proposal made by almost all the leaders and important Members of Parliament. Almost all the Leaders are also in favour of holding one session of Parliament in the South. When we came to know that a committee was constituted consisting of Parliament Members to go into this question in greater detail and also visit the States of Mysore, Kerala, Madras and Andhra Pradesh, I had discussion with some of my friends and also I had a discussion with the leader of the Opposition. After I consulted all the concerned Members, I constituted a high level committee with the leader of the Opposition as a Member of that committee and one or two Members of this House also. I am very happy to say Sir, that the Members of this Committee are one in welcoming such a move and we have decided to welcome this proposal of having session of Parliament in the South. The committee constituted by the Parliament came to Mysore State and we had detailed discussion with them. First they had discussion at the officers level and then they

(SRI VEERENDRA PATIL)

inspected Vidhana Soudha and so many other buildings and other places in order to satisfy themselves about the availability of accommodation for holding Parliament session here in Bangalore City and later on they had discussion with us also. During the course of the discussion I, on behalf of the Government and all the members of the Committee, assured the members of that committee that so far as this proposal is concerned we here in Mysore State wholeheartedly welcomed this suggestion and I said we are here to provide the necessary facilities for holding the session of Parliament in the South. Even today, I repeat the same thing that so far as this proposal is concerned, whether they want to hold it or not, it is for them to take a decision. But if they take a final decision, we are here and I want to assure the members of that committee and also through this House, the Government of India, that we are prepared to provide all necessary facilities to the Parliament or the Government of India, for holding a session of Parliament in the South.

More than the question of expenditure, we have to look at this matter from another angle. As I said just now, whether it is advisable, whether it is feasible, whether it is necessary to hold the Session of Parliament in the South, it is entirely for the Parliament and the Government of India to decide. I do not want to say anything. What I say from here is that if they take a decision to hold a session of Parliament in the South, I am here on behalf of the people of Mysore State and on behalf of the Government to provide all necessary facilities to Parliament to hold their session in the South.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—It is one thing to welcome the holding of a session in the South. I am very happy that you agree when they take a decision, to hold the session in the south. I want to know whether the Government of Mysore has made a declaration that we are prepared to give all facilities to hold the session in Bangalore in Mysore State?

Sri VEERENDRA PATIL.—I said that if they want to hold a session in the South, Bangalore is an ideal place which can provide all facilities and I have gone to the extent of saying that I do not think that any other State or City can offer so many facilities as Bangalore City, for a session of Parliament to be held in the South, I have made it quite clear to them. In fact, I wanted that they should take a decision as early as possible. I am quite confident that when they take a decision, that decision will go in favour of Mysore State and Bangalore City.

I only wanted to add one point. This is not a matter of expenditure only, but one of emotional integration. Because we find of late there is a climate and a tendency to think in terms of north and south. When there is a tendency to think in terms of north and South, it is necessary that in the interest of emotional integration of the country, to have a

session of the Parliament in the South. After all, it is my personal opinion which I am expressing. With this back-ground if they take a decision, then the question of expenditure should not come in the way. This is what I wanted to emphasise on this occasion. Whatever may be the expenditure we want to assure the Government of India and also the team of Parliament that we are here to provide all necessary facilities. It is for them to take a decision. When they take a decision to hold the session in Bangalore, we wholeheartedly welcome and we are here to provide all necessary facilities.

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Harihara).—who will meet that expenditure?

Sri VEERENDRA PATIL.—After all, this question of expenditure is a matter of detail. We can sit across the table and thrash it out and come to a conclusion. We need not go into this question at this stage.

Sri B. P. GANGADHAR (Tumkur).—Let it not be a strain on the State Exchequer.

Sri D. DEVARAJ URS (Hunsur).—The Chief Minister was pleased to say that because of emotional integration, there is a possibility of holding a session of Parliament in the South and preferably in Bangalore, and the question of finance or expenditure need not come in the way. I should like to know from him whether it is the Government's view or his personal view.

M. S. KRISHNAN (Melleswaram).—The Hon'ble Chief Minister was pleased to say that because of emotional integration this session should be held here. We are not aware as to what would be the expenditure in this respect. Though he said that this is a matter of detail, if the expenditure is such as would be a very big strain on the State of Mysore, then one has to straight away think whether it is worth while having emotional integration when we have to bear a financial burden that would accrue by virtue of a session of Parliament in Bangalore. We would like to know from you what would the probable expenditure before the question of emotional integration is raised.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಲಿ. ಆದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಜನಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತಲೆನೋವು ತರುವುದು ಬೇಡ. ಬೆಂಗಳೂರು ಜನರಮೇಲೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಭಾರ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಭಾರ ಹಾಕುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ (ಕೃಷ್ಣರಾಜ).—ನಾನು ಬಹಿಷ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬಂಡಿತವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಅಧಿವೇಶನ ಆಗಕೂಡದು. ಒಂದು ಕೋಳಿಮೊಟ್ಟೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ (ನಗು) ಅದರ ಕಷ್ಟ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ನಗುವುದು ಬೇಡ. ಅದಿಲ್ಲದೆ ನನಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. 10-20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರ್ಕುವಾದಬೇಕಾದರೆ, ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದು ಮಾಂಚಿಗೆ ಕರೆದು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಚರ್ಚೆಮಾಡುವಾಗ ಬರ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಅರ್ಧ, ನೀವು ಅರ್ಧ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳೋಣವೆಂಬ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಬಹುದು. ಆಗ ಅವರ ಮಾತಿಗೇ ಬೇರೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಕುವಾದುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. 2 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಿ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ)

ಅಂದರೆ ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಯಾವ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ಅಧಿವೇಶನವೂ ಇಲ್ಲ ಬೇಡ. ಅವರು ಅಲ್ಲೆಯೇ ಇರಲಿ, ನಾವು ಇಲ್ಲೆಯೇ ಇರೋಣ. ದಯವಿಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಡಿ ಒಂದುವೇಳೆ ಅದಕ್ಕೇನಾದರೂ ನಿಜವು ಅವಕಾಶಕ್ಕೊಬ್ಬರೆ ಈ ದೇಶವು ಸುತ್ತಿ ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Sri B. P. KADAM (Karwar).—It is quite necessary to have a session of Parliament in the South to serve the cause of national emotional integration. So far as the problem of cost of eggs going up consequent upon it, is concerned, we can have a poultry farm of the greatest magnitude right in the vicinity and that problem is solved in its entirety.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಮ್ಮ ಶೆಟ್ಟಿ (ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ).—ತಾವು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲ ವಿರೋಧವಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಪಂಜಾಬಿ ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ ಅಂದರೆ ದೆಹಲಿ ಬಹಳ ಹತ್ತಿರವೆಂದು, ಅಂದಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಆಗಲೇ ಅಥವಾ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳು ಯಾರೇ ಆಗಲೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದರಿಂದ ಮೈಸೂರಿನ ಭವಿಷ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಸಹಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಖಚ್‌ನ್ನು ಅವರಿಂದಲೇ ವಹಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೂ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ಅಧಿವೇಶನದಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಉಪಕರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದೇನೂ ಅಪಕಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದುದು ಬಹಳ ಸೂಕ್ತವೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಷ್ಟು ತೋರಿಸಿದ್ದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ದೇಶವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಸಂದರ್ಶಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವಿಚಾರ ವಿಸಮಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕರೆಯುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ಅಧಿವೇಶನ ಇಲ್ಲಿ ಕರೆಯುವಾಗ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ, ಸಹಾನುಭೂತಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತು. ಇದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯ ಖರ್ಚಿನ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೊಂದು ಬಡ್ಡೆಟ್ ಇಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬಡಬೋರೇಗೌಡ ಕಪ್ಪುಪಟ್ಟಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದಂಥ ಹಾಗೂ ರೈತರ ಮೂಲಕ ಬಂದಂಥ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸಿ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ. ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರಕ್ಕೇನೂ ಬಡತನವಿಲ್ಲ. ಅವರ ಹಣದಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಟ್ಟಡಗಳು ತಯಾರಾಗುತ್ತವೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹೋಟಲುಗಳು, ಕಟ್ಟಡಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಹಾಕಿಸಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ಅವರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ತರಿಸಿ, ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚಾಗಬಾರದು.

Sri D. DEVARAJ URS.—I wish to know whether there will be a regular discussion on this topic, so that we may also participate.

Mr. SPEAKER.—No. Just as I allowed hon. member for a minute, I am allowing others also only a minute. There will be no debate.

Sri D. DEVARAJ URS.—If there is a motion, there can be a debate.

Mr. SPEAKER.—There is no motion. Just as the member expressed himself for a minute, the others also should do likewise within a minute. Please remember that there is not going to be a discussion. Mr. Arakeri may please be brief.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ (ಬಳ್ಳಾರಿ).—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ಅಧಿವೇಶನ ಇಲ್ಲಿ ಆಗುವುದು ಉತ್ತಮವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸುಮಾರು 8 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ಸಂಸತ್ ನಡೆಯುವುದರಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ. 1952ರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಬಹು ಮುಖ್ಯಸ್ಥಳ ಉತ್ತಮವು ಹವಾ ಇದೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇವತ್ತು ಉತ್ತರದವರ ಪ್ರಭಾವ ಇದೆ. ಅದರಿಂದ ದಕ್ಷಿಣದವರಿಗೆ ಅವರ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಇಲ್ಲಿ 2-3 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ಭವನವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಕೊಡಲಿ. ಅದರ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ಸಂಸತ್ ಅಧಿವೇಶನ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವವರಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಬ್ಬ. ಇದು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು.

SRI V. N. PATIL (Humnabad).—I wish to speak.....

MR. SPEAKER.—Mr. V. N. Patil, must excuse me. Sri H. M. Channabasappa, being the member who originally moved the matter, will have one minute and Sri Aziz Sait, another minute to speak.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ಅಧಿವೇಶನ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ನನಗೆ ಅಷ್ಟು ನೂಕುವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು, ಅದರ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ 4-5 ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಬಂದಿವೆ. ಕೆಲವರು ಅದು ಆಗಬೇಕೆಂತಲೂ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಅದು ಬೇಡವೆಂತಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖ ಸಂಭವಿಸಿ ಬಂದಿದೆ. ಸೌತ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಅದು ನಡೆಯುವುದರಿಂದ ಎಮೋಷನ್ ಇಂಟೆಗ್ರೇಷನ್ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೋ ಅದು ಸರಿಯೆಂದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವರೀತಿ ಅದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಐಸಿ, ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು ನೂಕುವಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಗೌರವವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಚರ್ಚೆ ವಿಷಯ ಹೇಗೇ ಇರಲಿ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಾರದು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೇಳಿದೆ. ತಾವು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೂ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರನ್ನೂ ಮತ್ತು ಇತರರನ್ನೂ ಕರೆದು ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದಮೇಲೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಫೀವೆಂದು ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಇತರ ವಿರೋಧಪಕ್ಷಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ, ಮತ್ತೊಂದುಸಾರಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ನೂಕು. ಅದರಿಂದ ಇವತ್ತೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—Mr. Speaker, Sir, I think it is premature and it is also unnecessary to go into the question of cost because it is the duty and function of the Central Government to meet the cost and expenditure of holding a session of the Parliament. If they prefer to hold a session of Parliament in the South for the purpose of creating a good climate in country and achieving emotional integration and various other good aspects of holding this session, it is needless to think that they will come and ask us to bear the cost of the expenditure.

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

For instance, Sir, it is within your knowledge and the knowledge of the Members of the House that Parliament is even held in Simla and the Government of India is meeting the cost and at no time has it asked the Government of Himachal Pradesh to meet the cost.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—After independence, nowhere the Session of the Parliament is held.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—It is premature to go into the question of cost of holding the Session of the Parliament. Another point raised by Sri Channaiah is that the cost of eggs will again go high.

3-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ಸೆಶನ್ಸ್ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕು, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕೆಂಬುದು ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ನ್ನರತಕ್ಕ ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದುದು. ಅನೇಕ ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಕ್ಕೂಟವೆನಿಸಿ ಆಗಬೇಕಾದರೆ, ಒಂದು ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ಸೆಶನ್ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಅದರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹವ ಎಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಹೊರಗಡೆ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆದರೆ ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆಂದೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ಹೊರಗಡೆ ಆದರೆ, ಆ ನಗರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಬಾಧಕ ಕೂಡ ಇದೆ, ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಾಧಕವೂ ಇದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಕೂಲವೂ ಇದೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಅನಾನುಕೂಲವೂ ಇದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಆದರೆ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಕೂಡ ಬರುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಒಂದು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ಟೇಷನ್ ಕೂಡ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ರೈಲ್ವೆ, ಎಮ್‌ಗ್, ಸಾರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯ, ಮತ್ತು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಎಲ್ಲಾ ಅವರೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏಕಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಏನೇ ಆಗಲಿ, ಜನರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸ ತಕ್ಕದ್ದು ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಕೆಲವರು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಅಧುನಿಕ ಯುಗದ ಯುವಕರು ನಮಗೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಡೀ ಸರ್ಕಾರ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದರೆ ಎಷ್ಟೋ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಸುಮಾರು 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಅರಮನೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಅದರ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿದರೆ, ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟು ಕೂಡ ಒಂದು ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬಹುದು. ನೀವು ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಇದೆ. ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗಿಬಾರದು ಎಂದು ಎರೋಧ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದು ಅಲ್ಲಿನ ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಈ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಅದು ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—Now it appears the Hon'ble Members are showing interest in this proposition. I think the purpose would be better served if a formal motion is moved in the House. It is better that this controversy is closed now.

Sri D. DEVARAJ URS.—I wanted to know from the Chief Minister whether it is his personal view or the Government's view.

Mr. SPEAKER.—That can be known in other ways.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಏನು ವಿಚಾರ ತಂದಿದ್ದಾರೆ, ಅದರ ಮೇರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಅವರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಮೇರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ, ಸದ್ಯಕ್ಕೆ

ಅ ವಿಚಾರ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಆಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಏನು ನಾವು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬರುತ್ತದೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—When I have asked the Chief Minister to give the Government view, he has given the Government's view. It is surprising to ask whether it is Government's view or his personal view.

Sri VEERENDRA PATIL.—I want to know what is that personal view and Government view? I could not follow what the Hon'ble Member is asking.

Mr. SPEAKER.—His question is whether your idea of welcoming the holding of the session here is the view of the Government of Mysore.

Sri VEERENDRA PATIL.—If that is the question, I must say that if the Government of India and the Parliament take a decision to hold the session in this city. I welcome it and that is the decision of the Government.

(MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair)

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Now laying of Papers.

Papers laid on the Table

Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue) I lay :

- (i) Notification No. RDF 51 TRM 65, dated 1st February 1968.
Suspension of Land Revenue for the Revenue years 65-66, 66-67 and 67-68 in certain villages of Athani Taluk, Belgaum District, Haveri Taluk, Dharwar District, Muddebihal and Sindagi Taluks of Bijapur District and Chickmagalur Taluk of Chickmagalur District ;
- (ii) Notification No. RDF 31 TRM 65-I-II-III-and IV dated 18th September 1968 ;
Suspension of Land Revenue in certain villages of Muddebihal Taluk of Bijapur District ;
- (iii) Notification No. A2 RAT PR 75 C 1283/67-68, dated 4th April 1968 ;
Suspension of Land Revenue for the Revenue year 1967-68 in certain villages of Mandya and Maddur Taluks of Mandya District ;
- (iv) Notification No. A2 RAT PR 139 C 8/67-68, dated 20th April 1968 ;
Suspension of Land Revenue for the Revenue year 1967-68 in certain villages of Malavalli Taluk, Mandya District ;

(SRI H. V. KOUJALGI)

(v) Notification No. A2 RAT PR 19-C934/68-69, dated 21st May 1968;

Suspension of Land Revenue for the Revenue year 67-68 in certain villages of Pandavapura Taluk, Mandya District;

(vi) Notification No. RDN 6 TRM 67-II, dated 9th December 1968;

Suspension of Land Revenue in certain villages of Indi Taluk, Bijapur District.

(vii) Notification No. RDF 23 TRM 65-III-V, dated 18th September 1968;

Suspension of Land Revenue in certain villages of Sindgi Taluk, Bijapur District;

Under Section 194 (2) of the Mysore Land Revenue Act, 1964.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Notifications are laid.

Sri B. M. PATIL (Minister of State for Municipal Administration).—
I beg to lay :

Notification No. HMA I MLR 69, dated 7th January 1969 regarding amendment of Section 25 of the Act; Under Section 32 of the Mysore Cattle Trespass Act 1966.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Notification is laid.

Committee on Private Members' Bills and Resolutions—Seventh Report

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I present the Seventh Report of the Committee on Private Members' Bills and Resolutions.

Sri V. N. PATIL (Humnabad).—I move :

“That this Assembly agrees with the Seventh Report of the Committee on Private Members' Bills and Resolutions”.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is :

“That this Assembly agrees with the Seventh Report of the Committee on Private Members' Bills and Resolution”.

The motion was adopted.

The report is adopted.

Motion of Thanks to the Governor's Address

(Debate continued).—

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ನಿಧೀರಪ್ಪ (ಹರಿಹರ).—ಸ್ವಾಮಿ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನೀಡಿರತಕ್ಕ ಭಾಷಣದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಡಲು ನಾನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಭಾಷಣ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅಡ್ಡಿನಿಶ್ಚಯವೇ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಿಟ್ಟರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೇನು ಇಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಏನು, ಈ ವರ್ಷ ಮುಂದೆ ಯಾವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇದು ಸುಮಾರು 44 ಪುಟ ಇದೆ. ಇದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಡ್ಡಿನಿಶ್ಚಯವೇ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಏನೂ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಿರಾರದು. ಒಂದು ಅಂಶದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಬಹಳ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಯಾವುದು ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಮಹತ್ವ ಪೂರ್ಣ ಘಟನೆಗಳ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದು, ಮುಂದಿನವು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ ತಾವೇ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಗಳಿಗೆ ನಡೆದ ಚುನಾವಣೆಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವ ಪೂರ್ಣ ಘಟನೆಯಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ 1968 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವ ಪೂರ್ಣವಾದ ಘಟನೆ ನಡೆದದ್ದು ಯಾವುದು ಎಂದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆ ಎನ್ನುವ ಕಂಠಾದ್ಧು ಅದನ್ನು ಅವರು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—9 ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಈ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ನಿಧೀರಪ್ಪ.—9 ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಶೋಚನೀಯವಾದ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಘಟನೆ. ಈ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆದಿದೆ ಅದನ್ನು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನತೆ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಯಾವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿರುವ ನಾನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಾಗವನ್ನು ವಹಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂದು. ನಿಜ ಅವರು ಭಾಗ ವಹಿಸಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಅವರ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು, ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಪೆಷಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ದಿವಸ ಚುನಾವಣೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಏನೇನು ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಎಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೂಲಕ್ಕೆ ಕೊಡಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಿರಾರದು. ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೇ ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಏನೋಬಾಜಿಯವರು ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್ ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೊಸದಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೋಜನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ನಲ್ಲ, ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಪಾರ್ಟಿಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಬರಬೇಕು, ಪಕ್ಷಾಂತಿತವಾದ ಸರ್ಕಾರ ಬರಬೇಕು ಎಂದು. ಆದರೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ದೇಶದ ದುರ್ದೈವ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಪಕ್ಷಾಂತಿತವಾದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ ಇವರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿಯಿಂದ ಉಮೇದುದಾರರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಅರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಹುಭಾಗ ಅಭಾವ ಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅನಾವೃಷ್ಟಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಅಭಾವ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲ. ಯಾವುದೋ ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿಕೊಂಡು ಉರಿಯುತ್ತಿದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೈ ಕಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದು ಇವರು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಜನಗಳಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಪೋಟು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಉಮೇದುದಾರರನ್ನು ಹಾಕಿ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ತಾವು ಕೆಂಪು ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ರಿಟಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ಹೋಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು. ಇವರು ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ರೀತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ನೀಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಮನೆಯ ಗುರುತು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದರೆ, ಅವರು ತರ ತಗ್ಗಿಸಬೇಕು. ಇಂಥವರು ಜಾತಿ ವಾದವನ್ನು ಎತ್ತಿ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಪೀರಪ್ಪ)

ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, 1972ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಇವರ ಚೆಂಡುಗಳೆಲ್ಲಾ ರುಂಡಾಂಡವಾಗುವಂಥ ಜಾತಿ ದ್ವೇಷವನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಉಪ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಗೌಡರು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಒಬ್ಬ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಬಹಳ ದುರ್ದೈವ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೋ. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯನವರು ಚುನಾವಣೆಯ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬೇಕಾದರೆ ರಿಜರ್ವ್ ಪೋಲೀಸ್ ವ್ಯಾಜನ್ನು ಜೊತೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರ ದಲ್ಲಿ ನಾನು ಪತ್ರಿಕೆಗೂ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀ ಹೋ. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯನವರು ಜನಗಳಿಂದ ವೋಟನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ 'ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಕಾಲನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ನೀವು ನನ್ನ ಜಾತಿಯವರು ನನ್ನ ಮರಾಠೆ ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ನೀವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ವೋಟು ಕೊಡಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಮರಾಠೆ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಇದನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಯಾರಾದರೂ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿರಿ. ಹಿಂದೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ ಮಿರ್ಜಾ ಸಾಹೇಬರು ದಿವಾನಾಗಿದ್ದಾಗ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೊಳಹಾಳ್ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಚಳುವಳಿ ಆಯಿತು. ಆಗ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಮಹದೇವ್ ದೇಸಾಯಿ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೋ. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯನವರು ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಜನಗಳನ್ನು ವೋಟು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅಣ್ಣಯ್ಯ, ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಎಂದು ಅವರ ಕಾಲನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡರು. ಇವರಂತೆ ಬಾಕಿಯವರು. ನಾನು ಒಬ್ಬನೇ ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಲಿಂಗ ಕೂಡ ನಿನ್ನ ಕಾಲನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ವೋಟು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಇವರು, ನಾನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ವಿರೋಧಿಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೋ. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯನವರ ಶಕ್ತಿ, ಮುಟ್ಟಿ ಹಾಕತಕ್ಕಂಥ ಶಕ್ತಿ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನವರು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯವರಾಗಿದ್ದರು. ಇವೊತ್ತು ಇವರು ಜಾತಿಯೆಂಬ ವಿಷ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜಾತಿಯ ದ್ವೇಷವನ್ನು ತಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಒರೆ ಮೇಲಿರುವ ಮೂರು ಗುಂಡುಗಳ ಹಾಗೆ ಜಾತಿ, ದುಡ್ಡು ಮತ್ತು ಹೆಂಡ ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಂಚಗಾಮಿಯವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಬಹುಶಃ ಅನೇಕ ರೀತಿ ವಿಚಿತ್ರಗಳು ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಮುಂದಿವೆ.

ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿ ಅರ್ಜಿಗಳು ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಜಡ್ ಒಬ್ಬರು ಈ ಅನ್ಯಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲರತಕ್ಕಂಥ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರ್ ಮೊದಲು ಗೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಚುನಾವಣೆ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮುಖಂಡರು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬಹಳಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಮನೆತನದವರು. ಇವರ ಮುತ್ತುಜ್ಜನವರ ಹೆಸರು ಸರ್ ಪ್ರಭುಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟರು ಎಂಬುದಾಗಿ. ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಯವರಿಂದ ಮಾಡಬಾರದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅತಿ ಏನಯದಿಂದ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟೇ, ನಾಲ್ಕನೆ ದರ್ಜೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನಿತರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮುಖಂಡರು ಚುನಾವಣೆ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾಲ್ಕನೆ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಬಂಡಿತ ವಾಗಿಯೂ ಇವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಇಡಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಜನರು ರೊಚ್ಚಿಗೆದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬರು ಶಾರಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಚುನಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ಯಾನ್ವಾಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಶಂಕರಗೌಡರಿಗೆ ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದೆ. ಅದರ ಅವರು ಏನೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಕ್ಯಾನ್ವಾಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ನಾನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ತಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗಲಾದರೂ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಬೇಕು. ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಮ್ಮೆಪಡತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಏನೂ ಮಾಡಿಸಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ

ದಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಐದೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಿಕ್ಕಿತು, ಅದನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಹಂಚಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಎಠರ್‌ದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟರು ಒಂದು ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಖಾತೆಯ ಅಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಕೇರ್ ನಂಸ್ಕೆಯಿಂದ ಬಂದ ಅಹಾರವನ್ನು ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ. ಅದೂ ಕೂಡ ಈ ಕೇರ್ ನಂಸ್ಕೆಯ ಅಹಾರವನ್ನು ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ ಹಂಚದೆ ಪುಡಾಂಗಿಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಟ್ಟನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಜನರು ಬಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿದರು, ಅವರು ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಅನ್ನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ನೀವೇನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು. ಆಗ ನಾವು ಈ ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಕೊಡುವ ಅನ್ನ ಎಲ್ಲರಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಆ ಜನರಿಗೆ ವಿವರಿಸ ಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪೂಜ್ಯ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು 1942ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದರು. ಆ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಒದುತ್ತೇನೆ—

“Lastly, the A.I.C.C. wished to make it clear to all concerned that by carrying on mass struggle it has no intention of gaining power for the Congress. The Power when it comes will belong to the whole people of India.”

ಎನ್ನುವ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಅದು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮೀರಜ್ ಟಾಧರಿ ಎಂಬವರು ಒಂದು ಅರ್ಜಿಕರ್ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಒದುತ್ತೇನೆ.—

“In recent decades the common people of India has seen paupers acquiring immense fortunes by going into politics. They would not just believe that politics is not a more efficient and less laborious and risky means of making money than even the black market.”

ಪೂಜ್ಯ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು 1948ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಅವರು ಇಹಲೋಕಯಾತ್ರಿ ಮಾಡುವ ಮುನ್ನ ಅವರ ವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಒದುತ್ತೇನೆ :—

“The Congress has gained the trust of the people on account of its many sacrifices and penances. But if at this moment it were to let the people down by becoming their servant and arrogate to itself a position of master, I venture to prophesy on the strength of my experience of long years that though I may be alive or not a revolution will sweep over the country and that the people will pick-out the white-capped ones individually and finish them and that a third power will stand to gain by this.”

ಇದು ಪೂಜ್ಯ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಿರುವ ಮಾತು. ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಏನೆಂದರೆ 1969ರಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ ಶತಮಾನೋತ್ಸವದ ಜಯಂತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ನಹ ತಾವು ಪೌರವಾಣಿಕರಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಂಖ್ಯಾಬಲ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ಮೊದಲು ಇದ್ದ ಸಂಖ್ಯೆಗಿಂತಲೂ ಈಗ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ನೀವು 89 ಜನ ಇದ್ದವರು 80 ಜನರಾಗಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೊಂಡು ಸಂಖ್ಯಾಬಲದಿಂದ ನೀವು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಹಾಭಾರತದ 18 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ 16 ನೆಯದು ಮೌಸಲ ಪರ್ವ. ಈ ಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾದವರು ನಾಶವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಈ 16ನೇ ಪರ್ವದ ಸಾರಾಂಶವೇನೆಂದರೆ, ಪಾಂಡವರು ರಾಜ್ಯಭಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಮಾರು 36 ವರ್ಷಗಳಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯಾದವರು ಸುಖವಾಗಿ ಊಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ದಿನ ಯಾದವರು ಕೃಷ್ಣನ ಮಗನಾದ ಶಂಭುನಿಗೆ ಸೀರೆಯನ್ನು ಒಡಿಸಿ ಒಬ್ಬ ಮುಷಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ “ಇವಳಿಗೆ ಯಾವ ಮಗನು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು, ಅದಕ್ಕೆ ಮುಷಿಗಳು ಮೌಸಲ ಎಂಬ ಮಗನು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದರೇ ನಿಮ್ಮ ಕುಲ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಒಂದು ದಿನ ಮೌಸಲ ಎಂಬ ಒನಕೆ ಹುಟ್ಟಿತು. ಅದ್ದು

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ನಿಧೀರಪ್ಪ)

ಹುಟ್ಟಿದ ತಕ್ಷಣ ಯಾದವರು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕುಟ್ಟಿ ಪುಡಿ ಪುಡಿ ಮಾಡಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಎಸೆದರು. ಆ ಪುಡಿ ಸಮುದ್ರದ ದಡದಲ್ಲಿರುವ ಜೊಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿತು. ಮುಂದೆ ಒಂದು ದಿನ ಯಾದವರು ಶ್ರೀಡೇವಾಲಯ ಆ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಶ್ರೀಡೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರಲ್ಲಿಯೇ ಜಗಳ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆಗ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಜೊಂಡನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಹೊಡೆದಾಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ನಾಶವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಆ ಯಾದವರಿಗಾದ ಗತಿಯೇ ನಿಮಗೂ ಆಗಬಹುದು. ನಿಮ್ಮ ಅಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಜನರೂ ನಿಮಗೆ ಶಾಪ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ತಾವು ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಏನರ್ಜನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು; ಒಳ್ಳೆಯದು. ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಮಂದಮತಿಗಳು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ನೀರಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರಲಿ, ಹಣಕಾಸಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರಲಿ, ಯಾವ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಬರಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಅವರು ತಮ್ಮಿಷ್ಟದಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ನೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಈ ರಾಜ್ಯ ಕೇವಲ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ರಾಜ್ಯ ಎರಡೂವರೆ ಕೋಟಿ ಜನರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಈ ದಿವಸ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ, ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ ತಪ್ಪಬೇಕಾದರೆ ಸಂಯುಕ್ತ ಪಾರ್ಟಿಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಬರಬೇಕು. ಬರೀ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರವೇ ಮುಂದುವರೆದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಐದು ಅಥವಾ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಇದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಅನಂತರ ಜನರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವೇ ನೋಡುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ನೀವೆಲ್ಲಾ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವವರು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನುರಿತವರು. ಇವರು ಸಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಒಳ್ಳೆಯ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ, ಇವರ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಒತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೊಳೆದಿದ್ದನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಕನ್ನಡ ಪ್ರಭಾ ಎನ್ನುವ ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಇದನ್ನು ಯಾರೂ ತರಿಸಿ ಓದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

3-30 P.M.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ (ಹಣಕಾಸು, ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಯುವಜನ ಕಲ್ಯಾಣ ಶಾಖೆಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಬಂದಿತ್ತು. ನಾನು ಓದಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್ ಶಿವೇರಪ್ಪ.—ಅವರು ಈ ರೀತಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ :

“ಅಧಿಕಾರವಿಧವರು ಕೆಲವರು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಮತ್ತು ತಮ್ಮವರ ಹಿತ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದರೆ, ಅಧಿಕಾರ ಎಲ್ಲದ ಕೆಲವರು ಜನರ ಆತ್ಮಪ್ರೀತಿ ಅಸಹನೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರ್ಶವಿಲ್ಲದ ಒಣ ಪೋಷಣೆಗಳಿಂದ ಆರಾಜಕತೆಯ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಮುಖಂಡರಿಂದ ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನೂ ಸಭ್ಯ ವರ್ತನೆಯನ್ನೂ ಕಲಿಯಬೇಕು. ಆದರೆ ಮುಖಂಡರೊಬ್ಬರೊಬ್ಬರೂ ಆ ಗುಣಗಳೇ ಮಾಯವಾಗಿರುವಾಗ ಜನರು ಅವರಿಂದ ಕಲಿಯುವುದಾದರೂ ಏನಿದೆ”

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇವರು ಅನೇಕ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷಗಳ ಪರವಾಗಿಯೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವುದನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಿ. ಎಂ. ನಿಧೀಯ್ಯನವರು ಯಾವ ಗುಂಪಿಗೂ ಸೇರಿರುವರಲ್ಲ. ಅವರು ಕರ್ಣಾಟಕದ ಪರವಾಗಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ, ವಿರೋಧವಾಗಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆಮದರಿಂದ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಈವೊತ್ತು ನಾವು ಸುಖವಾಗಿ ಇರಬಹುದು ನಾಳೆ ಹೋಗಬಹುದು ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದಾದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ ಇದನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾನು

ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವರು ಯಾವತ್ತೂ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಧೈಯಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಶ್ರೀ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ, ಎನ್ನುವವರು ಬರೆದಿರುವ 'ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಪರಿಚಯ' ಎನ್ನುವ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಪುಟ 87 ರಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿನಿಂದ ಚಾರ್ವಾಕ ತತ್ವ ಎಂದು ಇದೆ. ಅದು ಒಂದು ಚಾರ್ವಾಕ ದರ್ಶನ ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಇದರ ತತ್ವ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಇದು ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಸಾಲ ಮಾಡಿಯಾದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಾ ತಿನ್ನುವೇಕು ಬೊಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ಉಂಡಿದ್ದೇ ಬಂತು ನಾಳೆ ನಮಗೆ ಸಿಗುತ್ತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಮುಂದಿನ ಭಾವ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಇಂತಹ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ತರಬೇಡಿ ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಯದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತೆ ಪಾಲಟಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಆಯಾರಾಂ, ಗಯಾರಾಂ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಯಾರಾಂ ಯಾರೋ ಗಯಾರಾಂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪಕ್ಷಾಂತರ ಗೊಳ್ಳುವ ಆಯಾರಾಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಕಾಲ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ, ಯಾರು ಬರುತ್ತಾರೋ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಕಾಲ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಬೇಡ. ಈ ಕಡೆಗೆ ಗಯಾರಾಂ ಗಳು ಬರುವ ಕಾಲವೂ ಬರುತ್ತದೆ.

ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಡುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಆದ ಕೆಲವು ಅಂಶ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಪ್ರಕಾರ 1967 ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಡುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ 520 ಜನ ಇದ್ದ ಮಾನ್ಯ ರೋಕ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ 308 ಜನ ಮೆಜಾರಿಟಿ ಪೋಷಿಸುತ್ತಾ ಪಡೆದು ಬಂದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪೋಷಿಸಿರಲಿಲ್ಲವೋ ಅದೇ ರೀತಿ 3,486 ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ 1,825 ಜನ ಮೈನಾರಿಟಿ ಪೋಷಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ದುರ್ದೈವವೋ ಏನೋ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಒಂದೇ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಮದ್ರಾಸು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಡಿ. ಎಂ. ಕೆ. ಪಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದೆ. ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷಗಳೂ ಇವೆ ಕೆಲವು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳಿಲ್ಲವೆ. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಪಕ್ಷಗಳಿರುವುದರಿಂದಲೇ ನಿಮಗೆ ಜೀವದಾನ ದೊರಕಿದೆ. ಇದು ಸ್ವತಃಯಿಂದ ಅಲ್ಲ. 1929 ರಿಂದ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಇದೆ ಅದರಿಂದ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಬರುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಎಂಟು ಜನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರು. ಈ ಎಂಟು ಜನರೂ ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಇದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಲ್ಲೆಂಪ್ರ ಪಾಟೀಲರವರು ತರುಣ ರಾಗಿರುವವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಬಂದು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವರ್ಷವಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗ ಜನರಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ಭಾವನೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗುವುದು ದುಡ್ಡು ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗುವುದು ದುಡ್ಡು ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಎಂದರೆ ಕ್ಯಾಲಂಸೈಸಿಂಗ್ ಅಂಡ್ ಸ್ಕಾಂಡಲೈಸಿಂಗ್ ಎನ್ನುವಂತೆ ನೀವು ಇದನ್ನು ಯಾವ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಕರೆಯಿರಿ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಎಲ್ಲರ ಅಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳೂ ತಿಳಿಯಲು ಅನುಕೂಲ ವಾಗುವಂತೆ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ. ಇದರಿಂದ 1947ರಿಂದ ಯಾರು ಯಾರು ಅಧಿಕಾರ ದಲ್ಲಿದ್ದರೋ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಬರಲಿ ಅವರ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ. ಇದನ್ನು ನೀವೆಲ್ಲರೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ ಕುಳಿತು ಏನೇನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಆಗಿವೆ ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ, ಅದು ಜನರ ಮುಂದೆ ಬರಲಿ ಅದನ್ನು ರುಜುವಾತು ಮಾಡಲಿ. ಆಗ ಅಂತಹುದೇನಾದರೂ ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೆ ಅಂತಹವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಲಿ. ಇದು ಬಹಳ ಗುರುತರವಾದ ವಿಚಾರ ಇದನ್ನು ಜನ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಜಿಗುಪ್ಸೆ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದಾಗ ಅವರೇನೋ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು ಮತ್ತು 76 ಜನ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಅವರ ಅಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳ ವಿವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಲಿ. ಜನ ಇದನ್ನು ನಾಳೆ ನೋಡಲಿ. ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಇದನ್ನು ಮಾಡಲಿ ಮತ್ತು ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯೋಗ್ಯರೂ ಹಾಗೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಆಗಿರುವವರು ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ! ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಯಾರ ಯಾರ ಮೇಲೆ ಚಾರ್ಜ್ ಇದೆಯೋ ಹಿಂದೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದವರು ಇರಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವವರು ಇರಲಿ, ಇವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ನಿಜವಾದ ಸ್ಥಿತಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು.

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ನದ್ದಾವೀರಪ್ಪ)

ಇದು ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಗೃಹಣ ಹಿಡಿದಂತಾಗಿದೆ. ಗೃಹಣ ಹಿಡಿದು ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಸ್ಥಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಈಗ ಗೃಹಣಗ್ರಸ್ತರಾಗಿರುವ ಜನರನ್ನು ಗೃಹಣಮುಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಇವರಿಗೆ ಹಿಡಿದಿರುವ ಗೃಹಣ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರು ಒಬ್ಬರು ಗೌರವಯುತವಾದ ಮುಖಂಡರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಮಹನೀಯರು ಶ್ರೀ ಅಂಡ್ರೂವ್ಸ್ ಅಲವರ್ ಎನ್ನುವವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ, ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

“ Politics is the most hazardous of all professions. There is not another in which a man can hope to do so much good to his fellow creature ; neither is there any in which he may so easily lose his own soul, nor is there another in which veracity is so difficult. Danger is the inseparable companion of office. With all the temptations and degradations that beset it, politics is still the noblest career that any man can choose.”

ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಇಷ್ಟು ಅಲ್ಲಗಳೆದು ಇದ್ದರೂ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ವಿನಯದಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನೀವು ಬಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಇಂತಹ ಒಂದು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ತಯಾರಾಗಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ತೊಡಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವ ವಿಚಾರವಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಇದು ಒಂದು 'ಐಸೋರೇಟೆಡ್ ಇನ್‌ಸೈನ್ಸ್' ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಡಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಆಗದವರು ಇರಲಿ ಅಥವಾ ಬೇಕಾದವರು ಇರಲಿ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಬದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಇದೆ ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಡಕು ಬಂದರೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ರಿಫ್ ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಆಡಳಿತದವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ರೂಲ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕ್ಲಿಗಾದರೆ ಸರಕಾರ ತನ್ನ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಬಹು ಶೋಚನೀಯವಾದ ಸಂಗತಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬೆರೆ ಏನು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಜನತೆಗೆ ಸೇವೆ ಮಾಡುವಂತಹವರಾಗಿರಬೇಕು. ನಾನು ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಈಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಹಳ ಕಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅನ್ನವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಅನ್ನ ಬಂದಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಆಗಲು ಅನ್ನವನ್ನು ಹಿನ್ನುಕಿ ಹೇಗೆ ನೋಡುತ್ತಾರೋ, ಅದೇ ರೀತಿ ದೊಡ್ಡವರಾದ 8—10 ಜನಕ್ಕೆ ಬರೆ ಎಳೆದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ನರಿ ಹೋಗುತ್ತೆ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಸಣ್ಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಲಂಚ ರುಪು ಮತ್ತು ಏನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ 100 ಪರ್‌ಸೆಂಟು ಪೂರ್ವ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರಿಗೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಹೊತ್ತು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಅಸಾಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ, ಏನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮುಂತಾದುವುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇಳುವ ವಿಚಾರಗಳು ಅನೇಕ ಇವೆ. ಅದನ್ನು ಸಮಯ ಬಂದಾಗ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ದೇಶದ ಬಡತನವನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅದನ್ನು ಎರೋಧ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೈಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಜನವನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ತುಕೋಳ್ ಹೇ ಕಮಿಷನ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಸದಸ್ಯರು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಾಗ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಬಹಳ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಸಲಹೆ

ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ 77 ಪರ್ಸೆಂಟು ಪ್ರಜೆಗಳ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಇನ್ನು ಉಳಿದ 23 ಪರ್ಸೆಂಟು, ಎಂದರೆ ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರರು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಜೆಗಳೇ? ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ತರಹ ನಮಗೆ ಬಂದಾಗ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಾವು ಫಿನಾದರೂ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಅದು ನಮಗ್ಗೆ ಇಡೀ ದೇಶದ ಜನರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಯೋಗ ಹೊರತು ಕೇವಲ ಒಂದು ಭಾಗದ ಜನರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. 2 ಮತ್ತು 3 ನೇ ಯೋಜನೆಗಳು ಮುಗಿದರೂ ಇನ್ನೂ ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಮಗೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. 2 ಮತ್ತು 3 ನೇ ಏಳು ಲಕ್ಷ ಜನರು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ದಿವಸ ಬೆಂಗಳೂರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಕಾನ್‌ಫೆರೆನ್ಸ್‌ನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಒಂದು ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದೆ, ಎಷ್ಟು ಕಠಿಣವಾಗಿದೆ, ಅನ್ನದ ಅಭಾವ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾನ್‌ಫೆರೆನ್ಸ್‌ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕೈಬಿಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಪಾಸ್ ಆದವರಿಗೆ ಪಾಸ್ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ಒಂದು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ಅಲ್ಲಿ ಈತರಹ ಕಾನ್‌ಫೆರೆನ್ಸ್‌ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬ್ರಿಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್, ಪಿ.ಹೆಚ್.ಡಿ. ಡಿಗ್ರಿ ಕೊಡುವುದು ಇದ್ದರೆ ಅಗ ಮಾತ್ರ ಆ ಹುದ್ದೆಗನ್ನು ಕರೆದು ಡಿಗ್ರಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ತರಹ ದುರದಯಾದ ಘಟಕೋತ್ಪದವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು. ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಳತಕ್ಕಂತ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಎದುರುಗಡೆ ಪಕ್ಷದ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಪಕ್ಷಾಂತರ ಗೊಳಿಸುವ 'ಯಾರಾಂ'ಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಟೈಂ ಲಿಮಿಟ್ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿ. ಯಾರಾದರೂ ಬರುವುದಿದ್ದರೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಿಡಿ. ಆಮೇಲೆ 'ಗಯಾರಾಂ' ಕಾಲವು ಬರುತ್ತದೆ. ಸಂಖ್ಯಾಬಲ ಎಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂದು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಯುತವಾದ ಬಲಶಾಲಿಗಳಾದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಕಾರ ನೀಡಬೇಕು. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಸಮಾನತೆಯಿಂದ ಕಾಣಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಡಿಕ್ಟೇಟರ್‌ಶಿಪ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ದುರುಪಯೋಗ ವಿಪರೀತವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದ್ದರು. ಯಾರೇ ಆಗಲಿ, ಯಾವ ಪಕ್ಷದವರೇ ಆಗಲಿ ಇದನ್ನು ಸಮಾನತೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾಣಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ದುರುಪಯೋಗವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಸಣ್ಣವನಾಗಲಿ, ದೊಡ್ಡವನಾಗಲಿ, ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯವನೋ, ಅವನನ್ನು ಅದೇ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಡಿ. ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟರೆ ಅವನು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿ ಕೊಂಡು ಮಾಡಬಾರದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಏನು-ಸ್ವಾಮಿ, ನಮಗೆ ಒಬ್ಬ ಕೊಡಲಲ್ಲವೇ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನನಗೆ ಇಂಥ ಕಡೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಿರಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ, ಇಲ್ಲವೇ ಇಂಥಾ ಕಡೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಕ್ಯಾನ್ಸ್‌ಲರ್ ಮಾಡಿಸಿರಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ವರ್ಗ ಮಾಡಿಸುವುದು, ಇಲ್ಲವೇ ಕ್ಯಾನ್ಸ್‌ಲರ್ ಮಾಡಿಸುವುದು ಈ ಕಾರ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲೇ ಅವರು ಇರುತ್ತಾರೆ. 1950 ರಿಂದ 1957 ರವರೆಗೂ ಇಂಥಾ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದು ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಯಾವ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವನೇ ಆಗಲಿ, ಅವನನ್ನು ಅವನ ಸ್ವಂತ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಡಿ. ಆಗ ಅದೇತನುಗುಮವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಒಬ್ಬ ಸ್ಕೂರ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಒಬ್ಬಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು 7 ಬೇಟೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಹಸ್ತಾಕ್ಷರದಿಂದ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

(ಬೇಟೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದರು).

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೊಟ್ಟಬಸವಯ್ಯ ಸೋಗಿ (ಎದ್ಯಾ ಶಾಖೆಯ ಉಪ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—
ಅದನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಿರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಫೀಸಿನಿಂದಲೂ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಫೀಸಿನಿಂದಲೂ ಅವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಜವಾಬು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಹೇಳಲು ಬಹಳ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ. ಏನೋ ಜವಾಬು ಬರುತ್ತದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ನಿಮ್ಮ ರಾಗದ ಬಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಿಂಟು ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟಿರುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಚುನಾವಣೆಯಾಗಿ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಮುಗಿಯಿತಲ್ಲಾ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಈ ಕಥೆ 19 ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಇದೆ. ಅವನು ಅದೇ ಊರಿನಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾನೆ.

[MR. SPEAKER in the Chair]

Non-Official Business

Mysore Sales Tax (Amendment) Bill, 1969.

(Leave to Introduced)

MR. SPEAKER.—Now, we will take up. Non-Official Business. The Private Members' Bill will be introduced by Sri Jwalanaiah.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ (ಹಾಸನ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೈಸೂರು ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ (ತಿದ್ದುಪಡಿಯ) ವಿಧೇಯಕ, 1969 — ಇದನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ಸಭೆಯ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

MR. SPEAKER.—The question is :

“That leave be granted to Sri H. B. Jwalanaiah to introduce the Mysore Sales Tax (Amendment) Bill, 1969.

The motion was adopted.

Mysore Sales Tax (Amendment) Bill, 1969.

(Introduction)

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಮೈಸೂರು ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ (ತಿದ್ದುಪಡಿಯ) ವಿಧೇಯಕ, 1969 — ಇದನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

MR. SPEAKER.—The Mysore Sales Tax (Amendment) Bill, 1969 is introduced.

Non-official Resolution re: change of name of Mysore State as
“Kannada Nadu”

(Debate Continued)

MR. SPEAKER.—Further discussion on the motion moved by Sri Srikantaiah on 10th September 1968 on the question of changing the present name of the Mysore State as ‘Kannada Nadu’.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ (ನಂಜನಗೂಡು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಹಿಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅಡಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೆ. ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಇದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ಣ ವಿವರವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಈಗ ಅವಶ್ಯಕವೇ ಎನ್ನ ತಕ್ಕ ಒಂದು ಸಂಶಯ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಡಿಸುತ್ತಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರತಕ್ಕ ಸುದ್ದಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ನಿಲುವನ್ನು ತಾಳಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಸಂಶಯ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಆ ವರದಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಜವೋ, ನಿಜವಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಲಾರೆ. ಯಾವುದೋ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಾಟಕವನ್ನುವ ಹೆಸರೇ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ವರದಿಯನ್ನು ಓದಿದೆ. ಇದು ಬಹುಶಃ ಅವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೋ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಲುವನ್ನು ಆ ಮಾತುಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದರೋ ಎನ್ನುವ ಅಂಶ ಆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾಗಿಯೇ ಖಚಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ಅವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಮುನ್ನ ಅಥವಾ ಈ ಒಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿಲುವನ್ನು ತಾಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರು, ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರೆ ಅದರ ತೂಕ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಸಂಶಯವೂ ಕೂಡ ನನಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದು ಹಾಗಿರಲಿ.

ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ ಒಂದು ವಿರಾಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಓದುವವರು ಬರೆಯುವ ಪತ್ರಗಳ ಮುಖೇನ ನಾವು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ವಾಚಕರ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಮನದಟ್ಟಾಗಿವೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರು ಯಾವುದು ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಮತ್ತು ವಿಪುಲವಾಗಿ ವಾಚಕರ ಪತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಸಂಪಾದಕೀಯಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಚಿವುರಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ನಂತರ ಅನೇಕರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದು, ಅಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೆಲವು ಕಾಗದಗಳನ್ನು ವಾಚಕರ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಪರವಾಗಿಯೂ ಸಹ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವರು ವಿರೋಧವಾಗಿಯೂ ಸಹ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ 'ಕನ್ನಡ ನಾಡು' ಎಂದು ಇರುವುದೇ ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ವಾಚಕರ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಓದುವುದರ ಮೂಲಕ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಅದೂ ಹಾಗಿರಲಿ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕವೋ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ವಾಚಕರು ಬರೆದಿರುವ ಪತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ರೆಫರೆನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಸಮಯ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಹಿಂದೇ ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಡಾ ವಿನಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಒಟ್ಟು ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಆ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಆ ದೇಶದ ಜನರನ್ನು ಕರೆಯುವ ಹೆಸರಿನಿಂದಾಗಲೇ ಅಥವಾ ಆ ಭಾಗದ ಅಥವಾ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಭಾಷೆಯಿಂದಾಗಲೇ ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದೆ. ಹೋದ ಬಾರಿ ನಾನು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತಮಿಳು ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವವರಾದರೂ ಉಳ್ಳತಕ್ಕ ಜನರು ತಮಿಳರು ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡರೋ ಹಾಗೆಯೇ ಆ ದೇಶವನ್ನು ತಮಿಳುನಾಡು ಎಂದು ಅವರು ಕರೆದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಂಸತ್ತಿನಿಂದ ಅನುಮತಿ ದೊರೆತು ಆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ತಮಿಳು ನಾಡು ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅರಂಭವಾಗಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಚಳುವಳಿ ಏನಿದೆ, ಅಶಬ್ದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಾದರೆ ಈ ಚಳುವಳಿ ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಈಗ ಹಬ್ಬುತ್ತಿದೆ. ಈ ಚಳುವಳಿಯ ಒಂದು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದಲೇ, ಒಂದು ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದಲೇ ನಾನೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನರು ಯಾವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆನೋ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನರನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಎಂಬತ್ತಕ್ಕೂ ಯಾವ ಶಬ್ದದಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಇಡೀ ಪದ್ಧತಿಯೋ ಅದೇ ಶಬ್ದದ ಮೂಲಕ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ ಎನ್ನುವ ಆಲೋಚನೆಯಿಂದ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಪುಲವಾಗಿ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹಿಂದಿನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವೇ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಓದಿ ಹೇಳಿ ಮುಂದೆ ಬಂದೆ. ಈಗ ಈ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಪ್ರತಿಯೊಂದು

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ)

ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಭಾಷೆಯಿಂದಾಗಲೇ ಅಥವಾ ಆ ಮಾತೃಭಾಷೆಯನ್ನು ಆ ಜನರ ಹೆಸರಿನಿಂದಾಗಲೇ ಕರೆಯುವುದು ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿರುವಾಗ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ 'ಕನ್ನಡ ನಾಡೇ' ಬಹಳ ಸೂಕ್ತವಾದ ಹೆಸರು ಎಂದು ಪುನಃ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

4-00 P.M.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಇದು ಅಷ್ಟು ಸೂಕ್ತವಾದ ಹೆಸರಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ, ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬರಬೇಕು, ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಡಬೇಕು ಎಂದು ವಾದ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ವಾದಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿ ಕೊಡುವಹಾಗೆ ಕೆಲವರು 3-4 ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಮುಂದೂಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ನಾನು ಉತ್ತರವನ್ನು ಸಹ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಕೆಲವರೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರೂ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, 'ನ' ಮತ್ತು 'ಣ' ಎಂಬ ಎರಡಕ್ಷರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯುದ್ಧ ಈಗಲೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. 30 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಯುದ್ಧ ನಡೆದರೂ ಯಾರೂ ಗೆದ್ದಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡನಾಡು ಎಂದು ಕರೆದರೆ ಈ ಗರಾಟೆಗೆ ಅಪಕಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಅವಿಲ ಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿ ಕೂಡ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಒಪ್ಪಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರೊವಿನ್ಸಿಯಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಯು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳವಳಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಅಂದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳವರು ಸಹ ಕರ್ನಾಟಕ ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ., ಕರ್ನಾಟಕ ಎನ್. ಎಸ್. ಪಿ., ಕರ್ನಾಟಕ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅವಿಲ ಭಾರತ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಮತ್ತು ಅವಿಲಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಹ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಒಪ್ಪಿರುವಾಗ ನಾವೇಕೆ ವಿರೋಧಿಸಬೇಕು? ಅದು ಬಹಳ ಮೇಲ್ನುಟ್ಟದವರಿಂದ ಅನುಮೋದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬ ವಾದ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಿಷ್ಟೆ: ಕೆಲವು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಂತಹ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳವಳಿ ನಡೆದಾಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಆ ಭಾಗದ ಜನರನ್ನಾ ಒಂದೇ ರಾಜ್ಯದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲರಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಭಾಗದ ಜನರು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಮದ್ರಾಸು ರಾಜ್ಯದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ, ಕೆಲವರು ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಹೈದರಾಬಾದು ರಾಜ್ಯದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳವಳಿ ಆರಂಭವಾದಾಗ, ಭಾರತವು ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರವಾದ ಮೇಲೆ ಭಾಷಾ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯ ವಿಭಜನೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅನುಮೋದಿಸಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳವಳಿಯಾದಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳಾದುವು. ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಯು ಒಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳವಳಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರಿನ ಪ್ರಜೆಗಳು ಅವರು ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟರೂ ಅವರು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಚಳವಳಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಅಪಶ್ಯುತತೆಯದೆಯೇ ಅಲ್ಲ ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮೈಸೂರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿತು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳವಳಿ ಆದಮೇಲೆ ಮೈಸೂರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಯು ಆರಂಭದಿಂದಲೇ ಇಂದಿಯಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳವಳಿ ನಡೆದಾಗ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಚಳವಳಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಈ ಒಂದು ಕನ್ನೆಲೆಯಿರುವಾಗ ವಿಭಜನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ರೆಫರ್ ಮಾಡಿದರೆ ಹೊರತು ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಗೂ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಗೂ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸಂಬಂಧವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವಿಲಭಾರತದ ಪಕ್ಷಗಳು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವಾಗ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟವು. ಈ ಒಂದು ರೂಢಿಯಿಂದ ಅವಿಲಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವಾಗ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಜಾ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ, ಕರ್ನಾಟಕ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಪಕ್ಷದ ಹೆಸರಿನ ಮುಂದೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆ

ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶ ನಾನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಎ.ಐ.ಸಿ.ಸಿ. ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಇತರ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಾಗಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಆ ಹೆಸರಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ತರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರಿತ್ತು. ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂತೇ ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿದೆ. ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದವರು ಯಾರು? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಮೂಲ ಶಬ್ದವಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಉತ್ಪನ್ನವಾಯಿತು. ಈ ಮೂಲಶಬ್ದ ಕರ್ಣಾಟಕವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಬಂದಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಕಿಟರ್ ಡಿಕ್ಷನರಿ ಅಥಾರಿಟಿ. ಅದನ್ನು ರೆಫರ್ ಮಾಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬುದು ಮೂಲ ಶಬ್ದ.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ (ವಿರಿಯಪಟ್ಟಣ).—ಒಂದು ಕ್ರೌಢಿಗಳೇನೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಮೈಸೂರನ್ನು ಕನ್ನಡನಾಡು ಎಂದು ಕರೆಯಬೇಕು, ಕರ್ಣಾಟಕ ಎನ್ನಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದಕ್ಕೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ, ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಕಾರಣ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಯಾವುದು ಮುಖ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಅರಿಕೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮೈಸೂರಿಗೆ ಕನ್ನಡನಾಡು ಅಥವಾ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರಿಡುವುದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಹೊರೆಯ ವ ಪ್ರತಿಫಲವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮತ್ತು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಕಾರಣ ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಜನರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಎಂಬ ಹೆಸರೇ ಇದ್ದರೆ ಅನಾನುಕೂಲವೇನು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯೇನು? ಹೆಸರು ಬದಲಾಯಿಸಿದರೆ ಲಂಚ ಕಡಮೆಯಾಗುವುದೇ? ಬೇರೆ ಏನಾದರೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದೇ? ಕನ್ನಡನಾಡು, ಕರ್ಣಾಟಕ, ಮೈಸೂರು ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನಿಟ್ಟರೆ ಜನರು ಸತ್ಯದಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಲಂಚಗುಳಿತನ ಕಡಮೆಯಾಗುವುದು, ಕೃಷಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚುವುದು, ಕೈಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಯುವುದು, ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುವುದು, ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಇದು. ನಾವು ನಿಜ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇವೆ, ಯಾವ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ನಾವು ಅದಕ್ಕೆ ಒಳು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನರ ದೃಷ್ಟಿ, ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾರಣಗಳು ಏನಾದರೂ ಇರಲಿ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಕಾರಣಗಳು ಏನೇ ಇರಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಜನಜೀವನ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನುಬವಾಗುವುದಾದರೆ ಅದರ ಹಿನ್ನೆರೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಅನ್ನುವುದು ಇದ್ದರೆ ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಚೀಕು ಆಗುತ್ತದೆಯೇ? ಅಥವಾ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಅಂತ ಅದರ ಅದರಿಂದ ಕಾವೇರಿ ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಚೀಕು ಆಗಿ ಧನಧಾನ್ಯ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಒದಗುತ್ತದೆಯೇ? ಆ ರೀತಿ ಆಗುವುದಾದರೆ ತಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಯಾವುದು ಬೇಕಾದರೂ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳೋಣ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಕೇವಲ ಒಂದು ಭ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ಈ ಒಂದು ಹೆಸರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಡೆದಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾಕಾದಷ್ಟು ಮೆಚ್ಚಿ ರಿಯರ್ಸ್ ನಮಗೆ ತಾವು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್ (ತುಮಕೂರು).—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರ ದೃಷ್ಟಿ ಕೋಣ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿನಿಡೆ ಎಂದು ಅನ್ನುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಗಂಗಾಧರ ಅಂತ ಕರೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಅವರನ್ನು ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ಅಂತ ಕರೆಯಬೇಕಾದರೆ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಗಳು ಏನೋ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಲ್ಲು, ಬಂಡೆ ಅಂತ ಕರೆಯಬಹುದಾಗಿತ್ತಲ್ಲ? ಮಣ್ಣು ಮರ ಅಂತ ಏಕೆ ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ? ಬಹುಶಃ ಅವರು ಹೇಳಿರುವ ರೀತಿ ಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಅವರು ಅಷ್ಟು ಸಿರಿಯಸ್ ಆಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಏನೂ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಾವು ಅದಷ್ಟು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ನಿನ್ನ ಉದ್ದೇಶ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಲಿ ಎಂಬುದಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಪುನಃ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಈ ವಿಷಯ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು, ಗಹನವಾದದ್ದು ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಹಿತಿ ಇದೆ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡಲು ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರು ಹೆಚ್ಚು

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಗಂಗಾಧರ)

ವೇಳೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ದಿವಸ ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಹುದು, ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿಗೂ ಮನದಟ್ಟಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರ ವಾರ್ತೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ನಾನು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಆಗುವುದು ಬೇಡ ಅಂತ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಆಗುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ನುಡಿಯೋಗಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ಅಂತಹ ಎಲ್ಲ ನಕಲ ನಂಪತ್ತು, ಸಾಧ್ಯತೆಗಳೂ ಈ ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ಒದಗಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರ ವಾದದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಶ ಇದೆ. ಜನ ಯಾವುದು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೋ ಅದಕ್ಕೆ ಮತ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಕೇವಲ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಭ್ರಾಂತಿಪಡದೆ ಯಾವ ಹೆಸರೇ ಇರಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮಗೆ ಸುಖ ಒದಗುತ್ತದೆ, ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನೆರವೇರುತ್ತವೆ ಅದನ್ನು ಎದುರು ನೋಡುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ, ನಿಜವಾದ ಮಾತು. ನಮಗೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಹಣ ಒಂದೇ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನಾವು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಕಳೆಯುತ್ತೇವೆ, ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆ, ಅಷ್ಟಾದರೂ ಕೂಡ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭ್ರಾಂತಿಗಳು ಇರುತ್ತವೆ, ಬಹುಶಃ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರಿಗೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಭ್ರಾಂತಿಗಳು ಇವೆ. ಆ ಭ್ರಾಂತಿಗಳು ಯಾವುವು ಎಂದು ನಾವೆನ್ನಬೇಕಾಗಿ ಒಂದು ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಇಡುವುದು—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರೂ ಕೂಡ—ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ದಿನ ನೋಡಿ, ಪುರೋಹಿತರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಶುಭದಿವಸದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಭ್ರಾಂತಿಯಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ದಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಇದೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಮುನ್ನಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಿವ್ಯಾಭಾಸದ ಮುನ್ನಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾವಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥಾ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಒಂದು ಹೆಸರು ಬಹಳ ಸೂಕ್ತ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವೇಗ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಒಂದೇ ಕಡೆಇದ್ದು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಂಥ ಜನರು ಹರಿದು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಹಾಗೆ ಅವರು ಹರಿದು ಹಂಚಿಕೊಂಡಕಾಲದಿಂದಲೂ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಮತ್ತೆ ಒಂದುಕಡೆ ಸೇರಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ ಅವರಲ್ಲತ್ತು. ಆದರೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಹರಿದು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರೂ ಮತ್ತೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಹಂಬಲ ವಿವ್ಯಾವಂತವರ್ಗದಲ್ಲೂ, ಪ್ರಾಜ್ಞರಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಕವಿಪುಂಗವರಲ್ಲೂ—ಸಾಹಿತಿಗಳಲ್ಲೂ ಸದಾ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಅನೇಕ ಕವಿಗಳು ಸಾಹಿತಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಕವನಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಪದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ—ಇದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು. ಆ ಒಂದುಗೂಡತಕ್ಕ ಸುದಿನ ಎಂದು ಬಂದೀತು ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಒಂದುಗೂಡುವರು ಎಂಬ ಸುದಿನವನ್ನೇ ಅವರು ಹಾರೈಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ನಿಂತಿತ್ತು. 1947ರಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾವತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿದೆಯೋ ಆ ನಂತರ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ದೊರೆಯದಿದ್ದ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತು. ನಾನಾರೇಗ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡತಕ್ಕ ಜನರು ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕು, ಅದರಿಂದ ಅನೇಕ ಅನುಕೂಲಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡಿದ್ದ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡತಕ್ಕ ಜನರನ್ನು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ಅವರನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಡತಕ್ಕದ್ದೇ ಸೂಕ್ತ ಅದೇ ಅವರಿಗೆ ರಾಜಧಾಯಕ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಅವರು ಹಿಂದಿದ್ದ ಕನ್ನಡ ನಾಡನ್ನು ಹರಿದು ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಭಾಷೆಗಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಳವಡಿಸಿದರು. ಇದು ಆ ದಿವಸ ಆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ನಡೆಸಿದ ಒಂದು ಕುತಂತ್ರ. ಹೀಗೆ ಅವರು ಇಂಥದೇ ಕುತಂತ್ರವನ್ನು ಆ ಬೆಂಗಾಲ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಲು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಆದರೆ ಅಂಥ ಒಂದು ಚರ್ಚೆಯಾಗಲಿ ದಂಗೆಯಾಗಲಿ ಈ ಕನ್ನಡಿಗರ ವಿಭಜನೆಯಾದಾಗ ಇಲ್ಲ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ದಂಗೆ ಏಳಲಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಈ ಮೈಸೂರು ಒಂದು ಪ್ರೀತಿನೆಲೆ ಸ್ನೇಹಾಗಿ ಉಳಿಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಹಾಗೆ ಕಾಲು ಕರಾರುಗಳು ಅವು. ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವು

ಒಂದು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಅಶ್ವತ ಸಂಸ್ಥಾನವಾಗ್ಗೆ ಉಳಿದು ಬಂದಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಇದ್ದ ಕನ್ನಡಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಜನರು ಆ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಹರಿವು ಹುಟ್ಟಿ ಹೋಗಿ ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿವೆ ಮದ್ರಾಸ್, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಮೈಸೂರಿನ ರಾಜಮನೆತನದವರೂ ಕೂಡ ಈ ಹಿಂದೆ ಆ ಹರಿವು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕನ್ನಡಿ ಗರನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ಕೂಡಿಸತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಅವರ ಒಂದು ಸಿಂಹಾಸನದ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಬರಬಹುದು ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಏನೋ ಅವರು ಇವಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡತಕ್ಕ ಜನರನ್ನು ಆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಸಾರ್ಥ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಹರಿದು ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಜನರೊಡನೆ ಬೆರೆಸಿದ್ದರೋ ಅಂಥಾ ಜನರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮತ್ತೆ ಒಂದುಗೂಡಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಒಂದು ಹಂಬಲವನ್ನು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರೂ ಮತ್ತು ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂರವರು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಕೂಡಲೇ ದೇಶವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಭಾಷಾವಾರು ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ವಿಭಜನೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಈ ಒಂದು ವಿಭಜನೆಯ ವಿಚಾರ 1922 ರಿಂದಲೂ ಹೊಗೆಯಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕನಸು ನೆನಸಾದದ್ದು ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿಂದ ನಂತರವೇ. ಹೀಗೆ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಒಂದು ಬಾಷಾ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ವಿಭಜನೆ ಮಾಡಬಾಯಿತೋ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಯಾ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಆಯಾ ಭಾಷೆಯ ಹೆಸರನ್ನೇ ಇಡಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವವಾದಾಗ ಅಖಿಲಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದು ಆ ಹೆಸರನ್ನಿಡುವುದನ್ನು ಅವರವರ ಒಪ್ಪಿಗೆಗೆ ಬಿಟ್ಟರು. ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಾಷೆಯ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಜನರಿದ್ದಾರೋ ಆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆ ಭಾಷೆಯ ಹೆಸರಿಂದಲೇ ಕರೆಯಬೇಕೆಂಬುದು ನ್ಯಾಯವಾದದ್ದು. ಆದರೆ ಆಗ ಅದು ಹಾಗೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ತತ್ವವನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನವರೂ ಕೂಡ ಆ ದಿವಸ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಭಾಷೆಯಾಳುವುದಿಯೋ ಆ ಭಾಷೆಯ ಹೆಸರಿಂದಲೇ ಈ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟಪಡಲಿಲ್ಲ. ಆ ವಿಚಾರ ಏನೇ ಇರಲಿ, ನಾವು ಈ ದಿವಸ ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡತಕ್ಕ ಜನ ಒಂದು ಭತ್ತದಾಶ್ರಯಿಲ್ಲ ಸೇರಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆ ಈ ಮೈಸೂರಿನವರು ಆ ಎ. ಐ. ಸಿ. ಸಿ. ಯವರ ನಿರ್ಣಯದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಆಗ ಒಪ್ಪಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವರು ಈ ಮೈಸೂರಿನ ಹೆಸರು ಮೈಸೂರಿಗಾಗ್ಗೆ ಉಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರು ಹಾಗೇ ಉಳಿಯಿತು. ಅದನ್ನೇ ಮೈಸೂರಿನವರು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಶಾಸನ ಸಭೆಯವರೂ ಒಪ್ಪಿದ್ದರು. ಆ ಒಂದು ರಾಜೀ ಸೂತ್ರದಿಂದ ಹೇಗೋ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಹೆಸರು ಹಾಗೇ ಉಳಿಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜಾತಿಹಿತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಒಂದಂಶವೇನೆಂದರೆ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ರಾಜೀಸೂತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಏನು ಒಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಈಗ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬನಾದರೂ ಕಾನೂನು ಅಡ್ಡಿಬರುತ್ತದೆಯೇ ಅನ್ನುವುದು, ಅದು ಬೇರೆ ವಿಷಯ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೀಗ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ಏನು ಆಲ್ಲಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಳವಳಿ, ಈ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಏಳುತ್ತಿದೆ, ಅದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಸರಿಯದ್ದು ಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿರುವುದೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳೂ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಏಕು ಸಂಖ್ಯಾತ ಜನರು ಯಾವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಆ ಭಾಷೆಯ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಈ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕು, ಇದಕ್ಕೆ ಆ ಭಾಷೆಯ ಹೆಸರನ್ನೇ ಇಡಬೇಕಾದ್ದು ನ್ಯಾಯ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಈ ಒಂದು ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡನಾಡು ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನಿಡಬೇಕು ಎಂದುದಾಗಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿನಿದೆ, ನಮಗೆ ಯಾವ ಹೆಸರಾದರೇನು ನಮಗೆ ಪುರಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಮುಖ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇರಲಿ. ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಇಂಥದ್ದೇ ಒಂದು ಹೆಸರಿರಬೇಕು ಎಂಬುದೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಹಂಬಲವೇ. ನಮಗೆ ನಾನಾ ಹಂಬಲಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹೆಸರಿನ ಹಂಬಲೂ ಕೂಡ ಒಂದು. ನಮಗೆ ನೈರಾಜ್ಯ ಬಂದರೆ ಮತ್ತೆ ಭಾಷಾವಾರು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಕನಸನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಜನಕ್ಕೆ ಅದು ಈ ದಿವಸ ನೆನಸಾಗಿದೆ. ಸಾಲಮದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ, ವಿವ್ಯಾ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ, ಲಂಚನಿವಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಒಂದು ಆ ಭೌತಿಕತೆಯ ಜೊತೆಗೆ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ)

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿಯೂ ನಾವು ಆ ಒಂದು ಹೆಸರಿಗಾಗಿ ಮಾರು ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡನಾಡು ಎಂಬ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಈ ದಿವಸ ಅನೇಕರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಈಗ ಒಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ಸನ್ನಿವೇಶ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಕೂಡ.....

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—He is mentioning my name at every stage. Therefore, a word of explanation is necessary. I have not yet spoken. I am going to speak and express my opinion. He is taking for granted that I said something and goes on misinterpreting my views. I have only requested him to tell us in what manner any one of these names is going to influence these items. ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಏನು ಹೇಳಲಿ ?

4-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಇನ್ನು ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂದು ಹೆಸರು ಇದ್ದ ಬೇಕೆಂದು ಕರ್ಣಾಟಕವಾದಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನಾನು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಇತ್ತು, ಅದುದರಿಂದ ಆ ಶಿರೋನಾಮೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಎಂದು ಕೆಲವರ ವಾದ. ಕನ್ನಡ ಎಲ್ಲ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೋ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಹೆಸರು ಹಿಂದೆ ನಾನು ಕೊಟ್ಟಂತೆ 'ಎರಮೈನಾಡು' ಎಂಬುದಾಗಿ ಇತ್ತೇ ಹೊರತು, ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂದು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಐತಿಹಾಸಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ 'ಕುಂತಳರಾಜ್ಯ' ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೆಸರಿತ್ತು. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಶಬ್ದದಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಅದೇ ಶಬ್ದದಿಂದ ಕನ್ನಡ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಕರು, ಣಾಟ, ಕರ್ಣಾಟ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಕರ್ಣಾಟ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಇತ್ತು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಈಗ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ವಿಷಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ರತ್ನ ಸಿಂಹಾಸನಾಧೀಶ್ವರ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಆಗಿನ ಆಳರವರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ವಿಷಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಎಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಇತ್ತೋ ಆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಹಾಗೆ ಬಹುಶಃ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವೂ ಇತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ (ಮಳವಳ್ಳಿ).—ಪುರಾಣಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ರಾಕ್ಷಸ ಇದ್ದನೆಂಬ ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ. ಅದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಈ ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲ ನಾನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲ ಇದ್ದರೂ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿವಾಂಸರುಗಳ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ. ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿಯೂ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದಾಗಿ ಕೆಲವರ ವಾದ. ಕೆಲವರು ಏನು ಹೇಳಿದರು ಅಂದರೆ ಈ ಶಬ್ದ ಕ್ರಮೇಣ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶಬ್ದ ಎಂದು. ಆದರೆ ಮೂಲಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ಶಬ್ದವಿಲ್ಲವೆಂಬ ವಾದವಿದೆ. ಎರಡನೆಯದು ಹಿಂದೆ ಕರ್ಣಾಟಕನೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸದ್ದು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕದಂಬನೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸನೂ ಇದ್ದ. ಅಂಥ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸನೂ ಇದ್ದ. ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕದಂಬ ರಾಜ್ಯವಿತ್ತು. ಆಗ ಕರ್ಣಾಟಕನೆಂಬ ಹೆಸರು ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಇತ್ತು ಎಂಬ ವಾದವಿದೆ. ಮಹಿಷಾಸುರನೇಂಬ ರಾಕ್ಷಸನೂ ಸಹ ಇದ್ದ. ಇದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಬೇಕೋ ಆದ್ರೆ ಬದಬೇಕೋ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಧಾರವಿಲ್ಲ. ಕರ್ಣಾಟಕ ಋಷಿವಾಗಿ ಬಹಳ ವಾದವಾಡುವವರು ಈ ಹೆಸರು ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇದು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೇ ಇಲ್ಲ. ಈಚೆಗೆ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿ ಬಂದದ್ದು. ಬಹುಶಃ ಇದು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದು ಎಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ವಿಂಗಡನೆಯಾದಮೇಲೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಉಳಿಯಿತು. ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವವರು ಇತರ

ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದರು. ಹಿಂದೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವಂತ ವರ್ಗದವರು ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರು ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೆಸರು ಇಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಆಗ ಅವರು ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಏಷ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇರುವವರಿಗೆ ಏಷಿಯಾಟಿಕ್ ಎಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎನ್ನುವುದು ಕರ್ಣಾಟಕಿ ಅಯಿತು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕಿ ಮ್ಯೂಸಿಕ್ ಎಂದೂ ಆಯಿತು. ಆರ್ ಇಂಡಿಯಾ ರೇಡಿಯೋನವರೂ ನಹ ಬ್ಯಾಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ ಮಾಡುವಾಗ ಕರ್ಣಾಟಕಿ ಮ್ಯೂಸಿಕ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಏಷಿಯನ್, ಕರ್ಣಾಟಿಯನ್ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕೆವಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಇಂಪಾಗಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾಗಿ ಕರ್ಣಾಟಕಿ ಎಂದು ಆಯಿತು. ಆದರೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕಿ ಎಂದು ಕರೆದರು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಕರ್ಣಾಟಕಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿ ಬಂತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಆ ಹೆಸರಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಸೇರಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮುಖಂಡರು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದರೂ ಭಾರತದಂಥ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕ್ಯಾನ್ವಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಎಷ್ಟೇ ಮುಖಂಡರುಗಳನ್ನು ಮುಂದೂಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಲೆಜಿಸ್ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಹಾರ್ಡಿಂಗ್ ಅವರು ಕನ್ನಡ ಜನತೆಯ ಪರವಾಗಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚಂಗಲರಾಯ ರೆಡ್ಡಿಯವರೂ, ಶ್ರೀ ದಾಸಪ್ಪನವರೂ, ಮತ್ತು ಇತರ ಚೋಟಾ ಲೆಜಿಸ್ ಮೈಸೂರು ಜನತೆಯ ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮುಖಂಡರುಗಳು ಅಲಹಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ದೆಹಲಿ ಹತ್ತಿರ ಆಡ್ವಾಡಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಆರ್ ಇಂಡಿಯಾ ಪೇಪರ್ಸ್ ನಲ್ಲಿ ಆ ಹೆಸರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪಾಶಸ್ತ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಈಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬೇರೆಯಾಗಿದೆ. ಮದ್ರಾಸ್, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವವರು ಏಳುಬಿಡು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂದು ಹೆಸರಿಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಆ ಹೆಸರನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಈಗ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಎರೋಧಿಸುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಮೈಸೂರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನೂ ಸಹ ಎರೋಧಿಸುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ನೂಟಿಸಿರುವುದು ವೈಯಾಖಾಡಿಯಾ ಆಗಿದೆ. ಅವರ ಸೆಂಟಿಮೆಂಟ್, ನಿಮ್ಮ ಸೆಂಟಿಮೆಂಟ್ ಯಾವುದನ್ನೂ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ ಬೇಡ. ನಾವು ಕನ್ನಡಿಗರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ. ಉಭಯತ್ರರಿಗೂ ನೂಟವಾಗಿ ಒಪ್ಪುವ ಮಾತು ಅಂದರೆ ನಾವು ಕನ್ನಡಿಗರು ಆದಮೇಲೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಎಂಬುದಾಗಿ ಕರೆಯುವುದು. ಇದಕ್ಕೇ ನಾಟಕಗೊಳಬೇಕು ? ಇದು ಒಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ಮಾತು. ಮೈಸೂರಿನವರೂ ಅವರ ಒಂದು ತತ್ವವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಕರ್ಣಾಟಕವಾದಿಗಳೂ ಸಹ ಒಂದು ತತ್ವವನ್ನು ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣ ಕರ್ಣಾಟಕವಾದಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೇನೆಂದರೆ ಎಸ್.ಆರ್.ಎಸ್. ರಿಪೋರ್ಟರ್ ಒಂದಾಗಿ ಕೂಡ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರು ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ನಮ್ಮತ್ತಿಸಿದರು, ಎಂದು. ಅವರು ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಎಸ್.ಆರ್.ಎಸ್. ರಿಪೋರ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಎಸ್.ಆರ್.ಎಸ್. ಕಮಿಷನ್ ಬರುವಾಗ, ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಒಂದು ಬ್ರಾಡ್ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ ಇಬ್ಬೊ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಸ್.ಆರ್.ಎಸ್. ಕಮಿಷನ್ ಏನು ಮಾಡಿದರೆಂದರೆ, ತಮಿಳು ನಾಡು, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ಎಂದು ಎರಡು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುವಾಗ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಚಲಿತವಾದ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ—ಅಂದರೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಜಾ ನೋಪಲಿಸ್ ಪಾರ್ಟಿ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿ ಮುಂತಾದ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆ ಶಬ್ದವನ್ನೇ ಆಧಾರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅದೇ ಹೆಸರನ್ನು ಈ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟರೇ ಹೊರತು ಇನ್ನಾವುದರ ಆಧಾರದಮೇಲೂ ಇದಿಲ್ಲ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಾದವೇನೆಂದರೆ—ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಈ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಜನರು, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಂದುಗೂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಜನರಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಜನರು ಶ್ರಮಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವವರು ಏನೂ ಶ್ರಮಿಸಿರಲಿಲ್ಲ, ಎಂದು, ಆದರೆ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಜನ ಒಂದುಗೂಡಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕವಾದ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಜನರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಂಬಲವಿತ್ತೋ, ಅಷ್ಟೇ ಹಂಬಲ ಇತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಡತಕ್ಕ ಜನರಲ್ಲೂ ಇತ್ತು. ಈ ರಾಜ್ಯದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ)

ಜನರೈಲ್ವರೂ ಕೂಡ ಒಂದುಗೂಡಬೇಕು ಎನ್ನುತಕ್ಕ ಧಲ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದವರಿಗೆ ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಯ ಜನರಿಗೆ ಕೂಡ ಇತ್ತು. ನಮಗೆ ಧಲವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಹುರುಳು. ಆದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಕರ್ನಾಟಕವೆಂದು ಇರಬೇಕೆಂದು ವಾದ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ, ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ, ಒಂದು ಹುರುಳಿಲ್ಲದ ವಾದವಾಗಿದೆ.

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಎರೈಲ್ವ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅಂಥ ಜನರನ್ನು ಯಾರು ಕೂಡ ಕರ್ನಾಟಕರು ಎಂದು ಕರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕರು ಎಂದರೆ ಅದು ಒಂದು ಜಾತಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಹಳೆಯ ಕರ್ನಾಟಕರು, ಹೊಸ ಕರ್ನಾಟಕರು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಜಾತಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ, ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವವರನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು, ಕರ್ನಾಟಕರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕರ್ನಾಟಕರು ಎಂದು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶ ಸೇರಿದಂತಹ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಇತ್ತು ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದಾದರೆ, ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವೆಂದು ಏಕೆ ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ? ಅವರು ಏಕೆ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವೆಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು? ಈ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿಂದಿನ ರಾಜರು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವೆಂದು ಏಕೆ ಕರೆಯಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಈ ದಿವಸ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಜನರು ಕನ್ನಡಿಗರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಾದ—ಹಿಂದೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಎಸ್.ಆರ್.ಸಿ. ವರದಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಅಂಗೀಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಚಾತುರ್ಯತೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು ಒಂದು ಮಾನಸಿಕವಾದ ಘರ್ಷಣೆಯಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಒಂದು ರಾಜ್ಯ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು, ಮೈಸೂರು ಎಂದು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಉತ್ತಮವೆಂದು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಈ ರಾಜ್ಯ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಹಿನ್ನೆರೆ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ, ಆಗ ಡರ್ಚಿ ವಿಪುಲವಾಗಿ ನಡೆದು ಒಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಬ್ಬರು ನೋಯಿಸುವುದು ಬೇಡ, ಈಗಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಹೆಸರೇ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಉತ್ತಮವೆಂದು ಈ ಸಭೆಯು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂತು, ಆ ರೀತಿ ಈ ರಾಜ್ಯ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ಒತ್ತಿಟ್ಟು, ಒಂದು ದೇಶದ ವಾತಾ ವರಣದಲ್ಲಿ, ಒಂದೊಂದು ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರು ಪುನಃ ನಾಮಕರಣವಾಗುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಎರ್ರಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದರೆ ಒಂದು ಹೊಸ ನಾಮಕರಣ ವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಬಂದಿದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು 'ಕನ್ನಡ ನಾಡು' ಎನ್ನುತಕ್ಕಂತಹ ಶಬ್ದ ಬಹಳ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಕಂಡು ಬಂದುದರಿಂದ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಎನ್ನು ತಕ್ಕಂತಹ ಶಬ್ದ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಮರೆಯಬಾರದು—ಯಾರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕವೆಂಬ ಶಬ್ದ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆಯೋ, ಅದು ಆಗರೇಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆ ಪಡುತ್ತಾರೋ, ಅದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಎನ್ನುತಕ್ಕಂತಹ ಹೆಸರು ಕೂಡ ಅನೇಕರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ನಾವು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿರುವವರು ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವವರು, ಇಬ್ಬರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ದಲ್ಲಿ, ನೀವು ಹೆಚ್ಚು ನೋಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ, ಎದುರು ಪಕ್ಷದವರಿಂದ ಈ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಲು ಹೋಯಿತು ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಅದು ನೋವು ಉಂಟುಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಉಭಯತ್ರೂ ಒಂದು ರಾಜ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ, ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಈ ರಾಜ ಸೂತ್ರ ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಕಂಡು ಬರು ವುದಾದರೆ, ನಾವು ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಜನರು, ಕನ್ನಡನಾಡು ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನೇ ಇಡಬಹುದು. ಕನ್ನಡ ನಡೆ, ಕನ್ನಡ ನುಡಿ, ಕನ್ನಡ ಭೂಮಿ ಮುಂತಾದ ಕನ್ನಡವೆಂಬ ಮೂಲ ಶಬ್ದ ಏರುವುದರಿಂದ ಈ ಹೆಸರಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಇದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಉಭಯತ್ರರಲ್ಲೂ ನೋವು ಉಂಟಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಎನ್ನುತಕ್ಕಂತ ಶಬ್ದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಉಚಿತವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ವಾದವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೈಲ್ವರೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಎನ್ನುತಕ್ಕಂತಹ ಹೆಸರನ್ನೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Leave of Absence to Sri B. T. Murnal

Mr. SPEAKER.—I call upon Sri Gurreddy to speak. But before he begins his speech, I have to put before the Hon'ble House one formal matter. I have received a letter from Sri B. T. Murnal, Member, Legislative Assembly, dated 15th January 1969 requesting under rule 188 for leave of absence from attending the current sittings of the Assembly due to his private work.

Is it the pleasure of the Assembly that permission be granted to Sri B. T. Murnal to remain absent from attending the current sittings of the Assembly?

HON. MEMBERS.—Yes.

Mr. SPEAKER.—Permission to remain absent is granted.

Non-official Resolution *re* : change of name of Mysore State as "Kannada Nadu" (Debate continued)

Sri B. P. GANGADHAR.—Sir, I want to move an amendment to the Resolution.

Mr. SPEAKER.—The hon. Member may move it.

Sri B. P. GANGADHAR.—Sir, I beg to move:

"In line 4, for the words 'Kannada Nadu' substitute the word 'Karnataka'."

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

"In line 4, for the words 'Kannada Nadu' substitute the word 'Karnataka'."

The members participating in this debate may proceed on the basis that the resolution along with the amendment is before the House for discussion.

Sri T. R. SHAMANNA. (Bangalore-Fort).—Sir, I have got an objection. The amendment moved completely changes the original resolution. Any amendment that is moved must not contradict the original resolution. This amendment contradicts the original resolution. I therefore object to the moving of this amendment and request that the amendment may be ruled out of order.

Mr. SPEAKER.—The point raised by the hon. Member Sri Shamanna is in the nature of a point of order. He says that the amendment should not be allowed. Now, it has been moved and so the objection is rather too late in the day. The amendment only seeks to substitute one word for another. So, there is no contradiction. The hon. Member Sri Shamanna can have his say and persuade the House not to accept the amendment.

Sri T. R. SHAMANNA.—I may be permitted to send another amendment.

Mr. SPEAKER.—I have no objection ; he may do so.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, a wrong thing cannot be made right by acceptance. The amendment seeks to change the purpose of the main resolution ; it has the effect of reversing the original resolution. Under the rule itself this is not permissible. Simply because it is permitted to be moved, it cannot have the effect of correcting the rule itself. Therefore, I beg to submit that the matter may be looked into by the Chair and a considered ruling given tomorrow.

Mr. SPEAKER.—I do not accept this proposition. I shall, however, bear in mind what the hon. Member has said. In the meanwhile, let the House proceed on the basis that the amendment is before the House.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರಡ್ಡಿ (ಮುದ್ದೇಬಹಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಂಥ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ, ಅದರಂತೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಎನ್ನುವ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಂಗಾಧರ್ ಅವರು ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಅದ್ವೈತವಾದವನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಸಮಾರ 1½-2 ತಾಸುಗಳಿಂದ ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿ ಮೈಸೂರನ್ನು ಕನ್ನಡನಾಡು ಎಂದು ಏತಕ್ಕೆ ಕರೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅರಿತಿ ಹೇಳಿರುವಾಗ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಹರಿದು ಹಂಚಿಹೋದ ನಮುದ್ದಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಜನ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿದ್ದರು. ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿದ್ದರು. ತೆಲಂಗಾಣದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವ ಜನ ಒಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು ಆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು 'ಕರ್ನಾಟಕ' ಎಂದು ಕರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ನಮ್ಮ ಜನತೆಯ ಆಸೆಯಾಗಿತ್ತು. ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನಗಾದರೂ ಅನಿಸುತ್ತದೆ ಅವರು ಪೊಳಸೆರೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಇತಿಹಾಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಈಗ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ. ಅದು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇತಿಹಾಸ ಸಾರಿ ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಕಾಶ್ಮೀರದಿಂದ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಇತ್ತು ಎನ್ನುವಂಥಾದ್ದು ನಮಗೆ ಇತಿಹಾಸವಿಂದ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಇದೆಯೇ ಹೊರತು ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಎಂದು ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ (ಹುಣಸೂರು).—ಇದು ಯಾವ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರಡ್ಡಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ರಾಜಮನೆತನದವರು. ಅವರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿಯ ಹಳೆ ಕನ್ನಡದ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಶಿರಾಶಾಸನಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಆಗ ಅದು ಗೊಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸ ಆಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿತ್ತು. ಇವೊತ್ತು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಏನು ಕಾರಣಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜರು ಕೂಡ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಿಂಹಾಸನಾಧೀಶ್ವರರಾಗಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಧಾನಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ರತ್ನ ಸಿಂಹಾಸನಾಧೀಶ್ವರ ಎಂದೇ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಬಂದವರೆ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ತಾವು ಕೇವಲ ಎಮೋಷನಲ್ ಆಗಿ ಒಂದು ಕಾಂಪ್ರಮೈಜ್ ಫಾರ್ಮುಲಾ ತಂದೊಡ್ಡಿದ್ದೀರಿ. ಕೆಲವು ಜನ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರು ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಆಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಮೈಸೂರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೀಗೆಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಶ್ರೀಮಾನ್

ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಒಂದು ಭಾಮುಘೋಷವನ್ನು ತಂದು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಎಂದು ಇಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಆತನ ಮಾತು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇಷ್ಟೆ.

5-00 P.M.

ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವೂ ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಒಂದುಗೂಡಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ 10-12 ವರ್ಷಗಳಾಯಿತು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯ ಮೊತ್ತ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಒಂದು ಮೊತ್ತ ಬೆಳೆದಿಲ್ಲ. ಇದು ವಿಷಾದಕರ. ಈ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಈಗಿರುವ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಎಂದು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಭಾವೈಕ್ಯತೆ ಸಾಧಿಸಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು, ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ, ಹೆಸರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಹೆಸರನ್ನು ಏನಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವೇನೂ ಶ್ರೀಮಂತ ರಾಜ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ದೇಶ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕಂಥ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು, ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಶ್ರೀಮಂತರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಂಗಲೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಇದ್ದಾರೆ. ಅಗರ್ಭ ಶ್ರೀಮಂತರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನ ತೃಪ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಮನಸ್ಸಿನ ತೃಪ್ತಿ ಸಮಾಧಾನವೇ ಬೇರೆ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನ ತೃಪ್ತಿ ಕಟ್ಟಿಸಲು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನ ಒಳಮೂಡಬೇಕಾದರೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕರೆದರೆ ಜನತೆಗೆ ಎರಡು ಬಗೆದಂತಾಗುತ್ತದೆಂದು, ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎಂದು ಕೊಂಡು ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡದೆ, ನಮ್ಮ ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬೇರಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ತೃಪ್ತಿ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯದವರು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ತಮಿಳು ನಾಡು ಎಂದು ಬದಲಾಯಿಸಿದರು, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮಿಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಬೇರಾವ ಹೆಸರೂ ಇದ್ದಿದ್ದಿಲ್ಲ, ಅದು ಅಖಂಡ ತಮಿಳು ನಾಡಿನ ಜನತೆಯು ಪ್ರೇಮದ ಹೆಸರಾಗಿತ್ತು. ಕಾರಣ ಆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ “ತಮಿಳುನಾಡು” ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯ ಎಂಬುದು ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬ್ರಿಟಿಷರು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದನಂತರ ನಿರ್ಮಾಣವಾದಂಥ ರಾಜ್ಯ ಇದು. ನನಗೆ ತೀವ್ರಮಟ್ಟಿಗೆ ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರೇ ಇದ್ದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದೇ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರು ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿ ತಮಿಳು ನಾಡು ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸ ಬೇರೆ. ಯಾವ ಇತಿಹಾಸ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತಿರುತಿ ಹಾಕಿದರೂ ಸಹ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ರಾಜ್ಯ ಎಂದು ಯಾವ ಕಡೆಯೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ತಮಿಳು ನಾಡು ಎಂದು ಕರೆದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಸಹ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಎಂದು ಕರೆದರೆ ಸಾಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಲಘುವಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಸರಿನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಬಹಳ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಅಂತಹ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭ ಕೂಡ ಬಂದಿದೆ. ಹೆಸರಿನ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ಸರಿಯಾದ ಸಂದರ್ಭ, ಸರಿಯಾದ ಸಮಯ ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡದೆ ಇದೇ ಹೆಸರನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಗತಿ ಕುಂಟತವಾಗಿಬಿಡು. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುವಂತಹ ಹೆಸರನ್ನು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ತಾವುಗಳು ತಮ್ಮ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮರೆತು, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮನಸ್ಸು ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಈಗಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಕಡೆಗೆ ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ಕೂಡ ಹೆಸರಿನ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾಕವಿಗಳಾದ ಡಾ|| ಕೆ. ವಿ. ಭಟ್ಟಪ್ಪನವರು ಸಹ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ನಾಮಕರಣವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಕಲಾವಿದರುಗಳು ಸಹ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ನಾಮಕರಣವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಹೆಸರಿನ ಬದಲಾವಣೆ ಕೆಲವೊಂದು ಕಾರಣ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರ್ದಿಡಿ)

ಗಳಿಂದ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ವಿಷಾದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಎಂದು ಹೆಸರಿಡಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಏನು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಂಗಾಧರ್ ಅವರು ಇದೇ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇರೆ ಏನು ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಿನ ಹೆಸರು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದ ಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರಿಡಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಖಚಿತ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ಹೆಸರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅವರೂ ಕೂಡ ಬೇಸರಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಭಾವನೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದು ಕಾಂಪ್ರಮೈಸ್‌ಗೆ ಬರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. 1956ರಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣವಾದಾಗ ಆಗ ಇದ್ದ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಒತ್ತಡಗಳ ಮೂಲಕ ಆಗಿನ ನಾಯಕರು ವಿಚಾರವಿಷಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈಗಿನ ಹೆಸರನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. 1956ಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ, ಮುಂಬೈ ಕರ್ನಾಟಕ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನಿತ್ತೆಂದರೆ, ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಗತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಮೊದಲು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಿನ ಹೆಸರನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ: ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳವರು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂಬೈ ರಾಜ್ಯ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವಾಯಿತು. ಆ ರೀತಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಜನರು ತಕರಾರು ಮಾಡಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವಾಯಿತು. ಆದಕಾರಣ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ, ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರು ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಎಂದು ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತೋರಿದ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಶಾಲವಾದ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಧಾರವಾಡ, ಬಿಜಾಪುರ, ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣದ ಅಥವಾ ಒಂದು ಊರಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರೆಯುವುದು ಬೇಡ. ಎಲ್ಲರ ವಿಶಾಲ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಬರುವ ಹೆಸರಿಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು. ಇದು ಎಲ್ಲರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾದ ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಈ ಹೆಸರಿಗೆ ಯಾರ ಅಧ್ಯಂತರವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಕೇಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆಯೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರು ಇನ್ನು ಮುಂದೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—The Hon'ble Member does not seem to have understood what exactly I have said. He should not misinterpret and mislead the House. I take strong objection for his misleading the House. He can refer to me only after I speak and take a definite stand. What I said was: "you tell us what are the benefits by calling this State as 'Karnataka', what are the material benefits by calling it 'Kunada nadu', what are the difficulties if we have 'Mysore'?"

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರ್ದಿಡಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೆಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ ಇದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿಗೆ ವಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಊಹಿಸಿ ಅಪಾರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ತೋರುತ್ತೆ.

ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಇಷ್ಟೆ: ನುಖ ಸಂತ್ಯಾಪ್ತಿಗಳು ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಮಾನಸಿಕ ಸಂಪತ್ತು ಇದೆ ಮಾನಸಿಕ ಸಂತೋಷವಿದೆ, ಜನರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸಂತೋಷವನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಕೂಡ ಮಹತ್ವದ್ದೇ ಆಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅವರು ಮಾಡಬೇಕು. ನಾವು ಪ್ರೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನ ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರೇಮದ ಹೆಸರು ಇಡುತ್ತೇವೆ. ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿನಿಂದ ಎಂದು ಬೇಕಾಗದ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡುವುದಿಲ್ಲ “ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಜ್ಯ” ಎಂದು ಕರೆದಾಕ್ಷಣವೇ ಜನರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸಂಪತ್ ಸಮೃದ್ಧರಾಗುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ರಾಜ್ಯವಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ಹಿಂದಿನ ಇತಿಹಾಸಗಳಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಇಂದಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 70 ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು ಇದ್ದವು ಇದರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಕೂಡ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸಂಸ್ಥಾನವಾಗಿತ್ತು. ಸಣ್ಣ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಹೆಸರನ್ನೇ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣದ ಹೆಸರನ್ನೇ ಮುಂದೂರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಂದು ಪರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಹೊರ ದೇಶಗಳವರು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋದ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಭಾವನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ‘ಮೈಸೂರು’ ಎಂದೆಂದರೇ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣದ ಜನ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ಜನ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಇದ್ದಂತೆ ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪಾಂಡು ಎಂದು ಇದ್ದರೆ ಆಗ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಗೌರವ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪಾಂಡು ಆಗುವಾಗ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಬಂದು ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಒಂದು ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕು ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ರಸಲೂಪಿ ಜನನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿರುವವರು ಕಳೆಯ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದವರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇವರು ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ, ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರೇ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇಂದು ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರು ಇಡುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರು ಇಡುವುದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಭೇದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತರುವುದು ಬೇಡ. ನಮ್ಮ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಬಹು ಭಾಗಗಳು ಹರಿದು ಹಂಚಿ ಹೋಗಿದ್ದು ಎಂದು ಒಂದಾಗಿ ಒಂದೇ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಪಾಂಡು ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಹಾಗೂ ಹೈದರಾಬಾದು ಪಾಂಡು ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಭಾಗಗಳು ಸೇರಿ ಒಂದೇ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ ಇದರಿಂದಾಗಿ ಇಂದು ಅಖಂಡ ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಇಂತಹ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳೂ ಬಂದು ಒಂದುಗೂಡಿರುವಾಗ ಇದಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರು ಇಡುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇದರಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಪಾಂಡುವರು ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿನಿಂದ ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ಮೈಸೂರು ಎಂದು ಇದ್ದರೆ ಕೇಂದ್ರದವರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಎಂದು ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ಜನಕ್ಕೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಕರೆದರೆ ಆ ಹೆಸರಿನ ಪ್ರಭಾವ ಹೇಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ, ಏನು ಅವಕಾಶಗಳಿವೆ ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ಕರ್ಣಾಟಕ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿಗೆ ಇತಿಹಾಸ ಪರಂಪರೆಗಳು ಇವೆ. ಆದರೆ ಮೈಸೂರು ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿಗೆ ಅಂತಹ ಪರಂಪರೆಗಳಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಇಂತಹ ಹೆಸರನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಹಂಬಲದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಮೈಸೂರು, ಕರ್ಣಾಟಕ, ಕನ್ನಡನಾಡು ಹೀಗೆ ಮೂರು ಹೆಸರುಗಳು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಕೆಲವರು ಮೈಸೂರು ಎನ್ನುವ ಹೆಸರನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು ಎಂದೂ ಕೆಲವರು ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರು ಕರೆಯಬೇಕು, ಕನ್ನಡನಾಡು ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. “ಕನ್ನಡ ನಾಡು” ಎಂದು ಕರೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೊಸದಾಗಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಈ ರಸಲೂಪಿ ಜನನನ್ನು ಹೀಗೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಅಷ್ಟು ಉಚಿತವೂ ಅಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕನ್ನಡನಾಡು ಎಂದು ಎಲ್ಲೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಎಂದರೆ ಒಂದು ನಾಡಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಾದುವ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡದೇ ಇರುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವವರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ತಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಸರಿಯಾದುದಿಲ್ಲ.

ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಭಾಷಾವಾರು ಪಾಂಡು ರಚನೆಯಾಬೇಕಾದರೆ ಕೇವಲ ಒಂದೇ ಭಾಷೆ ಆಡುವಂಥ ಜನ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಭಾಷೆ ಆಡುವ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಆ ಅಲ್ಪ ಭಾಷಾಕಾರರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರಡ್ಡಿ)

ತಂದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡನಾಡು ಎನ್ನುವ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡುವುದು ಅಷ್ಟು ನಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕನ್ನಡನಾಡು ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೋ, ಅಥವಾ ಮೈಸೂರು ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕ ಜನ ಒಂದು ಗೂಡಿ ಕನ್ನಡನಾಡು ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೋ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರಡ್ಡಿ.—ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಜನ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ, ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಕೆಳಗೆ ಬರಬೇಕು, ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರಿಗೆ, ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಒಂದು ರಾಜ್ಯ ಬೇಕು, ಅದೂ ಕೂಡ “ಕರ್ನಾಟಕ” ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ರಾಜ್ಯ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಇತ್ತೀ ಹೊರತು ಅವರಲ್ಲಿ ಬೇರಾವ ಹೆಸರಿನ ಕಲ್ಪನೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತು ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ 2-3 ಲಕ್ಷ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನಾವು ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಜನ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ಎನಿಸಿ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಜನ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಜನ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಕವಿಗಳಾಗಿದ್ದರಂತೆ, ಪೊಳಸರ ಆಗಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರು ಯಾವ ಇತಿಹಾಸದ ಪುಟಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ ಹಾಕಿ ನೋಡಿದರೂ ಕನ್ನಡನಾಡು ಎಂದು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರನ್ನು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರೆದರೆ ಕೆಲವು ಜನರ ಭಾವನೆ ಬೇರೆಯಾಗಬಹುದು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಒಂದು ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್ ತಂದಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎನಿಸಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಎನ್ನುವ ಹೆಸರು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಜನತೆಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಇದೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಇದು ಆಗಬೇಕಾದ್ದು ಸರಿ. ಇಂದು ಏನಾಗಿದೆ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಬಂದಂಥವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ, ಮುಂಬೈ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತದಿಂದ ಬಂದಂಥವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ, ಹಳೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಮಾತು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟಾಗ ಸಾಧ್ಯ. ಆ ಪ್ರಾಂತದಿಂದ ಬಂದಂಥವರು ಈ ಪ್ರಾಂತ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಯಿತು, ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲಾ ಮಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲ ಮನೋಭಾವನೆ ಬೆಳೆಯದೆ ಎಲ್ಲ ಜನರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಕಾರಣ ಆ ವಿಷಯದ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ನಾವು ಹೇಳದಂತೆ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವನೆ ಯಾರಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದು, ಆ ಭಾವನೆ ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಾದಂಥ ಹೆಸರನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

5-30 P.M.

ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಗಂಗಾಧರ್ ಅವರು ತಂದಂಥ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಂದಂಥ ನಿರ್ಣಯದ ಹಿನ್ನೆರೆ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಆ ಶಬ್ದ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ; ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಎನ್ನುವಂಥದ್ದು ಜನರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಅದನ್ನು ಅವರು ಪಾಪವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ತಮಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—As per rules, the members participating in the debate should not take more than 15 minutes. It is better to regulate time, so that it may be possible to give opportunity to all the hon'ble Members who want to participate in the Debate. If all the members want to participate, I think, only 10 minutes will have to be given to each member.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sometimes it may not be possible to confine ourselves within 10 minutes. The mover has taken some hours. Some members are very eager to participate and they may exceed the time limit of 10 minutes. Even if the time limit of 15 minutes is given, it may not be possible for them to express their views within that time.

Mr. SPEAKER.—But the rule says only 15 minutes. It would not be difficult for parliamentarians of stature of the Hon'ble Member to finish within 10 or 15 minutes.

Sri D. DEVARAJ URS.—The Speaker may show some latitude wherever there is need for it.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Has the suggestion of Mr. Devaraj Urs been agreed to? I believe the powers of the Speaker are not limited. Since there are a good number of people to participate in the debate, some latitude might be shown.

Mr. SPEAKER.—The Committee on Private Members' Bills and Resolutions has allotted only 3 hours for this. But anyway it is up to the House to decide. Is it the pleasure of the House to allot more time for this resolution.

HON'BLE MEMBERS.—Yes.

Mr. SPEAKER.—More time is allotted for this resolution. But 15 minutes time limit is there.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ (ಹುಲಿಯೂರುದುರ್ಗ).—ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ಈ ವಿಷಯ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಾರಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವಂಥ ಸೂಚನೆಗಳು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಅಂಥ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದರೆ ಇದರ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ಣ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಸದಸ್ಯರ ಭಾಷಣವನ್ನು 15 ನಿಮಿಷಗಳಿಗೆ ಮೀರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಸೂಚನೆ. ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಮಂಡಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಎರಡೂವರೆ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವವರು, ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡುವವರು, ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾದ ವಾದವನ್ನು ಹೊಡುವವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೊಂದು ನಾನು ಮನಗಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇದರ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಗೆ ಪೂರ್ಣ ಅವಕಾಶ ವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪ್ರತಿಮೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಗಂಟೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ತಿಂಗಳುಗಟ್ಟಲೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಬದರಾಯಿಸುವುದು ಮೂಲಭೂತ ವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅಷ್ಟು ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಡಿಸ್‌ಪೋಸ್ ಆಫ್ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದರೆ ಭಾರಿ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, reiterating my arguments I would like to submit that the Chair has got the discretion to extend the time. Sir, as this is a very important matter, the members might like to influence through their speeches either this side or that side. Also as Sri Hutchamasti Gowda puts it, it may take the course of a decision in

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

this matter during this session. Under these circumstances it should not be taken lightly either by the Chair or by any other member. This matter is of vital importance and has been agitating the minds of the millions of the people of the State. Hence I request that the hon'ble Chair to exercise its special powers and see that sufficient time is given to as many members as possible. Hence, I appeal to you Sir, that this should not be hastened through.

Mr. SPEAKER.—As far as I am concerned, I consider every matter as very important. Secondly, though I have got the discretion to extend the time limit there should be some valid reasons for that. The hon'ble Members Sri Channabasappa and Sri Hutchamasti Gowda suggested that this is a very important matter and time should be extended. Though I have the power, it should not be an unlimited power. At the same time the hon'ble Members should see that the time at the disposal of the House is limited. Therefore limitation must always be there. We cannot avoid it. One of the greatest politicians has said that if he is asked to speak for five minutes he would require a week's time for preparation but if he is asked to speak for hours he can speak without any preparation.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—That may be possible for men of your experience.

Mr. SPEAKER.—I know all the hon'ble Members are able to speak, except myself. Next speaker will be Sri Shamanna.

† ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಇದನ್ನು ಈ ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟು ಸೂಕ್ತವಾದುದಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಮೊದಲನೆಯ ವಿಚಾರ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಚುನಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಮುಂಚೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರ. ಪ್ರಜೆಗಳು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಅದುವರಿಂದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಜನಗಳ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು, ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೇ, ಬೇಡವೇ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಜನಗಳು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಹೊರತು ನಾವು ಈಗ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಎರಕ್ಲೋರ್ಡ್ ಮುಂದೆ ಈ ವಿಷಯ ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೇ ನನ್ನ ಮೊದಲನೆಯ ವಾದ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಕರ್ನಾಟಕ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿಡಲು ಜನಗಳು ಒಪ್ಪಿದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಈ ನಿರ್ಣಯ ಬಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು, ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ಏನಿವೆಯೋ ಅದು ಅಷ್ಟು ಸೂಕ್ತವಾದುದಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ವಾದ. ಏಕೆಂದರೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಅಥವಾ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಅನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಾವು ಕನ್ನಡಿಗರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಆಗಿಲ್ಲ, ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದರ ಹೆಸರಿಗೆ ತೆತ್ತಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ವಾದವನ್ನು ಹೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಈ ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರಾದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಯಾವ ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಮೈಸೂರುದೇಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನ ನಾಕರರು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರಿದು ತಿದ್ದಿದ್ದಾರೆ, ಏಕೆ ಈ ಕರ್ನಾಟಕವಾಯಿತು ಎಂದು. ಈಗ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ, ಅವರ ಸ್ಥಾನ

ಮಾನಗ ಬಗ್ಗೆ ನೊಂದುಕೊಂಡು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ವ್ಯಸನಪಡುತ್ತಿರತಕ್ಕ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಅವರ ಗೋಳು ಯಾವತ್ತಿಗೂ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ನಾಡಗೌಡ (ಮುಧೋಳ).—ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್, ಸ್ಪಾಮಿ. ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್ ಇರುವುದೇ ಬೇರೆ. ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವೋ, ಅಯೋಗ್ಯವೋ ಎನ್ನುವುದು ಸಮಂಜಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—I am just watching. Let me see whether he comes to the subject proper.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿರುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಪಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ (ಧಾರವಾಡ-ಗ್ರಾಮಾಂತರ).—1972ರಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಆಗುವತನಕ ಹೀಗೆಯೇ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದಹಾಗಾಯಿತಲ್ಲವೇ, ಸ್ಪಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿರುವುದೇ ತಪ್ಪಾದರೆ ಅವರು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿರುವುದೂ ತಪ್ಪಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಎರಡೂ ತಪ್ಪು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The question before the House is whether there should be a change in the name of the State as Kannada Nadu or as Karnatak.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಮೈಸೂರಿಗೆ 5 ಭಾಗಗಳು ಸೇರದಿದ್ದರೆ ಈ ರೀತಿ ಹೆಸರಿನ ಗೊಂದಲವುಂಟಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ರೀತಿ ತಮಗೆ ತೋರಿದಂತೆ ದೇಶದ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳು ಸೇರಿದಾಗ ಒಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯವೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವಿದೆ. ಮೈಸೂರಿನ ಗವರ್ನರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಬೆಂಗಳೂರು ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಬೇರೆ ಹೆಸರಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ರೆಡ್ಡಿಯವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಲಿ, ಆಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಆಗಲಿ ಎಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡೆವು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಒಂಟಿಯು ತನ್ನ ಮೂಗನ್ನು ತೂರಿನುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಆಮೇಲೆ ತನ್ನ ಇಡೀ ದೇಹವನ್ನು ತೂರಿಸಿದಂತೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಆಗಿದೆ. ಸೇರುವಾಗ ಹೇಗಾದರೂ ಸೇರಿದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಸೇರಿ ನಂತರ ಇದ್ದರಲ್ಲಾ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಏನು ಅನುಕೂಲವೆಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಮುಂದಿನ ವಿಚಾರ ಆರೋಚನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಈಗ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಜನ ವ್ಯಥೆಪಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭವಿದೆ. ಹೊಸ ಮೈಸೂರಾದ ಮೇಲೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನವರು ನಿರ್ವೀರ್ಯರಾಗಿ ನಪುಂಸಕರಾದರು, ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಏನೇನಾಗುವುದೋ ಎಂದು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನವರು ಗಾಬರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ಯಾರು ಮೈಸೂರನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರೋ, ಯಾರು ಯಾರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೋ ಅವರನ್ನು ಮೂಲೆಗೆ ಕೂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯನವರು ಇಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪ್ರಭಾವ ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟೋ ಅದನ್ನು ಮುರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕರನ್ನು ಮೂಲೆಗೆ ಕೂಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಂ. ನಾಡಗೌಡ.—ನಾನೊಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಕವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಈ ಹಿನ್ನೆರೆ ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ ಮುಂದಿನ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಚನ್ನಯ್ಯನವರು...

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಪಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ.—ಶ್ರೀ ಚನ್ನಯ್ಯನವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ದೊಡ್ಡವರು.

Mr. SPEAKER.—The question before the House is whether it should be Karnataka or Kannada Nadu.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಶ್ರೀ ಚನ್ನಯ್ಯನವರು ದೇಶವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಬಹಳವಾಗಿ ಶ್ರಮ ಸಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

Mr. SPEAKER.—Hon'ble Member may avoid personal references.

Sri D. DEVARAJ URS.—In this particular context why should the Chair restrict, Sir? We may have to refer to various people who have played some notable part in the formation of the State. If some names are mentioned, I do not think there can be any objection.

Mr. SPEAKER.—Reference to personalities might create unnecessary bitterness and embarrassment and it does not conduce to the dignity or decorum of the House. The debate should proceed on grounds of principles and public policies, not with reference to any names.

Sri D. DEVARAJ URS.—I would like to subuit to the Hon'ble Chair. The Speaker has the right to conduct the debate in a manner which would fit in with the Rules of Procedure. But so far as mentioning of names are concerned, there are some names of leaders who have been in one way or the other connected with in re-organisation of State and I do not think we are doing any injustice or speaking in a tone derogatory to these persons, if we merely refer to their names.

Mr. SPEAKER.—I can understand names being mentioned in a general way. But here reference was made to the hon. Member Sri Channiah and that was of a personal nature. I do not know to what extent it was correct. It is said attempts are made to suppress him. I think it is very bad reference. Some members may say it is not a fact. Such references are undesirable. If Sri Channiah himself wants to express, I have no objection. In the interest of dignity and decorum of the House and of the Members, Hon. Members may avoid personal references. Members who are present on the floor of the House, can argue their case very well. Hon. Member may speak about principles, policies and history—everything. But to say that a particular person is coming to power or he is suppressed will not contribute to dignity of the House. Such references may be avoided.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—References will be made because at the the time of unification of the different parts of Karnataka, so many discussions have taken places, so many people have in different capacities held out assurances. Many of them are public leaders and their utterances will have to be quoted. The context will have to be stated. It is not easy to dissociate ourselves from the men who count in these matters. Therefore it may be desirable not to mention names and make personal references, but certain necessary references will have to be made and it cannot be ruled out.

Mr. SPEAKER.—Probably the hon. Members have not understood me or probably I have not expressed myself in clear terms. My idia is hon. members may refer to opinions expressed from time to time, or refer

to the understanding or undertaking given at the time of formation of the new State of Mysore. But to say that an attempt is made to suppress a person and a particular person will suffer—such references are unfair. These are too personal. I have no objection if the hon. Member make reference to opinion and promises made from time to time by individuals. Let it not be said that because a new State has been formed, so and so lost his popularity and some others are coming to power. That becomes a matter which is likely to lead to many troubles here. Besides it is irrelevant. I can understand the views and opinions expressed by Sri H. M. Channabasappa and Sri Devaraj Urs. But references of a personal nature should be avoided.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಅರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಚ್ಚಿಬೆಳಸಲು ಶ್ರಮಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Mr. SPEAKER.—I regret that Rules will not permit mentioning of names. Any State or Nation is greater than personalities. The fate of a nation or State does not depend upon one man or two. It is a collective personality. Supposing some persons speak about the hon. Member A and some others want to speak about the hon. Member B, then it will become a sort of conflict of persons and personalities and the debate will degenerate. The Rules as I understand them, do not permit this. Therefore I said references to promises by anybody may be referred to. But references to personalities and personal affairs should not be referred to. That should be taken as my ruling.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ನಮ್ಮತೆಯಿಂದ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹೋರಾಟದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯಾವೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಜೀವನ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರ ಜೀವನದ ಹೋರಾಟದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕು ಹೊಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದೆ. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಅಪಕೃತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವನ್ನು ಹೇಳಿಯೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ಚರಿತ್ರೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಹೋರಾಟದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ಈ 20 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂರವರ ವಿಷಯವನ್ನು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಬಾರದು ಎಂದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Hon. Member Sri Huchmasthy Gowda probably has not understood me properly; I said, I have no objection to the citing of opinions of others. Pandit Jawaharlal himself has stated several times that he is a humble servant of the nation and the nation is greater than himself or all things put together, irrespective of the greatness and stature of the persons constituting it. I have already stated that there is no objection to quote the views of persons who were associated with the movement and who were against it. But nobody should dwell on the personal aspect of their lives and say that a certain event would diminish or save the greatness of a particular individual. A Member could say that so and so made a promise at a particular time, expressed a particular opinion, and participated in a movement. Such references of impersonal nature will be permitted. Personal references should be avoided.

ಶ್ರೀ ಏಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ.—ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಲೇಡರ್ಸ್ ಏನೇನೂ ಮಾಡಿದರು ಯಾವ ಯಾವ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಡಿ ಇಲ್ಲ. ಆಗ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಭಾವ ಇತ್ತು ಈಗ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಅವರು ಜೀವಂತವಾಗಿದ್ದರು ಈಗ ಇಲ್ಲ. ಅಂತಹವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಗುವಂತಹ ಕಹಿ ಪ್ರಸಂಗಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—That is exactly what I have stated. Personal references should be avoided but opinions of personages may be quoted.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದೇನೂ ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ, ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರು ಆದಾಗ.....

Sri L. SRIKANTAI AH.—I rise on a point of order. I draw attention of the Chair to sub-rule (2) of Rule 281. Now the Chair has ordered that the amendment to the Resolution could also be discussed. I would like to point out that according to the rule quoted by me, no amendment shall be moved which has merely the effect of a negative vote. So the amendment is not in order and it cannot be discussed even if it is contended that permission has been accorded and the matter is already under discussion; we cannot overcome the provisions of the rule laid down by this House. When an illegal act has been done, the law of estoppel does not stop operating. The amendment should be ruled out.

Mr. SPEAKER.—The hon. Member Sri Srikantiah has raised a point of order under Rule 281(2) that the Amendment is of a negative type, that it should not have been allowed and even if it is allowed, a wrong act cannot become a right act. If I have understood him properly, that is what he said. Sub-rule (2) of Rule 281 reads thus :

“An amendment shall not be moved which has merely the effect of a negative vote.”

As I interpreted, the whole amendment is not of a negative type.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—When I raised a point of order some time ago, the Chair was pleased to observe that it is not admissible under the Rules. You were pleased to say that you would give a ruling on it tomorrow. But now you are giving a ruling on the same objection raised by another Member.

Mr. SPEAKER.—Even before the hon. member raised, this point some other hon. Member had raised that objection earlier and I have stated that it is not an amendment of a negative nature. When somebody raised an objection, it was perfectly within my right to give a ruling and I gave a ruling. When hon. Member Sri Channabasappa raised his objection, I replied that I shall bear in mind his objection and consider whether I should revise my earlier ruling. In the meanwhile, Sri Srikantiah raised a point of order.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The point of order raised by me and the point of order raised by Sri Srikantiah are the same. The Amendment annuls the Resolution; it takes away the very essence of the Resolution; it has got the effect of a negative vote. Therefore, it

cannot be admitted. But you state that it has already been admitted. I state a wrong thing cannot become a right thing by mere admission. Moreover, you were pleased to observe that you would give a ruling tomorrow.

Mr. SPEAKER.—I might have stated like that but that does not prevent me from giving a ruling to-day.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The Chair is all-powerful. It can do anything it wants. But I want you to keep up your own words.

Mr. SPEAKER.—If the hon. member has anything more to say in respect of his point that the amendment has the effect of a negative vote he may state that within a short time how it has the effect of negative vote.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sri Srikantiah's Resolution is like this:

"That this Assembly is of opinion that a recommendation be made to the Government of India to take necessary steps to change the present name of the Mysore State as 'Kannada Nadu'."

The Amendment seeks to replace the words "Kannada Nadu" in the Resolution by the word "Karnataka". Therefore, the very purpose of the Resolution, namely, that this State should be called "Kannada Nadu" is defeated. If this amendment is to be accepted as in order, it has the effect of a negative nature, reversing the principle of the Resolution. Since the effect of the amendment is to negative the Resolution, it is not in order and, therefore a well-considered ruling has to be given. The ruling given at present has far-reaching consequences.

Sri L. SRIKANTIAH.—One word more Sir. Hon. Member Sri B. P. Gangadhar has, in his amendment, to my Resolution proposed the substitution of the word "Karnataka" for the words "Kannada Nadu". He can as well bring a substantive motion that the State be named "Karnataka". Or, in the alternative, he is at liberty to oppose the entire Resolution. Instead of adopting any of these two courses, what he has done is, he has brought an amendment seeking to substitute the word "Karnataka" for "Kannada Nadu" in the Resolution. That is the pith and substance of the entire argument here. Now a substantive resolution is a positive one. By admitting this, the very substantive motion before the House, is going to be debated. That cannot be done by means of an amendment. My learned friend Sri B. P. Gangadhar is at liberty to bring in an independent resolution. If he bring it, nobody can prevent him. Let him have the ballot. If the Chair now were to say that it has already been moved and we can do nothing about it, it would mean that a wrong cannot be set right. No ruling can override the rules. I submit the amendment proposed to be moved offends primarily rule 284 and should be ruled out of order.

6-00 P M.

Sri N. A. CHANNE GOWDA (Pandavapura).—Sir, it is already 6 O' Clock and the House is sitting from 12 Noon, without a break.

Mr. SPEAKER.—I extend the time by about 10 minutes. I will hear Sri Krishnan and I will give my ruling on Monday.

Sri M. S. KRISHNAN.—I shall read rule 231 (2) :

“An amendment shall not be moved which has merely the effect of a negative vote.”

We have to very clearly read the words “effect of a negative vote.” To the resolution moved if I have included the words “this shall not be done” or “this must not be done”, then it has the effect of a negative vote. The amendment brought forward by Sri B. P. Gangadhar and Sri T. R. Shamanna are quite different. There is no such thing as “shall not be done.” Sri B. P. Gangadhar suggests that for the word “Kannada Nadu” the word “Karnataka” shall be substituted and Sri Shamanna suggests that for the word “Kannadanadu” the word “Mysore” shall be substituted. So, it cannot be considered as being negative. On the other hand it is an improvement over the resolution brought forward by Sri Srikantaiah. In the circumstances I wish to state that it has not got a negative force but it is an improvement over the resolution.

The second submission is, rule 284 says :

“The Speaker may put amendments in such order as he may think fit :

Provided that the Speaker may refuse to put an amendment which in his opinion is frivolous.”

The Speaker in his wisdom has deliberated over the point and he has found that the amendments of both Sri B. P. Gangadhar and Sri Shamanna are not frivolous. He has also allowed them to move the amendment. It would not be correct on the part of the learned Professor to say that it is not in order. When they have already moved the motion, I think it is too late to say that they should not have moved the motion. I request you to overrule the objections raised by Sri Srikantaiah.

Sri T. R. SHAMANNA.—Immediately after the amendment was just read I raised objection and you said the question had to be considered deeply and a correct decision has to be taken.

Mr. SPEAKER.—I have heard the hon. members. I shall give my ruling on this point on the next non-official day. On that day after the ruling is given Sri Shamanna will speak for the unexpired portion of the time allotted to him, i.e., 5 minutes.

Now, the House will adjourn and meet on Monday, the 20th January 1969 at 12 Noon.

The House adjourned at Six Minutes past Six of the Clock to meet again at Twelve Noon on Monday, the 20th January 1969.

CONTENTS

	PAGES
1 Starred Questions and Answers ...	279—298
2 Members' request to answer all questions included in the list ...	299—302
3 Business of the House ...	302—303
4 Privilege Motion	
(i) <i>re</i> : Incorrect replies to supplementaries by Deputy Minister for Health—Consent withheld ...	...
(ii) <i>re</i> : Tour programmes of the Minister for Law, Labour and Parliamentary Affairs—Consent withheld ...	...
	304—310
5 Motion of leave to Introduce—	
(i) Mysore Homoeopathic Practitioners (Amendment) Bill, 1968—Introduced ...	...
(ii) Mysore Ayurvedic and Unani Practitioners' Registration and Medical Practitioners' Miscellaneous provisions (Amendment) Bill, 1969—Introduced ...	...
	310—311
6 Leave of Absence to Sri B. A. Bolashetty—Grant of ...	311
7 Motion of Thanks to the Governor's Address—(Debate not concluded) ...	311—350
8 Allotment of seats to defectors ...	350—355
9 Ruling <i>re</i> : Breach of privilege committed by a Minister by undertaking tour in the constituency of an Opposition Member ...	355—356

V-31 "N 69

N 69-15-2-3-4

(B) 4873.

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆ

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Monday, 20th January 1969.

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, Bangalore at Twelve of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI S. D. KOTHAVALA) in the Chair.

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

MR. SPEAKER.—Question No. 5 Sri A. Ramachandra has written to me that he will not be coming and he has authorised Sri S. S. Arakere to put the question.

SRI RAMAKRISHNA HEGDE.—May I submit that there are three other similar questions and they may all be taken together?

MR. SPEAKER.—Yes. Question Nos. 5, 145, 173 and 237 may be put together.

Pay Commission's Report

5. SRI S. S. ARAKERE (Balloli) [On behalf of SRI A. RAMACHANDRA (Sulya)].—

Will the Minister for Finance, Planning and Youth Welfare be pleased to state:—

(a) when the Pay Commission would submit the report relating to pay scales of Government servants;

(b) if the report is received, the action they have taken;

(c) when the Scales of pay, recommended by the Pay Commission to Government servants would be implemented?

SRI RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance, Planning and Youth Welfare).—

(a) The report was received by Government in the month of December.

(b) Action will be taken.

(c) At the appropriate time.

Pay Commission's Report

145. SRI N. A. CHANNEGOWDA (Pandavapura).—

Will the Minister for Finance, Planning and Youth Welfare be pleased to state :—

(a) the time they take to consider the Report of Tukol Pay Commission ;

(b) the extra amount they had to provide if they agree and implement the report of the Tukol Pay Commission *in toto* ;

(c) whether it has come to their notice that it is impossible to cut down the cost of living without controlling the prices ;

(d) the steps they have taken so far in respect of controlling the prices and with what results ;

(e) the stand they have taken to freeze the prices, wages and profit and the steps they have taken in this behalf ?

SRI RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance, Planning and Youth Welfare).—

(a) The State Government is considering the Report of the Tukol Pay Commission.

(b) The annual expenditure may be about Rs. 20 crores if the report of the Commission is agreed and implemented *in toto*.

(c) Yes.

(d) This is the problem of the whole country and Central Government has to take action about the same.

(e) As stated above the State Government alone cannot take any action.

Pay Commission's Report

173. Sri D. B. KALMANKAR (Aland).—

Will the Minister for Finance, Planning and Youth Welfare be pleased to state :—

(a) whether Government has accepted the proposals of Tukol Pay Commission *in toto* ?

(b) if so, when it would be implemented ;

(c) the total annual outlay involved in implementing the same ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance, Planning and Youth Welfare).—

(a) Government is examining the various proposals of the Tukol Pay Commission.

(b) A decision thereon will be taken as early as possible.

(c) if all the recommendations are accepted, the cost may be about Rs. 20 crores per annum.

Pay Commission's Report

237. Sri H. SIDDAVEERAPPA (Harihar).—

Will the Minister for Finance, Planning and Youth Welfare be pleased to state :—

(a) whether the Commission has given a report and if so, when that report will be released for publication ;

(b) the minimum aggregate salary of a Government employee of the State recommended by the Commission ;

(c) the number of categories of Government servants that are now in existence and the number of categories the Commission had recommended and the scales of pay for both the old and the new categories ;

(d) the number and kinds of allowance, such as Medical and House Rent allowance that are recommended by the Commission, and the amount recommended for each category under each head ;

(e) the Central rate of D. A. and the State rates now in existence and what will be the extra amount on this head only, if the Central rate is sanctioned ;

(f) the total number of Government employees of all categories in the State and their percentage to the total population of the State and the percentage of the total revenues of the State spent on this category !

SRI RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance, Planning and Youth Welfare).—

(a) The Commission has given its report on 2nd December 1963 and copies of summary of recommendations of the Commission have been placed on the Table of the House.*

(b) Rs. 60 p.m. exclusive of the dearness allowance which is Rs. 65 (Rs. 59 in cash and balance in deposit), City Compensatory Allowance-cum-House Rent Allowance in certain places (ranging from Rs. 2 to Rs. 10).

(c) Number of scales of pay of Government servants now in existence is 108, while the Commission has suggested 27 scales. Details are available in the report placed on the Table of the House.*

(d) The number and kinds of allowances such as, Medical and House Rent allowance that are recommended by the Commission and the amount recommended for each category under each head are furnished in Annexure I, appended.

(e) The Central rate of D. A. and the State rates now in existence are furnished in Annexure II, appended. If Central rates are given, additional extra cost would be Rs. 2.50 to Rs. 2.75 crores per annum.

(f) About 2.4 lakhs employees are working under Government. This works out to a little less than 1 per cent of the total population of the State. Estimated expenditure is about 38.8 per cent of the total revenue of the State estimate for 1968-69. If Pay Commission recommendations are included, it will be about 48 per cent.

ANNEXURE I

CITY COMPENSATORY ALLOWANCE

I. Bangalore City

<i>Basic Pay Range :</i>	<i>Rate of allowance</i>
1. Below Rs. 250 p.m.	5 per cent of Basic Pay subject to a minimum of Rs. 5 and a maximum of Rs. 12 p.m.
2. Rs. 250 to Rs. 500 p.m.	4 per cent of basic pay subject to a minimum of Rs. 12 and maximum of Rs. 20 p.m. (with marginal adjustments).

*Copy placed in the Mysore Legislative Library vide No.....

II. Mysore, K.G.F., Mangalore, Belgaum and Hubli--Dharwar*Basic Pay Range :**Rate of Allowance*

Below Rs. 500 p.m.

3 per cent of basic pay subject to a minimum of Rs. 4 p. m. (with marginal adjustments).

HOUSE RENT ALLOWANCE**I. Bangalore City***Basic Pay Range :**Rate of allowance :*

1. Those drawing basic pay not exceeding Rs. 200 p.m. 7½ per cent of pay subject to a minimum of Rs. 7.50 and a maximum of Rs. 12-50 p.m.
2. Those drawing basic pay of Rs. 201 or more but not exceeding Rs. 400 p.m. 6 per cent of pay subject to a minimum of Rs. 12.50 p.m. and a maximum of Rs. 20 p.m.
3. Those drawing basic pay of Rs. 401 or more but not exceeding Rs. 500 p.m. 4½ per cent of pay subject to a minimum of Rs. 20 p.m. and a maximum of Rs. 22.50 p.m.

II. Places with population of 1 lakh and above*Basic Pay Range :**Rate of allowance :*

1. Those drawing a basic pay not exceeding Rs. 200 p.m. 5 per cent of pay subject to a minimum of Rs. 5 and a maximum of Rs. 7.50 p.m.
2. Those drawing a basic pay of Rs. 201 or more but not exceeding Rs. 400 p.m. 4 per cent of pay subject to a minimum of Rs. 8.00 p.m. and a maximum of Rs. 12.50 p.m.
3. Those drawing a basic pay of Rs. 401 or more but not exceeding Rs. 500 p.m. 3 per cent of pay subject to a minimum of Rs. 12.50 p.m. and a maximum of Rs. 15 p.m.

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

III. Places with a population of 25,000 and above*Basic Pay Range :**Rate of allowance :*

1. Those drawing a basic pay of not exceeding Rs. 200 p.m.	2½ per cent of pay subject to a minimum of Rs. 3 and a maximum of Rs. 5 p.m.
2. Those drawing a basic pay of Rs. 201 or more but not exceeding Rs. 500 p.m.	2 per cent of pay subject to a minimum of Rs. 5 and a maximum of Rs. 10 p.m.

(with marginal adjustments under II, II and III)

Medical Allowance for minor ailments :

Rs. 5 p.m. to Class IV employees and Rs. 8 p.m. to all Class III employees.

ANNEXURE II

Central rate of D.A. and the State rates now in existence.

Pay Range	Rate of D.A.	
	Central Government	State Government
Rs.	Rs.	Rs.
70-109	71 up to 90	65 (59)
...	90-109	80 (75)
110-149	98	91 (84)
150-209	122	114 (106)
210-399	146	137 (128)
400-449	160	150 (140)
450-499	164-450 and above	Marginal adjustment.
500-542	Difference 469 or above	120 (120)
	between 663 and pay	
543-1,000	120	
Above 1,000	100	100 (100)

(Figures in brackets indicate payment of D.A. in cash)

SRI D. B. KALMANKAR.—May I know what is the total expenditure on administration and what would be the increase if the recommendations of the Pay Commission were to be implemented?

† **SRI RAMAKRISHNA HEGDE.**—The present expenditure on administration is given in the budget papers. It is about 30 or 31 per cent of the total revenue.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಬೆರೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡುವುದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಅದರಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ? ಆ ರೀತಿ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆ ಪಡೆದಂಥ ನೌಕರರಿಗೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಅವರಿಗೆ ಅಂತಹ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

SRI B. P. GANGADHAR.—May I know what the Government means by saying that at the appropriate time the recommendations of the Pay Commission would be implemented? Could there be any definite time so that the persons who are watching the proceedings will have some solace?

SRI RAMAKRISHNA HEGDE.—The Recommendations of the Pay Commission have very wide implications. The recommendation is both in respect of administrative matters as well as financial implications. Therefore the recommendation has to be studied thoroughly before any or whole of the report is to be accepted. The Government is processing this report through various departments. In the meanwhile the Government is also keen to know the views of the members of this House about the recommendations made by the Commission. Therefore that report is to be discussed here.

MR. SPEAKER.—There is a proposal. A number of members have approached me for allotting one or two days for discussing that report. So, if the hon'ble members feel that we can allot one or two days for discussing the report, then all the matters can be thrashed out in the House. I request hon'ble members to restrict their supplementaries to one or two, since the matter is coming up before the House in the current sittings when all the matters can be fully discussed.

SRI B. P. GANGADHAR.—In view of the magnitude of the work—four volumes have been given—it may require some time for us to study. As scheduled the Assembly will come to an end by the end of this month and only a week is left. I think it may not be possible for all of us to go through all the volumes and come prepared for a discussion. So can it not be taken at the next sitting of the Assembly?

SRI RAMAKRISHNA HEGDE.—I am very glad that my friend Sri B. P. Gangadhar has indirectly appreciated the difficulties of the Government.

† Indicates that the speeches or remarks have not been revised by the member concerned.

Mr. SPEAKER.—I wish to make one point clear. Four hon'ble Members have put questions. I shall in the first instance allow each to put two supplementaries and then I shall call upon others to put supplementaries.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಷ್ಟು ನೌಕರರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನೌಕರರಲ್ಲದ ಇತರ ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಜೀವನ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ವರದಿಗಳ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಓದಿದರೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಏನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಅದನ್ನು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳ ಒಂದೆರಡು ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರಾಂಶ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಸೇರಿ.—ಹೇ ಕಮಿಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಿಂದ ಒಟ್ಟು ಇದು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ನೌಕರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದ ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಕೂಡಲೇ ನುಮಾರು 15 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಪ್ರತಿವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಬರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು 20 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಬರ್ಚು ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಸೇರಿ.—ಹೇ ಕಮಿಷನಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಗಾರ್ಡನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಅವರ ಸಲುವಾಗಿ ಏನಾದರೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಅವರೂ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರದ್ದೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Sri D. B. KALMANKAR.—May I know whether it is a fact that the Pay Commission has exceeded its limits as far as the terms of reference are concerned ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—No, Sir, I do not think so.

Sri D. B. KALMANKAR.—May I know whether it is a fact that the Pay Commission was expected to submit its report before the end of May 1968 ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—That is true. Time had been extended more than once in view of the magnitude of the work and that was also found necessary.

Mr. SPEAKER.—I shall permit two supplementaries to be put by Members who have put the question and thereafter I will give opportunities to others.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—May I request the Hon. Minister in order to have an intelligent appraisal of the whole problem which is stupendous enough to prepare a hand-out from your Department of Finance, taking out various recommendations starting from the Committees that have been constituted from time to time including the A. G. Ramachandra Rao Committee, so that the members may find out by way of comparison and contrast, as to what are all the changes that have been brought about in this report ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—If the hon'ble Members want, I can get such a hand-out prepared. So far as the summary of this report is concerned it has been printed and circulated to hon'ble Members. But it will take some time to prepare a hand-out because we have to collect materials from various volumes.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರ್ದಿ.—ತುಕೋಳ್ ಕಮಿಷನಿವರು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ 15 ರಿಂದ 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿವರೆಗಿನ ಹಣಕಾಸಿನ ಭಾರ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಈ ಭಾರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ತಾವು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತೀರಾ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ಏನಾದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವರೇ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ವಿಚಾರ ದಲ್ಲಿ ಮತಭೇದವಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರಿಗೆ ತುಟ್ಟಭತ್ಯೆ ಅಥವಾ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಉಳಿದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳೂ ಎರೋದಿನಿವೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಎಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡದೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ನೌಕರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತುಟ್ಟಭತ್ಯೆ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬಂಡತುಂಡವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೀವೆ. ಹಾಗೆ ಈ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಹಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿಕೆ ನನಗೆ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮೊನ್ನೆ 5ನೇ ವಿತ್ತೀಯ ಅಯೋಗದವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅವರ ಒಂದುರಿಗೆ ನಾವು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಇನ್ನು ಕಾದು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಹಿಂದೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವಾಗ ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಇರುವುದರಿಂದ ತಕ್ಷಣ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಕಷ್ಟವಾಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಕೇಂದ್ರದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎ. ಐ. ಸಿ. ಸಿ. ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಹಿಬಿಷನ್ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ 100 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇವಕ್ಕೂ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಇದಕ್ಕೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಆ ರೀತಿ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದರೆ, ಅದು ಭಸರೇಬೇಕಾದಂತಹ ಒಂದು ಬರ್ಡು ಇದರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ 100 ಕ್ಕೆ 50ರಷ್ಟು 60 ರಷ್ಟು, 70 ರಷ್ಟು ಆಗಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣದ ಒಂದು ಸಹಾಯ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಾದುವು. ಅವರು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಟ್ ಟೈಮ್ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಟೆನ್‌ಟೆಜಿಡ್ ಆಗಿ ಈ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಇನ್ ಟೋಟೋ ಅಕ್ವಾಡ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಬ್ಸಿಡಿಯಾಂಟಿಡ್ ಮೋಷನನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಂದು ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂಬ ಯೋಚನೆಯೇನಾದರೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಇದೆಯೇ? ಇದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪಾಸು ಮಾಡಿದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಎಶ್ವಾಸ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಆ ಎಶ್ವಾಸ ಇಲ್ಲ.

Smt. WINNIFRED F. FERNANDES.—With reference to answer (c) of Question No. 237, you have not given proper answer regarding the number of categories of Government servants that are now in existence and the number of categories the Commission had recommended and the scales of pay for both in the old and the new categories. Has it come to your knowledge that Veterinary Assistant Surgeons and Stockmen will not agree to the Commission's recommendations?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—It is very difficult to say which of the categories of Government will agree or feel satisfied and which categories will not feel satisfied.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವೇತನ ಆಯೋಗದ ವರದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ 4 ವಾಲ್ಯೂಮ್‌ಗಳನ್ನು ಸದಸ್ಯರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಲುವು ಏನು, ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ಹೇಗೆ ಪಡೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇಂತಿಂಥಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೂಟಿಸದೆ ನಾವು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ 4 ವಾಲ್ಯೂಮ್‌ಗಳನ್ನು ಓದಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನೂಟಿಸಿದರೆ ಅದು ವೇಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸರ್ಕಾರದವರ ಬಳಿತವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ನಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಸರ್ಕಾರದ ನಿಲುವು ಯಾವರೀತಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಬೇಕಾದ್ದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿಲುವು ಬಂದರೆ ಇದು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿಗೂ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತು. ಬತ್ತೆಟ್ಟನ್ನು ತಾವು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಈ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೂಡ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಖರ್ಚನ್ನು, ಖರ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಎಲ್ಲೆಂದೆ ತರಬೇಕು ಎಂಬುವನ್ನು ಸದಸ್ಯರು ನೂಟಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ಈ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಏನು ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ, ಅವರು ಇದನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲ ಅವರು ಅತೃಪ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ 15ರಿಂದ 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. 1-3-1968ರಿಂದ ತುಟ್ಟಿಬಿತ್ತು ಎಂದು ಭಾಗವನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದೀರಿ. ಈ ತಡೆಹಿಡಿದಿರುವುದನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಈ ಆಯೋಗದ ವರದಿಯನ್ನು ಸಹ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೊರೆ ಬೀಳುವುದರಿಂದ ಕೂಡಲೆ ಹಿಡಿದಿರುವುದನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ. ಅದು ಬಂದಾಗ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ತು:ಕೋರ್ ಆಯೋಗದ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ 15ರಿಂದ 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನ ಪರಿಣಾಮವಾಗಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ನಾನು ಹೇಳುವಂತಹ ಅಂದಾಜು ಸರ್ಕಾರೀ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ನೌಕರರಿಗೂ, ಸೆಮಿ ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ನೌಕರರಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯ ಕೊಡಲು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕಾರಣ ಈ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾದ ವಿವಾದ ಮಾಡಿ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದ ಅವರ ಕಡೆಯಿಂದ ತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರ ಅಥವಾ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ನಂತರ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಕೊಡುವಂಥ ಯಾವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ನನಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಅವರು ಈ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲ ವಾರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆಗುವ ಖರ್ಚನ್ನು ಅವರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅವರೇನಾದರೂ ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಬಹುದೆಂಬ ಆಶೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚುವೇತನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಅವರೇ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗ ಪೇ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿಯನ್ನು ನಮ್ಮಗಳ ಸಲಹೆ ಕೇಳಲು ಈ ಶಾಸನಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಧ್ಯಯನದ ನೀತಿಯಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಆರೋಪಿಸಿದರು. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜವಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಯಾವಾಗಲೇ ಆಗಲಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ತುಟಿಭತ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದರೆ, ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮುಂಭಾಂತರವಾಗಲಿ, ಚರ್ಚೆ ಮುಂಭಾಂತರವಾಗಲೇ ಸೂಚನೆ ಬಂದಿತ್ತು, ಹೌದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ.—ಒಂದು ವೇಳೆ ಸರ್ಕಾರೀ ನೌಕರರು ಈ ಆಯೋಗದ ವರದಿಯಿಂದ ಸಂತೃಪ್ತರಾಗಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರಾ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಒಂದು ಆಯೋಗವೇ ನಮಗೆ ಸಾಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ದೊಡ್ಡಬೋರೇಗೌಡ.—ಇಂತಹ ಆಯೋಗ ನೇಮಿಸುವಾಗ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಇಂತಹ ಹಣಕಾಸಿನ ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಿಸಲು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರೆ ಆಗ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಪಣ್ಣುಗಂ.—ಪೇ ಕಮಿಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ನೇಮಿಸಿ ಆ ಕಮಿಟಿಯವರಿಂದ ಬಂದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಮೇಲೆ ಸರಕಾರ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಒಂದು ಆಯೋಗದ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕೊನೆಮೊದಲೇ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸರಕಾರ ಇದನ್ನು ಮಾಡುವ ಮನಸ್ಸೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ತನ್ನ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಫೋರ್ಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸಿದುದರಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನುಮಾರು 15 ಕೋಟಿ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಬಂತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದಂತೆ ನುಮಾರು 20 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಬರಬಹುದು ಮತ್ತು ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನಿಂದ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದ ನಿಲುವೇನು ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಎಕ್ಸೈಜು ಬಾಬಿನಿಂದ ಹಾಗೂ ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಾಬಿನಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯದ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಂಗನ ಗೌಡ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿರುವಂತೆ ನುಮಾರು 15-20 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಕೆಲವೊಂದು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಆಡಳಿತದ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ನೌಕರರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಸೂಚನೆ ಯಾವ ಯಾವ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಯಾವ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಸ್ಕಾಂಪು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕೆಲವಾರು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಶೇಕಡಾ 45 ರಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಬರಬಹುದು ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

Sri V. N. PATIL.—Just now the Hon. Finance Minister wanted to have suggestions from the House. Was the Government so much unprepared before the appointment of the Commission as to what

(SRI V. N. PATIL)

resources it has to tap to implement the recommendations ? Or is it that the Hon. Finance Minister is not revealing his mind to the House ? I want to know the policy of the Government in this matter from the Hon. Finance Minister.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—When we appointed the Commission we could not anticipate what the total expenditure would be if the recommendations are to be accepted. Further there is new development every time even in regard to the financial position and, therefore, I seek the views of the hon. members.

Sri V. N. PATIL.—We want your views.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—I will give my views after the hon. members express their views.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ.—ಈ ರೀತಿ ಸಂಬಳ ಹಾಗೂ ತುಟ್ಟಭತ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಹಣದುಬ್ಬರ ಹೆಚ್ಚು ಆಗಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ದಿನನಿತ್ಯದ ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಬೆರೆಗಳೂ ಏರುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ಇಂತಹ ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಬೆರೆಯನ್ನು ಹತ್ತೊಟುಯಿಲ್ಲ ಇರಿಸಿ ಬೆರೆಗಳನ್ನು ಇಳಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇ ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಸೂಚನೆ ಬಹಳ ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು ಆದರೆ ಹಣದುಬ್ಬರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ.

12-30 P.M.

Sri G. CHANDRAKANTH.—Has the Commission made any recommendation for reducing the size of the Cabinet in order to save money ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—No, Sir. In the first place it was not in the terms of reference of the Commission and in the second place the members of the Cabinet are not Government servants.

Licences for staging Dramas

53. Sri N. B. SIRDESAI (Khanapur).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(a) the procedure for obtaining licences for the staging of Dramas at Taluk and District places ;

(b) whether it has come to their notice that the present procedure for obtaining licences for staging, booking, etc., are very much complicated and troublesome ;

(c) whether there is any proposal to simplify the present cumbersome procedure, as has been done by the Government of Maharashtra ;

(d) whether it is a fact that about 70 to 80 complimentary free passes have to be issued to the concerned officials for obtaining all the required licences and permission ?

Sri MANIK RAO PATIL (Deputy Minister for Home).—[on behalf of Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister)].—

(a) The procedure for obtaining Licences for staging of dramas is the same as obtained in various regions of the State prior to the enforcement of the Mysore Police Act, 1963.

(b) No.

(c) Does not arise in view of reply to clause (b).

(d) No.

Sri N. B. SIRDESAI.—May I know how many licences are to be obtained and how many officers are to be approached for getting a permit or licence for staging a drama or any other cultural programme, and the difference between the procedure adopted by the State of Maharashtra and the State of Mysore ?

†Sri MANIKRAO PATIL.—In Bombay-Karnatak area a person who wants to stage a drama, has to obtain three licences, one for booking, one for premises and another for exhibition.

Sri N. B. SIRDESAI.—May I know what procedure is followed for granting permits or licences for staging dramas in aid of educational or religious institutions ?

Sri MANIKRAO PATIL.—There is no different procedure for that; the procedure is the same which is applicable to all types of dramas.

Sri B. B. SAYANAK.—May I know how many officers are to be approached for staging a drama ?

Sri MANIKRAO PATIL.—If three licences are to be obtained, three different officers are to be approached.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಅಫೀಸರ್ಸ್ ಎಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ಅವರು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಪಡೆಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸುಮಾರು ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

Sri MANIKRAO PATIL.—No such instances have come to the notice of the Government.

Sri BAPU GOWDA.—Is it not a fact that villagers, when they want to stage a drama or Nataka have to approach the Deputy Commissioner. To avoid harassment to the villagers, is it not better that these licences are continued to be given by the Tahsildars ?

Sri MANIKRAO PATIL.—No complaints have been received by the Government.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಪೊಲೀಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಟಿಕೆಟ್ ಛಾರ್ಜ್, ಮಾದತಕ್ಕಂಥ ಡ್ರಾಮಾಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಟಿಕೆಟ್ ಛಾರ್ಜ್ ಮಾಡದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಡ್ರಾಮಾಗಳಿಗೂ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಟಿಕೆಟ್ ಛಾರ್ಜ್ ಮಾಡದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಡ್ರಾಮಾಗಳಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ನಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿನಾದರೂ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

Sri MANIKRAO PATIL.—Sir, it will be considered when we bring in new uniform rules for the entire State.

Sri K. H. PATIL.—There is no provision either in the Act or Rules that the Police should insist on persons to take licenses. Yet, in villages, the Police authorities are insisting on persons to take licences for staging of dramas. What action Government propose to take to stop such things?

Sri MANIKRAO PATIL.—So far, no such complaints have been received by the Government.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಪ್ವಾನಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯರ ಹಿರಣ್ಮಯ್ಯನವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ದೂಷಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಅದ್ವೈತದಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ನಾಟಕ ಇವುಗಳ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಹಾಕುವ ನಿರ್ಬಂಧ. ಈ ಅದ್ವೈತದಿಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಬೇಗ ಸರ್ಕಾರ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೇ?

Sri MANIKRAO PATIL.—Sir, it is not true. In fact, after the enforcement of the Mysore Police Act, the procedure to be adopted is as per section 31 of the Mysore Police Act. There is no such intention with the Government.

Sri THIRUMALADEVARAYA.—Is it not a fact that there are different procedures in different areas?

Sri MANIKRAO PATIL.—At present, in different areas different procedures are adopted. But, shortly, we are bringing in uniform rules. In the City of Bangalore, the Commissioner of Police will be empowered to grant licences and in the Districts, the District Magistrates.

Sri N. B. SIRDESAI.—I want to know whether the answer given to (a) is correct and whether free passes are not being issued?

Sri MANIKRAO PATIL.—It is 100 per cent correct.

Sri G. CHANDRAKANTH.—Has it not come to the notice of the Government that when a drama is staged half the theatre will be full of police people?

Sri MANIKRAO PATIL.—It is not true, Sir.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಸ್. ನಾಡಕರ್ಣಿ.—ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಒಂದು ಅಟವನ್ನು ಅಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ದೇವರ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಹರಕೆ ಅಟ ಎಂದು ಅದರ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಅಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥದಕ್ಕೂ ಶೈಶನ್ಸ್ ಬೇಕೇ, ಸ್ವಾಮಿ?

Sri MANIKRAO PATIL.—Licences are required where the question of security of the people arises. But, for small gathering for social purposes, no such licences are required.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ತಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನರಂಜನೆಗೋಸ್ಕರ ಅಡುವ ಬಯಲು ನಾಟಕಗಳಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹಣ ಹುಟ್ಟುವಳಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಟಿಕೆಟ್ ಹಾಕಿ ಅಡುವವರು ಮಾತ್ರ ಅಧಿಕಾರಿಯಿಂದ ಶೈಶನ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ವಿನಾದರೂ ವಿವರವಾದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ?

Sri MANIKRAO PATIL.—Sir, I have already pointed out that we are bringing in new rules, and probably it will contain all such provisions.

Lift Irrigation Project

81. Sri M. K. BOMME GOWDA (K. R. Pet).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(a) whether there was a proposal before Government to start a Lift Irrigation Project in the lands situated near K. R. Sagar Water bed ;

(b) if so, the reasons for the delay in starting the project ?

Sri D. PARAMESWARAPPA (Deputy Minister for Major Irrigation and Electricity) [on behalf of Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister)].—

(a) Yes.

(b) The plans and estimates are yet to be finalised.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ನೀರಾವರಿ ಏತಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಆರೋಚನೆ ಮಾಡು ತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ದಿವಸದಿಂದ ಆರೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಪ್ರಶೋತವೇ ಯಾವಾಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು, ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ?

†Sri D. PARAMESWARAPPA.—In this case, plans and estimates are yet to be finalised. What happened was, in 1959, the Government constituted a Team called the Visvesvarayya Canal Team to go into the question of various amenities to be provided to the rehabilitated people and to suggest some measures to prevent Malaria in that area. That Team suggested certain Lift Irrigation schemes and those schemes in which the plans and estimates were got up, were sent to the Chief Engineer (General). The Chief Engineer (General), made some observations with regard to those estimates and they were again sent back to the Executive Engineer, K.R.S. Division, to attend to those observations. Later on, those estimates were sent to the Executive Engineer, Investigation Division, to recast the estimates according to the present standards prescribed by the Chief Engineer (General). Now, the estimates are being recast by the Executive Engineer, investigation Division, and they are yet to be finalised.

Mr. SPEAKER.—I want to bring to the notice of the Hon'ble Ministers that the reply to be given should not be long. It should be brief.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವರದಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ನುಮಾರು 10 ವರ್ಷವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸವೇನು ? ಆ ವರದಿಯು ಕಾಪಿಯನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—About 19 Lift Irrigation schemes have been proposed now and they are yet to be finalised. These schemes will be taken up when funds are made available.

Supply of Electricity

108. Sri RATNAKUMAR KATTEMAR (Mudabidri).---

Will the Chief Minister be pleased to state :—

the number of villages provided with electricity in Moodabidri Firka and Moolky Firka during the years 1966 to 1968 ?

Sri D. PARAMESWARAPPA (Deputy Minister for Major Irrigation and Electricity) [On behalf of SRI VEERENDRA PATIL (Chief Minister)].---

Moodabidri Firka	...	4
Moolky Firka	...	4

ಶ್ರೀ ರತನಕುಮಾರ್ ಕಟ್ಟೀಮಾರ್.—ಮೂಡಬಿದ್ರೆ ಫಿರ್ಕಾ ಮತ್ತು ಮೂಲ್ಕಿ ಫಿರ್ಕಾಗಳಲ್ಲಿ ಎದ್ದುಬಿಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಗ್ರಾಮಗಳ ಹೆಸರುಗಳೇನು ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.--In Moodibidri Firka and Moolky Firka the following villages have been electrified :

<i>Moodbidri Firka</i>	<i>Moolky Firka</i>
(1) Meroor.	(1) Balkunge.
(2) Thenke Mijar.	(2) Kevathar.
(3) Middodi.	(3) Karvire.
(4) Padumarnad	(4) Athikaribettu.

ಶ್ರೀ ರತನಕುಮಾರ್ ಕಟ್ಟೀಮಾರ್.—ದಕ್ಷಿಣ ಕನಡಾಕ್ಕೆ ಎಂ.ಎಸ್.ಇ.ಬಿ.ನವರು ಕಳಿಸುವ ಪುಟಿಲಿಯರ್ಸ್ ಸರಿಯಾಗಿ ತಲಪುವುದಿಲ್ಲ, ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹು ಭಾಗ ಬಂಟವಾಳ ಮತ್ತು ಪುತ್ತೂರಿಗೆ —ಈ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ವದಂತಿ ಇರುವುದು ನಿಜವೇ ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—The question is specific about the number of villages that have been electrified in Moodbidri and Moolky Firkas. Nothing is mentioned about materials. If the hon'ble Member asks a separate question, I will answer.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ ರೈ.—ನಮ್ಮ ಎದುರು ಕಡೆ ಇರುವ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದು ನಕ್ಕಕ್ಕೆ ದೂರವಾದುದು. ಬಂಟವಾಳ ಮತ್ತು ಪುತ್ತೂರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲ ಮಂಜೂರಾಗಿರುವ ಅಂದಾಜಿನಂತೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿ.

Smt. K. LEELAVATHI RAI.—Will the Minister be pleased to state how many villages are not yet electrified in Puttur Firka ?

Mr. SPEAKER.—The question is irrelevant.

Electrification of Villages

123. Sri H. B. JWANANAIAM (Hassan).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

the total number of villages electrified in Hassan District ?

Sri D. PARAMESWARAPPA (Deputy Minister for Major Irrigation and Electricity) [On behalf of SRI VRERENDRA PATIL (Chief Minister)].—

292.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾನನಯ್ಯ.—292 ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ? ಮತ್ತು ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಂತರದಿಂದ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿಕೆಗಳು ಬಂದಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಟಿ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಸಾಮಗ್ರಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಂತಹುದು ಮತ್ತು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಅಲ್ಲ ರೂರಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್ ವರ್ಕ್‌ಡೆಟ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ 2 ಪರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾತ್ರ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

† Sri D. PARAMESWARAPPA.—The total number of villages in Hassan District are about 2,527 out of which we have already electrified 305 villages up to the end of December. Generally the Board incurs loss if electricity is supplied only for electrification. If requests for pumpsets are forthcoming, estimates will be prepared; otherwise mere rural electrification will result in loss.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾನನಯ್ಯ.—ರೂರಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್‌ಗೂ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗೂ ಯಾವ ರೀತಿ ಸಂಪರ್ಕ ಬರುತ್ತದೆ. ರೂರಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್‌ನಿಂದ ಕೇವಲ ಶೇಕಡ ಎರಡ ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಉತ್ಪಾದನೆ ಬರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಟಿ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಾ ಇರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ? ಹಾಗೆ ಬಂದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಉಳಿದಿರುವ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತೀಕರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಶತಮಾನಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—I do not think all the 2,527 villages are ready to take power. There are some very small villages consisting of 10 to 15 houses in Hassan Taluk. Such villages may not be willing to take electricity.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 292 ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ತಾಲ್ಲೂಕುವಾರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—In Hassan Taluk about 46 villages have been electrified so far. In Channarayapatna Taluk 36 villages have been electrified. In Arkalgud Taluk 58 villages have been electrified. In Arasikere Taluk about 48 villages have been electrified. In Sakleshpur Taluk 38 villages have been electrified. In Belur Taluk 25 villages have been electrified. In Holenarsipur Taluk 16 villages have been electrified. In Alur Taluk, 21 villages have been electrified.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಚ್. ಪುಟ್ಟರಂಗನಾಥ್.—ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿಂದ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇದ್ದಂಥ ಈ ರೇಟನ್ನು 18 ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ಗೆ ಏರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್‌ಕರಣವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ರೇಟನ್ನು ಮತ್ತೆ 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ಗೆ ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—If the villages are outside the project programme, 18 per cent is prescribed.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, I believe there are nearly 3,000 villages in Hassan District. So far, hardly 200 and odd have been electrified. I want to know whether there is any programme in this behalf, and which if so, how many years it would take to electrify all the villages in that District ?

SH VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—My friend knows that it is physically impossible to electrify all the villages in the State. I can very well appreciate the anxiety of the members to see that all the villages in Mysore State are electrified as early as possible, particularly in view of the fact that Mysore has got plenty of power now. But the difficulty is on rural electrification the outlay is rather very heavy and compared to the outlay the return to the Electricity Board is very little. So the Electricity Board authorities have been complaining to the Government that they are losing very heavily and incurring heavy losses on this rural electrification programme. We have been trying our best to electrify as many villages as possible. But we are giving priorities to the servicing of I.P. sets and at the same time we want to see more and more villages are electrified. We have a programme to electrify 3,000 and odd villages during Fourth Plan period. It all depends upon the finances that are going to be made available to the Electricity Board. We have been in correspondence with the Life Insurance Corporation of India also and we feel that the Government of India should come to our aid in a larger measure in this respect.

Sri S. SIVAPPA.—Sir, in view of the fact that the Hon. Chief Minister is showing his anxiety to see that every village in the State is electrified as early as possible, will the Government think the feasibility of giving current to every village at least within the Fourth Plan period, irrespective of the amount required for each village? We are already having excess of electric power; and also when we are supplying electricity to our neighbouring States so generously, I want to know, why that generosity should not be extended to our own villages?

Sri VEERENDRA PATIL.—As I have explained just now that out of 27,000 villages in the State, we have been able to electrify about 7,000 villages so far, and we have a programme to electrify another 3,000 and odd villages during the Fourth Plan period. It is obvious from these figures that nearly 16 to 17 thousand villages will be left over for electrification during the future five year plan periods. It is difficult to say that all the villages will be electrified in the Fourth Plan period.

Sri K. H. RANGANATH.—Sir, just now the Hon. Chief Minister was pleased to say that top-priority would be given to the servicing of I. P. Sets. Is it not a fact that the Government has issued a circular preventing the supply of electricity in Hiriya taluk, with the result the Vani Vilas atchakatdars are not getting water there ?

Sri VEERENDRA PATIL.—I have received a similar representation that for the wells that have been dug up in the Vani Vilas command area servicing has not been given by the Electricity Board. I must tell this House what is happening in the Vani Vilas command area. Hon. Member coming from that District may also know that a number of people have installed pumpsets and they are lifting water from the canal, with the result the people of the command area are not getting any water at all. We took coercive steps to prohibit installation of their pumpsets and we asked them not to lift water. But they remove it during day time and instal the pumpsets during night times and lift water with the result, the atchkat people are suffering heavily. When we asked the Electricity Board they say that so far as supply of power is concerned, there is an agreement between the Electricity Board and the consumers and hence they cannot do anything in the matter. In view of this position we have said, that in future in whatever command area it may be, they must take the consent of the Government because such a situation should not arise again. This situation has arisen in Vani Vilas atchkat area. In this connection, I am going to have discussions with our officers and authorities of the Electricity Board and take a decision.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರ್ದೋ.—3 ಸಾವಿರ ಚಿಲ್ಲರೆ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ಸಂಪರ್ಕ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ಸಂಪರ್ಕ ಸ್ಪೀಡ್ ಕಡಿಮೆ ಇದೆಯೋ ಅಂತಹ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಟಾರ್ಜೆಟ್ ನಿಗದಿಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ನಮ್ಮ ಎರೆಕ್ಟಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡಿನವರ ನಿತಿ ಏನಿದೆಯೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ವಿದ್ಯುತ್ಸಂಪರ್ಕ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿವೆಯೋ, ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಎರಡನೇ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಅಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಪ್ರಿಯಾರಿಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದು ಪೂರ್ತಿಮಾಡುವುದು.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, is the Hon'ble Chief Minister aware that in Madras by the end of the Third Five Year Plan, all the villages were electrified and if so, did they get any financial assistance from the Central Government to complete that scheme ? If so, why should not the Mysore Government insist upon the Central Government to provide us with the necessary funds for that purpose ?

Sri VEERENDRA PATIL.—Sir, it is very difficult for me to accept the statement made by the hon. Member that in Madras State all the villages were electrified by the end of Third Five years plan period. So far as my knowledge goes, they have been able to electrify about 75 per cent of their villages in the State and another 25 per cent they have yet to electrify. But it is also a fact that in the matter of rural electrification they are marching ahead and I think to-day they top the

(SRI VEERENDRA PATIL)

list in the Country. The reason for this is that there was no dearth of electricity or power in that area. So far as our State is concerned, from 1954-55 onwards up to 1964 or so, we were short of electricity power even for our existing factories and we were telling our farmers to make use of night power, day power, one-day off and so on. When there was shortage of power in our State, during that period we could not do much to take up this rural electrification programme.

Sri B. B. SAYANAK.—Sir, may I know how many villages in Hassan District have asked for the supply of electricity?

Sri VEERENDRA PATIL.—That is a matter of detail. Let the hon. Member put a separate question for that.

Sri D. B. KALMANKAR.—In view of the fact that the three districts of erstwhile Hyderabad State are very backward in the matter of rural electrification, whether a special programme would be chalked-out by the Government for these three districts?

Sri VEERENDRA PATIL.—I have already replied just now. Wherever we have not been able to supply electricity and give service to pumpsets, preference would be given to those areas in Fourth Plan period, without ignoring or allowing other areas to suffer.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ್.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದುವರೆಗೆ ಕೇವಲ 7 ಸಾವಿರ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಒದಗಿಸಿರಾಗಿದೆ, 4ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 3 ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. 4ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 3 ಸಾವಿರ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಗೊತ್ತಾದ ಅವಧಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ಅಲ್ಲದೆ ಈಗ ಇರತಕ್ಕ 27 ಸಾವಿರ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಇನ್ನು 10-15 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಒದಗಿಸಿ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಈಗಲೇ ಮಾಡಲು ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ

ಶ್ರೀ ವಿರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಯೋಜನೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೇನೂ ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಆ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಕಷ್ಟವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಷ್ಟ ಬರುತ್ತರೇ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಪವರ್‌ಗೆ ಏನೂ ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಪವರ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಮಿಷನ್ ಲೈನ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಮರ್ಚೆಮಾಡಬೇಕು. ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿರಾರವು ಎಂಬ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ಧನಂಜಯ.—ತಾವು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಮಿಷನ್ ಲೈನ್ಸ್‌ಗೆ, ವೈರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವಾರು ತೊಂದರೆಗಳು ಇವೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಗಳಿದ್ದರೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯವರು ಆ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಡಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ? ಎಷ್ಟು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ?

ಶ್ರೀ ವಿರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಯಾವ ರೀತಿ ಫೋಗ್ರಾಂನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಆ ಫೋಗ್ರಾಂ ಪ್ರಕಾರ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ತಡವಾಗಿರಬಹುದು.

Mr. SPEAKER.—The question hour is over.

Members' request to answer all questions including in the list

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ (ಮರಣೀಶ್ವರಂ).—ನಾನು ಒಂದೇ ಒಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Sri G. CHANDRAKANTH.—Sir the previous question on I.P. sets could have been restricted and other questions should have been taken. At least I request you to treat my question as held-over question to be taken up tomorrow.

(Sri K. P. Nadgouda also rose)

Mr. SPEAKER.—I sympathise with the hon. Members. But I am sorry. I cannot help. Time is over.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ನನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಹೀಗೆಯೇ ಆಯ್ತು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕೂಡ ಹೀಗೆ ಆಯ್ತು. 20 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 10-15 ಇಲ್ಲ ಉತ್ತರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಇವು 20 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಅದಲ್ಲ ವನ್ನೂ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, 20ನೂ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು. ಆಗದಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು 15ಕ್ಕೆ ರಿನ್ಟಿಕ್ ಮಾಡಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ಸದಸ್ಯರ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇಲ್ಲ ಚರಾವಣೆ ಮಾಡಿ, ನಮ್ಮ ಜನರ ಕೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ಶೂಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು 20 ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿದರೆ, 20ಕ್ಕೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ನಾಡಗೌಡ (ಮುಧೋಳ).—ನಾನು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು ತಾವು ತಡೆಹಿಡಿದಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗಾದರೆ ನಾವು ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 25 ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಬರುವುದೇನು? 25 ರೂಪಾಯಿ ಸ್ಟೇಟ್ ಹಾಕಿ ಹೊರಗಡೆ ಯಿಂದಲೂ ಬೇಕಾದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಸಿಗದೆ ನಾನು ಕೂರುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದರೂ ಸರಿ, ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಸಿಗದೇಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀರ್ (ದೇವದುರ್ಗ).—ತಾವು ಈ ಸಭೆಯ ಕಾಲವನ್ನೆಲ್ಲಾ ವ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ತಾವು ನನ್ನ ದಿವಸ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಕ್ಕೆ 15-20 ನಿಮಿಷ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಇವೊತ್ತು ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ?

Mr. SPEAKER.—It is wrong on the part of Hon'ble Member to say that the Chair has wasted time. I want to tell the hon'ble Members that unless they co-operate by asking lesser number of supplementaries, it is impossible to finish all the questions.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ನಾಡಗೌಡ.—ನಾನು ಇವೊತ್ತು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್ (ಮೂಡಬಿದರೆ).—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—We will consider this in a more calm atmosphere.

Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR (Bhadravati).—I request the Chair to kindly hold over this Question.

Sri M. S. KRISHNAN (Malleswaram).—On a point of order, Sir. The Minister for Finance has stated a few minutes ago that he would answer this particular question after a few minutes. But now when the question actually was reached in the list, the Chair declares Question-hour is over. By that is the Chair not curtailing the right of the Minister to

(SRI M. S. KRISHNAN)

answer and the privilege of the Member to hear the answer? Can such curtailment of the right of the Minister and a Member on this side be done by the Hon'ble Speaker?

ಶ್ರೀ ಸವಾತಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀರ್.—ಇವೊತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯವನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ? * * *

ಶ್ರೀ ವಾಚಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ).—ಈಗ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಇರುವುದರಿಂದ ತಾವು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ (ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಪ್ರತಿವಿಧವೂ 20 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಲಮಿತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ರೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಎಂದು ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ತಾವು 5-10 ನಿಮಿಷ ಜಾಸ್ತಿ ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೂ ಸಹ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಮುಗಿಸಿದ್ದೀರಿ, ತಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

Mr. SPEAKER.—I will carry out my responsibilities.

Sri S. SIVAPPA.—Please make an allotment of time for each question and subsequent supplementaries.

Sri SADASIVAPPA PATIL.—You please refer to the previous days' proceedings. Time has been extended by half-an-hour. Why is it being denied to-day? Please call for reports of other days.

Sri S. SIVAPPA.—Members are very much agitated.

Mr. SPEAKER.—What happened yesterday was that left over questions were called again before the Question Hour was over. The list was allowed to be completed and no further question was taken. Now the question hour is over. That is the difficulty. With reference to a particular day, there may be hundreds of questions for answers. The questions will therefore be selected by lots and priority fixed for them in that way. So the other questions are bound to lapse. But the questions and their answers will go on record.

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Harihar).—It is rather unfortunate that this situation has arisen right from the commencement of this Session. My only request to you is not only to look to the Members when questions are asked but also at the clock so that you could so apportion your time and see that as far as possible all the questions at least a substantial portion of them, are brought for oral answers. Sri Nadagouda is known to be one of the most silent Members in this House—silent in the sense that he is not vexatious like me. We have great respect for him. Let him be permitted to put his question, to easeen the present situation.

Mr. SPEAKER.—What about others?

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I implore that these two hon. Members Sri Nadagouda and Sri Sadasivappa Patil, may be permitted to put

**** Mater not recorded as ordered by the Chair.

their questions. Tomorrow please see that almost all the questions are taken up by cutting down supplementaries.

Mr. SPEAKER.—How can I make discrimination like that?

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—It is only a question of acceding to a request Nothing more Sir.

Mr. SPEAKER.—Supposing those two Members are permitted to put their questions now, will the others not press their questions? If the Members give that undertaking, let me consider Sri Siddaveerappa's request.

Sri M. S. KRISHNAN.—I beg to differ from hon. member Sri Siddaveerappa. My question is as important as that of Sri Nadgouda because it pertains to beedi workers. Hon. Minister Sri K. Puttaswamy has to answer my question. He has furnished answer in the printed list in such a manner that the beedi workers will go to dogs. Let all the members be permitted to put their questions.

Mr. SPEAKER.—I shall take up these questions tomorrow.

Sri M. S. KRISHNAN.—What about my questions?

Mr. SPEAKER.—All the questions that have remained unanswered will be taken up tomorrow.

Sri K. P. NADGOUDA.—I have a request that my question should be taken first tomorrow.

Mr. SPEAKER.—I shall take these questions first tomorrow.

Sri M. NAGAPPA.—I have a point of order. According to the List, 20 questions are listed. So far we have exhausted only about 10 questions. Out of them, the Hon. Speaker, without any right or authority under the Rules of Procedure, has allowed questions 5, 145, 173 and 237 to be clubbed together although they are not in the serial order. When he exercised his discretion, it was assured to the House not directly but indirectly, that the Speaker will extend the Question Hour and put the questions passed over for answer. Questions 145 and 173 were prematurely put for answer long before they were due for answer. So questions printed subsequent to 132 and 137 were reached earlier than they were due, the hon. Speaker may exercise his discretion and extend today's Question Hour and see that all the questions in today's list are finished. The other questions not taken up today, should not be postponed to tomorrow. If these questions are deferred for tomorrow the same problem that arose today will again arise. If you hold out an assurance that the Question Hour will be extended tomorrow by half-an-hour, then these questions may be taken up along with tomorrow's list. Otherwise they may be taken up today itself. My objection is that the Hon. Speaker has no discretion under the Rules to choose any question he wants and put it to the House. My stand is, they must be taken up in the order in which they are serially numbered.

Mr. SPEAKER.—The hon. Member Sri Nagappa has raised a point of order to the effect that three questions, which were not in serial order were clubbed together and that procedure should not have been adopted. I hold that objection has no force. As question No. 5 was similar to question Nos. 145, 173 and 237, they were clubbed together. All these questions related to one and the same subject and I was perfectly right in putting all of them together before the House; I do not see any irregularity in my action.

With regard to his presumption that the Question Hour would be extended, the Chair has already promised that all the left over questions of to-day will be taken up tomorrow and they will be placed first in tomorrow's agenda.

As to his third point about extension of time tomorrow, it may be considered tomorrow and not now. If possible, let us try to finish 30 to 40 questions within one hour. If that is not possible and extension of time is required, that will be considered tomorrow and not now.

AN HON. MEMBER.—I have a point of order.

Mr. SPEAKER.—There cannot be a point of order in between the interval of the disposal of one point and the commencement of the next item in the List of Business. Then a point of order can be raised only if relates to preserving order in the House or arrangement of business before the Assembly.

Business of the House

Sri D. B. KALMANKAR.—I raise a point of order. My point of order is, no confidence motion was permitted to be taken up on 21st January 1969. As per rule 153 it must be taken up either the next day or within three days thereafter. Today's agenda does not disclose that particular no-confidence motion is to be taken up today. My submission is that this no-confidence motion has to be taken up today. I want a ruling on that.

Mr. SPEAKER.—The hon. Member Sri D. B. Kalmankar has raised a point of order that the no-confidence motion should have been taken up today. I do not know why this objection was not raised when the announcement was made that the no-confidence motion would be discussed tomorrow, the 21st. This objection is too late in the day. There were two intervening holidays. According to principles accepted holidays are to be excluded for the purpose of counting. That way it is perfectly in order and there is no difficulty about it.

As regards the points raised by Sri M. S. Krishnan that since the Hon. Finance Minister was ready to answer the question and he should have been permitted, I must say that when questions are put for ora

answers, the Ministers are always ready. So, there was nothing extraordinary in the procedure followed when question was not taken up. When questions are not reached, the fact that the Minister wants to answer, cannot be an added reason to give precedence over other questions. There is no force in the point of order raised by Sri M. S. Krishnan. We shall proceed to the next item.

ಶ್ರೀ ವಾಚಾಸ್ಪತ್ಯ ನಾಗರಾಜ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಹೋದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ 10 ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಳಿಸಿದ್ದೆ. ಅವಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಈ ಸಲ ಕಳಿಸಿರುವ 10 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೂ ಉತ್ತರ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಒಂದೂ ಪ್ರಿಂಟಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಥವಾ ಸರಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ ಬೇರೆ ಇದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—Replies to a number of questions have been received. Government have got 15 days time to reply. If hon. member just points out the question regarding which he is making a complaint, I shall make an enquiry. Hon'ble Member may pass on the questions to which he wants answers.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್ (ತುಮಕೂರು).—ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಅಂಡರ್‌ಗ್ರೌಂಡ್ ಡ್ರೈನೇಜ್ ಮತ್ತು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ನಾನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಈ ಸಭೆಗೆ ಚುನಾಯಿತನಾಗಿ ಬಂದಾಗಿನಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಏನೂ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸೌಕರ್ಯಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೋದ ಸಲ ಮತ್ತು ಈ ಸಲ ಕಳಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡದಾರದ್ದೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಸರಕಾರಕ್ಕಿದೆಯೋ ಏನೋ ತಿಳಿಯದು. ಇದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಊರಿನ ಮೂಲಕವೇ ಹೋಗಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—The hon. member may pass on the number of his questions. This will apply to all the other members. If any hon. member finds that there is any question which is not replied to, he may please pass it on to me. I shall try to expedite the matter.

Sri M. NAGAPPA.—I have sent a notice under rule 312 to raise a matter. It is not a point of order.

Mr. SPEAKER.—I have given direction to my office to send a reply. In the meanwhile hon'ble member may meet me.

Sri M. NAGAPPA.—The other day I and Sri D. B. Kalmankar came and discussed it with the Hon. Speaker.

Mr. SPEAKER.—I shall check up the matter and find out what has been done. We will take it at the end of the day.

Sri M. NAGAPPA.—I have requested you to allot some time to raise this matter on the floor of the House.

Mr. SPEAKER.—I shall give my ruling at 6 O'clock.

Sri M. NAGAPPA.—The question of ruling does not arise.

Mr. SPEAKER.—I shall just see. We shall take it up at 6 O'clock.

Sri M. NAGAPPA.—Thank you.

Privilege Motion re: Incorrect Replies by Deputy Minister for Health

Sri K. H. PATIL.—I have moved a privilege motion against Sri Basavannappa.

Mr. SPEAKER.—Sri K. H. Patil has given notice of a privilege motion. I had requested him to come and meet me in my chambers. He had come and discussed it with me. I have pointed out to him that there is no breach of privilege. Accordingly I have disallowed it. His complaint was that yesterday while answering supplementaries to a question regarding the visit of the Director of Health Services to Raichur, the answers given by the Deputy Minister and the Health Minister, were different and that there was a breach of privilege. When there is some thing incorrect, that can be corrected. Unless there was deliberate intention to mislead the House, there cannot be any breach of Privilege. Since no such circumstances exist, I have disallowed his motion.

Sri K. H. PATIL.—Is it the Deputy Minister has misunderstood?

Mr. SPEAKER.—The Minister will explain. Yesterday the Deputy Minister for Health said, that the Director cannot undertake tour in excess of 10 days. The Minister for Health said it is the minimum time for purpose of touring.

1-30 P.M.

Sri M. NAGAPPA (Raichur).—The Deputy Minister has to explain because he has given incorrect information to the House. Whereas the hon. Minister has given correct information.

Sri Y. RAMAKRISHNA (Minister for Health).—Mr. Speaker, according to the circular issued by the Directorate, officers of the Directorate are to undertake tours for 10 days in a month.

Sri M. NAGAPPA.—The hon. Deputy Minister said that he cannot exceed 10 days in touring. On the contrary, the Hon. Minister for Health says that the minimum time is 10 days. Which is correct?

Sri K. PUTTASWAMY (Minister for Law, Labour and Parliamentary Affairs).—The Hon. Health Minister has already corrected the Deputy Minister. I do not think there can be a point of privilege.

Mr. SPEAKER.—That I have already said.

Sri K. H. PATIL (Hubli).—Just to maintain the dignity of the House, if my hon. friend is really courteous enough, if he has misunderstood the rules or if he is unaware of the rules, let him say on account his ignorance he has said so for which he regrets.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಮಿನಿಸ್ಟರನ್ನು ಬೂರ್ ಯಾವಾಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸಮೆಯಾನುಸಾರ ಬೂರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದಕ್ಕೆ ಮಿನಿ

ಸ್ವರವರು ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ 10 ದಿನ ಬೂರ್ ಮಾಡಿಯೇ ತೀರಬೇಕು ಎಂಬ ನಿಯಮ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರಿಂದ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜವೇ? ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜವೇ ?

Sri M. NAGAPPA.—The privilege motion was not against the Minister for Health, but it is against the Deputy Minister who has given a wrong information to the House. So, correction has to be made not by the Hon. Minister but by the Deputy Minister. The Deputy Minister must say that he was not aware of the particular rules and regulations and he was not knowing that information. The Hon. Deputy Minister must correct his statement.

Sri M. S. KRISHNAN.—The Deputy Minister has committed the mistake. It is he who has got to speak.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Probably they are afraid that the Deputy Minister might commit some other error. Therefore, the Minister has gone to his rescue.

Mr. SPEAKER.—I have heard the Hon. Members. The Constitutional position is that any Minister on behalf of the Ministry can reply to questions.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—You have to tell the Deputy Minister not to repeat it again. He must be careful whenever he speaks next time.

Mr. SPEAKER.—I think the Hon. Deputy Minister will bear this in mind.

Sri K. H. PATIL.—Is not the Deputy Minister competent to speak in the House? Let him say that. Why should the Minister come to his rescue?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಇದು ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದ ಘಟನೆ. ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ರು ಹೇಳಿದ್ದು ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾಗಿ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾದಾಗ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ರು ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲ ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳುವುದಾಗಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅನೇಕರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದ ವಿಚಾರ ಮಾತನಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಅದು ತಪ್ಪಾಯಿತು, ಅದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಯಾವ ರೂಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಅನ್ನುವುದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri D. B. KALMANKAR.—Sir.....

Mr. SPEAKER.—Let the Hon. Minister finish. I shall hear the hon. Member afterwards.

Sri K. PUTTASWAMY.—I have risen on a point of order. I was trying to explain my point of order. The other day, a statement was made by the Hon. Deputy Minister for Health which was not correct. Immediately, the Hon. Minister for Health has corrected the statement. Therefore, there is no question of either privilege or even question of asking the Deputy Minister to explain. The Deputy

(SRI K. PUTTASWAMY)

Minister is not contending that what he has said, is correct. He is keeping quiet because he was corrected by the Hon. Minister for Health. Therefore no question of calling upon the Deputy Minister for Health to explain, would arise.

Sri H. SIDDHAVEERAPPA — That is not like that. Let us know the position correctly. It is nowhere stated in the rules that if after the Deputy Minister another Minister speaks, that amounts to correction. It is not so. Both the statements are there. Soon after the reply of the Deputy Minister, the Minister stood up and said that the Director has to tour for 10 days. Probably, if there was a little tact on the part of the Deputy Minister, he could have got up immediately and said that he stands corrected. Then the whole matter would have ended and all these things would not have arisen. The Minister did not say that he is correcting the answer of the Deputy Minister. Both the answers are there. Therefore, strictly and legally both the answers are there. It is for us to view which is correct and which is not correct. The whole thing would have been over if the Deputy Minister said that he stands corrected. If they allow these simple things to crop up, then many more things would come up.

Sri B. P. GANGADHAR.—He can say that he has made an incorrect statement and that he regrets for the same.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ (ಧರ್ಮಸಾಗರ).—ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲೀ, ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿ ಫೈರ್‌ಗಳನ್ನು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಸಮಾಚಾರ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು ತಾರೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಹೇಳಬೇಕು, ಇಲ್ಲದೇ ಇದರ ಮಾಹಿತಿ ನೋಡಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಫೈರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರುವುದೇ ಒಂದು ಅವರು ಹೇಳುವುದೇ ಒಂದು ಆಗಬಾರದು, ಇದು ಬಹಳ ಗುರುತರವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅವರು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು ಏನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಹಗುರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಭೆಯ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಬೆರೆಯೂ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತಿದ್ದರೆ, ಈ ಸಭೆಯ ಉದ್ದವಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಈ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಪುಟ್ಟ ಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವಾಗಲಿ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲೀ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ತಪ್ಪು ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಾರದೆಂಬ ಹದರಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕು.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವುದೇನಾದರೂ ಇದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪ (ಅರೋಗ್ಯ ಶಾಖೆಯ ಉಪಮಂತ್ರಿಯವರು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗತಕ್ಕ ಯಾವ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಮತ್ತೆ ಯಾವ ಒಂದು ವಿಚಾರವಾಗಲೀ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರೂಲ್ಸ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್‌ಗಳನ್ನೆರಾಟೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡೇ ಬರುತ್ತೇನೆ. In the present, case what I stated is that, if the Director of Health Services undertakes a tour, it must not exceed 10 days. There is a definite rule to that effect. That is what I stated in the Assembly.

Mr. SPEAKER.—So is it that what the hon'ble Deputy Minister stated is correct?

Sri G. BASAVANNAPPA.—Yes, that is correct.

(Several hon'ble Members rose).

Mr. SPEAKER.—I must first give my ruling to the point of order raised by the Hon'ble Minister Sri Puttaswamy. We should utilize the time at our disposal in the house most fruitfully. As I stated earlier, the simple question that was raised by Sri K. H. Patil was whether there was any breach of privilege. The point was that when an answer was given by the Hon'ble Deputy Minister for Health the Minister for Health felt that it was a wrong answer, he therefore corrected the answer, and thus there were different answers. The position is that when an attempt is made by a representative of the Government to give a correct answer, the matter should normally end there unless incorrect answer was given deliberately to mislead the House. Unless there is evidence before me and before the House to show that there is a deliberate attempt to state falsehood, no breach of privilege can be raised and so my ruling is that there is no breach of privilege.

However, I cannot now compel either the Hon'ble Deputy Minister or the Hon'ble Minister for Health to express regret. It is left to the individual Minister concerned to say or not to say that. So far as the notice about breach of privilege is concerned, I have given my ruling that there is no question of breach privilege in view of the fact that there is no material before me to say that there was a deliberate attempt to mislead the House. There the matter should end. There is much work before the House and I request the Hon'ble members to utilize the time at their disposal properly.

Sri K. H. PATIL.—I only want to make one appeal to the Chair. There are already two different statements and today there is another statement by the Hon'ble Deputy Minister for Health. If all these three statements are perused, I submit that there is a clear and *prima facie* case of breach of privilege and it is also clear that it is intentional. That is evident from the third statement of the Hon'ble Deputy Minister today. If it was not intentional and it was made by mistake, he would have said that 'I made a mistake and I stand corrected'. Then we would not have minded it. But now having made a wrong statement, he is trying to maintain it. In the interest of the maintenance of the dignity and decorum of the House it is essential that the Ministers should always come prepared with the correct information from the files and records and give correct answers on the floor of the House. In view of what has happened and the discussion that has taken place, the House may be allowed to take it up tomorrow.

Mr. SPEAKER.—I have already given my ruling on that. If the member wants to give another motion, he may do so.

ಶ್ರೀ ವಾಚಾಪ್ ನಾಗರಾಜ್. —ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ಇದೆ. ಅದರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿರಿ. ನಾನು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ಏನಾಯಿತು !

Mr. SPEAKER.—I cannot compel anybody to be present in the House. I can only request that everybody should be present in the House.

Sri V. N. PATIL (Humnabad).—I rise to a point of order, Sir.

Mr. SPEAKER.—No point of order can be raised during the interval between the termination of one item of business and the commencement of another unless it relates to maintenance of order in, or arrangement of business before the Assembly. Does the point of order relate to maintenance of order or arrangement of business?

Sri V. N. PATIL.—Definitely Sir. Now there are three statements.

Mr. SPEAKER.—The point of order can be only with respect to maintenance of order or arrangement of business. As regards maintenance of order, nothing has happened here to restore order. The question hour is over and we are going to the next item and so in between there cannot be any point of order under rule 311.

Sri V. N. PATIL.—My point of order relates to a matter which was discussed just now.

Mr. SPEAKER.—Hon'ble member may refer to the proviso to rule 311 (1). There cannot be any point of order now.

Sri V. N. PATIL.—I had already stood up a point of order. Then you were pleased to ask me to wait. I obeyed you. Is obedience to the Chair a sin? I am to be deprived of my opportunity to raise the point of order? If I had persisted then itself in raising my point of order, I would have been allowed.

Mr. SPEAKER.—Is it the intention of the House to waste time on matters which are not relevant to the business before the House?

Sri V. N. PATIL.—Please avoid using such words. We are not here to waste the time of the House. We are responsible members and we have a sense of value of time.

Now, two different answers are given. Previously, we thought that it was un-intentional. The Deputy Minister now says: 'I know my responsibility and with full knowledge of facts and figures, I have said so.' He said that the Director of Medical Services has to tour for ten days in a month. He says: "I need not stand myself corrected and what I have said is 100 per cent correct." A statement is therefore necessary from the Health Minister as to whether his statement is correct or the statement of the Deputy Minister is correct.

Mr. SPEAKER.—I have understood the hon. Member. It is very surprising that the hon. Member Sri V. N. Patil was inattentive when a similar question was raised by Sri K. H. Patil and the same was answered by the Chair. I had already given my Ruling stating that there is no breach of privilege. I cannot compel the hon. Minister or any Member to make a statement. It is for the hon. members to take such action as they please. I have already stated that. There is no Point of Order.

**Notice of privilege motion re: tour programme of Sri K. Puttaswamy,
Minister for Law, labour and Parliamentary Affairs**

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ನೋಟೀಸ್ ಕಳಿಸಿದ್ದೆ.

Mr. SPEAKER.—I have disallowed it. The hon. Member Sri Vatal Nagaraj had given notice of a privilege motion stating that the hon. Minister for Municipal Administration should have given copies of his programme not only to Sri Vatal Nagaraj but to others also. I have not given consent to his privilege motion.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ನಾನು ಸ್ಪರ್ಧೆ ಎಕ್ಸ್‌ಕ್ಯೂಸಿವ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

*

*

*

Mr. SPEAKER.—If the hon' Member raises the point at 6 O' Clock, I shall consider.

Sri M. S. KRISHNAN.—Sir, Rule 179 of the Rules of Procedure says.....

Mr. SPEAKER.—I have disallowed it.

Sri M. S. KRISHNAN.—I am not questioning the Chair's Ruling.

Mr. SPEAKER.—I am not permitting any discussion on that point.

Sri M. S. KRISHNAN.—Sir, I request you to consider Rule 179, which says :

“The right to raise a question of privilege shall be governed by the following conditions namely : -

- (i) not more than one question shall be raised at the same sitting ;
- (ii) the question shall be restricted to a specific matter of recent occurrence ;
- (iii) the matter requires the intervention of the Assembly.”

I have also seen the matter of privilege raised by Sri Vatal Nagaraj. I submit that it is a matter of recent occurrence. The hon. Minister Sri K. Puttaswamy tried to send a circular about his visit to a particular place in such a fashion that he invited the B.C.D.C. President. We have no objection to his inviting him. But, when he invites him in his official capacity, he should also invite other members of the area although they belong to opposition parties. This is a serious matter of privilege. The Hon'ble Minister Sri K. Puttaswamy has committed a breach by virtue of the fact that he has sent the circular only to the B.C.D.C. President. Is it not a matter that requires the intervention of the Assembly ? We request you to protect us from the political onslaughts of the Minister.

***Matter not recorded as ordered by the Chair.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್. — ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ದಯವಿಟ್ಟು ಕೇಳಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. — ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಚೇಂಬರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ, ಇದನ್ನು ನಾವು ಡಿಸ್‌ಕಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಬ್ರೀಚ್ ಆಫ್ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

2-00 P.M.

Motion of leave to introduce :

- (i) The Mysore Homoeopathic Practitioners (Amendment) Bill, 1968; and
- (ii) The Mysore Ayurvedic and Unani Practitioners Registration and Medical Practitioners Miscellaneous Provisions (Amendment) Bill, 1969 A.—Leave to Introduce.

Sri Y. RAMAKRISHNA.—I beg leave of this House to introduce the (i) the Mysore Homoeopathic Practitioners (Amendment) Bill, 1968; and (ii) the Mysore Ayurvedic and Unani Practitioners Registration and Medical Practitioners Miscellaneous Provisions (Amendment) Bill, 1969.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That leave be granted to the Health Minister to introduce.
(i) The Mysore Homoeopathic Practitioners (Amendment) Bill, 1968 and (ii) The Mysore Ayurvedic and Unani Practitioners Registration and Medical Practitioners Miscellaneous Provisions (Amendment) Bill, 1969.

The Motion was adopted.

(B) Introduction :

Sri Y. RAMAKRISHNA.—I introduce the (i) The Mysore Homoeopathic Practitioners (Amendment) Bill, 1968; and (ii) The Mysore Ayurvedic and Unani Practitioners Registration and Medical Practitioners Miscellaneous Provisions (Amendment) Bill, 1969.

Mr. SPEAKER.—The Mysore Homoeopathic Practitioners (Amendment) Bill, 1968 and the Mysore Ayurvedic and Unani Practitioners Registration and Medical Practitioners Miscellaneous Provisions (Amendment) Bill, 1969 are introduced.

(Sri Vatal Nagaraj stood up and began to speak).

Mr. SPEAKER. — The Hon. Member is not permitted to speak.

Sri B. P. GANGADHAR.— Why don't you hear him Sir.

Mr. SPEAKER.— No.

Sri R. DAYANANDASAGAR (Chamarajpet).—Two Ministers made contradictory statements. Does it not amount to a breach of privilege?

Mr. SPEAKER.—There are some rules to be observed. The hon'ble Member feels something wrong in it. I do not say whether it is wrong or right now.

Sri R. DAYANANDASAGAR.—I am not questioning the Chair. But they are different statements.

Sri M. S. KRISHNAN.—The Hon'ble Speaker has to guide us.

Mr. SPEAKER.—I have already asked the hon. member to move a proper motion about that, Mr. Vatal Nagaraj had come to me and I have told him that there was no breach of privilege. He was convinced. Still if he wants to raise the question, he may do so at 6 O' clock to-day.

Leave of absence to Sri B. A. Bolasetty

Mr. SPEAKER.—I have received a letter from Sri B. A. Bolasetty, Member, Legislative Assembly, requesting for leave of absence from attending the current sittings of the House due to his inability.

Is it the pleasure of the Assembly that permission be granted to Sri B. A. Bolasetty for remaining absent from the current sittings of the House?

HON'BLE MEMBERS.—Yes.

Mr. SPEAKER.—Permission to remain absent is granted.

Motion of thanks to the Governors' Address

(Debate Continued)

Mr. SPEAKER.—I want to know how much time the Government wants to take for reply?

Sri S. V. AGNIHOTRI (Dharwar Rural).—About one hour.

Mr. SPEAKER.—The discussion may go up to 5 P.M. and the Government will begin reply at 5 P.M..

† ಶ್ರೀ.ಕೆ. ಎನ್. ವೀರಪ್ಪಗೌಡ (ಶೃಂಗೇರಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿನಂದನೆ ಮಾಡುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸ್ಪೀಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ತಂದಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸ್ನೇಹಿತರು ಆಗಲೇ ಮಾತನಾಡಿ ದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ನಾವು ಸ್ವಾಗತಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ಎರಡು ಮೂರು ಅಧಿವೇಶನಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಈ ಸರಕಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಚಾಲಂಜನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದು ಅದನ್ನು ಬಹಳ ತೃಪ್ತಿ ಕರವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಹೋದ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ವೀರಪ್ಪಗೌಡ)

ಸಾರಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣಕ್ಕಿಂತ ಈ ಸಾರಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರುಗಳು ಅನೇಕರು ಕಂದಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೋದಾಗ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಕಂದಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇಂದು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಮುಗಿದು ಇಲ್ಲಿರುವ ಜನರೇ ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವಂತಾಗಿದೆ. ಕಂದಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯೇ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಣ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕೆಲಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ರೈತರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ಮಹತ್ವದ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಇಂದು ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ನಡೆದು ಮುಗಿದಿವೆ. ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಪಾರ್ಷ್ವಗಳು ಪರವಾಗಿ ಜನ ನಿಂತು ಆರಿಸಿಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಷ್ವ ಮೇಲೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರೇ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಪಂಚಾಯತ್ಯುಲ್ಲೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಹಿತೈಷಿಗಳೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಸಹಜ.

ಇನ್ನು ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲರ ಬೆಂಬಲ ಪಡೆಯಲು ಕಳೆದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಮುಂದೆ ಇಷ್ಟು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಡೆದುಬಿಟ್ಟು ನಮಗಾಗಿ ನಮಗಾಗಿ ಏಳೆಂಟು ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿ ಇದರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಹಣವನ್ನು ನಾವು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೆಂದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಖಾಯಂ ಕಾಮಗಾರಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎನ; ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಜನರು ತಿಳಿದೇ ಒಟ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರುವುದು ನೋಡಿದರೆ ಪರ್ಮಾನೆಂಟ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಅಗಲಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಖಾಯಂ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚು ಜಮೀನು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಇರುವಂತಹ ಕಡೆಯೂ ಅಂದರೆ ಮರನಾದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಈ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಅಶ್ವಕಟ್ಟುಗಳು, ರಸ್ತೆ ರಿಪೇರಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಈಗ ಏನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ನೀರು ಹೆಚ್ಚು ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ನೀರು ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಅರಿತು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ; ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮರನಾದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಭೂಸುಧಾರಣೆ ವಿಷಯ. ಅದು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪಹಣಿ ಬರೆಯತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪಹಣಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ಹೊಡೆದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಎಂಟು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಬಹಳ ವಿಷಾದಪಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಉಗ್ರ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಒರಿಜಿನಲ್ ರಿಕಾರ್ಡ್‌ನೇ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಟೈಬ್ಯಾನರ್ ಮುಂದೆ ಏನು ರಿಕಾರ್ಡ್ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೋ ಅದು ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒರಿಜಿನಲ್ ರಿಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಸರನ್ನು ಹೊಡೆದು ಬದಲಾಯಿಸಿದಂಥ ದಾಖಲೆಗಳು ಇವೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಅದೇಶವನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅರಣ್ಯದ ವಿಷಯ. ಮರನಾದಿನಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡು ಮಳೆ ನೀರಿನ ಆಶ್ರಯದಿಂದ ತಾನಾಗಿಯೇ ಬೆಳೆದಿದ್ದು, ಮಳೆ ನೀರಿನ ಆಶ್ರಯದಿಂದ ತಾನಾಗಿಯೇ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಈಚೆಗೆ ಈ ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಬೆಳೆಯುತ್ತೇವೆಂದು ಒಳ್ಳೆ ಮರಗಳನ್ನು ಸಾಧೆ ಇದ್ದಲು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ತೋರಿಸಿ, ಹಣ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿ, ಕಾಡು ಇಲ್ಲದೆ ಕಟ್ಟಿದ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳು ಕೆರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಒಣಗಿ ಹೋಗುವ ಕಾಲ ಬಂತು. ಎಲ್ಲ ಮೈದಾನವಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲ ಕಾಡು ಬೆಳೆಯಲು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕಾಡು ಕಡಿಯುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈವತ್ತು ಒಂಬದಕ್ಕೂ ಅಣೆಕಟ್ಟು ನೋಡಿ. 1962ಕ್ಕೆ ನೀರು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಈಗ ಕೊಟಗಿಟ್ಟರೆ ಹಣ ಬರ್ಚು ಮಾಡಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ನೀರಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರು ತೀವ್ರ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದೇವರ ದಯದಿಂದ ಮಳೆ ಬಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈದಾನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಆಗಿದೆ ಆದರೆ ಈಗಿರುವ ರೀತಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಡಿಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಅಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆಗೆ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇರುವ ಚೆಕ್ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕು. ಈ ಚೆಕ್ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳಿಂದ ಏನಾದರೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂದರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಕಿರುಕುಳವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಲಂಚಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿಲ್ಲ. ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆ ರಾತ್ರಿ ಮೇಲೆ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಗುವೆ ಘಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ. ಈ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೆಲವು ಕಡೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರುಗಳು ರೀತಿ ಇಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ತಡವಾಗಬಹುದು. ಆ ಭಾಗದ ಜನರು ಬತ್ತವನ್ನು ರೈಸ್ ಮಿಲ್ಲಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಮಾಡಿಸಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ರೀತಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಿಲೆಟ್ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಮಿಲ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಿಲೆಟ್ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ವಾಪಸು ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಿಸಿ ಈ ರೀತಿ ಆಗುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಷಯವನ್ನು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಅವರ ಸ್ವಂತ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಆಯಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಾದ್ದು. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಇದೇ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಆಯಾ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಇಡತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇದನ್ನು ಪುನಃ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಮಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಮಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿರುವ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಅಭಿನಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ (ಪಾಂಡವಪುರ).—ನನ್ನಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಬಾಂಧವ್ಯದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಮಹಾಜನ್ ಆಯೋಗದ ವರದಿ ವಿನಾ ಯಾವ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಕೂಡ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನೂ ಹೊಂದಿಲ್ಲ, ಈ ಸರ್ಕಾರ ನಿದ್ಯವಾದ ಸರ್ಕಾರ, ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲದ ಸರ್ಕಾರ, ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡದಿರುವಂತಹ ಸರ್ಕಾರ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನನಗಾದರೂ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟಿವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾತಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಕವಡೆಯಷ್ಟು ಬೆರೆಯನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕಾವೇರಿ ಜಲಾನಯನದಲ್ಲಿರುವ ಹೇಮಾವತಿ ಅಣೆ

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ)

ಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ವಿಚಾರ. ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾವೇರಿ ಜರಾನಯನ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಂದರೆ ಅಮರಾವತಿ, ಭವಾನಿ ನೋಯಿಲ್ ಮುಂತಾದ ನದಿಗಳಿಗೆ ಅಣೆ ಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವಾಗ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಹೇಮಾವತಿ ಅಣೆಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಹೇಮಾವತಿ ಅಣೆಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನುಮತಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾವೇರಿ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೇಕಾದ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಹೇಗೋ ಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಭಾಗದ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲೂ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣದ ಕೊರತೆಯಿಂದ, ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಬೀರಲಾರದೆ ಕಾವೇರಿ ನೀರನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಕಾವೇರಿ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲು ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲವೋ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ದಿಂದಲೋ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಹಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಒದಗಿಸಿ ಇರುವ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ಜರಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕನ್ನು ಚರಾಯಿಸಿ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ನೀರನ್ನು ಸದುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ವಾಗಿದೆ. ಅಂಥದವರು ತಿರುಪತಿಯಲ್ಲಿರುವ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಹಣವನ್ನು ಸದುಪ ಯೋಗಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನೇ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಮುಜರಾಯಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸದುಪಯೋಗವಾಗದೆ ಇರುವ ಹಣವನ್ನು ಈ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೆ ರಾಜ್ಯವು ಮುಂದುವರೆಯಲು ಅನುಕೂಲ ವಾಗುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಹಣದ ಕೊರತೆಯೂ ನಿಗುತ್ತದೆ.

ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ರೈಲ್ವೆ ಸೌಲಭ್ಯ ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಇದೆ. ಈಚೆಗೆ ಮೈಸೂರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೊಸ ರೈನನ್ನೂ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನೂತನ ಸಿಟಿ ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ ಕಟ್ಟಡದ ಉದ್ಘಾಟನೆ ನಡೆದಾಗ ಮೈಸೂರಿಗೆ ರೈಲ್ವೆ ಸೌಕರ್ಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೈಲಿಯಷ್ಟು ಕೂಡ ಹೊಸ ದಾಗಿ ರೈಲ್ವೆ ರೈನನ್ನು ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರು-ಸೇಲಂ ಮತ್ತು ಹಾಸನ-ಮಂಗಳೂರು ರೈನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಅದರಿಂದ ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 50 ಮೈಲಿಯಷ್ಟು ರೈನು ಹಾಕಿ ದಂತಾಗಿರಬಹುದು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉದಾರಭಾವನೆ ಇಲ್ಲ, ಮೈಸೂರಿನವರಿಗೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ವರುಣಾನಾರೆಯ ವಿಚಾರ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎರಡು ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರ ಸಮಿತಿಯವರು ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ವರುಣಾ ನಾರೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಮಂಡ್ಯದ ರೈತರು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಲ ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದರು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ವರದಿ ಬರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಸಮಿತಿಯ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಇಬ್ಬರು ಸಂಬಂಧಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಕೇಡರಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಭೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ವರುಣಾ ನಾರೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳ ಪರವಾಗಿ ಅವರ ಸ್ಥಾನ ಮಾನ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ರೀತಿ ವರದಿ ಬರೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತವಿದೆಯೇ ಎನಾ ಎರ್ರಾ ಪ್ರದೇಶಗಳೂ ಸಮತೂಲನವಾಗಿ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಲ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಹೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನಗಾದರೂ ಈ ಭಾವನೆ ಇಲ್ಲ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಎನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಉತ್ಪನ್ನವೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆದರೆ

ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿಜವಾದ ಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಜನಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆಂದೇ ಹೊರತು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ವ್ಯವಸಾಯದ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪಂಜಾಬಿನ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಎರಡು ಕೋಟಿ 43 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ಪಂತ್‌ನಗರ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಬಡ್ಡೆಟ್ 2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ಪಂಜಾಬ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಶೋಧನೆಗಾಗಿಯೇ 83 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು 43.51 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು 48.69 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಆಹಾರದ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಎಷ್ಟುಕರಾರದ ಗುರಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಡಿ ಎಂದಿ ಇಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜೇ ಗೌಡರು ಒಂದು ಪ್ರೆಸ್‌ವೇಟ್ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಬರ್‌ನ್ನು ತಂದಿದ್ದರು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಕಂದಾಯವನ್ನು ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು ; ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಆದರ್ಶ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಮದಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಬಹಳ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಕೋಯಿರೋವ್ ಮೆಥೆಡ್ಸ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಹೇಳರಾರದಂತಹ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

ಸಹಕಾರಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಪಾರ್ಟ್‌ಷಿಪ್ ರೋಲ್ ಆಂತ ಜೂನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಪಾರ್ಟ್‌ಷಿಪ್ ರೋಲ್ ಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿ ಮಾರವಾಡಿ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಹಣ ತಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡದೆ ಇರಲಿ ಎಂದು. ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಫಸಲಿನ ಕಟಾವು ಆಗುತ್ತದೆ, ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲೇ ಹಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾದ ಕ್ರಮ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ರೈತರು ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ತಾವು ಬೇಕಾದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಬೇಕಾದಂತಹ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ, ಈ ಕಾರಾವಕಾಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಗಾಂಧಿಜಿಯವರು ಶತಮಾನೋತ್ಸವದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 3288 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಿ ಗಳು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ಪೇಷರ್ ನಲ್ಲಿ ಬಂದಿತ್ತು, ತೆಗೆದಿರುವ 5 ಬಾವಿಗಳ ಪೈಕಿ 4 ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿಲ್ಲ ಎಂದು. 3288 ಗ್ರಾಮ ಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳು ಇಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ ತೆಗೆಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಏನು ಸಾಧಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಜನ ಗಳಿಗೆ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೇನನ್ನು ತಾನೆ ಈ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಧಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಊಹಿಸಬಹುದು ಎಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅದರಲ್ಲೂ ಊರಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಂಡದಂಗಡಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಿದ್ದಾರೆ. ಜನರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಇದ್ದರೂ ಇವರು ಶುದ್ಧ ನೀರಿನ ಬದಲು ಜನಕ್ಕೆ ಹೆಂಡವನ್ನಾದರೂ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಊರಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಂಡದಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿರಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಜನರ ವನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ನೋವುಂಟಾಗಿದೆ, ಶಾಂತಿ ಕಲಕಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಊರಿಂದಾಚೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

2-30 P.M.

ಇನ್ನು ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಅಂಥಾ ಯಾವ

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ)

ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ತಾಳಿಲ್ಲ. ಈಗರಾದರೂ ಶ್ರೀ ಎರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಗಲ ಶೂರತ್ವ ಅಗಲ ಇವರೇ ಈ ಹಿಂದೆ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಎದುರಿಸಿ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಗುತಿದ್ದು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ (ಸಾಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಸುಮಾರು ಹತ್ತಿವರ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಒಟ್ಟು 174 ತಾಲೂಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡುಗಳ ಪೈಕಿ ಈಗಾಗಲೇ 171 ತಾಲೂಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಂಡಲಗಳ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಮುಗಿದಿವೆ. ಸುಮಾರು 1,02,90,234 ಮತದಾರರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 68 ಲಕ್ಷದ 96 ಸಾವಿರದ 407 ಜನರು ತಮ್ಮ ಮತವನ್ನು ಘಟಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 2 ಲಕ್ಷ 97 ಸಾವಿರದ 307 ಮತಗಳು ಕುಲಗಟ್ಟಿವೆ. ಅಂದರೆ ಶೇ. 87ರಷ್ಟು ಮತದಾರರಲ್ಲಿ ಶೇ. 3 ರಷ್ಟು ಮತಕುಲಗಟ್ಟಿವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಚುನಾವಣೆಯಾದ 171 ತಾಲೂಕ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಗಳಲ್ಲಿ 141 ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಗಳು ಅಡಳಿತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿವೆ. ಇನ್ನು ಉಳಿದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಗಳಲ್ಲಿ 20 ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ, 4 ಮಂಡಲಗಳ ಅಡಳಿತ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ಇನ್ನೂ 4 ಮಂಡಲಗಳ ಅಡಳಿತ ಸಂಯುಕ್ತ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ಒಂದು ಮಂಡಲಯ ಅಡಳಿತ ರೈತಸಂಘಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಒಂದು ಮಂಡಲಯ ಅಡಳಿತ ಸರ್ವಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ಸಿಕ್ಕಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ.—ಅಷ್ಟು ಔಟುಗಳು ಬಂದು ಅಷ್ಟು ತಾಲೂಕ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಗಳ ಅಡಳಿತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಅವರ ವರ್ಚಿಸ್ಸಿನಿಂದಲ್ಲ, ಅವು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಆ ಪಕ್ಷ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ ಹಣದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು ಅನ್ನುವುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.—ಆ ವಿಷಯ ಹಾಗಿರಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಆನಂತರ ಬರುತ್ತೇನೆ ಒಟ್ಟು ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದ 3006 ಸ್ಥಾನಗಳ ಪೈಕಿ 2896 ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದಿದೆ. ಹಾಗೆ ನಡೆಸಲ್ಪಟ್ಟ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ 2027 ಸ್ಥಾನಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ 139 ಸ್ಥಾನಗಳೂ, ಸಂಯುಕ್ತ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ 50 ಸ್ಥಾನಗಳೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ 39 ಸ್ಥಾನಗಳೂ, ಜನಸಂಘಕ್ಕೆ 3 ಸ್ಥಾನಗಳೂ, ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಥಾನ ಸರ್ವಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ 625 ಸ್ಥಾನಗಳೂ ಮತ್ತು ರೈತ ಸಂಘಕ್ಕೆ 11 ಸ್ಥಾನಗಳೂ ದೊರೆತಿವೆ. ಇನ್ನು ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ 377 ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ 347 ದೊರೆತಿವೆ. ಪಕ್ಷೇತರರಿಗೆ 22 ಸ್ಥಾನಗಳೂ, ಸ್ವತಂತ್ರಪಕ್ಷಕ್ಕೆ 3 ಸ್ಥಾನಗಳು ದೊರೆತಿವೆ, ಇನ್ನು 27 ತಾಲೂಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಂಡಲಗಳ ಎರಡು ಸ್ಥಾನಗಳೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಇಷ್ಟು ಭಾರೀ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕೆಲವರು ಆ ಜಯವು ಅವರಿಗೆ ಹಣದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ, ಹಣದ ವಿತರಣೆಯಿಂದ ದೊರೆತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ನ್ಯಾಯವಾದುದಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾನು ಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ಅಂಕಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಹಾಗೇ ಆಳಿಯಲ್ಲದೆ ರೈಲನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ನಾನು ಬಡಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ಬಹಳ ಮಹತ್ವವಾದದ್ದು. ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಇದರ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸತ್ಯವಾದ ಅಂಕಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಾನೀಗ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹಣವನ್ನು ಹಂಚಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಜನತೆ ಆರಿಸಿಬಿರತಕ್ಕದ್ದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾದ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲ; ಅನ್ನುವುದನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನೀಗ ಈ ವಿವರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಈಗಾಗಲೇ 4 ಮಹಾ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆದುಹೋಗಿವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಎರಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಗಳಿಗೂ ಸುಮಾರು 6 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಂಚಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಹಂಚಿದನಂತರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲೂಕ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಗೂ ಅಂದಾಜು 3 ಲಕ್ಷ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಬುದ್ಧ ಮತದಾರರು ಚುನಾವಣೆ ಎಂದರೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಈ ಹಣದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ, ಬಾವಿ, ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿದ್ದೀತು ? ಹೀಗೆ ಜನರನ್ನು ವಂಚಿಸಿ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ಗೆಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದು ಸಂಪ್ತೆಗೆ ಕಳಂಕವಲ್ಲ, ಅದರಿಂದ ಮತದಾರರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಗುರುತರವಾದ ಅಪಾವನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಅಪಾವನೆಯೇ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಸ್ಥಾನವೂ ಸಹಾ ಒಂದು ಬಹಳ ಗುರುತರವಾದದ್ದು ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾದದ್ದು. ಹಾಗೊಂದು ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ

ನಾಯಕರಿಗೆ ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಯಾವುದೇ ಅನುಮಾನವಿದ್ದಿದ್ದು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಅವರು ಈ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಂಡಲಗಳ ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿವೇಶಯಾತ್ಮಕತೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಥ ಯಾವ ಅನುಮಾನಗಳೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವುಗಳ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ವಿವೇಶಯಾತ್ಮಕತೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲೇ ಉಳಿದು ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರಬಲವಾದ ಪ್ರಚಾರಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತುಗಳ ರಚನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಎರಡಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಇದೇ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಶೇಷ ಖಾಯಿದೆಯನ್ನು ತಂದು ಇವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಡೀಪಾತಕ್ಕಿಂತಲೇ ಇನ್ನೆಲ್ಲ ಆ ಬೆಳಗಾವಿಯನ್ನು ಕೈಬಿಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೋ ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ಕೇಳದೆ ಹಾಗೇ ಕೈಬಿಟ್ಟರು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಆ ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಕನ್ನಡಭಾಗಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದ ಭಾಗಗಳೇನಿದ್ದವು ಅವುಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡನಾಡಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಅದೇಕೋ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಮೊದಲನಿಂದಲೂ ಆ ಕಾನೂನುಗೋಡಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟನಿಲುವನ್ನು ತಾಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಆ ಕಾನೂನುಗೋಡಿನ ಜನರ ಒಲುವೇನೋ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ನಿಲುವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಕೂಡಲೆ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯು ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎಲ್ಲ ರಲ್ಲೂ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಇದನ್ನು ಅವರು ಯಾವುದೇ ನೆಪದಿಂದಲೇ ಗಲಿ ಹಿಂದೂಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಹಿಂದೂಡತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ ಇದು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ನಾವು ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಬಲ್ಲೆವು ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂಬ ಒಂದು ಮೂಲಭೂತ ನಂಬಿಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದರೆ ಸಾಕು. ಅಂಥ ನಂಬಿಕೆ ಇರುವುದಾದರೆ ಇದನ್ನು ಏಕೆ ಹಿಂದೂಡಬೇಕು ? ಆ ಉಸ್ತಾನಿಯ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯವರು ಈಗಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಉದ್ಘಾಟಿಸಿ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೇ ? ಕನ್ನಡವನ್ನು ಆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಅವಿಶ್ವಾಸ ಪಡೆದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ. ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಬಲಿಸಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಈ ದೇಶದ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾದ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಪಾಸ್ ಬುಕ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಬಂದು ಬರುವುದು ತಪ್ಪಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ನಾನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ವಿಧ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮತ್ತು ನೀರನ್ನು ಒದಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅಂತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನೂಕು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಭೂಷಣವಾದುದಲ್ಲ. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಮಲೆನಾಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಧೋರಣಿಯನ್ನು ಈಗ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಲೆನಾಡಿನ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಡಿ-ಸಿರ್ ಮಾಡುವುದು, ಮಳೆಯು ಪರಿಶ್ಕಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದು—ಇಂತಹ ಅವಶ್ಯಕವಾದುದು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವೇತನ ಆಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಆಯೋಗ ಈಗಾಗಲೇ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆಯೋಗದ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆ—ಇವುಗಳು ಸೇರಿವೆ. ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ)

ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ನಂಬಳ ಸಾರಿಗೆ ಸುಮಾರು 60 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ವೇತನ ಆಯೋಗದ ಎಲ್ಲಾ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಿದರೆ ಸುಮಾರು ಸೇಕಡ 20ರಷ್ಟು ಬೋಲಿ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಪ್ರಥಮ ಹಂತದಲ್ಲಿ 8 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಳವಿದ್ದು, ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅದು 16 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಬೋಲಿ ಮಾಡುವುದು, ಇಂಪ್ಲಿಕ್ಟ್ ಮತ್ತು ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ರಿನ್ಯೂಯಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪೀಸ್ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವುದು, ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಇನ್‌ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ನ್ನು ರೆನ್ಯೂಯಲ್ ಮಾಡುವುದು—ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವೊಂದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ವೇತನ ಆಯೋಗ ಮಾಡಿದೆ. ಇಂತಹ ವರದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಧೋರಣೆ ಅನುಸರಿಸಬಹುದು. ಒಂದು, ಅವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು, ಇನ್ನೊಂದು ಎಲ್ಲೋ ಅಲ್ಲೊಂದು ಜಾರು, ಇನ್ನೊಂದು ಜಾರು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಜಾಗೃತವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುವಾಗ ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ ಇದನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದರಿಂದ ಏನೊಂದು ಪರಿಣಾಮವಾಗಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬೇಕು. ವೇತನ ಆಯೋಗದವರು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ, ಸ್ಥಳೀಯ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಆಧಿನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಾಟು ಮಾಡುವುದು—ಈಗ ನಾನಾ ರೀತಿಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಅಂತಹವುಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವೇತನ ಆಯೋಗದ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ.

ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ವೇತನ ಆಯೋಗದವರು ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನೋಡಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅವನ್ನೂ ಕೂಡ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ವೇತನ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಷ್ಟು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಕೊಡಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು, ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಹತ್ತೋಟಿ ಬರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಹತ್ತೋಟಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ರೂಲ್ಸ್ ಆಂಡ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ಸ್, ರೆಕೊಡ್ಸ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್, ಡಿಸಿಪ್ಲಿನರಿ ರೂಲ್ಸ್, ಇವುಗಳ ಒಗ್ಗೆ ಅನೇಕರು ರಿಟ್ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಟರ್ ಅವರನ್ನು ಒಂದು ಹೋಬಳಿ ಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಹೋಬಳಿಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಅವರು ರಿಟ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಮೇಲೆ ಹತ್ತೋಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಈ ದೇಶದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಿನಿಯೋಗವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅವರ ಮೇಲೆ ಹತ್ತೋಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾದಂಥ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಅಂತಹ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಹತ್ತೋಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ವುದು ಬಹಳ ಸಾಹಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ರಿಟ್ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಚ್. ಪುಷ್ಪರಂಗನಾಥ್ (ಬೆಂಗಳೂರು).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಉಭಯ ಸದನಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿದಂಥ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಸುಮಾರು ಮೂರು ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಇಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘ ವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಉನ್ನತವಾದ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಬಂದಮೇಲೆ ಬಹುಶಃ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂಥ ದುರ್ಭಟನೆಗಳು ಇನ್ನೆಲ್ಲೆಯೂ ಆಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗಿನ್ನಿತುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 216 ಜನ ಸದಸ್ಯರೂ ಸಹ ಈಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು, ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ನ ಚುನಾವಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸಿದರು. ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಶ್ರೀನಿವಾಸರವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು, ಎಷ್ಟೋ ಸ್ಥಾನ ಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಗಳಿಸಿದೆ, ಕೆಲವು ಕಡೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಒಂದು ಆಡಳಿತ ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂತಹ ಏನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು, ಅದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತು, ಅದನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶಾನನಿರೋಧ ಸಡಿಲಕೆಯಿಂದ ಉಂಟಾದಂತಹ

ಅಶಾಂತಿ ಎರೈಲ್ಲೂ ಹರಡಿದ್ದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಗಂಡಿರಬೇಕು; ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಎನಗಿದಂತಹ ಅಪರಾಧ ಬಹಳವಾಗಿವೆ. ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಗಳು ಮತ್ತು ತಮಗೆ ಯಾರು ಸಹಾಯಕವಾಗಬಲ್ಲರು ಅಂಥವರಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ, ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸುಳ್ಳು ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರ ತಕ್ಕದ್ದು ಅನೇಕ ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇವರು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಜೀಪ್‌ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ; ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೆಂದು ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವೆರಾ ಯೋಚನೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅದರ ನಂತರ ಈ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಸ್ನೇಹಿತರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಭಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿದ್ದಾರೆ, ಎದ್ದುಚ್ಚಿ, ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಎಷ್ಟು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ; ಬಹುಶಃ ಮಾನ್ಯ ಗೋರ್ಪಡೆಯವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸಾಲಗಳನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ತೀವ್ರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ತಳವೇ ಉಳಿದುಬಾರದು... ಬಹುಶಃ ಈ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಪನೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂತದ್ದು ಈ ಅದೃಶ ಪಕ್ಷದವರ ಸುಭದ್ರತೆಗೋಸ್ಕರವೆಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಬಿ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ—ಇಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಹ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. “ಬೀಗ ಮುರಿದು ಕಳ್ಳತನ, ದನಗಳ ಕಳವು, ಮೊದಲಾದ ಅಪರಾಧಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಮುಖವಾಗಿದ್ದರೂ ಕನ್ನಿಗಳ ತನ, ಡಕಾಯಿತಿ; ದರೋಡೆಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ಅಪರಾಧಗಳು ಹೆಚ್ಚಿದವು. ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಕಳವುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಹೆದ್ದಾರಿ ದರೋಡೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಏಳು ಜನ ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಪೊಲೀಸರು ಬಂಧಿಸಿದ್ದಾರೆ”... ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಬೇಕಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಅದೃಶದಲ್ಲರಂತಹ ಪೊಲೀಸರ ದಕ್ಷತೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲವು, ಅದಕ್ಷತೆಯಿಂದಾಗಿ ಇವೆಲ್ಲಾ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪೊಲೀಸರೇ ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ, ಬೀಗ ಮುರಿಯತಕ್ಕವರಿಗೆ, ಇವರೇ ಪೊಲೀಸ್‌ಹುಡುಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಈ ಶಾಸನ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸರ ಗೊಂಡಾವೃತ್ತಿ, ಏನಿದೆ, ಇದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ದಿವಸ ನಾನು ಶಿವೊಗ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹರಿಜನ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಹಾಲಪ್ಪ ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂತಹ ಹರಿಜನ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯನನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಕರಣ ಒಂದು ಇದೆ. ಈ ಕೊಲೆ 28-9-68ರಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಆಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಅದೇ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನಿಗೆ ಅವನು ನನ್ನ ಕೊಲೆಯಾಗಬಹುದು ಎಂಬ ದೂರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ, ಅವನು ಆ ದೂರಿನ ಮೇಲೆ ಯಾರೂ ಏನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಆತನ ಕೊಲೆಯಾದನಂತರ, ಆತನ ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ನನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಪೊಲೀಸ್ ಕನ್ಸ್ಟೇಬಲ್ ಇಬ್ಬರೂ ಅವರಿಗೆ ನಾನಾ ತರದ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು, ನೂಜಿಯಿಂದ ಚುಚ್ಚಿದರು. ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು, ಮತ್ತು ಅವನ ತಮ್ಮನೊಡನೆ, ನೀನೆ ಏಕೆ ನನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿರ ಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಅವನಿಗೆ ಕೊಡಬಾರದೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಹಿಂದೆ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗರಾಟೆ ನಡೆಯಿತು. ಆ ಗರಾಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕವಿತನನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು. ಅನೇಕ ಶಾಸನಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೋಗಿ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ಬಂದು ಈ ಸದನದ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ನಿಲುವನ್ನು ತಾಳುತ್ತಾರೆಂಬುದಾಗಿ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಇಂತಿಂಥ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂತಹ ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದರೆ—“ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು, ಅನುಸೂಚಿತ ಅಧಿಮಜಾತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಸುಧಾರಣೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ನೀಡುತ್ತೇ ಬರುವರು...” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಯಾವ ತರದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕೆಲಸಿಗೆ ಎಂಥ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು, ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಕೇಸ್ ಬೇರೆಯವರದಾಗಿದ್ದರೆ, ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು, ನಿರಪರಾಧಿಗಳಾದ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಯಾರೂ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೇ, ಯಾರೂ ಕೇಳುವವರಿಲ್ಲವೇ, ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಏಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನವನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ!

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಚ್. ಪುಟ್ಟರಂಗನಾಥ್)

ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಇದನ್ನು ಏಕೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಗಾಂಧೀಜೀಯವರ ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸತಕ್ಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದೇವರು ಒಳ್ಳೆಯಬುದ್ಧಿ ಏಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ? ಈ 20 ವರ್ಷಗಳ ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಕೊರಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು, ಗೂಂಡಾಗಿರಿ ಮಾಡುವುದು, ಹರಿಜನರ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಬತ್ತರೆ ಮಾಡಿ, ಅವಮಾನ ಮಾಡಿ, ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡುವುದು, ಇತ್ಯಾದಿ ಸುಖವೇಶಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರೀತಿ ಇವರು ಮಾಡುವಾಗ, ಈ ಗಾಂಧೀಜೀಯವರ ತತ್ವವನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡತಕ್ಕವರು, ಇಂಥ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ತೀರಾ ಶೋಚನೀಯವಾದುದು ಮತ್ತು ದುಃಖಕರವಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಷ್ಟು ಸಂಕಟದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಏಕೆಂದರೆ, ಇವತ್ತು ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿ 100 ಮನೆಗಳಿದ್ದರೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 80-90 ಮನೆಯವರು ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಒಡಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ತುಂಬೆಯನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ? ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ತುಂಬೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಜಯ ಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣರವರು ಒಂದು ಕಾಲಿಂಗ್ ಅಟಿನ್‌ಶನ್ ಕಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿರಪರಾಧಿಗಳಾದಂತಹ ಮೂರು ಜನರನ್ನು ಬಂಧನದಲ್ಲಿಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಪೇಶರಿನಲ್ಲಿ ಒದಿದೆ. ಹಾಗೆ ಆಗಬಾರದು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕ್ರಮಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಿರಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಬೇಕು. ಅಂಥಾ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

3.00 P.M.

ಕಡೆಯದಾಗಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೇಲೂರು ಮತ್ತು ಹಳೇಬೀಡಿಗೆ ಪರದೇಶಗಳಿಂದ ಪ್ರಪಂಚದ ಮೂಲೆಗಳಿಂದ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರವಾಸಿಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಆ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಪ್ರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ದುಡ್ಡು ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಯೇ ಹೊರತು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಪ್ರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಬೇಲೂರು ಹಳೇಬೀಡಿನ ಬೇವನ್ನಾನಗಳು ಶಿಥಿಲವಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಉರ್ಜಿತವನ್ನಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಮನವಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಯೇ ಹೇಗೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಹರಿಕಥೆಯೊಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅವರು ಒಂದು ಹರಿಕಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹರಿಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರು ದಾಸರು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಒಬ್ಬ ದಾಸರಾಗಿ ಬಂದು ಹರಿಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ (ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಎದುರು ಪಕ್ಷದ ಸ್ನೇಹಿತರು ಈಗತಾನೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಹರಿಕಥೆಯೊಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮತ್ತು ಹರಿಕಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರು ದಾಸರು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಹರಿಕಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎರೋಧವಾಗಿದೆ. ನನ್ನ 10-12 ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವದಿಂದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಈ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಬಹಳ ವಿಚಾರ ಪೂರಿತವಾಗಿದೆ. ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಡ್ಡೆಸ್ಸನ್ನು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಆತ್ಮಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗೇ ನಮ್ಮದು ತಪ್ಪು ಏನೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಆ ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವನನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸ

ಬೇಕು. ಸರಿಯಾಗಿ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಇರುವವರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಶುದ್ಧ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಜನ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಹಾಗೆಯೇ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾವಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾನು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆ ಆದದ್ದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು, ಬಹಳ ಜನ ಅರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಆದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಧರ್ಮಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಡೆಮಾಕ್ರಸಿಯ ಸರ್ವ ನಾಶವಾಗುವಂಥಾ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆಯುವುದು ಸರಿಯೇ ಎಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಯಕ್ಷ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಹೇಗೆ ನಡೆದಿವೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಆತ್ಮ ಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಇಂದಿನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಈ ಕಡೆ ಇರತಕ್ಕವರು ಆಳುವವರು ಆ ಕಡೆ ಹೋಗಬಹುದು, ಆ ಕಡೆ ಇರತಕ್ಕವರು ಅಂದರೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಈ ಕಡೆ ಬರಬಹುದು. ಅನೇಕ ಕಡೆ ಈ ರೀತಿ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ನಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಎಂದರೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಕಡೆಗೆ ಹೋದಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಂಥ ಪ್ರಸಂಗ ಒದಗಿದ್ದರೆ ಈ ತರಹ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆದರೆ ನಮಗೂ ಧಕ್ಕೆ ತಗಲಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಜನ ಹೇಗೆ ಪೋಷು ಮಾಡಿದರು? ಐಡೆಂಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾರ್ಕ್ ಇಲ್ಲ. ಜನ ಒಬೊಬ್ಬರು 10 ಸಾರಿ 12 ಸಾರಿ ಪೋಷು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಭೀಸರುಗಳು ಬಹಳ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಳುವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾರಿಸ್ಟ್ ಪೇಷರುಗಳು ರಿಪ್ರಿಂಟ್ ಆದುವು. ಬಾರಿಸ್ಟ್‌ಗಳು ಬದರಾವಣೆ ಆಯ್ಕೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ನಿಗಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಅವರ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ನಿರ್ವಾಹ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವಾಗಿ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಗೆಲ್ಲಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇನ್ನು 5-6 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರಿಟೈರ್ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಅವರು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೇ ಸೆಟ್ ಆಗುತ್ತಾರಂತೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕ್ಯಾಷೂ ನೆಟ್ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಈಗ ತಾನೇ ಕನಡಾ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟರಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಆಗಿರುವ 100 ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ 25 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಅವರು ಕೊಡುತ್ತಾರಂತೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ನಾಳೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ ಚುನಾವಣೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುವಾಗ, ಈ ತರಹ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಆದರೆ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರೂ ಈ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಗತಿ ಏನು? ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ ಹಾಗೆ ನಾವು ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ನ್ಯಾಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮನುಷ್ಯ ತಪ್ಪು ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ಇಂಥವರಿಗೇ ಪೋಷು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಜನತೆಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಧರ್ಮ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ? ಇದನ್ನು ಬಹಳ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಅಮಾನುಷಕರವಾದ ಕೊಲೆ ಆಯಿತು. ಅದು ನೆನೆಸಿ ಕೊಳ್ಳಲಾಗದ, ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾಗದ ಮತ್ತು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದ ತಮ್ಮಿಗೆ, ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಂದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಷಯ ಏನಾಗಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಫಾರಿಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಈಚೆಗೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದವರು ಯಾರು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೂ ಸಹ ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಮತ್ತು ಪೊಲೀಸ್ ಅಭೀಸರು ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. Commercialise ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರಿಯಾದ ಒಬ್ಬ ಅಭೀಸರು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ, ಧರ್ಮ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ಇಂಥಾ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗಿದೆ. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಕೇಸನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪತ್ತೆಮಾಡದೇ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನನಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಪತ್ತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಿ ಮರಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಟ್ಟ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು ಮತ್ತು ಇನ್‌ಫು

(ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎನ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ)

ಯನ್ ಇರತಕ್ಕವರು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಟಿ.ಬಿ.ಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರ ಮರಣಾದ ಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರಾದರೂ ಬಡವರು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅವರಿಂದ ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ಅಫೀಸರನ್ನು ನುಟ್ಟಕೆನ್ನ 24 ಘಂಟೆಗಳಿಗೆ ಪತ್ತೆಮಾಡಿ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯದಿದ್ದರೆ, ಶುದ್ಧ ಅವಮಾನ. ಸರ್ಕಾರ ಹಳ್ಳಿಯವರ ಮತ್ತು ಬಡ ಅಫೀಸರುಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ಇದ್ದೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

[Mr. CHAIRMAN (Sri B. P. KADAM) in the Chair]

ಇನ್ನು ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ಆಹಾರ ಮತ್ತು paddy levy (ಭತ್ತದ ರವೆ) ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕ್ಲೈಂಟಾಲ್‌ಗೆ 5 ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಪಗಡಿ ಬಕ್ಷವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಗಿದೆಯೆಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿರುವುದು ಯಾವ ಊರು ನ್ಯಾಯವೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೋದ ಸಾರಿ ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ರೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ರೈತರಿಂದ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಪ್ರಾಮಿಸ್ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಹಾವು ಹೊಡೆದು ಹದ್ದಿಗೆ ಹಾಕಿದರು ಎಂಬಂತೆ ರೈತರಿಗೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ರೇಟ್ ಕೊಡದೆ ಕ್ಲೈಂಟಾಲ್‌ಗೆ 5 ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರೈತನ ತರೆ ಹೊಡೆದು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ರೈತರೇನು ಕಂದಾಯ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೇ, ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೇ, ಅವರಿಗೇನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಫೀಯಾಗಿ ಗೊಬ್ಬರ, ಡೀಸರ್ ಎಂಜಿನ್, ಟೈರ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ, ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಏನಾದರು ಸ್ಕೂಲ್ ಫೀಯನ್ನು ಮಾಫಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ, ಆಸ್ತಿ ತೃಗ್ಗಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಫೀಯಾಗಿ ದಿಪಥವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ, ರೈತರೇನಾದರೂ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದರೆ ಅವರ ಪರವಾಗಿ ವಾದಮಾಡಲು ಫೀಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ರಾಯರನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂದರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ರೈತರನ್ನು ನಿರರ್ಥಕವಾಗಿ ಹಿಂತೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವರ ತರೆ ಹೊಡೆದು ಬೇರೆಯವರನ್ನು ನಾಕುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾನು ಸಹ 154 ಕ್ಲೈಂಟಾಲ್ ಬತ್ತವನ್ನು ರವಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ 7 ಕ್ಲೈಂಟಾಲ್‌ಗೆ ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, 7 ಕ್ಲೈಂಟಾಲ್‌ನನ್ನು ಆರವಾಸಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ರೀತಿ ರೈತರಿಂದ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ರವಿಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಕಸೆಗೆ ತಮ್ಮ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಂಜನಗೂಡ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಈ ಪ್ರಕಾರ 2 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ರಾಧ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರಾಧದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಎರಡು ತರಹದ ನುಬ ಸಂತೋಷಪಡುವುದು ಜನಜಿತವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ 195 ಕ್ಲೈಂಟಾಲ್ ಜೋಳದ ರೆಕ್ಕವನ್ನು ಮಾಫಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಬಹಳ ಹಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಮನೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಹೆಂಡತಿ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ 3-4 ಟ್ರಾಕ್ಟಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಂದ ಚಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಚಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ತಾಶ್‌ರಾರರು ಡಿ. ಒ. ಮೇಲೆ ಡಿ. ಒ. ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ರೆಕ್ಕವಿಲ್ಲ ಜಮವಿಲ್ಲ. ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಡೆಯವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಬಿಳಿಯಾನೆಗಳಾಗಿವೆ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಕಾಮಧೇನುವಾಗಿದೆ, ಇಂತಹ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನೇ ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಬರೆದು ಕೊಡಿ, ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಎಜಿರೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಕಳಿಸಿ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ಸೊಸೈಟಿಯ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಜಿರೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್‌ಗೂ ಕಂಪ್ಲೈಂಟ್ ಹೋಗಿದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಅವರು ವಿಚಾರಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಇರಿಗೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಇದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಥೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬಡ ತಾಲ್ಲೂಕ್. ಇರುವುದು 3-4 ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ನಳೂರು ಅಮಾನಿಕೆರೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ committed work. ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನಬಸವನವರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ 5.6 ಲಕ್ಷರೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಮಂಗಳ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು

ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದಿನ ಬಡ್ಡೀನಲ್ಲಿಯೂ ಸೇರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಈಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ನಿಂದ ಒಬ್ಬರಿಗೇ 400 ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ 500—600 ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಆಗುತ್ತೆ ಎಂದು ತಪ್ಪು ರೆಕ್ಕೆ ಹೇಳಿ ಹೇಗೋ ಮಂಗಳ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ 10 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಆಗುವ ನಳೂರು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕಡೆ ನಿಗಾಯಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯಾದರೂ ಸಹ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೇ ಹೊರತು individual interest ಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಯುವಜನ ಕರ್ಯಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸದೊಂದು ವಿಭಾಗವನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಡೆಯವರೇ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯುವಕರ ಕಷ್ಟ ವಿನೆಯದು ಅವರಿಗೇ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಾಗ ಹುಟ್ಟಿದವರು ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಯುವಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಉಳಿ ಇವತ್ತು ನಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಕೆಲಸ ನಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಕಾರ್‌ಬೆಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಟ್ ನಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ ಇವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ನೋಡಿ ಎಂದರೆ ಏನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಟೆಲಿಜೆಂಟ್ ಆಫ್ ಸ್ಪೀಚ್ ಅಂಡ್ ಹಿಯರಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸೀಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರಿನವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಅದರ ಮೈಸೂರಿನವರು ಯಾರು ಬಂದರೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ಸೀಟ್‌ನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅವರು ಇವರಿಗೆ, ಇವರು ಅವರಿಗೆ ಬರೆದರೆ ಹೊರತು ಮೈಸೂರಿನವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಸೀಟ್ ನಿಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾರಿಗಾದರೂ ಸೀಟ್ ನಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ಓದುವುದಿಲ್ಲ ಕೂಡರೆ ಒಂದೊಂದರೇ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳ ನಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ನಾಲ್ಕು ಸೀಟ್‌ಗಳು ವ್ಯರ್ಥವಾದವು, ಹಳ್ಳಿಯವರು ಒಂದು ಗಾಡೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಏನೆಂದರೆ ಹಿಂತಿರಿಗೆ ನೋಡಿ ಮುಂದಲ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಇಡು ಎಂದು. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಿಂದಿನದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ನಡೆಯುವುದಾದರೆ ನಾವು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಇದೇ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಭ್ಯಂತರವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶನಾರಾಯಣ್ (ನಿರ್ವಿ).—ನನ್ನಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅಭಿನಂದನಾ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ಮೂರು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಇವತ್ತು ದಿವಸ ಪರವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ವಿರೋಧವಾಗಿಯೂ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳ ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಅಸ್ಪಷ್ಟತೆಯ ಅಭಯವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ನೀಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆಯೇ ಏನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದರೆ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೋಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಏನು ಅವರು ಒಂದು ಅಭಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಮತ್ತು ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಯಾವ ಗುರಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅಡಳಿತ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಯಾವ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನೂ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಆಳವಡಿಸದೆ ಬರೀ ಇರಾಜಿಗಳ ಆಡಳಿತದ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ ಅದನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಮೂಲಕ ಓದಿಸಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಡವರ ಕೂಲಿಕಾರರ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಗತಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೇ ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರು ಈಗ ತಾನೇ ಹೇಳಿದಂತಹ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾವು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಗೇಣಿ ಕಾನೂನು ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂತಹ ಒಂದು ಗೇಣಿ ಕಾನೂನು ತಂದು ಸಾಮಾನ್ಯನಾದ ಬಡ ರೈತನಿಗೆ ತುಂಬಾ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಸೇರಿದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಒಂದು ಗುಂಟೆ ಜಮೀನಿಗೆ ಐವತ್ತು ಪೈಸೆ ಗೇಣಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಖಾಯಿದೆ ಇತ್ತು. ಇಂದು ಅಂದರೆ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ 20 ರೂಪಾಯಿ ಇತ್ತು. ಈಗ ಎಕರೆಗೆ 1 ಕ್ಕೆ 100 ರಿಂದ 120 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಗೇಣಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ಲಾನಿಂಗು ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್)

ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ಪೋಲಿಸಿಂಗ್ ರೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಡೈರೆಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ಈ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಮಾಡದೇ ರೈತನಿಗೆ ಇಂತಹ ಒಂದು ಗೇಣಿ ಕಾನೂನು ತಂದು ಇಲ್ಲದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ತತ್ವವೂ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಎನೆಯದಿಂದ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಜಾಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದವರು ಈ ಅನ್ಯಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮನವಿಗಳನ್ನೂ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಸರಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತನಿಗೆ ಯಾವ ಎಥವಾದ ಅನ್ಯಾಯಗಳೂ ಆಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಬದಲವರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆಗೆ ಸುಲಂಠವಾಗಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅಮೆರಿಕಾ ದೇಶದ ಮುಂದೆ ಭಿಕ್ಷಾ ಪಾತ್ರೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೋಗಬಾರದು ನಮ್ಮ ದೇಶ ಸ್ವಾವಲಂಬನಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಗೇಣಿ ಕಾನೂನನ್ನು ಸುಮಾರು ಮುಂದೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 20-25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಬಡವರಾಗಿರತಕ್ಕವರು, ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗಿರತಕ್ಕವರು, ಕೂಲಿ ಮಾಡುವ ಬಹು ಸಣ್ಣ ರೈತರು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಆರ್ಡರಿನ ಪ್ರಕಾರ 1965ಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಯಾರಾದರೂ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಮನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಮನೆಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೇ ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿಯಮ ಇದೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಮನೆಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಡ ರೈತರು ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಅವರ ಹೆಸರಿಗೇ ಖಾತೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ರೀತಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಖಾಯಂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈಗರಾದರೂ ಇವರಿಗೆ ಖಾತೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದ್ದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಸರ್ವೆ ನಂಬರು 268-ಎ ಇದು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ರ್ಯಾಂಡು. ಇಲ್ಲಿಯ ರೈತರು ಬಹಳ ಬಡವರು. ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಕೂಡ ಅನ್ನ ಸಿಗದೇ ಇರುವಂತಹವರು. ಇಂತಹವರು ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ವಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ಗಿಡ ಮರಗಳನ್ನು ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಳೆ ಗಿಡಗಳಿವೆ, ಮಾವಿನ ಮರಗಳಿವೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಗಿಡಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಯಾರೋ ಪುಡಾರಿಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಇವರ ಮೇಲೆ "ಎವಿಕ್ಟ್" ಆರ್ಡರು ತಂದು ಇವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ನೂಟೆನೇ ಇತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಶಿರಸಿ ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ಇವರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಒಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಆಗಲೇ ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ದೂರು ಕೂಡ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ.

MR. CHAIRMAN.—The hon'ble Member would please note that this is an occasion only to discuss policies and that too, broad policies; this is not an occasion to discuss minor details. Therefore, he may confine his remarks to broad policies only.

SRI M. H. JAYAPRAKASH NARAYAN.—Sir, they have not taken any action to establish a socialistic society, which is a broad policy of this Government. ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದವರು ಎಂದು ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಇರುವ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಪವರು ಕುಮ್ಮಟಿ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 1 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬದುಕಿಗಡೆಗೆ ಜನ ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವನ್ನು ಬಡವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ನ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಅಂದರೆ

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಜಿ. ಹೆಗ್ಡೆ ಎನ್ನುವವರಿಗೆ ಸುಮಾರು ಮೂವತ್ತು ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಡವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಅವರು ಗಮನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲರುವ ನಿರ್ಗತಿಕರ ಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ಇಲ್ಲರುವ ಬಡವರ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಗತಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸೂಕ್ತವಾದ ರೀತಿ ಜಮೀನನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಏನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮೀ, ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಇಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಇತ್ತೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. 6-12-1968 ಮತ್ತು 7-12-1968ರಂದು ಸಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕೊರೆ ಹಾಗೂ ದರೋಡೆ ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇಲ್ಲ ಪೊಲೀಸು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದರೇ ಎನ್ನುವುದು ಅನುಮಾನವಾಗಿದೆ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ದರೋಡೆಯಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ಯಾರೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲರುವ ಪೊಲೀಸು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಇದರಿಂದ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಸರಕಾರ ಈ ಕೂಡಲೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಅನ್ವಯವಾಗಿರುವ ಜನಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಇಲ್ಲರುವ ಪೊಲೀಸು ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲರುವ ಈ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರರಿಂದ ಇಲ್ಲ ಸೂಕೆ ಗಾರಿಕೆ, ದರೋಡೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ಅನ್ಯಾಯ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನವಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಲಂಚರಾಶು ವತ್ತುಗಳು ಇಲ್ಲ ಇವರಿಂದ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಇಂತಹವರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿ ಒರೈಯ ದಕ್ಷರಾದ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಜನಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಏನೆಂದರೆ ಲೆವಿ ಶೇಖರಣೆ ಕಾರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದೆ. ಲೆವಿ ವಸೂಲಿಗೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಶೇಖರಣೆ ಇಲ್ಲ. ಇವರು ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರೊಕ್ಯೂರಮೆಂಟು ಆಡಳಿತ ಸರಕಾರ ಒಂದು ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಗೆ ಮಾಫಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವವರು ಎಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ, ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಕಡಮೆ ಇರುವವರು ಎಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವವರ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳೊಂದನ್ನೂ ತಯಾರು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳೂ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಬಡ ರೈತರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಸರಕಾರ ತನ್ನ ನೀತಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಬಡವರಾಗಿರುವ ರೈತರಿಗೆ ಅಂದರೆ ಐದು ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಜಮೀನಿನವರಿಗೆ ಲೆವಿಯಿಂದ ಎನಾಯಿತಿ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಇಂತಹ ರಿಯಾಯಿತಿ ಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಯವರ ಪೋಚೋ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಇದೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಇತರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಮುಖಂಡರುಗಳ ಪೋಚೋಗಳು ಇವೆ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಯವರ ತತ್ವವನ್ನು ಏನಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನೀವು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ಏನಾದರೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಳಿಸಿದ್ದೀರಾ? ಈ ಬಾಳಿಗೆ ಕೇವಲ 2 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದೀರಿ. ಗಾಂಧೀಜಿ ಯವರ ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಮಾಜ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡು ತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಡವರ ಉದ್ಧಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಹರಿಜನರ ಕೇರಿಗಳ ಮುಂದೆ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳನ್ನು ಬಂಡವಾಳಸ್ಥ ರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಉಳುವವನಿಗೆ ಭೂಮಿ, ದುಡಿಯುವವನಿಗೆ ಕೆಲಸ ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಯವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥವರು ಅವರ ತತ್ವ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಲು ಯಾರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

3-30 P.M.

ಇನ್ನು ಹರಿಜನರ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನನ್ನ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಭೆ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಸ್ಟಾರ್ಟ್ ಕೊಶ್ಚನ್ ಅದರಲ್ಲಿ 1, 2, 3ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ್)

ಖರ್ಚಾಗಿದೆ, ಎಷ್ಟು ರ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿದೆ. ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಗತಿ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿವರಗಳಿವೆ. ಅವು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ:

ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ ಹಣ. ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ರೂಪಿತ
ರಾಜ್ಯದ ಯೋಜನೆ (ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ) ವಾದ ಯೋಜನೆಗಳು
(ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ)

	ಯೋಜನೆಗಳು	ರೂಪಾಯಿ	ರೂಪಾಯಿ
1 ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು, ಎರಡು ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಪಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ ಹಣ.	1 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ 2 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ 3 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ	4,799-00 14,513-00 25,000-00	
2 ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ ಹಣ.	1 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ 2 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ 3 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ	137-890 304-686 339-000	ಇಲ್ಲ 100-925 46-13

ಖರ್ಚು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಹಣ.

3 ಈ ರೀತಿ ಒದಗಿಸಿದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಹಣ ಮತ್ತು ಖರ್ಚು ಮಾಡದೆ ರ್ಯಾಪ್ಸ್ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಹಣ.	1 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ 2 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ 3 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ	100-67 290-72 301-98	ಇಲ್ಲ 67-53 36-615
--	--	----------------------------	-------------------------

ರ್ಯಾಪ್ಸ್ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಹಣ.

1 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ	37-000	ಇಲ್ಲ
2 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ	13-966	33-395
3 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ	37-020	9-515

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಪ್ಲಾನ್ಡ್ ಅಂಡ್ ನಾನ್ ಪ್ಲಾನ್ಡ್ ಸ್ಕೀಂನಲ್ಲಿ 100 ಕ್ಕೆ 18 ಭಾಗದಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿಯಮ ಇದ್ದರೂ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೋಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯನವರು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೋಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣವನ್ನೂ ರ್ಯಾಪ್ಸ್ ಮಾಡಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ 1938 ರಲ್ಲಿ 3 ರೂಪಾಯಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ ಫೀಸ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಈಗ 1968 ರಲ್ಲಿ 3 ರೂಪಾಯಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನವೇನಿದೆ? ಇದರಿಂದ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹರಿಜನರ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರೆಕ್ರೂಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಅಲ್ಲೂ ಕೂಡ 100 ಕ್ಕೆ 18 ಭಾಗದಷ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಮೀಸಲು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಇಲ್ಲ. ಸೆರೆಕ್ಷನ್ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಈ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ "ರಿನರ್ವ್" ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ L.I.C. ನಿಂದ 3½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಮತ್ತೆ ಬಂದಿವೆ. ಮತ್ತೆ ಪುನಃ 3½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಎಂ.ಐ.ಸಿ.ಯಿಂದ

ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಜಾಗೃತೆಯಾಗಿ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಹರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಗೃಹ ಒದಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ಯಾನಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡ್, ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಇದು ಒಂದು ಲೋಪವಾಗಿದೆ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅವಕಾಶ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯನವರೂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೈ. ರಾಮ ಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಈಗ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನ ಶಾಸನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಈ ಇಬ್ಬರು ಸಚಿವರುಗಳ ಎಲ್ಲರೂ ಎಷ್ಟರೀಕೆಯ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪಾರ್ಲಿ ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ನವರಿಗೆ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಸಾಧಿಸಲು ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರೂ ಯಾವ ರೀತಿ ಒಂದು ಫೋರಂ ಮಾಡಿದರೋ, ಅಂಥದಲ್ಲ ಯಾವ ರೀತಿ ಶಾಸಕರಲ್ಲ ಸೇರಿ ಒಂದು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಮಾಡಿದರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು “ಫೋರಂ” ಮಾಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಲೋಪಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಣೆ ಮೂಲಕ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡು ವುದಲ್ಲದೆ ನೀವು ಅರ್ಹರಾದಂಥ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲ ಎಂದು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗು ತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಶ್ರೀ ಎಲ್ಲರೇಂದುಪಾಟರ್‌ರವರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ನೀವು ಇಬ್ಬರೂ 4ನೇ ಪಂಡಿವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಂತೆ ಸಾಕ ಸಲ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಿ. ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ, ಬಡವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ 4-5 ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್ (ಶಿವಮೊಗ್ಗ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣದ ಮೇರೆ ಅಭಿನಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಪಾಲರುಗಳು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಲದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಒಂದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ, ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಭಾಷಣವಲ್ಲ ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಲಹೆಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಧನಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಹಾಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರಿಂದಾಗಿ ಈ ಪೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಆಹಾರದ ಅಭಾವದ ಉತ್ಪನ್ನ ಮುಂದುವರಿದು ಈ ಆಹಾರದ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗರಾರದು. ಮರೆ ನಾಡು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಬತ್ತದ ಕಣಜ ಎನ್ನುವ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಮರೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿವೆ. ಮಳೆ ಬಂದು ಬೆಳೆಯಾಗುವ ಕಡೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಸಾಯ ಕೇವಲ ಮಳೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ವಾದ. ಮರೆನಾಡಿನ ಹವಾಮಾನವು ಸುರಿಸಿ ಭೂಗುಣಕ್ಕನು ಸರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿನ ವಾಟರ್ ಟ್ರೇಬರ್ ಬಹಳ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದದೆ. ಮಳೆ ಬಂದ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟುಬೇಗ ನೀರು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಬೇಗ ಕಳೆದು ಹೋಗಿ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾವು ತೋರಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿನ ಭೂಗುಣ ಅದು. ಅದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಸಾಯಿರ್ ಆಗಿದ್ದು ನೀರನ್ನು ಇದತಕ್ಕ ಅಕ್ಕಿ ಆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅಭಾವವಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳೂ ಇವೆ ಕಟ್ಟಿಗಳೂ ಇವೆ. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಆ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಳು ತುಂಬಿ ಮೇಲಿಂದ ಮಣ್ಣು ಕೂಡ ಬಂದು ತುಂಬಿರುವುದರಿಂದ ನೀರು ನಿಲ್ಲತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ. ವಾಟರ್ ಟ್ರೇಬರ್ ಕೆಳಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದರಿಂದ ಕೂಡ ತೊಂದರೆಯಾಗುವ ಅವಕಾಶವಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ನೀರು ತರುವುದಕ್ಕೆ, ಇರಿಗೇಷನ್‌ವರೆಗೆ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಪಂಪ್ ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಅಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಇಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೋ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಡೀಪ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪೆರಿಸ್, ಡೀಪ್ ಬೋರ್ ವೆರಿಸ್ ಹಾಕುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಬಹುಶಃ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ

(ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್)

ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸೈಪರ್ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಿ, ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ಬತ್ತವನ್ನು ಎತ್ತಿಷವಾಗಿ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಫೈನಾನ್ಸಿಂಗ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೂಲಕ ರೈತರಿಗೆ ಧನ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೂ ಕೂಡ ಇಂಕೀಷನ್ ಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಮಳೆಯಿಂದ ಬೆಳೆಯಾಗತಕ್ಕ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಳೆಯಿಂದ ಬೆಳೆಯಾಗತಕ್ಕ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಫೈನಾನ್ಸಿಂಗ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೂಲಕ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಪಡುತ್ತಾನೆ.

ಮರನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ನಿರ್ವಿವಾದವಾದ ವಿಚಾರ. ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟು ಮಳೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತೋ, ಆದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಲಾಶಯಗಳು ತುಂಬುತ್ತಿದ್ದುವೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಸಂಭವದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ರಿಸರ್ವಾಯರ್‌ನಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮರನಾಡಿನ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನ ಅಭಾವ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಕಡಿಯುತ್ತ ಇರುವುದರಿಂದ, ಟ್ರಾನ್ಸ್ ಮಿಷನ್ ರೈನ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಡುಗಳು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ರೈತನಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಕಾಡು ಇರುವ ಪ್ರದೇಶ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಮರನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮಳೆಯ ಅಭಾವ ಬಹಳವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಅನೇಕ ಜನ ಮರನಾಡಿನಿಂದ ಬಂದಿರುವ ವಿತ್ತರು ಇಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಈ ಅನುಭವ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತ ಹೋದರೆ ಕ್ರಮೇಣ ಮರನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಯಾವ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಯಾವ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ನೀರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾಡನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ಷಿಪ್ರವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿದು ಹೊಸದಾಗಿ ಕಾಡನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇರುವಂಥ ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿದು ಹೊಸದಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಕಡಿಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಅಥವಾ ಪಾಂಚೇಷನ್ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾನೆ.

ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ನೋಡಿದರೂ ಕೂಡ ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳೂ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜುಗಳೂ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾಲೇಜುಗಳೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ಬರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮುಂದಿನ ಜೀವನೋಪಾಯವೇ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎರ್. ಎಸ್. ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ, ಎಸ್. ಎಸ್. ಎರ್. ಸಿ. ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಡಿಪರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ, ಮರಗಲಸ, ಚಮ್ಮಾರ ಕೆಲಸ, ಕಮ್ಮಾರ ಕೆಲಸ ಹೀಗೆ ಡಿಪರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ ಮುರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಕರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಜೀವನೋಪಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮರಗಲಸವನ್ನು ಒಬ್ಬ ಚಮ್ಮಾರ, ಒಬ್ಬ ಕಮ್ಮಾರ ಹೀಗೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಎಲೆಜ್ ಆರ್ಟಿಸಾನ್ ಎನಿಸುತ್ತವೆ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಜನಗಳಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇತ್ತ ಕಡೆಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕು. ಎಸ್. ಎಸ್. ಎರ್. ಸಿ. ಬೇಸಿಕ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಸಾಕು. ಮುಂದೆ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯ. ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕರಿಕುಂಬಂ ಬದಾಲಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾನೂನು ಪಾಸಾಗಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಅದು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಂಟ್ ಚೈಬ್ಸುನರ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವು ಈಗ ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಅಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೆಲಸವಾಗಿಲ್ಲ. ರೈತರಿಗೂ ಜಮೀನು ಇರುವವರಿಗೂ ಕಹಿ ಪಾತಾವರಣವುಂಟಾಗಿದೆ. ಅವರ ಭವಿಷ್ಯವೇನು ಎನ್ನುವುದು ನಿಗದಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದೇಶದ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಕೆಲವು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೆಂದರೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ, ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡದೆ ಇರತಕ್ಕುದು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ಆಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಆಸೆನ್ನು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಆಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಆಸೆಗೆ ಕಾರಣವೇನು ? ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉತ್ಸಾಹ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಲ್ಲದೇ ಕರಿಸಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಹಾಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಲ್ಬರರ್ ಆಕ್ಟಿವಿಟೀಸ್ ಸ್ಪೋರ್ಟ್ಸ್ ಆಕ್ಟಿವಿಟೀಸ್ ಮುಂತಾದ ಪಾಠಶ್ರವಣಗಳೇನಿವೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹುಶಃ ತಪ್ಪು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗರಾರರು ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಈಗಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಾನ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತರತಕ್ಕುದು, ಅದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕುದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ.

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿರುವ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ವಂದನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ತಂದಿರುವ ಅಭಿನಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಬೆಂಬಲಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ (ಬೆಳ್ಳೂಳ್ಳಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ನಾನು ತುಲನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ವಿವೇಚನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ನಿರಾಶಾ ದಾಯಕವಾದ ಸಂಗತಿಗಳು ಕಂಡುಬಂದವು. ಕಳೆದ 2-3 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣ ಧಾಖಲೆ ಈ ವರ್ಷ ಕೂಡ ಇದ್ದುಹೋಗಿ ಮಾಡಿ ನಿರಾಶಾದಾಯಕವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಹಾಡಿದ್ದೇ ಹಾಡೋ ಕಿಸುಬಾಯಿದಾಸ ಎಂಬ ಗಾದೆಯು ಜ್ಞಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಭಾಷಣ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಓದಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವೇ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದವರ ವಿಫಲತೆ ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲೇನಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಭಾಷಣ ಕನ್ನಡಿ ಇದ್ದುಹೋಗಿದೆ. ಹಳೇ ಹಾಡನ್ನೇ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಕಾಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರಕಾರ ಬಹಳ ಕಾಲ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತಳಹದಿ, ಅವುಗಳಿಗೆ ನಡೆದಿರುವ ಚುನಾವಣೆಯು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿನ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಬಹುಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಚಾರ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನಾಮ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ನವೆಂಬರ್ 8ನೆಯ ತಾರೀಖೇ ಕೋನೆಯ ದಿವಸವಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು 15ನೇ ತಾರೀಖಿನವರೆಗೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂದು ಮುಢೋಳ ತಾಲ್ಲೂಕಿನವರು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ರಿಟ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ಇಡೀ ಬಹುಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮರು ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಸರಕಾರ ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ಗೊತ್ತಾದ ತಾರೀಖನ್ನು 8 ದಿವಸ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿರುವುದು ಪ್ರಜಾ ರಾಜ್ಯದ ತತ್ವವನ್ನು ಕೊರೆಮಾಡಿದಂತೆ ಎಂದು ನಾನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ನಡೆದ ರೀತಿ ನೋಡಬೇಕಾದ್ದು, ಮುಂದಿನ ಜಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪುಡಾರಿಗಳು ಹಿಂದಿನ ಜಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಸಾರಾಯಿ, ಹೆಂಡ ಇರುವ ಬಾಳುಗಳು ಹೀಗೆ ಹೋಗಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೆ ಮುಂದೆ ಉಪೇಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವಾಗ ಎರೋಧ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ)

ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮತ್ತು ಕೆಲವರಿಗೆ ಭಯ ಹಬ್ಬಿಸಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಉಪೇದವಾರಿಕೆಯನ್ನು ವಾಚನು ಪಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಜಾ ರಾಜ್ಯದ ನಾಂದಿಗೆ ಬದರಾಗಿ ಕೋರೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನ ಚುನಾವಣೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಪಂಚಾಯತಿ ರಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ, ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಕೊಲೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಪೊಲೀಸರು ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಎತ್ತಿಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಜಾತೀಯತೆ ಭಾವನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದು. ಬಡವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಒಳಗೆ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದರಾಗಿ ಅದರ ನಾಶದ ಕಾಲ ನಮಾಪಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಹಿಂದಿನ ಮನುವಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಅಜ್ಜಾನಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಬಡವರಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪಂಚಾಯತಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಂಬಿಕೆಯಿದ್ದರೆ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ಧೋರಣೆಯನ್ನು ತಾಳಿ ಜಾತಿಯ ಗೊಂದಲವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ವೈಷಮ್ಯಭಾವನೆಯನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಬೇಕು. Panchayatraj system is reviving the caste Rule which is symbol of Manu rule' I warn the Government.

ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 10-11ನೆಯ ತಾರೀಖು ಇದರ ಕೆಲಸ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಚುನಾವಣೆಗಳು ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮತದಾರರನ್ನು ಮೋಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ 20 ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ಒಂದು ಚುನಾವಣೆ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡೆಸಿದರು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ ಎಂದು ನೈಪ್ಪವಾಗಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪರಿಹಾರ ಕಾಯ್ದೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬರ್ಚುಮಾಡಲು ಒಂದು ಯೋಜನೆಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದವರು ಇಂದು 6 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸದ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸುಮಾರು 10-15 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಬರ್ಚಾಗಿದೆ ಯಾವ ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ಕೆರೆ ಕೆಲಸಗಳು 8-10 ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ನಡೆದು ಅರ್ಧ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಚುನಾವಣೆ ಯುಲ್ಲು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಜಯ ಆಗಬೇಕಾಗಿದ್ದುದರ ಕಾರಣ ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗರೆಂದು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಅನಂತರ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಈ ಧೋರಣೆಯಿಂದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತರ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರಕಾರ ಸರಿಯಾದ ಧೋರಣೆ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು, ತನ್ನ ನೀತಿಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಡುಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನೂಟಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆ ವಿಷಯ. ಮಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರಬೇಕು, ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನರಿತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿ ಅದರಂತೆ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸರಕಾರದಮೇಲೆ ಅಪಾದನೆ ಹೊರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಸೇಕಡ 50 ರಷ್ಟು ಫಾರಿಸ್ಟ್ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡಲು ಅದನ್ನು ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ದಿವಸ ಅವರಿಗೆ ಅನ್ನಿಲ್ಲ, ಭೂಮಿಯಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ ಮನೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದೀನವಲತರನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಗ್ರಾಂಟ್ ರೂಲ್‌ನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸಿ ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆಸುವ ನೆವದಿಂದ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಮೋಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟ್ ರೂಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಉಳಿದಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಬಂಡವಾಳವೇ ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ರೈತರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಡವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರಮಾಡಬೇಕು ಎಂದೇನು ಈ ಚಳಿವಳಿಯ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ ಅದು ಈಡೇರುತ್ತಿಲ್ಲ.

4 P.M.

ಇಂಟರ್ ಮೀಡಿಯರಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಂತಹ ಒಂದು ಸ್ವವೇಶ ಉಂಟಾಗಿದೆ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಇದು ಒಂದು ಉಪಜೀವನ ಮಾದರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಪುನರ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರದ ರೈತರಿಗೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಕರ್ಯಾಕರವಾದದ್ದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಜನತಾಬಜಾರಿನ ವಿಷಯ ಹೇಳುವಾಗ ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ 9 ಜನತಾಬಜಾರುಗಳು ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಮತ್ತು ನೂತನ ಬಜಾರುಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಾ ಇವೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಜನತಾಬಜಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹ ಪೇರ್ ಹೋರ್ದರ್ಸ್ ಅಥವಾ ಮೆಂಬರುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಈ ಸಹಕಾರ ಅಂಥೋಳನ ಏನಿದೆ ಇದು ಬಡವರನ್ನು, ದೀನದಲಿತರನ್ನು, ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತರನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಬಂಡವಾಳ ಶಾಹಿಗಳ ಕೈಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ದುಡ್ಡಿನಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅದರ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಕೈಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ, ಅದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆರೆಯನ್ನು ಹತೋಟಿಯಿಟ್ಟದ್ದು ದಕ್ಕಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ, ಹಾಳಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಸಹಕಾರ ಅಂದೋಲನ ಸತ್ತ ಅಂದೋಲನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಂದ ದೂರು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಲ ಅಥವಾ ರೇಬರ್ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಲ ಯಾವ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ನೂತನ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಈ ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಮಗೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವಾಗ ಒಂದು ಎಡೆಗಾರಿಕೆಯ ನೀತಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇನೋ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಜನ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಿಬ್ಬಿಯನ್ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಮತ್ತು ಬಿ.ಎ., ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ಪಾಸ್ ಆದವರು 12 ಲಕ್ಷ ಜನ ಇರಬಹುದು. ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನೀತಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಪೆಡುರ್ ಕ್ಯಾನ್ಸಲರಿಗೆ 18 ಪರ್ಟೆಂಟ್ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರ್ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ 127 ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳು, ಟ್ರಸ್ಟ್ ಬೋರ್ಡು, ಹದಿನೆಂಟು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಅನೇಕ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಹ ಜನರು ಸುಮಾರು 50 ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರನ್ನು ಶೇಕಡ ಒಂದು ಪರ್ಟೆಂಟ್ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಅಟಾನಮಸ್ ಬಾಡಿ ಆಗಿ ಅವು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇವೆ. ಬೀರಪ್ಪ ಕಮಿಷಿಯವರು ಏನು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ 18 ಪರ್ಟೆಂಟ್ ಟೇಜ್ ನೇಮಕ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಸ್ಪ್ರಿಂಗ್ಸ್ ಮಿರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಪ್ರೊಸೆಸಿಂಗ್ ಫಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ 1965 ರಿಂದ ಒಂದೂವರೆ ಸಾವಿರ ನೌಕರರಿಗೆ 4 ಪರ್ಟೆಂಟ್ ಬೋನಸ್ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. 1966ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ತಾದಾಗಿ ಅದನ್ನು ಬಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ರೇ ಆಫ್ ಕೊಟ್ಟರೂ 22 ದಿನಗಳ ಸಂಬಳ ಕೂಡ ಬೇಕು, ಅದನ್ನೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಆಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಗಾರ್ಡನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಂತ ಇದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಹ ಕೆಲಸಗಾರರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವವರನ್ನೂ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೆ ಸುಮಾರು 5-6 ಸಾವಿರ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಮಿನಿಸ್ಟರುಗಳವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ತೋಟ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, 8 ತಾಸು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಹ ಆ ನೌಕರರ ಪಗಾರ ಎಷ್ಟು ಎಂದರೆ ಕೇವಲ 45 ರೂಪಾಯಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ತುಕೋಳ್ ಕಮಿಷನ್ ಅವರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಆಫ್ ಲಿವಿಂಗ್‌ಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅವರ ಮಿನಿಮಂ ಸಂಬಳವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಸುಮಾರು 10-15 ವರ್ಷದಿಂದ ಗಾರ್ಡನ್‌ರನ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅನೇಕರಿಗೆ ಕಾಯಂ ಆಗಿ ನೌಕರಿಯಿಲ್ಲ. ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ಪಗಾರವನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ)

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯ ಮಾತು ಎಂದರೆ ನಣ್ಣು ಹೇಷರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಶೇಖರ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸರಕಾರಿ ಅಧ್ಯರಾಷ್ಟ್ರೀಯವೆಂಟುಗಳು ನಿರ್ಗಮಂತ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನೂಡನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಣ್ಣು ಹೇಷರುಗಳ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಕ್ರಿಯಕಾತ್ಯ ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಸರಕಾರ ಮರೆಯಬಾರದು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನಣ್ಣು ಹೇಷರುಗಳ ಪ್ರಸಕ್ತಕಾನಾಫನ್ಸನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕೆಂದು ನೂಟಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಎನ್. ಡಿ. ಬಿ. ಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ತಡೆಹಿಡಿದಿರುವ ತುಟ್ಟಭತ್ಯವನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಪಾವತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆತೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರ ಅರಾಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಉಳಿದವರಿಗೆ ಅರ್ಧತಾಸು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ, ಪಾರ್ಟಿ ವಿವ್ ಹೇಳಿದಂತೆ ತಾವು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ, ತಮ್ಮ ತಪ್ಪಲ್ಲ ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಇಂಥಹ ಅನ್ಯಾಯವಾಗದಂತೆ ತಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ R.P.I. ಪಾರ್ಟಿಯವರು ಹಿಂದುಳಿದವರು ಎಂದಾದರೆ ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಏನು ಅರಕೇರಿಯವರೇ ನಮ್ಮ ವಿಷಯ ಏನೂ ಹೇಳದೇ ಇಲ್ಲವರಾ ಎಂದು ಹೇಳುವಂತಹ ಒಂದು ಅಪಪಾದ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತದೆ ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ಚೀಫ್ ವಿವ್ ರವರೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ವಿಚಾರಬಾಧಿ ಮುಂದಾದರೂ ಸರಿಯಾದ ಕಾರಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಷ್ಟು ಕಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†Sri R. DAYANANDA SAGAR.—Mr. Speaker, Sri, I rise to support the motion moved by my hon'ble friend Sri D. M. Siddiah, thanking His Excellency the Governor for his thought-provoking Address. As a student of history I am fond of taking instances from world history. Just to quote here and create a background in the world history, if you turn to pages of the history of Europe you can come across a personality, whose name is Hitler. Hitler was a Dictator and he was the head of Nazi-group—Nazism. The Nazis as is well established, were usurpers, schemers and anti-democratic people, whom the whole world shunned. They had no respect for the means; but the concentration was for the end. They were up to do anything. To achieve their end, they adopted any means. They ruled Germany by the gun, by the lathis, by the point of bayonet. There was a policeraj and military rule. If any one did not agree with them, he was persecuted, bullied, punished, burried hundred fathoms below the earth. They were highly communal. The key positions in that State were held by their own community men. Nobody ever had any opportunity of thinking, or dreaming of occupying positions of importance to serve their nation. Money was their God; departments like the P.W.D. and Industries, Excoise, Finance and rest of them were held by them for control. Money makes many things; money can buy support; money can induce many things, petty jobs can be given, support may be gained, many may be bought over and Nazi rule can remain. If a person is incorruptible, if he does not take money, if he does not yield to the pressure of taking a position, he was suppressed, man-handled, bullied. These Nazis had no respect for their own orders. They had no respect for promises; they would make promises and break them; they would even make Government Orders and withdraw them. Such was the rule of the Nazis in Germany. Even the highest tribunal

in the administration, the Supreme Court there, for example, passed a stricture against them, they would not be honoured; they were not caring for that; they would not resign from their positions because the Nazi Government was an arbitrary Government. It was not a democratic government like that of ours. The people of Germany were disgusted with that Government, but they could not help; they could not question. They whispered, murmured but they could not mutter; they could not make a speech; they could not criticise because of fear of life, because of the fear of losing bread. Thus Hitler ruled Germany. The people of Germany were worried; so much feelings in the hearts were bursting but they could not help. Ultimately nature had to find a way. Germany was attacked by other nations and Hitler was involved in the Second World War. The people of Germany could not come to the aid of Hitler. Even his lieutenants, Goring and Goebels forsook him. He had no other way but to shoot himself and died. Ours is a democratic Government. Ours is rule by the people, for the people, of the people. Our Government being democratic has been doing many activities most democratically. I must congratulate our young, energetic and dynamic Chief Minister who is doing many acts making wonderful progress in the State. The thought-provoking Governor's Address is a document which contains many of the activities of our Government. Many more matters of public interest have not been touched in this important document, perhaps for want of time.

In agriculture quite a lot of developments have taken place. I must congratulate the Minister for Agriculture for evolving and organising high yielding programme. The area under this has increased to 4.16 lakhs of acres. Many more wonderful things have been done in this department. But, with all that we have been doing quite a lot for agriculture and food, our people in our State and our country are suffering for want of food. What can the poor government do? On the one hand the land refuses to grow more and on the other, the population is increasing heavily, in spite of the fact that our Hon'ble Health Minister has launched a very effective family planning programme. In the department of Health and Family Planning the achievements are no less. Hospitals are wonderfully managed. On the other day I just went to Vani Vilas Hospital. I found a very few patients there. I asked a doctor nearby "madam what is the matter?" Pat came the reply "this is the result of family planning", no more pregnancies and no more child birth". There was a social worker on my right side who whispered to me: "Sir, will you please come with me for a minute?" As she was a social worker, I honoured her and I went with her to a number of nursing homes in the neighbourhood where the seats were full of pregnant women or new-born babies, the future citizens of this great State and country.

Sri M. NAGAPPA.—May I know what is the object of the hon'ble member? Does he support the Chief Minister?

Sri R. DAYANANDA SAGAR.—I am a Congressman. I have got to stand behind him and I stand behind him and I will always stand behind him.

Coming to Industries Department, our Mysore State has always been a model State, model in many ways, in the case of industries it is model-most. Even in the days when the Maharaja ruled this State, this was considered a model State so far as industries were concerned and now it is more progressing, more modern than before, because it is headed by an Hon. Minister who is himself an industrialist, who knows the many difficulties confronting the industrialists. He is there trying to solve all those difficulties and industrialise the State. No less a person than our Hon. Chief Minister himself is the Chairman of our Industrial Development Council and you can imagine the great wonders that could be done in the field of industries. Only this House should have the patience to wait and see and also see what has happened already in this great department of Industries.

Sharavathy is producing electricity. Our industrial progress is so much that it has not made use of all the electricity that Sharavathy has produced. Perhaps mother Sharavathy has produced so much of electricity not considering the progress of the industries we are making, as a result of which the Electricity Board is incurring heavy losses. This is a testimony to the fact how wonderfully our industries are progressing.

I do not know why the Governor made no mention about sericulture. The silk industry engages not less than 10 crores of people of the State in that industry. Perhaps the Government thought that this is too insignificant an industry to be thought of. The filatures have been making heavy losses which go to the tune of Rs. 30 lakhs and that is going on for ever and ever. There is a report of the ex-Deputy Minister for minimizing the basins to 500 and minimizing the losses to the least and that report, Sir, is kept in cold storage.

I come to the last point. I do not want to bore you with a long speech. There is a whisper going round in this house and elsewhere for the change of the name of this State. This, Sir, is a very serious matter. People have got to think very seriously. This is not a matter to be hustled. There are nearly $1\frac{1}{2}$ crores of Kannadigas in old Mysore State watching with interest what this House is going to do in this matter. When reorganisation of States took place every one of the 3 crores of Kannadigas felt happy, felt honoured, felt extremely obliged because there came a time which would mark the integration of the entire Kannadigas who would come together. All the Kannadigas came together and the State was formed by name Greater Mysore. At that time great hopes were aroused and the Kaanadigas felt that their future is going to be very bright, very great, very wonderful, etc. Reorganisation took place and Greater Mysore was formed. What happened to the fate of $1\frac{1}{2}$ crores of Kannadigas of old Mysore State? They were suppressed; they were depressed; they were buried; they were put hundred fethoms down the earth. As a Kannadiga I feel proud of my language;

I feel proud of my nation; I feel proud of Bhuvaneswari Kannada Matha. If a neighbouring Kannadiga were to kill my brother, were to kill my uncle, were to kill my sister, I get enraged; I rise to the occasion and I would like to understand why such injustices should happen to them? What is the fate of these 1½ crores of Kannadigas? The leaders of old Mysore area have been eliminated one after the other successfully, calmly, quietly, destroyed, killed and tore asunder. Integration was thought of—integration of services, integration in the Ministry, integration and understanding between one Kannadiga and the other as a brother, as a friend and a family man, etc. Has it been done? Sir, I ask you, has it been done? I will quote an instance here. I take the instance of the formation of this Ministry. We have a Ministry of 29 people, which my Opposition friends would say is too much in size. Perhaps I may agree with them. But in the formation of this Ministry consisting of 29 people, we have 12 Lingayats, 8 Vokkaligas, 2 Harijans, 1 Kuruba, 1 Muslim, 1 Brahmin, 1 Maharashtrian, 1 Bedar and 1 Coorgi. The Lingayats in this State form 20 per cent of the population of the State and in the representation in the Ministry they have got a lion's share of 41 per cent. The Harijans and Vokkaligas have almost equal population as Lingayats, but Vokkaligas have a representation of only 20 per cent. That means 50 per cent less than that of Lingayats. The Harijans, poor people, have a representation of 5 per cent in the Cabinet. In the Services it is a horrible state of affairs. I cannot narrate it here. It is so very hopeless. Almost all the key positions are held by Lingayats and almost all people of old Mysore area have been deprived of their positions. This is what has happened after the formation of linguistic State. Here I recall a great statement of our President of the A.I.C.C. Sri S. Nijalingappa, who is also an hon. member of this House. Many a time he has stated that if linguistic States come in the way of the real integration of the nation's progress and the people's prosperity, then re-thinking on this subject is necessary and re-division of the States may be necessary. Such a time has now come and we have now got to re-thinking on the whole subject. There have been several acts of injustice and we cannot tolerate it any longer. Now I demand division of Mysore State into as Mysore State and Karnatak State if they want to call it by that name. I call upon such of those friends who think like me to joining hands and do justice to the people of the State and also to this great country.

4-30 P.M.

Sri AZIZ SAIT.—Are you going to resign from the Congress?

Sri R. DAYANANDA SAGAR.—Why should I resign from the Congress? I am Congressman first and last and always.

So saying, Sir, I conclude by supporting the motion of thanks moved by my friend Sri S. M. Siddaiah.

Thank you very much.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ದೊಡ್ಡಬೋಲಗೌಡ (ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ).—ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತಹ ವರದಿಯನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ ಒಂದು ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾಲ್ಕನೇಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯು ಸುಮಾರು ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ಆಗಬೇಕಾದ ಯೋಜನೆ, ಅದು ಈ ವರೆಗೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದಕೂ ಅದ್ವೈತವೆಂದು ಕೂಡಿದ ಈ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಳೆದ ಮೂರು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯವರೆಗೆ ಮಾಡಿ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಬದಲು ಇವರು ಕಳೆದ 21 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವಾಗ ನಾನು ಈ ಭಾಷಣವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡಲಿ, ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವರದಿಯು ಒಂದು ಯಕ್ಷಗಾನ ನಾಟಕದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಯಕ್ಷಗಾನ ನಾಟಕ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾರು ನಾಟಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಒಂದು ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಈ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ರಾಜ್ಯದ ಸಮಗ್ರವಾದ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲೂ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಮನಗಣತಿ ರಾಜ್ಯದ 20 ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಂಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೂಡ ಆದಕೂ ಪಕ್ಕದವರು, ಈ ವರ್ಷ ರಾಜ್ಯಪಾಲರವರಿಂದ ಹೇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರದಿ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದೂರವಾದ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಚುನಾವಣೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆದಕೂ ಪಕ್ಕದ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ, ಈ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನ ವಿಚಾರ. ಕಳೆದ ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒದಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಕ್ರಾಂತಿಮಾರ್ಮರಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದಂತಹ ಹಣದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 80 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಇವರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಚುನಾವಣೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ; ಮತ್ತು 9 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಇಬ್ಬರು ಪ್ರವಾಸ ಕೈಗೊಂಡು ಅಲ್ಲಿನ ಚುನಾವಣೆಯ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಹೀಗೆ ಅವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಲಿ, ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರೆ, ನನ್ನ ಸದಸ್ಯತನಕ್ಕೆ ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಇವರು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಟಿ. ಎ. ಡಿ. ಎ. ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರುಗಳನ್ನು ಡಜನ್‌ಗಟ್ಟಲೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಆ ಕಾರುಗಳನ್ನು ಚೆಕ್ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಅದೇಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ದುಃಖಕರವಾದುದು ಮತ್ತು ವ್ಯಸನಕರವಾದುದು. ಚುನಾವಣೆಯು ಕೂಡ ಅದು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲ. ಏಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ? ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯ 8—10 ಒಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಯಾವ ರೀತಿಯ ಚಿಕ್ಕೆಯನ್ನೂ ಒಟ್ಟು ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಬೂತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು, ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆ ನಿಂತು ಒಟ್ಟು ಮಾಡಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಜನತೆಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮೊಟಕುಮಾಡುವುದಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಇವರು ಹೇಳಲಿ. ಅದೇ ರೀತಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ಆಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ವಿಳಂಬ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದರೂ ಏನು? ಇವರು ಮಾಡಿದಂತಹ ಮೂರು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನತೆಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ನಿರಾವರಣಿ ಸೌಲಭ್ಯವಾಗಲಿ, ಆರೋಗ್ಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಾಗಲಿ, ವ್ಯವಸಾಯ ಸೌಲಭ್ಯವಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಆಹಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಯಾವುದನ್ನೂ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ, ಈ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಗೆ ನೀಡಿಲ್ಲ.

ಮೂರು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನ್ನದ ಭಿಕ್ಷಾ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕೆಳಗಡೆ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ದೇಶವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ಆಹಾರದ ಭಿಕ್ಷಾ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಭಿಕ್ಷಾ ಪಾತ್ರೆಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಧನಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ನೆಪದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಂಪ್ಯಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ದೇಶದ ಅಭ್ಯುದಯವನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 21 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಏಷ್ಟು ಆಹಾರ ಸುತ್ತಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎರಡು ಕೋಟಿ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ನೀವು ಏನೇನು ನೀಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಏನು ಇದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಜನತೆಯ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಜನತೆಯ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯತಕ್ಕ ರೈತನಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವರೀತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು

ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ? ಒಂದು ಕುಂಟೆಯೂ ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದ, ಒಂದು ಅಂಕೂ ಮನೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲರತ್ತ ರೈತರಿಗೆ ನೀವು ಏನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ರೈತರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡಿದ ರೆವಿನ್ಯೂ ಆವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಆಹಾರಧಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ? ಬಡವರಿಗೆ ಯಾವ ಆಹಾರಧಾನವನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ರೈತರಿಂದ ರೆವಿ ವಸೂಲುಮಾಡುವ ಬತ್ತಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 77 ರೂಪಾಯಿ ಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಮ ಅಡನ್ನು ಹೇಚೆಯಿಲ್ಲ 101 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಇದು ಯಾವ ಧರ್ಮ? ರೈತರಿಂದ ಕೊಂಡುಕೊಂಡುಬಂದ ದವಸದಲ್ಲಿ 24 ರೂಪಾಯಿಗಳ ರಾಧವನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರವೇ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೋದ ಸಾರಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮತಃ ರೆವಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆಹಾರಧಾನವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ 49 ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರಿಲ್ಲ, ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅನ್ನವಿಲ್ಲ. ತಾವು ಯಾವ ಯಾವ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಏನೇನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ? ಶತ್ಕದ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 100 ಮೂಟೆ ಜೋಳವನ್ನು ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಕೂಲಿಯನ್ನು ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವವರಿಗೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ನೆರವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದೀರಿ? ತುಕೋಳ್ ವರದಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನುಮಾರು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ನೀಡಿದ್ದೀರಿ? ತುಕೋಳ್ ವರದಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನುಮಾರು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಜನಗಳಿಗೆ ನೆರವು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ವ್ಯವಸಾಯ ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ, ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಯಾವ ನೆರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ? ಇವರು ಕೇವಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಇವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳ ಶ್ರಮಸ್ಥಿಗೋಸ್ಕರ ಸುಖೀ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲರತ್ತ ಗ್ರಾಮ ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎನಿ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೂ ನಾಲ್ಕು ಎಕರೆಯ ಪ್ರಕಾರ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ 25 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಯಾಗುತ್ತದೆ. 21 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿವೆಯೇ? ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಕವಿರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಅನ್ನು 1959ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಯೋಜನೆ 21 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆ. ಆ ಯೋಜನೆಗೆ ಇದುವರೆಗೆ 2½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಈ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಯಾವ ತಲೆಮಾರಿನ ಜನ ಇದರಿಂದ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಎರಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲೂ ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಏಜೆಂಟರುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಖೀರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ.

ಆ ನಂತರ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲೆಯರತ್ತ ಅನಿಟೇಟ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಮತ್ತು ಕೆಮಿಕಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿದೆ. ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲರತ್ತ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಈಗ ನುಮಾರು 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಟನ್ ಕಬ್ಬನ್ನು ಆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 1959ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರಿಂದ ಸಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂಥ ವರದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನುಮಾರು 20-25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಟನ್ ಕಬ್ಬನ್ನು ಕ್ರಷ್ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಜನರಲ್ ಬಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ರೂವ್ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಲಿಯವರು ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಸೇರಿದ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಕ್ಕರೆ ಕಬ್ಬನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ಟನ್ ಕಬ್ಬಿಗೆ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪಾಂಡವಪುರ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಕಬ್ಬನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ಟನ್ ಕಬ್ಬಿಗೆ 170 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಮಂಡ್ಯ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಅಭ್ಯುದಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರುಬರಬೇಕಾದರೆ ಮಂಡ್ಯ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಆಡಳಿತದಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಜುಡೀಷಿಯಲ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ದೊಡ್ಡಬೋರೇಗೌಡ)

ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ಕಾರಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೆನು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಆಗ ಕಾರಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಾದರೂ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ಕಾರಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ರೋಪ ದೋಷಗಳು ಆಗಿದೆ ಎನ್ನು ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಹಳ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ದ್ದೇವೆ. ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಪ್ರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ಹರಿಯತಕ್ಕ ಪುಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆನೇಕ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಬಸ್ಸು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ರೋಡು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಜಲ್ಲಿ ರೋಡು ಇದೆ. ಅದು ಬಸ್ಸುಗಳು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲ. ಆ ಮೇರೆ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ 3 ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸು ಸ್ಟಾಂಚುಯರಿ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ದೇಶವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಹತ್ತಾರುಕಡೆಗಳಿಂದ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಆ ಪ್ರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸೌಲಭ್ಯ ಇದು. ಕೆ. ಆರ್. ನಾಗರ ನಿರ್ಮಾಣವಾದಾಗ ಹಿಂದೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೃಂದಾವನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಜನಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಲುರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಮಾನ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ 300-400 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪುಣ್ಯಸ್ಥಳವೆಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದಿದೆ. ಇಂತಹ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆ. ಆರ್. ಎಸ್. ಮೈಸೂರಿಗೆ 8 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಹೊರಡಲಿರುವ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಪ್ರತಿದಿನ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಏನು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಂಜಾಗುತ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನಗರ ಗಳಲ್ಲಿರುವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ 400 ಮಂಜೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೇವಲ ನಗರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದಾದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಇದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಒಂದು ಗ್ರಾಮದ ನಣ್ಣಮ್ಮ ಎಂಬವರು ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಒಂದು ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಬೇಕೆಂದು 12 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ 7 ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಆರೋಗ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಕೇವಲ ನಗರಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತೆರೆಯಬೇಕು, ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಇದರ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಗುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಸರ್ಕಾರದವರು ನೂರಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಕೇವಲ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ದಿನಬಳಕೆ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಿಗುವಂತೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ, ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಒಂದೊಂದು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಮೈಸರ್ ಹೆಡ್ ಲೈನ್ ನಿಟ್ಟನ್ನು ಮಂಜೂರುಮಾಡಿ, ಸಾಯುವಂತಹ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಔಷಧ ಸಿಗುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ (ಮಳವಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಯಾವ ಒಂದು ಅಭಿನಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ, ಒಂದು-ಎರಡು—ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಥಿಮಿತಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 'ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಚುನಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ರೀತಿ ಚುನಾವಣೆಯಾಯಿತು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ನವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಚುನಾವಣೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಾವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರೋ ಅದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾನೂ ಸಹ ಉಳಿವನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಯಾವ ಒಂದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ, ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಹಿತಸಾಧನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಪ್ರತಿದಿವಸ ಈ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಕಿರುಕುಳ, ಅಪಮಾನ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ಕಳಂಕ ಮುಂತಾದವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಏಕೆ ಬಂತು ಈ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ಯ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಡಾಕ್ಟರ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ,

"Village in India has not contributed to the prosperity of the country in the past. It has led to localization and communalism. Therefore, I am not in favour of this directive principle of the State policy."

ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ಯವೇ ಬೇಡ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಕುಲ ಪಕ್ಷಪಾತ, ಜಾತಿ ಪಕ್ಷಪಾತ ಎಂಬುದು ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿದೆ. ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪಂಚಾಯತಿಯವರು ಹರಿಜನರು ವಸಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ.

"The requisite facilities like drainage facilities, etc., have not been undertaken to this Harijan locality."

ಇವರ ಹಿತಸಾಧನೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವರ್ಷ ಗಾಂಧಿ ಶತಾಬ್ದಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾನನೀರೋದವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯ ಒಂದು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ ಶತಾಬ್ದಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಡೀ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ವರ್ಷ ಗಾಂಧಿ ಶತಾಬ್ದಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸಲು ಸಿದ್ಧತೆಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಪೋಷಣೆಗಳಿಗೆ ಹೆಂಡದ ಅಭಿಷೇಕವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನತದ್ರಷ್ಟರಾದ ಹರಿಜನರ ನಿತ್ಯ ಜೀವನವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, 15-20 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇವರ ಸ್ಥಿತಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇತ್ತೋ, ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ರಕ್ತ ಬರುತ್ತದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾನನೀರೋದವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದರು. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಅಲ್ಲಿಯ ಹರಿಜನರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹಂಚನ್ನು ಮಾರಿ ಹೆಂಡ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ನೀರಿನಿಗೆ ಬಣ್ಣ ಹಾಕಿಸಿ ಮಾರಿ ಬಂದ ಹಣದಿಂದ ಹೆಂಡ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ನೂರು ಜನ ಗಾಂಧಿಜೀಯವರಂಥವರು, ನೂರು ಜನ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅಂತಹವರು ಹುಟ್ಟಿದರೂ ಸಹ ಈ ಹರಿಜನರನ್ನು ಮೊದಲನೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. 1957ರಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಆರಿಸಿ ಬಂದಾಗ, ಬದರ್, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಸ್ಥಿತಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆಯೆಂದರೆ, ಸತ್ತ ನರಕಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು ಮನುಷ್ಯರೇ ಅಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿಗೂ ಸತ್ತ ದನಗಳನ್ನು ಹೊರಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎಂಬುದೇ ಇಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಜಾತಿಯವರನ್ನು ಸ್ವಾಮಿ, ಬುದ್ಧಿ, ಅಪ್ಪಾ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಇರಬೇಕು. ಇವರುಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಚತುರ್ವರ್ಣದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ನನಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನೆ ಎರಡು ವರ್ಷ ಹುಡುಕಿದರೂ ಸಹ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ)

ಈಗ ನನಗೆ ಕಂಟೊನ್ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮನೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಇಷ್ಟೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನನ್ನ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸ ಮಾಡುವ ಜನರೆಂದರೆ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನರು, ಮುಸ್ಲಿಮರು, ಪಾರ್ಸಿಗಳು, ಅಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನರು. ಇವರು ಮೈನಾರಿಟಿ ಕಮ್ಯುನಿಟಿಗೆ ಸೇರಿದವರು. ಇವರಿಗೆ ಜಾತಿಭೇದವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂವರೆಗೆ ಪಾನನಿರೋಧ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲರೂವರೆಗೆ ಹರಿಜನರ ಕರ್ಯಾಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

“Throughout the length and breadth of the Indian Union, no Brahmin leader is for scrapping prohibition; it is only the Shudra leaders who are bent upon scrapping prohibition.”

ಇವತ್ತಿನದವನ ಹರಿಜನರು ಸಾಯಬೇಕೆಂದು ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಮಣಿದು ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ಪಾನ ನಿರೋಧವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದರು. ನಾನಾದರೂ ಇದನ್ನು ಸುಮಾರು ಏಳು ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತೇ ಇದ್ದೇನೆ. ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡೋಣ.

5-00 P.M.

ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ವಿಷಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಕಮಿಟಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಲ್ಲದ ಹಾಗೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಎನ್ನುವ ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ಹೋಗಿ ಈ ಕಮಿಟಿ ಮುಂದೆ ಅವರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು ನಾವೂ ಕೂಡ ಅವರ ಮುಂದೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿವಾಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಮುಖಂಡರೆಲ್ಲರೂ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಹಾಗೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಎಂದು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಎನ್ನುವುದು ಹಿಂದಿನ ಮಹಾರಾಜರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಇದೆ, ಹರಿಜನರು ಅರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಇತ್ತು. ಈಗ ಹರಿಜನರು ಎನ್ನುವವರನ್ನು ಲೆಸ್‌ನಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರುಗಳು ಅನೇಕಮು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹಿಂದೆ ಎ.ಐ.ಸಿ.ಸಿ. ಸದಸ್ಯರಾಗಿ, ಸರಕಾರದ ಮುಖಂಡರಾಗಿದ್ದಾಗ, ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಪೈಪೋಟಿ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಹಾಗೂ ಬೋವಿ ಇತ್ಯಾದಿ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಅದನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗಪ್ಪ ಆಳ್ವಾರವರೂ ಕೂಡ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ನೂರಾರು ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರು. Have you implemented the decisions? Nothing has been done so far. Do you call this democracy? The democratic principles are buried. The dream of Mahathmaji has not been fulfilled. ಅದರೂ ಸತ್ಯಾಂಶ ಏನು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಸತ್ಯವನ್ನು ಎಂದೂ ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಹರಿಜನರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಪ್ರಭಾವಪುಷ್ಕವರನ್ನು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆವು. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಣ್ಣ ಪ್ಪನವರನ್ನು ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಯ್ಯನವರನ್ನು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಏನೂ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. That is why we want to have best men in our cabinet. We should have effective representatives in the Cabinet. They cannot be effective representatives because you don't want to be effective. In the light of the Constitution, weaker section of the Society should be effectively safeguarded. ಇಂದು ಈ ಸಭೆಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಇಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಂಠಿಯವರ ಬೊತೆಯಲ್ಲಿ ರೈಟ್ ಆಫ್ ಡಿಫೆಕ್ಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದೆ. ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುವುದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಇವೊತ್ತು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಗಾಂಧಿಯವರ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಆಚರಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲೇವ ಜನರು ಜನತೆಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ

ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಜನರ ಮುಖಂಡರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಜನತೆಯ ಪರಿವಾಗಿ ಯುವಕರಾಗಿರುವ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಲ್ಲೆಂಡ್ರೆ ಪಾಟೀಲರವರಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೇ. ಅವರು ಒಂದು ಅನುಭವ ಮಂಟಪ ಮಾಡಲಿ, ಹಿಂದೆ ಬಕಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಅನುಭವ ಮಂಟಪ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅವರು ಆಗ ಮಾಡಿಗರ ಹರಳಯ್ಯನ ಮಗನಿಗೆ ಬೆಳ್ಳನ ಅಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಮದುವರನನ ಮಗಳನ್ನು ತಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಅವರೂ ಬೇಕಾದರೆ ಮಾಡಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವ ದೈವಿಯಿಂದಲಾದರೂ ಮಾಡಲಿ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ನಾವು ಒಂದು ಮೆಮೊರಾಂಡಂ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ಡವಲಪ್ ಮೆಂಬರು ಶಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಿ. ಎ. ಕೆ. ರಾಯರನ್ನು ಕರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಇದು ನಮ್ಮ ಲಭಿಪ್ರಾಯ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಿ. ಆ ಲೀತಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರಕಾರ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಡ ಎಂದು ಕೇಳಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿನೂ ರಾಜಕೀಯ ಇಲ್ಲ. ಈಚೆಗೆ ನಿಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ತಂಜಾವೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 43 ಜನರನ್ನು ಸಜೀವವಾಗಿ ಸುಟ್ಟರು ಎಂದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೇ? ಹಾಗೆ ಇಂದು ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ನೀಗ್ರೋಗಳು ಅವರ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳಿಗಾಗಿ ಹೊಡೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುವರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರುಗಳಿಗೆ ಹೇಳುವುದು ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹಾಗೂ ಅಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತರಲು ಹೋಗಬೇಡಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಜವಾಬು ದಾರಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಜಾತೀಯತೆ ಎನ್ನುವುದು ಎರೈಲ್ಯೆಯೂ ಇದೆ. ಹಿಂದೆ ನಾವು ಮಿಡಲ್ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾಠ ಓದಿದ್ದೆವು ಅದು ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದು ಫುಸ್ಟಿಕ್ಯಾಟ್ ಎನ್ನುವ ಪಾಠ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬೆಕ್ಕೇ ಬೆಕ್ಕೇ ಎಲ್ಲರ ಒಂದೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ? ಏತಕ್ಕೆ ಒಂದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಅದು ನಾನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡದಿಂದ ಇಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಲು ಬಂದೆ, ಎನ್ನುವಂತೆ ಆಗಿದೆ ಇಂದು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರಗಳು. ಇವೊತ್ತು ಒಂದು ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರಬಹುದು ಆದರೆ ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಯಾವ ಕಾರ್ಯ ತಾನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. Therefore the report is only a mechanical report. Nothing has been implemented. The economic conditions of the poorer sections of the people remains the same or even worse. Everywhere there is the domination of richer class. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮನೆ ಹೊಗಳಿಕೆಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾವೇನೋ ಮೈನಾರಿಟಿಯಲ್ಲರಬಹುದು, ಇಲ್ಲಿ ನೀವು ಫೇಲಿಷ್ ಕಲ್ ಮೆಜಾರಿಟಿ ಇರಬಹುದು. ಇದು ಬೇಕೆ ಆದರೆ ಖಂಡಿತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ತುರ್ತು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೂ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಬಳ್ಳಿಯ ಬಾಂಧವ್ಯ ಬೆಳೆಯಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ, ಜೈಹಿಂದ್.

†Sri G. AMARE GOWDA (Sindhnoor).—Mr. Deputy Speaker Sir, much has been spoken by the Hon'ble Members on both sides on the Governor's address. It can be called only as a report of the Government. The Governor's address contains nothing fresh, but only a catalogue of past events. His Excellency the Governor has spoken much on the Taluk Board elections. The Members of the Ruling party on the other side have spoken much on that subject. Some of them contradicted the statements of their own party members. The question is whether there were democratic elections at all. There were none. Just on the eve of the elections, there was a boon in the name of scarcity relief works which played a very important part in giving majority to the Congress party in the Local Boards Elections and other elections. They have totally burried democracy. Democracy cannot survive in the hands of these people.

They have spoken much to implement the Land Reforms Act by the Panchayat Boards and Taluk Boards etc. All the key jobs are in the hands of rich people who are in Congress. All the loans granted

(SRI G. AMARE GOWDA)

to these Democratic Institutions go to these people. Can we expect the Land Reforms to be implemented by these people? We cannot. The Governor has clearly stated that the Government has determined to build a socialistic pattern of society. What kind of society they are going to build, I do not know. We have passed 25 years. They have done nothing. The father of the Nation Mahathmaji gave up his life thinking that these people will cherish his ideals. Have they done it? Casteism and favouritism are dominating everywhere. The aspiration of Mahathmaji that caste and creed should be rooted out is not yet fulfilled. It is becoming worse day by day. As long as exploitation exists and as long as economic ills exist, this cannot be achieved. The poor people cannot get out of the clutches of the rich, and there cannot be equality at all. When there is no equality there will not be democracy at all. As long as illiteracy and unemployment exist, the economic development will not be there. Have they attended to all these anomalies? No. Their programmes are all in paper. Nothing has been done in a perfect manner.

I take up agriculture Food Supplies and Co-operation. Agriculture requires the agriculturists to be contented. To keep them contented, they should be supplied with what they require. They require water supply whether it is natural or artificial, fertilizers good seeds, etc. Have they provided them with these facilities? They go on saying that agriculture needs mechanization. I want to know whether it has been actually mechanized. Even in regard to the sanctioning of loans, there is discrimination between the rich and the poor. An amount of Rs. 1.40 crores is advanced to the weaker section of the Society but whereas Rs. 25 crores have been advanced to the richer class. Is there any comparison? The richer class will have all the advantages of getting fertilizers, tractors and all that. This is just because all the Co-operatives are in their hands. Justice cannot be expected at the doors of the Co-operatives. When this is the position, the Government is boasting about the co-operative movement. As long as these improvements are not brought about, there will be no salvation at all to the poorer section of the people. There is blackmarketing in the Co-operative Societies and corruption is rampant. They have talked about levy system. We must consider what is the difference between the market rate and the levy price. If a ryot sells his produce in the open market, he gets only Rs. 70 to 80, whereas he gets only Rs. 55 from Government as levy price. Is there any justice? As long as agriculture is in a deteriorating condition, the economic condition of the agriculturists will not be solved. The poor man cannot get water to his land which is at the tail end. Many complaints have been lodged. But no action has been taken so far. No step has been taken to supply water to the tail end. But they demand paddy and land revenue and all that. This is the Kind of justice being done to the agriculturists.

There is another aspect which I want to touch upon. The third Five year Plan was prepared at an estimated cost of Rs. 318.5 crores for major irrigation out of which only about Rs. 25.65 crores have been spent. When that is the position, how can we expect the Government to complete the programme? As long as the major irrigation works are not completed, you cannot achieve your goal. On the other hand the Minor Irrigation schemes have not been tackled adequately. This is a very important aspect in the development of agriculture. If the Minor irrigation works are taken up and executed properly and consciously, they may yield more results than major Irrigation. Major Irrigation works take long time as compared to the minor irrigation works.

Regarding establishment of industries, the Government always expects the capitalists to establish industries. Take for example Gangavathi Sugar Factory. A capitalist is being induced to take over sugar factory. There is another factory at Kampli and another factory at Hospet. These factories should be run in the interests of agriculturists who grow sugar cane sufficiently to feed these factories. If these factories are in the hands of capitalists, the agriculturists will have to suffer.

I have nothing to say regarding law and order. My friends on the opposition side have spoken. Day-time robberies and high-way robberies are on the increase. When a thief finds himself incapable of breaking a lock, finds it good to rob on the highway because he finds there no law and order. We can say in that respect he has made a progress. If there was strict law and order such a thing cannot exist.

More significant thing is, in the Governor's Address there is no reference to unemployment and corruption. In the previous years we found some reference about corruption and unemployment and how it has to be solved. Our universities are celebrating at high cost Ceremonies for conferment of degrees. It is not known whether these are ceremonies for awarding degrees or ceremonies for unemployed persons. If they cannot solve unemployment problem, no progress can be made in any way.

[Mr. SPEAKER in the Chair].

The whole Address of His Excellency the Governor is vague and unrealistic. For achieving a socialistic pattern of society, what is this Government going to do? So far as agriculturists are concerned, it is completely vague. What is the past failure and what action they are going to take in future, are not mentioned. The Address lacks all programmes and ideals and without mention of any policy, how can they be expected to achieve anything? It appears this Government is groping in the dark and can achieve nothing.

Regarding labour and employer relations, the only thing they have done is to introduce one more INTUC union sometimes to disrupt the relations between the employer and employees.

(SRI G. AMABE GOWDA)

On the whole the Governor's Address contains nothing but catalogue of past events.

I thank the Chair for giving me this opportunity.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಚ್. ಬಸಣ್ಣ (ಮೊಳಕಾಲ್ಮುರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ಧಯ್ಯನವರು ನೂಟಿಸಿರುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಎದ್ಯುಚ್ಚಿತ್ತ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೇಳಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎದ್ಯುಚ್ಚಿತ್ತ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದರ ರೈತರಿಗೆ ಸುಲಭ ದರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕಡಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಎದ್ಯುಚ್ಚನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕ ರೈತನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ದರದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಮದ್ರಾಸ್ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಯೂನಿಟ್‌ಗೆ ಐದು ಪೈಸೆಯಂತೆ ಕೊಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿನ ರೈತರಿಗೆ 11 ಪೈಸೆಯಂತೆ ವಿಧಿಸಿ ವಸೂಲ್ಪಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತುಂಬ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಕೆಲವು ರೈತರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಬರ್ಚಿನಿಂದ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನೀರು ಹಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಸಹ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟು ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಡೆ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಹಾಕಿರುವಂತೆಯೇ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಬರ್ಚಿನಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನೀರು ಹಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೂ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಹಾಕಿರುವುದು ಅನ್ಯಾಯ. ಸ್ವಂತ ಬರ್ಚಿನಿಂದ ನೀರು ಹಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೈತರಿಗೆ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಮೊಳಕಾಲ್ಮುರು ತಾಲ್ಲೂಕು ವಿಚಾರವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊಳಕಾಲ್ಮುರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಜಿನಗಿ ಹಳ್ಳಿ ಒಂದು ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ನೀರಾವರಿ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಚಿನ್ನಹಗರಿ ಬಳಿ ರಂಗಯ್ಯನ ಕಟ್ಟಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಸುಮಾರು 10-12 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೆ ನೀರಾವರಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ತುಂಬ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮುಂದಿನ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಳಗಾಗಿ ಜಿನಗಿ ಹಳ್ಳದಿಂದ ಚಳ್ಳಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ನಾಯ್ಕನ ಹಟ್ಟಿ ಹಿರಕೆರೆಗೆ ಫೀಡರ್ ಚಾನರ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಸರ್ವೆ ಆಗಿ ಅಂದಾಜುಗಳು ತಯಾರಾಗಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು 33 ಹಳ್ಳಿಗಳ ರೈತರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಇದುವರೆಗೂ ಅ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ನೂಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ತೊಂದರೆ, ಅನಾನುಕೂಲ ಇದೆ, ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯಥೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಮಟ್ಟಿಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪಹಣಿ ಕಾಪಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ರೈತ ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅವನು ವ್ಯವಸಾಯ ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಇಡಬಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪಹಣಿ ಕಾಪಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನೂರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲಂಚ ತೆರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂಥದ್ದರಲ್ಲ ಅವನು ವ್ಯವಸಾಯ

ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆ ರೆಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಕೊಡಬಲ್ಲೆ! ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ ಅಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನು ರೆಕ್ಕೆವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅವರು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹಾಕಿದಷ್ಟು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಗೆ ಈಡಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯ ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಸುಮಾರು 50 ಎಕರೆ ಅಥವಾ 100 ಎಕರೆಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಜಮೀನು ಇರುವವರಿಗೆ ಎಕರೆಗೆ ಇಷ್ಟು ಎಂದು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಇಷ್ಟು ಎಂದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ರೈತರಿಗೆ ತುಂಬ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ರೈತನು ರೆವಿನ್ಯೂನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ರೆವಿ ಎತಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ರೈತನಿಗೆ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೊಡಲಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂದಿದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ದೊರಕುತ್ತವೆ? ರೈತನು ಕೊಡುವ ಧಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ 80 ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು 50 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅವನಿಗೆ 30 ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಯಿತು. ಅಧರ ಬದಲು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಏಕೆ ರೆವಿ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಆಗ ರೈತ ಸಂತೋಷದಿಂದ ರೆವಿ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಜಾರ್ ದರ 80 ರೂಪಾಯಿ ಇರುವಾಗ 30 ರೂಪಾಯಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ರೈತ ರೆವಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗೆ ಕಡಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ರೈತನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ರೈತನಿಗೆ ಫರ್ಷಿಲೈಜರ್ ಮುಂತಾದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿ, ಕಛಿಣ ಮತ್ತು ಇತರ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕಡಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಕೊಡಿ. ಹಾಗೆ ಏನೂ ಮಾಡದೆ ಬೆಲೆಯುವುದನ್ನು ಬಜಾರು ದರಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಅನ್ಯಾಯ. ಇದನ್ನು ಪರ್ಯಾಯೋಚಿಸಿ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

5-30 P.M.

ಕೈಗಾರಿಕೆ. ಈಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನೂ ನಿಜ ಮತ್ತು ಚರಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೈಗಾರಿಕೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಯ ರೈತರಿಗೆ 3 ತಿಂಗಳು ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸವಿರುತ್ತದೆ, ಉಳಿದೆ 9 ತಿಂಗಳು ಹಳ್ಳಿಗರು ಒಂದು ಹೊತ್ತು ಊಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಾಲ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಅದಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದರಿಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಯದುರ್ಗ-ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ರೈಲು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸುಮಾರು 50 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮೊಳಕಾಲುರು-ಚಳ್ಳಕೆರೆ-ಈ ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಬರಗಾಲವಿರುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾದರೂ ಜಮೀನು ಫಲವತ್ತಾಗಿದ್ದಿರುವುದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧದ ಅನುಕೂಲವೂ ಇಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ರಾಯದುರ್ಗ-ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ರೈಲುಮಾರ್ಗದ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕು.

ಮಹಾಜನ್ ಡೀರ್ಪಿನ ವಿಚಾರ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಅಂಧ ಪ್ರದೇಶವಿರುವುದರಿಂದ ಮಾಲನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸಲು ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ, ಜನರು 5 ಸೇರು ಧಾನ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಅಂಧ ಪ್ರದೇಶದ ಅನುಮತಿ ಬೇಕು. ಸುಮಾರು 10 ಮೈಲಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರೈತ ತನ್ನ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಈಗ ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಿರುವ ಅಂಧದ ಬಾರ್ಡರಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲು ಸರಕಾರ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀವಾಚಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನನ್ನಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವು ಸರಕಾರದ ಕೈಬಿಡಿಯಂತೆಯೂ, ಸರಕಾರದವರು ತಯಾರಿಸಿರುವ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಸಹಿ ಹಾಕಿರುವಂತೆಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸುಧಾರಣೆಯ ವಿಚಾರವೂ ಅಡಕವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಪಕ್ಕದ ಮದ್ರಾಸು ರಾಜ್ಯಕ್ಕಿಂತ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, 29 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿರುವುದು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದು ಬಹಳ ಕಟುವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ನಾನು ನೋಡಿರುವ ಹಾಗೆ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲ, ನೀರಿಲ್ಲ, ಇಂಥ ದಾರುಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ 29 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಇದಕ್ಕಿಂತ ಅಪಮಾನಕರವಾದ ವಿಷಯ ಇನ್ನಾವುದೂ ಇಲ್ಲ, ಇಂಥ ಅನ್ಯಾಯ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಗಾಂಧಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವ ಈ ಜನ ವೈಭವದ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಆ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಲು ಯೋಗ್ಯರಲ್ಲ; ನೀತಿಮಂತ್ರರಲ್ಲ ಎಂದು ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಡಳಿತ ಬಂದು 22 ವರ್ಷಗಳಾಗಿವೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ಇಮ್ಮಕ್ಕಾಲ ವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮಹಾಜನರ ಕರ್ಯಾಣವಾಗಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲ ನೋಡಿದರೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲೂ ರಾಜಕೀಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪ್ಯಾಟ್ರನ್ ಸಮಾಜ ಕಟ್ಟುವುದಾಗಿ ಹೇಳುವಾಗ ಮಾಡಿರುವುದಾದರೂ ಏನು! ಕೇವಲ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ, ಕಾಳಸಂತೆಕೋರರು, ಬಳಿ ಟೋಪಿಯವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಇದು ಮಾತ್ರ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಅನೇಕರು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದ ಎಂಜಲು ಎರೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ತಿನ್ನಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಂದು ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ. ಅನೇಕರು ಮದುವೆ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವ ಎಂಜಲು ಎರೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇಂದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಸಮಾಧಿಯಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ನರ್ತನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದುರಾಡಳಿತದ ಎರಡೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರ ಕ್ರಾಂತಿ ಆಗಬೇಕು. ಅದಾಗದಿದ್ದರೆ ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದು, 29 ಜನರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಹೆಸರು ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಪೂರ್ಣ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಯಾರು ಮುಕ್ಕಾಲು ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಯಾರು ಅರ್ಧ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಂಬುದು ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಜನರ ಜೀವನ ಸುಖಮಯವಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿನವರನ್ನು ಕೇಳಲು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಲು ಅವರಿಗೆ ನಾಟಕಿಯಾಗಲಲ್ಲವೆ? ಅವರಿಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲೇ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಸರಕಾರದ ಯೋಗ್ಯತೆ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಚುನಾವಣೆಗಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅನೇಕರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬ ಅನುಮಾನ ಮೂಡಿದೆ. ಇದು ನಿಜವಾದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಡಳಿತ ನಡೆಸಲು ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯತೆಯಿಲ್ಲ.

ಮಹಾಜನ್ ವರದಿ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಒತ್ತಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಕೇವಲ ಒತ್ತಾಯದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಮೇರ್‌ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಈ ರೀತಿ ಕೇವಲ ಒತ್ತಾಯದಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದರೆ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಮಹಾಜನ್ ವರದಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರದೇ ನಿಂತಿದ್ದರೆ ಅದು ಒಂದು ಬರೀ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರಿಂದ ಅಲ್ಲ, ಕೇಂದ್ರದವರಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಮೈಸೂರು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಿಂದ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದೇ ಉಳಿದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಿಂದ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಎಂದರೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಚಳುವಳಿ ನನ್ನದು. ಈ ಮಹಾಜನ್ ವರದಿ ಕಾರ್ಯಕತವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಈ ನಿಶ್ಚೇದಿಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಭವಿಷ್ಯ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಾಜನ್ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ದಕ್ಷ ನಿಲುವನ್ನು ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇರತಕ್ಕಂತ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಿಂದ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅಡಳಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ರಾಜ್ಯ ಒಂದು ಸಂಘಟನೆಯಾಗಿ 12 ವರ್ಷವಾಗುತ್ತಾ ಬಂತು. ಈ 12 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರು ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರಂತೆ, ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ತಹಸೀಲ್ದಾರರ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮೇಲೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ರೈತನಿಗೆ ಅದು ತಿಳಿಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾನ್‌ವೆಂಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ, ಮನೆಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ತಂದೆಯನ್ನು ದ್ಯಾಡಿ ಅಂತ ಮುತ್ತಿ ತಾರೆ, ತಾಯಿಯನ್ನು ಮಮ್ಮಿ ಅಂತ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಾಗ ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ತಂದೆಯನ್ನು ಕರೆಯುವುದು ಮಮ್ಮಿ ಅಂತ ಆಗುತ್ತದೆ, ತಾಯಿಯನ್ನು ಕರೆಯುವುದು ದ್ಯಾಡಿ ಅಂತ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಉಂಟಾಗಿದೆ. (ನಗೆಯಿಲ್ಲ ನಗು). ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅಡಳಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೆಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿ ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಗೌರವ ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಾಣಿಕರಾವ್ ವಾಟೇಲೂರವರು ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೋ, ಫೋಲೇಸ್ ಇರಾಖೆಯ ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಏನು, ಅದನ್ನು ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅರಿತು ಕೊಳ್ಳದೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಭಿಚಾರವನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ನಾಟಕಗೇಡಿನ ವಿಷಯ ಮತ್ತೊಂದು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಫೋಲೇಸ್ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸುಧಾರಣೆ ಯಾವುದು? ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯಾದ ವೆಂಕಟೇಶ್ ಅನ್ನು ವರವನ್ನು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪುಡಾರಿಗಳ ಕೃಪಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿ 7-8 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇರತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಆತನಿಗೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಓಟ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವನನ್ನು ತಡೆನಾಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಒಂದು ಪತ್ರ ಆತನಿಂದ ನನಗೆ ಬಂದಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದರ ಕಂಟೆಂಟ್ಸ್ ಸರಿ ಅಂತ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸೈಟ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಓದದಾರದು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ವೆಂಕಟೇಶ್ ಅನ್ನು ವರವರು ಇಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷತೆಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸದೇ ಇರತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಓಟ ಮಾಡದೇ ಇರತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ರಾತ್ರಿ ಒಂದೊಂದು ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ಫೋಲೇಸ್ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದದ್ದನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು, ಒಳಾಡಳಿತ ಸಚಿವರು ಹೋಗಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಮೇಲ್ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಾನಂದಸ್ವಾಮಿಯವರು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ, ಅವರು ಆ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಾನಂದಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಇನ್ನೇನೂ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೇ ಈ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೇನು? ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಅವರು ಬರೆದಿರುವ ಕಾಗದ ಇದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದು ಬರೆ ಅಂತ ನಂಬಿಕೆ ಇದ್ದರೆ ಅದರ ಸಾರಾಂಶ ಹೇಳಿ.

Sri M. NAGAPPA.—May I know under what rule the hon. member is asked not to refer to the letter? Under rule 238 there are certain restrictions enumerated. Apart from that there is no rule which prohibits a member from referring to any other matter not enumerated in the rule.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದರ ಸಾರಾಂಶ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.—

“ದಿನಾಂಕ 25-12-68 ರಂದು ದಾವಣಗೆರೆ ನಗರದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಗಂಟೆ (26-12-68) ರ ಮುಂಜಾನೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ದಾವಣಗೆರೆ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಫೋಲೇಸ್ ಸೈಷನ್ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಶ್ರೀ ವೇಣುಗೋಪಾಲರು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಿಂದ ಬರಾತ್ತಾರವಾಗಿ ಫೋಲೇಸ್

(ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್)

ಜಿಪಿನಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ನನ್ನನ್ನು ತಾರೀಖು 18—1—69 ರಂದು ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದ ದಾವಣಗೆರೆ ನಗರ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಎರಡೂ ವಾಗಿ ಒಟ್ಟು ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ನಾನು ತಾರೀಖು 18—1—69 ಕ್ಕೆ ಚುನಾವಣೆ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಒಟ್ಟು ಮಾಡದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವರೆಂದು ಹೆದರಿ ಯಾರಿಗೂ ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಾರೀಖು 18—1—69 ರಂದು ಸದರಿ ಚುನಾವಣೆ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕು, ಅಲ್ಲದೆ ನನಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ”.

ಒಬ್ಬ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ರಾತ್ರಿ ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಆತನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಆತನನ್ನು ಜಿಪಿನಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಇದು ಒಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರವೇ! ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಈ ಸರ್ಕಾರ ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಇದು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಅನ್ಯಾಯ. ಯಾವ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಒಂದು ಸಾಕ್ಷಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲಿ. ಅಲ್ಲರತಕ್ಕೆ ಆ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿ ಆತನನ್ನು ಸಸೆಪೆಂಡ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅವನು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಇದ್ದಾನಂತೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನನಗೆ ಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈದತ್ತು ನಾನು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಇದ್ದಾನೆಯಂತೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಾಲ ಈಗ ಒದಗಿ ಜನತೆಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬಹಳ ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಸಂಕಟವಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕೆಲವು ಜನತಾ ಬಿಜಾರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ಜನತಾಬಿಜಾರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಜನತಾ ಬಿಜಾರು ಮೇಲೆಸದ ಬಿಜಾರಾಗಿದೆ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೊಟ್ಟಣವನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ ಇದು 100 ಗ್ರಾಂ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಇದರಲ್ಲಿ 20 ಗ್ರಾಂ ಮೋಸ ಇದೆ. ಈ ಕರ್ಪೂರದ ಪೊಟ್ಟಣ 50 ಗ್ರಾಂ ಅಂತ ಮಾರುತ್ತಾರೆ, ಇದರ ತೂಕ ಇರುವುದು 40 ಗ್ರಾಂ ಈ ರೀತಿ ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಜನತಾ ಬಿಜಾರುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಇದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಈ ಮಾರ್ಗ ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ. ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರತಡಿ ಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ, ತಾವು ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾ ಇವೆ. ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದರೆ ಒಂದು ತರಹ, ಮೈಸೂರು ಎಂದರೆ ಒಂದು ತರಹ. ಈ ರೀತಿ ಜಾತೀಯತೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಇದು ತಾಳುತ್ತಾ, ಇದೆ. ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ. ಸಮಿತ್ರವಾದ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರಿನ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಜಾತಿಯ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಸದೆ, ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರು ಇಡಬೇಕಾದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇದನ್ನು ಈ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳತಕ್ಕವರು ಕೇವಲ ಎಂಗೆಯಾತರೂ ಅಲ್ಲ, ಒಕ್ಕಲಿಗರೂ ಅಲ್ಲ, ಇದು ಜನತೆಯ ರಾಜ್ಯ. ಹರಿಜನರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಸಲ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಧೈರ್ಯ ಇದ್ದರೆ ಆ ಕಡೆ ಇದ್ದವರು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬನ್ನಿ, ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಗಾಂಧಿವಾದವನ್ನು ಅನುಸರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಇದನ್ನು ಜಾತೀಯತೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಜಾತೀಯತೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಇದನ್ನು ಇದು ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಸರ್ಕಾರವಾಗಬೇಕು, ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಬೇಕು ಅಲ್ಲದೆ ನಾವು ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಾಗುತ್ತೇವೆಯೇ ಹೊರತು ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಬಹಳ ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಮತ್ತೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ಅವು ಜಾತ್ಯಾತೀತವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಕುಲದ ಹೆಸರನ್ನು ಗೋತ್ರಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕದ್ದು ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾತಿ ಒಂದೇ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ದಿವಸ ಯಾವ ಟೀಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ತಮಗೇನೂ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅವರು ತಮಗೆ ಒಂದು ಉಪಮಂತ್ರಿ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೋ ಅಥವಾ ಮತ್ತೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಯತಕ್ಕ ಸ್ಥಾನಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಟ

ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನರು ಈ ಜಾತಿ ಕುಲ ಗೋತ್ರಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲ ಎಬ್ಬಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಶಿವಾಯಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ಜನರಲ್ಲೂ ಈ ಕುಲಗೋತ್ರಗಳ ಕೋಟಿಳಿಯಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಜಾತಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಎಲ್ಲನವರೆಗೂ ಸಡಮುತ್ತವೆಯೋ ಅಲ್ಲನವರೆಗೂ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನರಿಗೆ ಕ್ಷೇಮವುಂಟಾಗುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಬೇಗ ಅಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆಗಲೇ ಒದಿದ ಪತ್ರವನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಹಾಜರಾಡಿ...

Sri AZIZ SAIT.—Sir, I overheard you telling the Secretary : “ Let us examine whether it is genuine or not ”. That means you are doubting the *bona fides* of the hon'ble member.

Mr. SPEAKER.—I did not say that.

Sri AZIZ SAIT.—I overheard you.

Mr. SPEAKER.— Nobody said so. It is provided in the rules that whenever a document is referred to or read it must be produced. That is way I asked him to produce it.

Sri AZIZ SAIT.—I overheard you saying “ Let us examine whether it is genuine or not ”. That means you have doubted the *bona fides* of the hon. member. You should not say like that.

Mr. SPEAKER.—I did not say.

Sri AZIZ SAIT.—I overheard you.

Mr. SPEAKER.—It is wrong to overhear.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಚುರ್ಚಿಹಾಳಮಠ್ (ಮುಂಡರ್ಗಿ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.— ಸ್ವಾಮಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನಾಗಲೇ ಒದಿದ ಕಾಗದವಿತ್ತರಾ ಅದರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವೆಂಕಟೇಷ್ ಎಂಬಾತನು ಇಲ್ಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಹೊರಗಡೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ತಾವು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆತನನ್ನು ಒಳಗಡೆಗೆ ಕರೆಸಿ ತಾವೇ ಬುದ್ಧಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ, ಹರಿಜನ ಸದಸ್ಯರ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ ಎಂ. ಚುರ್ಚಿಹಾಳಮಠ್.—ನಾವು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಾಗ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನೂ ಕೂಡ ನೋಡದೆ ಜನತೆಗೆ ನಾವು ಸರ್ಕಾರದವರೇನೂ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಹಿಂದೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಯಾವ ಒಂದು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿತ್ತು ಏನುತು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡದೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಮೇಲೆ ನಾವೆಷ್ಟು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅಷ್ಟನ್ನು ನಾವು ಸಾಧಿಸಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವುದು ಒಂದೇ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಯೋಜನೆಗಳಿಗೂ ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ತಾನಾಗೇ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನೈಜವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ತುಕ್ಕೋಳ್ ವರದಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುತ್ತಾ ಕೆಲವರು ಸರ್ಕಾರಿಯ ಆಡಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುತ್ತಿದೆಯೇ ಎನು ಈ ಸರ್ಕಾರ ರೈತರ ಕ್ಷೇಮಾಭ್ಯುದಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಆ ರೈತರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಂಚುವುದು, ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯ ಬತ್ತನೆಯ ಬೀಜ, ಗೊಬ್ಬರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಸಸು ಮಾಡಲು ಕೈನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು, ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಮೇವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಹೀಗೆ ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೂ ಸರ್ಕಾರ

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಚುರ್ಚಿಕಾರ್‌ಮಠ್)

ಒದಗಿಸಿದೆ. ಇನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮಳೆಯು ಆಧಾವವಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ರೈತರಿಗೆ ಪಂಪ್‌ಹೌಸ್‌ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರಿಯು ನೌಕರವಾರರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೇ ಅಲ್ಲದೇ ರೈತಾವಿ ಜನತೆಯ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾ ಪ್ರಗತಿಯ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅರೋಗ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೂ ಕೂಡ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಅಂತ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗುರಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪಥದಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಗುರಿ ಮುಟ್ಟದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾನು ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಆಯುರ್ವೇದ ಕಾಲೇಜುಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವು ಸರ್ಕಾರಿಯ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಅನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವು ರಾಯಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷಕವರ್ಗವಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸಿಪೆಂಟುಗಳಿಲ್ಲ, ಸಾಕಷ್ಟು ಶಿಬ್ಬಂದಿಯಿಲ್ಲ, ಫಾರಂ ಇಲ್ಲ, ಹೀಗೆ ಯಾವ ಒಂದೂ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲದ ಕಡೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ ಇರುತ್ತೆ? ಅಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದವರು ಪರೀಕ್ಷೆರಾಗುವುದಕ್ಕಾಗಲೇ ಒಳ್ಳೆಯ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಾಗುವುದಕ್ಕಾಗಲೇ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇವುಗಳಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಸೂಕ್ತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—Hon'ble Member may stop now and resume his speech on 22nd as it is 6 o'clock now.

Sri M. NAGAPPA.—I was promised to be allowed to move my motion.

Mr. SPEAKER.—There are two motions for which I have promised to give time today. As it is getting 6 o'clock, I extend the time of today's sitting by 15 minutes to take up these two motions.

6-00 P.M.

Allotment of seats to defectors

Sri M. NAGAPPA.—Sir, a notice has been given by me under Rule 312 to bring certain matters which cannot be raised as a Point of Order on the Floor of the House, and it is this matter, I saw in the last Session that some of the Members who were just sitting on this Side of the House were found sitting on the other side of the House. The allotment of seats is the concern of the Hon. Speaker as per rule 4 of the Rules of Procedure, and there is also a convention that has been laid down by the several Parliaments and Legislatures, that if we take it as, a defection, definitely the defector must necessarily not only inform to his Leader, but also he has to resign from his Party. After resigning, he can request the Hon. Speaker to allot him a seat on the other side. So far as I know, the Hon. Deputy Minister, when he crossed the Floor, he had not resigned his membership from the Party to which he originally belonged. It is also a rule of the Congress Party that a member cannot have membership of two political parties.

Therefore, they should not also accept [the defectors unless they are satisfied that members have resigned from the Party to which they belonged previously. I do not want to discuss about the conduct and other things. The Hon. Speaker should be satisfied whether he has resigned his party, and if he is not a partyman, then the Leader of the Opposition should be satisfied that he has resigned. Supposing the speaker may say that he has not yet been recognised as the Leader of the Opposition, still I submit that for all purposes, he is taken as the Leader of the Opposition. Therefore, such members, till they submit a letter to the Hon. Speaker that they have resigned from their particular party or to the Leader of the Opposition if they do not belong to any Party, the Hon. Speaker is not supposed to allot them a seat on the other Side. So far as I know none of these persons have tendered their resignation to the Opposition Party. Under the circumstances, I take strong objection regarding the allotment of seats on the other Side merely on the letter of some Congress leaders. I submit that this convention which has been laid down by the Speakers of various sister Assemblies as well as Parliament should be followed here also. In support of my argument, I quote a decision from the Chair of the Andhra Pradesh Assembly :

“On the 17th February, 1959, the Speaker gave the following ruling with regard to the Members who intended to resign from their previous parties and from the Democratic Party :

I want to know whether the hon. Members who want to join the new block (Democratic Party) have sent in their resignation to the Leaders of their respective parties, i. e., those who belong to the Congress Legislature Party to the Leader of that Party and those belonging to the Nationalist Party to the Leader of that party because they were part and parcel of that particular party. Therefore, it is but necessary that they should send their resignations to their party leaders and I hope that they have already sent them.....

It is not necessary that the concerned party leader should inform me that they have submitted their resignations. You may even submit your resignations through me, if you so desire.....while I am not interested in the mutual disputes I have to tell this because it is my duty to ask you to submit your resignations as required under the parliamentary conventions.”

It is by convention that the first seat on the right side is allotted to the Chief Minister. But, the rule is silent about it. Seats are allotted to the Ruling Party on the right side and to the Opposition on the left side. The seats should be given according to the strength of the parties. This convention is there. But the conventions are not adopted in this House. Some fine morning some Member sitting on this Side will be sitting on the other side, and we do not know it. First of all, the Hon. Speaker must be satisfied that a member has resigned his Party ;

(SRI M. NAGAPPA)

otherwise such a member may be asked to come and resume his original seat till such time the Speaker is assured that he has tendered his resignation to his original Party.

Defection is very bad for democracy. We see some of the Members are even capped. This capping business is bad and I submit that this should be stopped. Even today I read an article in a Paper that at least political parties must be so morally bound that they should not allow a defector. Unless they do it, the situation prevailing in the country cannot be avoided. Therefore, please do not accept such defectors. They must resign and go and seek the verdict of the people from whom they are elected.

With these observations, I submit that this is a very bad and unhealthy situation that has been created. Therefore, well established conventions should be followed henceforth.

Sri D. B. KALMANKAR.—What the rule says is, reallocation of seats should be made.

Mr. SPEAKER.—The hon. member has already explained. Sri Nagappa has explained it thoroughly. Whenever an hon. Member of this House crosses the floor, it is incumbent on my part to inform the Leader of the Party or the group to which he belongs before he joins this party or that party.

Sri K. H. PATIL.—Each member represents one lakh people. Every member is responsible to his Constituency from which he is elected. For example, I am elected against a Congress candidature, the people of my constituency believe that I am here as an opposition member. The purpose for which a member is elected will be defeated if he crosses the floor. That is the point I want to bring to your notice.

Sri M. S. KRISHNAN.—The Congress party has made him to resign. He must seek re-election.

Mr. SPEAKER.—That is not the point before me.

ಶ್ರೀ ವಾಚಾಪ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಈ ಪಕ್ಷಾಂತರದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಾಗದ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಛನುತ್ಸೇನ. ಅವರಿಗೆ ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ಬಿಚ್ಚಾರೆ, ಕರಿಮಣಿ ಕಛನಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಛನುತ್ಸೇನ.

Mr. SPEAKER.—The hon. member may pass on that paper to me.

Sri H. N. NANJEGUDA (Arkalgud).—It appears he may be made Chairman of the Janatha Bazaar.

Mr. SPEAKER.—I am not concerned with it. I am only concerned with seating arrangements.

Sri D. B. KALMANKAR.—Let us be permitted to have our say in the matter.

Mr. SPEAKER.—I am not concerned with defection. Therefore I cannot allow anybody to speak.

Sri D. B. KALMANKAR.—If every M.L.A. does like this, every one of us will be looked down by electorates.

Mr. SPEAKER.—I have not given my consent for this. So, let there be no more discussion over it. I call upon Sri Bommai to speak.

Sri M. NAGAPPA.—Under what rule the Chair asks Mr. Bommai to speak?

Mr. SPEAKER.—I have heard some members. Therefore, for the same reasons, he wants to be heard.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—He will be appointed as Chairman of the Janatha Bazaar, Hubli. It is not the business of the House to hear him. I cannot understand why the Chair is permitting him to speak.

Mr. SPEAKER.—The points raised by Sri Nanje Gowda has no force in it. Sri Nagappa has asked me whether seating arrangements have been made for Sri Bommai. That is the only thing that I have to look into. I am not concerned whether a member has left his party and joined the other party.

Sri N. HUTCHMASTI GOWDA.—There are some persons to speak on that. They may please be allowed.

Mr. SPEAKER.—Sri Nagappa and Sri Kalmankar have sufficiently covered all the points. There should be no more discussion on this. This is not a matter to be decided by discussion. The Chair will make the necessary seating arrangement.

Sri M. S. KRISHNAN.—I rise to a point of order Sir. My point of order is that you were pleased to state that it is a matter of only seating and that is why Sri Bommai is called upon to speak. But it is not merely a matter of seating but a matter of cheating the public. If he is prepared to explain that also then you can permit him to speak.

Sri V. N. PATIL.—Sir Bommai is not the only member who should be made a target to explain. There are other members also who have changed their parties. I want to know under what provisions of the rules, the Chair is asking Sri Bommai to explain?

Mr. SPEAKER.—I am not asking him to explain. I am just giving him an opportunity to express himself if he so desires.

Sri G. CHANDRAKANTH.—Sir when you are giving Sri Bommai an opportunity, then I may also be given an opportunity to speak.

Sri K. H. RANGANATH.—Sir, by now we know that the hon. member has joined Congress and we have read about that in the news papers. He has been offered a cap and he is satisfied. He is also satisfied with the seating arrangement. Unnecessarily why should we sit to hear his views.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ (ಕುಂದಗೋಡೆ).—ಈ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪಕ್ಷಾಂತರದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸೀಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ.

Sri G. CHANDRAKANTH.—I rise to a point of order. May I know under what provisions of the rules, Sri Bommai is given an opportunity to speak. Sri Nagappa while speaking has not referred either to Sri Bommai or to any other member. Therefore Sri Bommai cannot explain his views.

Mr. SPEAKER.—I think the hon'ble member has heard Sri K. H. Patil and some other members. Sri Bommai wants to speak only with regard to the fact whether consent should be given to speak or not.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಕೆಲವೊಂದು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾಗಪ್ಪನವರ ಮೋಷನ್ ನಲ್ಲ.....

Sri S. SIVAPPA.—I want to know from the Chair whether any discussion will be allowed on this matter.

Mr. SPEAKER.—No.

Sri S. SIVAPPA.—Then why are you calling upon Sri Bommai to speak?

Sri K. PUTTASWAMY.—May I make a submission Sir. The hon. Member Mr. Nagappa having obtained your permission to raise his point stated his views. I suppose the Chair has taken all relevant factors in allotting the seats. Therefore I humbly submit that it is for the Chair to state its point of view to the hon. Member and there need not be any need for discussion. One other thing is that let not my friends on the Opposition side mistake me; if they had only taken up this point little earlier, it would have saved a lot of time. But still, now they have taken up, better late than never, it is for the Chair to express its re-actions.

Mr. SPEAKER.—I think it is not necessary for Sri Bommai to explain. When no reference has been made why does he want to involve himself unnecessarily?

Sri S. R. BOMMAI.—I want to make an explanation only as to whether I have resigned from a particular party and joined the other party. I will speak only on this point.

Sri M. S. KRISHNAN.—I rise to a point of order. Sir, you were pleased to permit Sri Bommai few minutes earlier to speak. Now whether you have got the power to withdraw that permission, I want to know.

Mr. SPEAKER.—I can request the hon. Member not to press his point.

Sri S. R. BOMMAI.—Sir, my point is that while speaking some hon. Member has mentioned my name. I want to defend myself and explain to this House.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಕುಂಬಳಕಾಯಿ ಕಳ್ಳ ಎಂದರೆ ಹೆಗಲು ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿಕೊಂಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ.

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, as far as hon. Member Mr. Nagappa is concerned he has not made any reference to any member. But particularly hon. Member Mr. Krishnan not only made reference to Sri Bommai but also stated that he has cheated and he has to explain. I am very sorry that in this August House an hon. Member like Sri Krishnan should have stated like that.

(Several members rose to speak)

Mr. SPEAKER.—I shall give my ruling tomorrow.

6-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ನಾನು ಯಾವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದೆನೋ ಆ ಪಕ್ಷವಾದ ರೋಕ ಸೇವಾ ಸಂಘಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಶಾಸಕಪಕ್ಷದ ನಾಯಕ ನಾನೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ರಾಜೀನಾಮೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಎರೋಡ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಮೆಂಬರ್‌ಷಿಪ್‌ಗೆ ಆರೋ ಮಾಡಿಲ್ಲ...

(Interruption from Opposition Benches)

Mr. SPEAKER.—I shall give a ruling. I have heard all the Members including Sri Bommai. I shall give my ruling tomorrow on this.

Meanwhile, I promised that I would give an opportunity to Sri Vatal Nagaraj this evening. Let him say what he wants to say within a couple of minutes. Members are evidently tired at the end of the day. It is probably necessary to extend the time. I extend the time by another five minutes.

Ruling : Breach of Privilege committed by a Minister by Undertaking Tour in the Constituency of an Opposition Member.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ನವೆಂಬರ್ 10ನೇ ತಾರೀಖು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆಗೆ ಆಗಿನ ಪುರಸಭಾ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಮಿತಿತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಅವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರು. ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ಬೇರೆ ಪಕ್ಷಗಳಾದ ಪಿ.ಎಸ್.ಪಿ., ಎಸ್.ಎಸ್.ಪಿ. ಮುಂತಾದ ಪಕ್ಷಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೇವಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದು ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಅವರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರು ಎಂಬುದಾಗಿ. ವೈ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಅವರು ಇವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಅವರು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಹಣ ಕೊಡಿ, ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕಂಚಾಕ್ಷರಗಳ ಹತ್ತಿರ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಮತ್ತೆ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಟಾಂ ಟಾಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಪ್ಪು ಸ್ವಂತ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನನ್ನ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri M. S. KRISHNAN.—I want to draw your attention to the circular which you have issued. Probably you have seen that circular...

Sri K. PUTTASWAMY.—Sri Vatal Nagaraj stated that I had gone for an inspection along with Sri Y. Ramachandra. If he had come I would have been very happy. I had informed him that I am going there. But due to certain pre-occupation, he did not come. That is a matter of fact. As far as the question of privilege that the hon'ble Member is complaining of is concerned, may I humbly submit that the question of privilege does not arise for an action which the Minister takes outside the House, especially when the rights of the hon. Member are not interfered with. I have not interfered with the rights of the hon'ble Member and I therefore humbly submit that there is no question of breach of privilege.

Mr. SPEAKER.—The ruling is already given on the motion of Sri Vatal Nagaraj. When I received his notice, I heard the hon'ble Member Sri Nagaraj in my chambers and after hearing him fully, and after giving him an opportunity to state his case here also, I came to the conclusion that no breach of privilege is involved. His complaint is that the Hon'ble Minister Sri K. Puttaswamy invited the President of the Bangalore District Congress Committee, Sri Y. Ramachandra to accompany him. Whom the Minister should invite and whom he should not invite, is a matter entirely left to the Hon'ble Minister. My only concern here is to see whether the rights of Sri Vatal Nagaraj were in any way interfered with in any manner. One of the tests of breach of privilege is, the conduct of the Minister complained of by the hon'ble Member should be such as to render him not to function effectively or participate in the business of the House in an effective manner on the floor of the House as a Member. Viewed by this standard, I find that the alleged conduct of the Hon'ble Minister Sri K. Puttaswamy has not interfered with the rights of Sri Vatal Nagaraj. Hence I came to the conclusion and that conclusion is already conveyed to him. I find that there is no breach of privilege involved in it.

The House will now rise and meet at 12 Noon tomorrow.

The Assembly adjourned at Forty Minutes past Six of the Clock to meet again at Twelve of the Clock on Tuesday, the 21st January 1969.